

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZEMĚDĚLSTVÍ 2020

ZEMĚDĚLSTVÍ 2020

Praha 2021

Připravili:

Ministerstvo zemědělství (MZe)

- Sekce EU a zahraničních vztahů
- Sekce lesního hospodářství
- Sekce pro fondy EU, vědu, výzkum a vzdělávání
- Sekce státního tajemníka
- Sekce zemědělství a potravinářství
- Odbor bezpečnosti potravin
- Odbor environmentální a ekologického zemědělství
- Odbor environmentálních podpor PRV
- Odbor legislativní
- Odbor potravinářský
- Odbor pro vztahy s EU
- Odbor přímých plateb
- Odbor Řídící orgán OP Rybářství
- Odbor Řídící orgán PRV
- Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství
- Odbor účetnictví a statistiky
- Odbor vědy, výzkumu a vzdělávání
- Odbor zemědělských komodit

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Výzkumný ústav zemědělské techniky, v.v.i.

Sdružení pro výrobu bionafty

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2021*

Redakce: Mgr. Anna Durilová

* Některé údaje uvedené v publikaci *Zemědělství 2020* se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci *Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2020 („Zelená zpráva“)* z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	5
Použité zkratky a pojmy	6
OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	9
Národohospodářský rámec	9
Vývoj sektoru zemědělství	11
Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)	15
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	17
Agrární zahraniční obchod	20
Podpůrná a dotační politika Ministerstva zemědělství	21
Státní zemědělský intervenční fond	22
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	73
Změny národní a evropské legislativy v roce 2020	79
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	83
ROSTLINNÁ VÝROBA	83
Výrobní faktory rostlinné výroby	83
Průběh počasí na území ČR v roce 2020	83
Výživa rostlin	83
Ochrana rostlin	84
Osivo a sadba	87
Rostlinné komodity	88
Obiloviny	88
Cukrová řepa, cukr	91
Brambory	93
Bramborový a pšeničný škrob	93
Olejniny	94
Luskoviny	95
Len a konopí seté	96
Zelenina	97
Ovoce	99
Chmel	101
Réva, víno	102
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	106
Květiny a školkařské výpěstky	108
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	110
Výrobní faktory živočišné výroby	110
Plemenářská práce a evidence zvířat	110
Krmiva	111
Ochrana zvířat	114
Živočišné komodity	114
Mléko, mléčné výrobky	114
Skot, hovězí maso	120
Prasata, vepřové maso	129
Drůbež, drůbeží maso a vejce	133
Ostatní živočišné komodity	137
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	147
BIOPALIVA	151
GENETICKY MODIFIKOVANÉ PLODINY	161

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

podobně jako v minulých letech jsme pro vás i v letošním roce připravili publikaci, která přináší řadu informací o stavu a výsledcích českého zemědělství za rok 2020.

V uplynulých letech se zemědělství potýkalo s komplikacemi způsobenými zejména suchem. Loni nás, stejně jako celý svět, postihla koronavirová pandemie. Současně měl na živočišnou výrobu nepříznivý dopad výskyt afrického moru prasat. To vše ovlivnilo trh i situaci v zemědělském sektoru, přesto jsem velmi rád, že mohu konstatovat, že české zemědělství tuto situaci zvládlo.

Jeho zisk dle odhadu vzrostl meziročně o 2,8 % a dosáhl 17,7 mld. Kč. Jde o čtvrtou nejvyšší hodnotu podnikatelského důchodu od roku 2011. Produkce zemědělského odvětví vzrostla o 4,1 %, a to na celkových 147 mld. Kč hlavně díky dobrým klimatickým podmínkám. Rostlinná produkce (58 %) převažovala nad živočišnou (35,8 %).

Rostlinná produkce se meziročně zvýšila o 6,8 %. Nejvýznamnějšími plodinami byly obiloviny, technické plodiny a píce. Sklidilo se více vína, luskovin, brambor, zeleniny a kukuřice na zeleno a na siláž. Na druhou stranu úroda chmele a cukrové řepy byla nižší. Kvalitu sklizeného ovoce ovlivnily pozdní mrazíky, které přišly v několika vlnách v březnu a dubnu. V letních měsících se vyskytly i extrémní úhrny srážek místy provázené krupobitím, které způsobily další ztráty na kvalitě a výnosu zejména u jaderovin. Na rostlinnou výrobu mělo nepříznivý dopad také přemnožení hraboše polního, které způsobilo škody za více než 0,5 mld. Kč.

Živočišná produkce meziročně klesla o 0,4 %. Převládala produkce mléka, chov jatečných prasat a chov jatečného skotu. Vývoj ceny prasat a vepřového masa ovlivnil výskyt afrického moru prasat. Po vysokých cenách v první polovině roku 2020 došlo od druhého pololetí k velmi výraznému propadu cen.

Zaměstnanost v zemědělství je prakticky stabilizovaná, v posledních dvou letech se počet pracovníků v našem oboru pohybuje mírně pod hranicí 100 tisíc. V roce 2020 činil počet pracovníků v zemědělských podnicích 98,8 tis. a proti roku 2019 poklesl o 0,2 %. Jejich průměrná mzda je dlouhodobě pod národní úrovní a v uplynulém roce dosáhla 28 609 Kč. Zemědělský sektor se musel také vypořádat s nedostatkem zahraničních pracovníků daným omezeními v souvislosti s koronavirovou pandemií.

Objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2019 výše 32,8 mld. Kč, s meziročním poklesem 5,5 %. Největší objem představovala Jednotná platba na plochu (11,7 mld. Kč) a dotační titul Greening (6,6 mld. Kč).

Národními dotacemi jsme stejně jako v předchozích letech podporovali konkurenceschopnost, výrobní potenciál zemědělství, potravinářství a rozvoj venkovského prostoru.

Zemědělství je strategické odvětví a naším cílem je jeho další rozvoj spojený s produkcí kvalitních a bezpečných potravin. Klíčové je také zachovat šetrný přístup k životnímu prostředí, a to jak v oblasti zemědělství, tak lesnictví, vodního hospodářství, ochrany půdy, vody, ale také genových zdrojů.

Rok 2020 byl od těch předešlých zcela odlišný. Koronavirová pandemie nás dostala do nové situace. V ní se více než jindy projevila důležitá role zemědělců a potravinářů. Chci zde proto ocenit jejich zodpovědnost, pracovitost a úsilí. Můžeme se na ně zkrátka vždy spolehnout, a to přesto, že jim každý rok přináší nové výzvy.

Věřím, že se nám podaří všechny výzvy zvládnout, a dosáhnout takového nastavení agrární politiky, které pomůže českému zemědělství.

Miroslav Toman
ministr zemědělství

Použité zkratky a pojmy

AEKO	Agroenvironmentálně-klimatická opatření
AEO	Agroenvironmentální opatření
AGIS	Assist Guide Information Systems – informační systém k administraci SOT
AMP	Africký mor prasat
ANC	Areas with Natural Constraints (Oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními)
AZO	Agrární zahraniční obchod
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
BPS	Bioplynová stanice
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
CP SZIF	Centrální pracoviště Státního zemědělského intervenčního fondu
CPV	Ceny průmyslových výrobců
CSV	Celostátní síť pro venkov
CZV	Ceny zemědělských výrobců
ČTP	Česká technologická platforma
ČSÚ	Český statistický úřad
ČSV	Český svaz včelařů
DG AGRI	Directorate General for Agriculture and Rural Development (Generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova)
DPB	Díl půdního bloku
DPČ	Dohoda o provedení činnosti
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPIA	Data Protection Impact Assessment – Posouzení vlivu na ochranu osobních údajů
DPP	Dohoda o provedení práce
DSO	Dráha soustředěného odtoku
DZES	Dobry zemědělský a environmentální stav
DŽPZ	Dobré životní podmínky zvířat
ECB	Evropská centrální banka
EIP	Evropské inovační partnerství
EK	Evropská komise
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ES	Evropské společenství
ETBE	Ethyl-tertio-butyl-ether
EU-28	Evropská unie od 1. 7. 2013 (vč. Chorvatska)
EÚD	Evropský účetní dvůr
EUR	Euro (€) = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
EZ	Ekologické zemědělství
EZFRV	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EZZF	Evropský zemědělský záruční fond
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Fatty Acid Methyl Esters (methylestery mastných kyselin)
FFP2	Respirátor – stupeň ochrany
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
GDPR	General Data Protection regulation (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
GHG	Greenhouse gases (Skleníkové plyny)
GM	Geneticky modifikované

GMO	Geneticky modifikované organizmy
GŘ cel	Generální ředitelství cel
HDP	Hrubý domácí produkt
HPH	Hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
HVO/HEFA	Hydrotreated Vegetable Oil / Hydrotreated Esters and Fatty Acids (hydrogenačně zpracované rostlinné oleje, estery a mastné kyseliny)
CHKO	Chráněná krajinná oblast
IACS	Integrated Administration and Control System (Integrovaný administrativní a kontrolní systém)
IBR	Infekční bovinní rinotracheitida
ICAR	International Committee for Animal Recording (Mezinárodní výbor pro kontrolu užitkovosti)
ICT	Informační a komunikační technologie
IP	Integrovaná produkce
IZR	Integrovaný registr zvířat
j. hm.	Jatečná hmotnost
JRC IPSC	Institute for the Protection and Security of the Citizen European Commission Joint Research Centre (Institut pro ochranu a bezpečnost občanů, Společné výzkumné středisko)
KDŘ	Krátký dodavatelský řetězec
KFD	Kompenzace finanční disciplíny
KNM	Kontrola na místě
LAKR	Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny
LEADER	Liaison Entre Actions Développement de l'Économie Rurale (Propojení aktivit pro rozvoj ekonomiky venkova)
LFA	Less Favoured Areas (Méně příznivé oblasti s environmentálními omezeními)
LPIS	Evidence využití půdy podle uživatelských vztahů
MEŘO	Methylester řepkového oleje; patří do skupiny FAME
MJ	Měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MVO	Mimořádné veterinární opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství
Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NAEKO	Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření
NEZ	Navazující ekologické zemědělství
NP	Národní park
OLAF	Office de Lutte Anti-Fraude (Evropský úřad pro boj proti podvodům)
OP	Operační program
OPR	Operační program Rybářství
OZE	Obnovitelné zdroje energie
p. b.	Procentní bod
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PO	Požární ochrana
PP	Přímé platby
PPO	Přechodně podporované oblasti
PR	Public relations (Vztahy s veřejností)
PRV	Program rozvoje venkova
PUZČ	Předčasné ukončení zemědělské činnosti
PVP	Přechodná vnitrostátní podpora
RO SZIF	Regionální odbor Státního zemědělského intervenčního fondu

ŘO	Řídící orgán
s. c.	Stálá cena
SAP	Systems Applications products in data processing
SAPS	Jednotná platba na plochu
SC	Spotřebitelská cena
SCLLD	Strategie komunitně vedeného místního rozvoje
Sen4CAP	Sentinels for the Common Agricultural Policy (Projekt Evropské komise, zaměřený na využití nových metod v rámci Společné zemědělské politiky – zejména družicových dat)
SHR	Soukromě hospodařící rolník
SISPO	Svaz pro integrované systémy pěstování ovoce
SOM	Sušené odstředěné mléko
SOT	Společná organizace trhu
SR	Státní rozpočet
SSHR	Správa státních hmotných rezerv
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS	Státní veterinární správa
SZEU	Stálé zastoupení České republiky při EU
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
TAIEX	Technical Assistance Information EXchange unit (Projekt Evropské komise, v rámci spolupráce veřejných institucí mezi členskými státy EU a kandidátskými zeměmi)
TIC	Telegram in claris – jednoduchá zpráva obsahující informace, které jsou určeny pro interní využití státní správy a nejsou zde obsaženy informace, které by bylo třeba nějakým způsobem utajovat
Top-Up	Národní doplňková platba k přímým podporám
TP	Technická pomoc
TPM	Tržní produkce mléka
tř. j.	Třída jakosti
UCO	Used cooking oil (Použitý kuchyňský olej)
ÚE	Ústřední evidence zvířat
UFOP	Union zur Förderung von Oel- und Proteinpflanzen (Unie pro podporu olejnin a proteinových plodin uvedla)
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	Americký dolar (\$)
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VCS	Dobrovolné podpory vázané na produkci
VDJ	Velká dobytčí jednotka
VMK	Volné mastné kyseliny
VNSPA	Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
VOZPVU	Výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely
VP	Vysoká pracnost
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
VVP	Velmi vysoká pracnost
ZND	Zemědělské národní dotace
živ. hm.	Živá hmotnost

OBEČNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2002, 2019 a 2020

Ukazatel	Rok		
	2002	2019	2020
Počet obyvatel (střední stav v mil.)	10,2	10,67	10,7
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 691	5 749	5 652
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	1,6	2,3	-5,6
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2002 = 100)	100	213,6	210,0
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	263 802	538 816	528 254
Směnný kurz – průměr roku (Kč/\$)	32,7	22,9	23,2
Směnný kurz – průměr roku (Kč/€)	30,8	25,7	26,4
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-70,8	345,7	390,5
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	102,9	103,0	94,8
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	102,2	102,3	91,5
Tržby: v průmyslu (meziroční index v %)	99,7	101,1	93,9
ve stavebnictví (meziroční index v %)	103	102,7	93,8
ve službách (meziroční index v %)	–	101,2	88,3
v zemědělství (meziroční index v %)	102,5	101,9	–
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	102,9	107,1
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	56,0	59,3
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	–	47,0	47,7
Zaměstnaní celkem (průměrně v tis.)	4 764,9	5 303,1	5 234,9
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tis.)	374,1	109,1	137,0
Obecná míra nezaměstnanosti (průměr v %)	7,3	2,0	2,6
Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	15 524	34 111	35 611
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	108	106,4	104,4
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	106,1	103,5	101,2
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	692,2	1 498,1	1 475,5
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	43,5	38,6	40,8
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	101,8	102,8	103,2
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	-6,4	0,3	-6,2
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	-45,7	-28,5	-367,4
Saldo SR / HDP (v %)	-1,7	-0,5	-6,5
Vládní dluh (v mld. Kč)	695,1	1 739,9	2 153,0
Vládní dluh / HDP (v %)	25,8	30,27	38,09

Zdroj: ČSÚ.

- Hrubý domácí produkt (HDP) české ekonomiky se v roce 2020 reálně propadl o 5,6 %¹, což bylo nejhlubší snížení za dobu existence samostatné ČR. K poklesu loni přispívaly všechny složky HDP, nejvíce domácí spotřeba a investice. Samotné 4. čtvrtletí 2020 bylo ovlivněno další vlnou opatření proti šíření onemocnění COVID-19. Na rozdíl od 2. čtvrtletí roku ale nebyla v takové míře zasažena zahraniční poptávka. Výsledný meziroční pokles se tedy zmírnil na 4,7 % a mezičtvrtletně HDP vzrostl o 0,6 %. Domácí spotřeba i investice ale ve 4. čtvrtletí výrazně klesaly. Nová vlna nákazy přinutila k opatřením i zbytek EU. HDP v Unii tak klesl o 0,4 % mezičtvrtletně a meziroční pokles se prohloubil na -4,8 %. Výsledky ale negativně ovlivnil mezičtvrtletní propad ve velkých ekonomikách – Francii a Itálii. Velké množství evropských ekonomik naopak mezičtvrtletně mírně rostlo.
- Hrubá přidaná hodnota (HPH) loni klesla o 5,5 % a propad zasáhl většinu odvětví. Výjimkou byly zemědělství, informační a komunikační činnosti, veřejná správa a obrana, vzdělávání, zdravotní a sociální péče. Hluboký propad vykázalo uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (-11,8 %) i profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (-9,3 %). Pokles zasáhl i na export zaměřený zpracovatelský průmysl (-6,9 %). Ve 4. čtvrtletí HPH za úrovní předchozího roku zaostávala o 4,7 %, ale mezičtvrtletně se zvýšila o 0,5 %. Vzhledem k nové vlně opatření byly opět nejsilněji postiženy ostatní činnosti (zejména osobní služby, jako jsou kadeřnictví apod., meziroční pokles HPH o 20,9 %) a obchod, doprava, ubytování a pohostinství (-14,7 %). Naopak meziroční propad ve zpracovatelském průmyslu se zmírnil na 1,1 %.
- Všeobecné omezení ekonomického provozu v průběhu 2. čtvrtletí negativně ovlivnilo zahraniční obchod a ve druhé polovině roku se vývozci snažili ztráty dohnat. Celkem loni vývoz zboží a služeb reálně klesl o 6,0 %² a dovoz o 6,1 %. Bilance dosáhla přebytku 390,5 mld. Kč, což bylo meziročně o 42,3 mld. více. Zlepšení se týkalo výhradně obchodu se zbožím. Na zvýšení kladného salda měl vliv zejména obchod s ropou a zemním plynem, naopak přebytek obchodu s motorovými vozidly se snížil. Ve 4. čtvrtletí zahraniční obchod dosahoval rekordních výsledků (přebytek 145,5 mld.), na kterých se naopak právě obchod s motorovými vozidly ve velké míře podílel.
- Podle deflátoru HDP celkový nárůst cenové hladiny loni činil 4,1 %, což je nejvíce od roku 2001. Výrazně rostly ceny spotřeby i kapitálových statků. Index spotřebitelských cen se loni zvýšil o 3,2 %, zejména pod vlivem potravin a nealkoholických nápojů, alkoholu a tabáku a bydlení a energií. Ve 4. čtvrtletí růst spotřebitelských cen výrazně zpomalil na 2,6 %, hlavně pod vlivem zpomalení dynamiky cen potravin. Většinu sledovaných cenových indexů loni ovlivňoval propad cen ropy, který tlumil meziroční růst cen průmyslových výrobců i cen dovozu.
- Měnověpolitické úrokové sazby byly v první polovině roku sníženy, což ovlivnilo i další úrokové sazby, zejména ty u vkladů. Snížená spotřeba tlumila dynamiku spotřebních úvěrů pro domácnosti, poměrně nedotčen byl vývoj objemu úvěrů na bydlení.
- Ekonomický pokles měl vliv i na zaměstnanost, která loni klesla o 1,5 %³. Výrazně k tomu přispěl zpracovatelský průmysl, kde se ale ve 4. čtvrtletí situace spíše zlepšovala a pokles se dál neprohluboval. Naproti tomu v segmentu obchodu, dopravy, ubytování a pohostinství se propad zaměstnanosti ve 4. čtvrtletí prohloubil na 5 %. Naopak pokračoval výrazný rozvoj informačních a komunikačních činností (nárůst o 3,5 %). Obecná míra nezaměstnanosti loni rostla jen mírně, což souvisí s vládními stabilizačními programy i s poměrně výrazným navýšením počtu ekonomicky neaktivních. Průměrná mzda loni vzrostla o 4,4 % na 35,6 tis. Kč. V rámci jednotlivých odvětví ale panovaly ve mzdovém vývoji velké rozdíly.
- Hospodaření státního rozpočtu loni skončilo schodkem ve výši 367,4 mld. Kč. Meziročně se deficit prohloubil o téměř 340 mld. Rozhodující měrou se na schodku podílela protipandemická opatření, která na jedné straně významně navýšila rozpočtové výdaje (18,8 %), zároveň ale vedla k propadu příjmů (-3,1 %). Na straně příjmů došlo k citelnému výpadku daňových příjmů i výběru pojistného na sociální zabezpečení. Narůstaly běžné výdaje, které zahrnovaly i kompenzační opatření podnikům, obcím i jednotlivcům. Výrazný růst se týkal i sociálních dávek (důchodů i nedůchodových dávek).

Zdroj: ČSÚ.

¹ Data o HDP, hrubé přidané hodnotě a jejich složkách jsou vyjádřena ve stálých cenách a v očištění o sezónní a kalendářní vlivy.

² Podle metodiky čtvrtletních národních účtů (vývoz a dovoz v ocenění FOB/FOB).

³ Údaje o zaměstnanosti jsou uvedeny v pojetí národních účtů a očištěny o sezónní vlivy.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2019 a 2020

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020
Pšenice ozimá	814 517	774 638	5,79	6,20	4 716 450	4 799 253
Pšenice jarní	24 929	23 946	3,84	4,31	95 714	103 161
Žito	31 129	31 432	5,06	5,48	157 561	172 364
Ječmen ozimý	107 707	114 633	5,98	6,09	644 113	697 914
Ječmen jarní	211 876	217 279	5,07	5,15	1 073 948	1 118 268
Oves	42 530	46 740	3,16	3,92	134 410	183 357
Kukuřice na zrno	74 827	87 231	8,29	9,46	620 261	825 499
ostatní obiloviny	4 505	5 501	1,45	1,91	6 529	10 492
OBILOVINY CELKEM	1 352 530	1 344 877	5,65	6,04	7 646 148	8 126 663
Hrách na zrno	28 779	32 607	2,34	2,60	67 344	84 861
LUSKOVINY CELKEM	33 766	37 302	2,20	2,46	74 165	91 866
Brambory – rané	1 078	1 120	24,04	21,85	25 924	24 479
Brambory mimo raných a sadbových	19 017	19 941	28,05	30,27	533 410	603 650
Cukrovka technická	59 212	59 684	61,84	61,51	3 661 421	3 671 229
OKOPANINY CELKEM	82 532	84 029	–	–	4 298 093	4 382 140
Řepka	379 778	368 214	3,05	3,38	1 156 973	1 245 328
Mák	35 778	40 255	0,66	0,71	23 606	28 702
Ostatní olejnin	818	750	0,52	0,54	426	409
Kořeninové rostliny	3 099	2 929	0,56	0,53	1 723	1 539
Léčivé rostliny	2 963	2 728	0,86	0,80	2 535	2 186
TECHNICKÉ PLODINY CELKEM	461 485	456 564	–	–	1 253 834	1 353 275
Kukuřice na zeleno a siláž	232 392	226 155	35,47	39,05	8 243 654	8 832 117
JEDNOLETÉ PÍCNINY CELKEM	291 696	287 686	30,03	32,82	8 759 464	9 442 433
Vojtěška	74 896	79 404	6,72	6,81	503 052	540 467
VÍCELETÉ PÍCNINY NA ORNÉ PŮDĚ CELKEM	207 958	219 062	5,94	6,42	1 234 747	1 407 003
Mrkev	779	836	37,09	42,98	28 882	35 933
Cibule	1 759	1 784	25,36	29,63	44 610	52 862
Zelí	945	1 045	36,50	40,08	34 498	41 885
ZELENINA KONZUMNÍ CELKEM	10 222	11 137	–	–	226 341	252 481
Vínice plodné	16 081	16 140	4,23	5,60	67 956	90 376
Chmelnice plodící	5 003	4 966	1,43	1,19	7 145	5 925

Pramen: ČSÚ.

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných v květnu a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová **plocha obilovin** (včetně kukuřice na zrno a ostatních obilovin) se meziročně snížila o 7,7 tis. ha tj. o 0,6 % na 1 344,9 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 8 126,7 tis. t byla proti roku 2019 vyšší o 480,5 tis. t, tj. o 6,3 %. Nad úroveň

roku 2019 je sklizeň všech obilovin. Pšenice jarní se sklídilo 103,2 tis. t, což je o 7,4 tis. t více (o 7,8 %) než v minulém roce. Ječmene jarního se sklídilo 1 118,3 tis. t, což je o 44,3 tis. t více (o 4,1 %), ovsu 183,4 tis. t, což je o 48,9 tis. t více (o 36,4 %). Základních obilovin bylo sklizeno více než v roce minulém. Pšenice bylo sklizeno 4 902,4 tis. t,

tj. o 90,3 tis. t více (o 1,9 %) než v roce minulém. Sklizeň ječmene byla 1 816,2 tis. t, tj. o 98,1 tis. t více (o 5,7 %). Kukuřice na zrno bylo sklizeno 825,5 tis. t, což je o 205,2 tis. t více (o 33,1 %) než v roce 2019.

Hektarový **výnos obilovin** 6,04 t je ve srovnání s předchozím rokem vyšší o 0,39 t (tj. o 6,9 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 6,20 t (5,79 t v roce 2019), pšenice jarní 4,31 t (3,84 t), žito 5,48 t (5,06 t), ječmene ozimého 6,09 t (5,98 t), ječmene jarního 5,15 t (5,07 t), ovesa 3,92 t (3,16 t), kukuřice na zrno 9,46 t (8,29 t) a tritikale 5,07 t (4,93 t).

Produkce **luskovin** byla vyšší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 91,9 tis. t luskovin. Z toho hrachu na zrno 84,9 tis. t, což je o 17,5 tis. t (o 26,0 %) více než v roce minulém. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 8 218,5 tis. t je proti předchozímu roku vyšší o 498,2 tis. t (tj. o 6,5 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 830,8 tis. t představuje proti roku 2019 zvýšení o 74,5 tis. t (o 9,9 %). Hektarový výnos ve výši 27,73 t je o 1,53 t vyšší. Raných brambor bylo sklizeno 43,6 tis. t. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 29,02 t, tj. o 1,82 t více než v loňském roce. Produkce 719,1 tis. t je o 72,6 tis. t vyšší než v roce 2019. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 61,51 t z jednoho hektaru 3 671,2 tis. t bulev (3 661,4 tis. t v roce 2019) tzn. zvýšení o 0,3 %.

V roce 2020 došlo ke snížení osevních ploch **olejnin** celkem o 4,5 tis. ha (o 1,0 %) na výměru 450,2 tis. ha. Dosažená

produkce z této plochy 1 347,5 tis. t je o 99,3 tis. t vyšší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno 1 245,3 tis. t, v roce předchozím 1 157,0 tis. t, tzn. zvýšení o 88,4 tis. t. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,38 t je o 0,34 t vyšší. Vyšší byla produkce máku, kdy se z plochy 40,3 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,71 t sklídilo 28,7 tis. t (23,6 tis. t při hektarovém výnosu 0,66 t v roce 2019) makového semene.

Jednoletých **pícnin** na orné půdě bylo sklizeno 9 442,4 tis. t zelené píce, tj. o 683,0 tis. t více než v roce 2019. Z toho bylo sklizeno 8 832,1 tis. t kukuřice na zeleno a siláž, tj. o 588,5 tis. t více než v roce minulém. Sklizeň sena víceletých pícnin byla 1 407,0 tis. t, z toho sklizeň sena jetele lučního (červeného) 425,1 tis. t.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku vyšší. Ve sledovaném roce bylo sklizeno 310,7 tis. t zeleniny (283,5 tis. t v roce 2019). Produkce **ovoce** (bez malin, včetně domácností) 314,1 tis. t byla proti loňskému roku vyšší (294,8 tis. t v roce 2019).

Na 16,1 tis. ha **plodících vinic** se při hektarovém výnosu 5,60 t (4,23 t v roce 2019) sklídilo 90,4 tis. t hroznů, tj. o 22,4 tis. t více než v roce 2019. Produkce **chmele** ve výši 5 925 t se proti roku 2019 snížila o 1 220 t (tj. o 17,1 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,19 t je také nižší, a to o 0,24 t než v roce minulém.

Zdroj: ČSÚ.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2018 až 2020

Ukazatel	2018	2019	2020	Index 2020/2019
Stavy skotu celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	1 416	1 418	1 404	99,0
z toho: do 6 měsíců (tis. ks)	233	241	238	98,8
nad 6 měsíců až do 12 měsíců (tis. ks)	183	187	184	98,4
nad 1 rok až do 2 let (tis. ks)	316	306	306	100,0
z toho: býci (vč. volů) (tis. ks)	106	105	99	94,3
jalovice celkem (tis. ks)	209	201	208	103,5
nad 2 roky (tis. ks)	684	683	675	98,8
z toho: býci (vč. volů) (tis. ks)	20	19	21	110,5
jalovice celkem (tis. ks)	77	73	68	93,2
krávy dojené (tis. ks)	365	364	360	98,9
krávy ostatní (tis. ks)	222	226	226	100,0
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	361,1	362,7	357,8	98,6
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	8 525,7	8 471,4	8 892,8	105,0
Produkce mléka celkem (mil. l)	3 078,4	3 072,8	3 181,8	103,5
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 978,4	2 974,6	3 083,8	103,7
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 525,3	2 497,1	2 614,3	104,7
Domácí spotřeba mléka (mil. l)	2 233,9	2 279,8	2 387,2	104,7
Vývoz mléka (mil. l)	1 297,2	1 284,2	1 296,0	100,9
Dovoz mléka (mil. l)	996,4	1 064,9	1 065,5	100,1
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	8 570	8 860	8 540	96,4
Soběstačnost ČR – mléko (%)	137,8	134,8	133,3	98,9

Ukazatel	2018	2019	2020	Index 2020/2019
Porážky skotu celkem (tis. ks)	237	239	235	98,2
z toho: Býci (tis. ks)	96	101	99	99,1
Krávy (tis. ks)	107	104	101	96,6
Jalovice (tis. ks)	25	26	26	101,7
Telata (tis. ks)	9	8	6	95,4
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg živ. hm.)	566,9	571,1	578,9	101,4
Produkce hovězího masa celkem (tis. t živ. hm.)	174,0	167,9	170,0 ¹⁾	101,3 ¹⁾
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t živ. hm.)	142,0	138,8	130,0 ¹⁾	93,7 ¹⁾
Vývoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	109,8	114,2	120,0 ¹⁾	105,1 ¹⁾
Dovoz hovězího masa (tis. t živ. hm.)	78,0	84,7	80,0 ¹⁾	94,5 ¹⁾
Soběstačnost ČR – hovězí maso (%)	122,5	120,9	130,8 ¹⁾	108,2 ¹⁾
Stavy prasat celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	1 508	1 509	1 546	102,5
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	89	91	92	102,0
Prasničky celkem – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	44	40	42	104,0
Selata – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	466	483	482	99,7
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasnic) – Soupis k 31. 12. (tis. ks)	586	562	567	100,9
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	244	244	241	98,9
Narozeno selat (tis. ks)	3 211	3 345	3 347	100,1
Počet odchovaných selat (tis. ks)	2 859	2 978	2 988	100,3
Počet odchovaných selat na prasnici	28,2	28,9	29,3	101,5
Produkce vepřového masa (tis. t živ. hm.)	304,3	289,2	293,7	101,6
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců – (tis. ks)	2 251	2 249	2 230	99,2
Průměr: porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg živ. hm.)	115,0	116,2	118,4	101,9
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t živ. hm.)	594,8	568,5	569,9	100,2
Vývoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	83,5	80,3	86,9	108,2
Dovoz vepřového masa (tis. t živ. hm.)	372,9	359,8	364,6	101,3
Soběstačnost ČR – vepřové maso (%)	51,2	50,9	51,5	101,2
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	23 573	22 979	24 247	105,5
z toho: Hrabavá drůbež celkem – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	22 428	21 844	23 323	106,8
Slepice – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	7 990	7 582	8 502	112,1
Kuřata na výkrm – Soupis k 1. 4. (tis. ks)	11 283	11 609	11 713	100,9
Produkce drůbežího masa celkem (tis. t živ. hm.)	260,1	265,7	270	101,62
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	399,0	407,6	416,4	102,2
Vývoz drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	32,4	26,1	24,9	95,4
Dovoz drůbežího masa (tis. t živ. hm.)	170,4	167,2	173,4	103,7
Soběstačnost ČR – drůbeží maso (%)	65,2	65,2	64,8	99,39
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	9 194,4	9 440,6	9 204,5	97,5
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 293	2 362	2 330	98,65
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	310	306	310	101,31
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 675	2 869	2 700	94,11
Vývoz vajec (mil. ks)	262	225	280	124,44
Dovoz vajec (mil. ks)	659	732	650	88,8
Soběstačnost ČR – vejce (%)	85,2	82,5	86,3	104,61

Ukazatel	2018	2019	2020	Index 2020/2019
Stavy ovcí celkem – Soupis k I. 4. (tis. ks)	218,9	213	203,6	95,3
Stavy koz celkem – Soupis k I. 4. (tis. ks)	30,3	29,2	28,9	99,0
Produkce skopového a koziho masa (t živ. hm.)	8 717	8 761	8 000	91,3
Domácí spotřeba skopového a koziho masa (t živ. hm.)	8 217	9 152	8 196	89,6
Vývoz skopového a koziho masa (t živ. hm.)	1 174	1 044	674	64,6
Dovoz skopového a koziho masa (t živ. hm.)	957	1 435	870	60,6
Soběstačnost ČR – skopové a kozi maso (%)	102,6	95,7	97,6	102,0

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k I. 4. daného roku, prasata k 31. 12. daného roku, výsledky statistického zjišťování MZe, situační a výhledové zprávy MZe.
Pozn.: ¹⁾ Předběžný údaj.

K 31. 12. 2020 bylo v České republice (ČR) dle údajů Českého statistického úřadu (ČSÚ) chováno celkem 1 340 040 ks skotu, což je o 2 % a 27 008 ks méně, než bylo chováno k 31. 12. 2019, kdy bylo chováno v České republice celkem 1 367 048 ks skotu. V rámci meziročního sledování je to oproti předchozímu období let 2018/2019 opačný trend, kdy došlo naopak k vzestupu počtu chovaného skotu v České republice o 1 813 ks (+0,1 %).

V tomto roce bylo chováno nejméně dojených krav v historii sledování počtů zvířat vůbec. U krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka došlo k meziročnímu poklesu pouze o 211 ks na 226 044 ks tj. o 0,1 %. V rámci sledování této kategorie krav se jedná o druhý pokles za období 25 let sledování této kategorie skotu.

Na celkovém počtu krav, kterých v České republice k I. 4. 2020 bylo 585 897 ks, se krávy chované v systému chovu bez tržní produkce mléka podílely 38,6 % (+0,3 %), podíl dojených krav dosáhl 61,4 % (-0,3 %). Jedná se stále o postupnou, ale již pozvolnou restrukturalizaci národního stáda skotu, kde je vzhledem k dosahované mléčné užitkovosti a tržnímu uplatnění produkovaného mléka část krav převáděna z dojeného do masného výrobního zaměření.

Průměrné roční stavy dojených krav v České republice v roce 2020 klesly v porovnání s rokem 2019 o 1,2 % na celkových 357 014 ks. Tento stav je nejnižší od vstupu do EU v roce 2004. U průměrné roční užitkovosti byl zaznamenán růst, a to o 5,0 % (+421,4 l/ks). Růst užitkovosti byl podpořen dobrou krmivovou základnou, příznivou cenou za mléčnou surovinu a nastavením dotací do sektoru mléka.

V roce 2020 dosáhla výroba hovězího masa 170,0 tis. t v živé hmotnosti zvířat. V porovnání s rokem 2019 došlo k nárůstu výroby o 1,3 % (+2,1 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně snížil o 5,5 % (-4,7 tis. t živ. hm.) na 80,0 tis. t živ. hm. Vývoz meziročně vzrostl, a to o 5,1 % (+5,8 tis. t živ. hm.) na 120,0 tis. t živ. hm., což je nejvíce v historii ČR. Domácí spotřeba, která měla od roku 2016 stoupající tendenci, se v uplynulém roce propadla v porovnání s předchozím rokem o 6,3 % (-8,8 tis. t živ. hm.) na 130,0 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 130,8 %. Meziročně se zvýšila o 9,1 %. Trend v soběstačnosti hovězího masa nad 120 % tak pokračuje a tento předpoklad je i pro rok 2021.

Podle údajů ČSÚ byl k 31. 12. 2020 stav prasat ve srovnání s rokem 2019 vyšší, k mírnému nárůstu došlo i u počtu prasnic. Počet prasat celkem činil 1 546 tis. ks (meziroční nárůst o 2,5 %), početní stavy prasnic vzrostly o 1 tis. ks (o 1,1 %) na 92 tis. ks.

V roce 2020 byl meziročně zaznamenán mírný nárůst tuzemské výroby vepřového masa, a to o 4,5 tis. t (o 1,6 %) na 293,7 tis. t živ. hm. Ve srovnání s rokem 2019 došlo meziročně ke zvýšení objemu vývozu vepřového masa (o 6,4 tis. t živ. hm.,

tj. o 7,9 %), avšak rovněž ke zvýšení objemu importu, a to o 5,3 tis. t živ. hm., tj. o 1,4 %. Celková nabídka vepřového masa v roce 2020 činila 668,6 tis. t živ. hm. a převyšovala tak celkovou poptávku po této zemědělské komoditě, která byla 656,8 tis. t živ. hm.

Dle Soupisu hospodářských zvířat se k I. 4. 2020 zvýšil celkový stav drůbeže o 5,2 % na 24 247 tis. ks v porovnání s rokem 2019. V meziročním srovnání 2020/2019 se výrazně zvýšil počet kuřat chovaných na chov (+16,07 %), počet slepic (+10,82 %), hus (+9,09 %) a počet kuřat chovaných na maso (+1,04 %). Naopak v roce 2020 ve srovnání s rokem 2019 výrazně poklesly stavy u kachen (-22,14 %), krůt (-12,39 %), mírný pokles jsme zaznamenali u stavu kohoutů (-1,15 %).

V porovnání s rokem 2019 poklesly v roce 2020 počty nosnic celkově i v zemědělském sektoru. V zemědělském sektoru došlo k poklesu o 1,29 % na 5,2 mil. ks a celkový počet nosnic se snížil o 2,4 tis. ks na 9,2 mil. ks. 43,6 % z celkového množství nosnic v ČR bylo chováno v domácích hospodářstvích, kde se jejich počet meziročně snížil o 4,03 % na 4,01 mil. ks. Od roku 2015 je patrný pokles stavů nosnic v domácích hospodářstvích, kde za rok 2020 bylo vyprodukováno 722 mil. ks vajec, což je v průměru 180 ks vajec na jednu nosnici. V zemědělském sektoru bylo chováno v roce 2020 zbylých 56,4 % nosnic při průměrné snášce 310 ks vajec na jednu nosnici, tj. 1,61 mil. ks vajec celkem.

Od roku 2017 byl patrný každoroční nárůst produkce vajec, který se zastavil v roce 2019. V roce 2020 došlo k mírnému poklesu produkce vajec o 1,35 % ve srovnání s rokem 2019. Z celkového počtu 2 330 mil. ks vyprodukovaných vajec bylo 1 608 mil. ks vyprodukováno v zemědělském sektoru (meziroční srovnání 2020/2019 ve znamení stagnace: -0,06 %). Samozásobení má od roku 2015 setrvalou klesající úroveň. Produkce vajec v domácích hospodářstvích v meziročním srovnání 2020/2019 poklesla o 4,12 %. Spotřeba vajec meziročně 2020/2019 poklesla o 5,86 % (-168,2 mil. ks). Dovoz konzumních vajec se v roce 2020 v porovnání s rokem 2019 snížil na 649,8 mil. ks (-11,23 %), vývoz se naopak zvýšil o 19,50 % (+54,5 mil. ks). Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Oproti roku 2019 došlo v roce 2020 ke zvýšení soběstačnosti o 4,64 % na 86,3 %.

K I. 4. 2020 bylo v České republice chováno 203 612 ks ovcí. Oproti roku 2019 došlo k meziročnímu poklesu jejich počtu o 4,4 % (-9 456 ks). K I. 4. 2020 bylo v ČR chováno 28 919 ks koz. V porovnání s rokem 2019 došlo k poklesu stavu koz o 1,0 % (291 ks).

Produkce skopového masa v roce 2020 meziročně klesla o 8,7 % na 3,68 tis. t j. hm. Soběstačnost dosáhla v roce 2020 výše 97,6 %, což je o 2 % více než v roce 2019.

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)

Semidefinitivní výsledky za rok 2019 a předběžné výsledky za rok 2020

SZÚ – výsledky účtu výroby (v mil. Kč)

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2020/2019
		2019	2020	
1	OBILOVINY (včetně osiva)	31 299,1	33 083,2	105,7
1.1	Pšenice a špalda	19 084,6	19 936,5	104,5
1.2	Žito a souřež	654,8	683,2	104,3
1.3	Ječmen	7 671,3	7 505,7	97,8
1.4	Oves a letní obilné směsky	614,1	807,8	131,5
1.5	Kukuřice na zrno	2 500,4	3 297,0	131,9
1.7	Ostatní obiloviny	773,8	853,1	110,2
2	TECHNICKÉ PLODINY	18 010,7	20 024,3	111,2
2.1	Olejnata semena a olejnaté plody (včetně osiva)	13 233,4	14 911,7	112,7
2.2	Luskoviny (včetně osiva)	464,0	601,6	129,7
2.4	Cukrovka	2 554,4	2 619,2	102,5
2.5	Ostatní technické plodiny	1 758,9	1 891,7	107,6
3	PÍCNINY	15 185,1	16 882,1	111,2
4	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ PRODUKTY	8 274,6	8 148,0	98,5
4.1	Čerstvá zelenina	3 845,4	3 946,8	102,6
4.2	Sazenice a květiny	4 429,2	4 201,2	94,9
5	BRAMBORY (včetně sadby)	3 791,2	3 345,7	88,2
6	OVOCE	1 247,6	1 642,2	131,6
6.1	Čerstvé ovoce	1 247,6	1 642,2	131,6
7	VÍNO ¹⁾	872,0	1 050,2	120,4
9	OSTATNÍ ROSTLINNÉ PRODUKTY	1 222,8	1 134,6	92,8
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	79 903,1	85 310,4	106,8
11	ZVÍŘATA	22 821,5	22 123,2	96,9
11.1	Skot	7 055,1	6 756,9	95,8
11.2	Prasata	8 895,1	8 768,7	98,6
11.4	Ovce a kozy	225,5	221,0	98,0
11.5	Drůbež	6 624,1	6 354,8	95,9
12	ŽIVOČIŠNÉ PRODUKTY	29 997,2	30 462,1	101,5
12.1.	Mléko	27 166,1	27 551,5	101,4
12.2.	Vejce	2 756,9	2 862,9	103,8
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11 + 12)	52 818,8	52 585,4	99,6
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	3 803,7	4 389,1	115,4
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	4 600,9	4 691,8	102,0
17.1.	Zpracování zemědělských produktů	1 955,9	2 046,8	104,6
17.2.	Ostatní neoddělitelné vedlejší činnosti (výrobky a služby)	2 645,0	2 645,0	100,0
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10 + 13 + 15 + 17)	141 126,5	146 976,6	104,1

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2020/2019
		2019	2020	
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	95 972,7	97 549,1	101,6
19.1	Osivo a sadba	4 620,1	4 567,4	98,9
19.2	Energie; maziva	15 059,2	14 474,2	96,1
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	7 488,2	7 323,2	97,8
19.4	Prostředky na ochranu rostlin a pesticidy	5 501,8	5 573,7	101,3
19.5	Veterinární náklady	3 792,0	3 776,9	99,6
19.6	Krmiva	34 306,2	35 728,4	104,1
19.7	Údržba strojů a zařízení	5 690,9	5 854,8	102,9
19.8	Údržba budov	3 877,6	3 989,2	102,9
19.9	Zemědělské služby	3 803,7	4 389,1	115,4
19.10	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	1 467,0	1 299,0	88,5
19.11	Ostatní výrobky a služby	10 366,0	10 573,3	102,0
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18 - 19)	45 153,8	49 427,5	109,5
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	19 975,9	19 975,9	100,0
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20 - 21)	25 177,9	29 451,6	117,0

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Vinné hrozny určené k výrobě vína.**SZÚ – výsledky účtu tvorby důchodu (v mil. Kč)**

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2020/2019
		2019	2020	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	32 498,5	34 058,4	104,8
24	OSTATNÍ DANĚ Z VÝROBY	1 184,3	1 205,3	101,8
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	34 678,6	32 785,0	94,5
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22 - 24 + 25)	58 672,2	61 031,3	104,0
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22 - 23 - 24 + 25)	26 173,7	26 972,9	103,1

Zdroj: ČSÚ.

SZÚ – výsledky účtu podnikatelského důchodu (v mil. Kč)

Kód	Ukazatel	V běžných cenách		Index 2020/2019
		2019	2020	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	7 798,5	7 954,5	102,0
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 897,6	2 061,6	108,6
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	736,2	732,2	99,5
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27 - 28 - 29 + 30)	17 213,9	17 689,0	102,8

Zdroj: ČSÚ.

Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2020

Odhadovaný ekonomický výsledek českého zemědělství za rok 2020 dosáhl 17,7 mld. Kč, meziročně vzrostl o 2,8 %. V časové řadě 2011 až 2020 se jedná o čtvrtou nejvyšší hodnotu podnikatelského důchodu.

Produkce zemědělského odvětví v základních běžných cenách dosáhla dle předběžných výsledků roku 2020 hodnoty 146 976,6 mil. Kč, z toho rostlinná produkce činila 85 310,4 mil. Kč, živočišná produkce 52 585,4 mil. Kč, produkce zemědělských služeb 4 389,1 mil. Kč a neoddělitelné nezemědělské vedlejší činnosti 4 691,8 mil. Kč.

Hodnota rostlinné produkce se meziročně zvýšila o 6,8 %. U obilovin došlo k nárůstu sklizní, nejvyšší byl u ovsa (+36,4 %) a kukuřice na zrno (+33,1 %). Sklidilo se více vína (+33,0 %), luskovin (+23,9 %), brambor (+11,8 %), zeleniny (+11,4 %), řepky (+7,6 %) a kukuřice na zeleno a siláž (+7,1 %). Nižší byla úroda chmele (-17,1 %) a cukrové řepy (-7,0 %).

Oproti předchozímu roku došlo ke snížení ceny ječmene (-6,8 %), žita (-5,3 %), ovsa (-4,0 %) a kukuřice na zrno (-1,8 %). Naopak ke zvýšení ceny došlo u pšenice (+3,1 %). Vzrostla cena chmele (+28,8 %), slunečnice (+24,1 %), cukrové řepy (+10,3 %), luskovin (+8,6 %) a řepky (+4,4 %).

Hodnota živočišné produkce zaznamenala proti roku 2019 snížení o 0,4 %. Nižší meziroční index produkce o 3,1 % vykazuje produkce zvířat. Pokles byl zaznamenán u skotu (-4,2 %), drůbeže (-4,1 %), ovcí a koz (-2,0 %) a prasat (-1,4 %). Naopak produkce živočišných výrobků vzrostla o 1,5 %. Zvýšila se produkce vajec (+3,8 %) a mléka (+1,4 %). U skotu došlo k poklesu výroby o 1,7 %, a zároveň došlo ke snížení ceny o 2,9 %. Výroba drůbeže v roce 2020 klesla o 1,4 % a snížila se cena o 2,7 %.

V produkci zemědělského odvětví v základních běžných cenách v roce 2020 převažuje podíl rostlinné produkce (58,0 %) nad produkcí živočišnou (35,8 %). Zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb, tvořila 3,0 % a nezemědělské vedlejší činnosti účetně neoddělitelné, do kterých je zahrnuta i produkce energie z obnovitelných zdrojů, se na produkci podílely 3,2 %.

Na hodnotě rostlinné produkce byly největší měrou zastoupeny obiloviny (38,8 %), technické plodiny (23,5 %) a pícniny (19,8 %); v produkci živočišné převládala produkce mléka (52,4 %), chov jatečných prasat (16,7 %) a chov jatečného skotu (12,8 %).

Součástí hodnoty produkce jsou dotace na chmel, brambory, skot, ovce a kozy a mléko. Objem dotací na výrobky se meziročně zvýšil o 18,6 %. Zvýšily se dotace na mléko (+34,9 %) a ovce a kozy (+1,7 %).

Hodnota mezispotřeby meziročně vzrostla o 1,6 %. Její podíl na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) představoval 67,4 %. Mezispotřebu z největší části tvořila krmiva (36,6 %) a spotřeba energií a maziv (14,8 %). HPH dosáhla 49,4 mld. Kč, což představuje meziroční zvýšení o 9,5 %.

Ve stálých cenách roku 2000 dosáhla zemědělská produkce v roce 2020 hodnoty 112 627,6 mil. Kč, proti předchozímu roku vzrostla o 4,0 %. V rostlinné produkci došlo v meziročním porovnání k nárůstu o 6,0 % na celkových 59 322,6 mil. Kč. Hodnota produkce živočišné se zvýšila o 1,7 % na částku 47 747,6 mil. Kč. Hodnota produkce ve stálých cenách je přímo ovlivněna objemem výroby.

Odhadovaný objem vyplacených ostatních dotací na výrobu dosáhl v roce 2020 výše 32 785,0 mil. Kč, meziroční pokles činil 5,5 %. Největší objem zaujímal Jednotná platba na plochu (SAPS) v hodnotě 11 658,0 mil. Kč a dotační titul Greening v částce 6 562,7 mil. Kč.

Oproti roku 2019 byly vyšší náhrady zaměstnancům (+4,8 %), přičemž odhadovaný počet pracovníků přepočtený na plný pracovní úvazek se meziročně nezměnil.

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) byly v průměru za celý rok 2020 v porovnání s rokem 2019 nižší o 4,4 % (v roce 2019 v porovnání s předchozím rokem byly o 4,9 % vyšší). Ceny rostlinných výrobků klesly o 4,0 %, ceny živočišných výrobků o 2,4 %.

Ceny rostlinných výrobků v průběhu roku 2020 ovlivnil meziroční pokles cen obilovin o 4,9 % (pšenice potravinářská o 4,0 %, ječmen sladovnický o 5,6 %) a brambor o 19,8 % (brambory pozdní konzumní o 24,0 %). Ceny čerstvé zeleniny vykazaly rovněž snížení, a to o 6,0 %. Naopak ke zvýšení cen došlo u ovoce, a to o 16,5 %.

V živočišné výrobě, ve srovnání s předchozím rokem, došlo ke snížení cen všech druhů jatečného skotu o 4,1 %, prasat jatečných v živém o 0,5 % a ceny drůbeže o 2,4 %. Ke snížení cen došlo i u mléka, a to o 3,4 %. Jen ceny vajec byly vyšší o 4,0 %.

Při porovnání cen k průměrným cenám roku 2015, došlo v roce 2020 k vzestupu CZV o 2,7 %, z toho v rostlinné výrobě se ceny zvýšily o 1,7 % a v živočišné vzrostly o 4,3 %.

V rostlinné výrobě došlo v roce 2020 k meziročnímu poklesu cen obilovin, především se jednalo o snížení cen pšenice potravinářské o 172 Kč/t, pšenice krmné o 140 Kč/t a ječmene sladovnického o 288 Kč/t. Ceny pozdních konzumních brambor se rovněž snížily, a to o 1 653 Kč/t. Průměrné ceny semene řepky olejné se v porovnání s rokem 2019 zvýšily o 453 Kč/t. Zvýšily se i ceny jablek, a to o 2 848 Kč/t.

V živočišné výrobě bylo vykazáno snížení cen u býků jatečných v živém o 772 Kč/t, u telat jatečných v živém o 13 269 Kč/t, u jalovic jatečných v živém o 2 051 Kč/t, u prasat jatečných v živém o 182 Kč/t a u kuřat jatečných třídy I. o 463 Kč/t. Ceny mléka tř. j. Q se proti roku 2019 snížily o 295 Kč/tis. l.

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2020/2019 (v %) ¹⁾

Název	Průměr od počátku roku 2020	Průměr čtvrtletí roku 2020			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinná výroba celkem	96,0	89,9	94,4	98,8	99,9
z toho: Pšenice potravinářská	96,0	86,2	92,6	99,5	107,8
Pšenice krmná	96,6	88,3	92,9	101,4	105,6
Žito potravinářské	90,3	85,6	88,6	90,5	97,6
Ječmen krmný	89,3	81,4	85,7	94,2	97,9
Ječmen sladovnický	94,4	93,9	95,4	95,1	93,3
Oves krmný	95,5	93,4	94,1	94,5	100,7
Kukuřice krmná	95,2	87,3	94,1	100,0	100,3
Semeny řepky olejné	104,8	102,7	105,7	105,8	104,9
Hrách krmný	100,4	98,6	100,8	98,3	104,2
Cukrovka technická	101,3	80,5	²⁾	²⁾	106,2
Chmel sušený	104,7	²⁾	²⁾	109,3	99,4
Zelí bílé hlávkové	78,1	75,5	85,5	68,2	86,6
Mrkev bez natě	90,8	64,5	²⁾	103,2	101,7
Cibule kuchyňská	66,9	61,1	56,8	67,2	83,0
Brambory konzumní	74,8	96,2	78,2	69,9	62,2
Brambory průmyslové	97,7	107,8	²⁾	86,2	103,9
Jablka konzumní	125,8	136,5	160,9	135,5	112,4
Třešně	132,3	²⁾	²⁾	132,3	²⁾
Čerstvé vinné hrozny	82,1	²⁾	²⁾	66,2	95,1
Živočišná výroba celkem	97,6	104,7	99,4	94,1	92,0
Hospodářská zvířata	97,9	113,3	102,8	91,5	86,1
z toho: Býci jateční v živém	98,3	98,6	97,9	98,4	98,6
Jalovice jatečné v živém	94,3	96,9	93,0	93,2	94,1
Krávy jatečné v živém	94,3	98,6	90,4	92,6	95,5
Telata jatečná v živém	75,2	74,4	70,5	70,5	87,8
Prasata jatečná v živém	99,5	135,8	111,2	86,1	74,9
Kuřata jatečná v živém (l. tř. j.)	98,0	98,9	98,0	99,0	96,2
Krůty brojlerové v živém	95,5	99,5	101,4	90,7	90,0
Živočišné výrobky	97,3	98,2	96,9	96,5	97,3
Mléko kravské, tř. j. Q.	96,6	97,7	96,2	95,6	97,2
Vejce slepičí konzumní tříděná	104,0	105,3	104,9	107,6	98,5
Ryby	96,9	94,1	96,5	98,0	99,0
Kapr l. tř. v živém	96,8	94,0	96,2	97,8	98,9
Pstruh v živém	100,7	97,1	101,7	102,8	101,7
Zemědělská výroba včetně ryb	96,6	96,4	96,8	96,8	96,8

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100. ²⁾ Údaje nejsou k dispozici.

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství
(dále jen „index cen vstupů do zemědělství“) se v roce 2020

meziročně zvýšil o 0,4 %. Ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství se snížily o 0,6 %, ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vstoupily o 5 %.

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2020/2019 (v %) ¹⁾

Název	Průměr od počátku roku 2020	Průměr čtvrtletí roku 2020			
		I.	II.	III.	IV.
Vstupy do zemědělství celkem	100,4	102,2	99,8	99,8	99,8
Celkem výrobky a služby běžně spotř. v zeměd.	99,4	101,7	98,4	98,8	98,8
Osiva a sadba	99,3	99,9	99,0	100,2	98,2
z toho: Pšenice ozimá	99,3	98,0	98,0	100,8	100,6
Ječmen jarní	98,0	98,7	99,5	100,9	93,0
Kukuřice	96,8	101,5	95,3	95,3	95,4
Řepka ozimá	99,8	97,5	99,8	100,4	101,7
Energie a maziva	92,8	102,6	87,0	91,0	90,9
Paliva na topení	98,3	102,5	95,1	97,7	97,8
Motorová paliva	88,4	100,7	81,0	86,0	86,4
Elektřina	109,0	110,5	109,7	109,2	106,7
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	93,1	96,4	94,5	90,8	90,9
z toho: Jednoduchá hnojiva	93,6	98,5	96,3	90,0	89,5
Směsi hnojiv	86,1	83,2	81,9	87,5	92,4
Chemické prostředky, pesticidy	101,3	104,9	101,3	99,6	99,5
z toho: Fungicidy	101,8	108,9	99,5	98,6	100,9
Insekticidy	103,7	107,7	103,3	102,3	101,5
Herbicidy	99,1	101,9	99,4	97,5	97,5
Krmiva	100,0	98,1	99,8	100,5	101,7
Jednoduchá krmiva	95,8	91,4	95,0	98,2	99,0
Krmné směsi	101,8	100,9	102,0	101,4	102,8
Veterinární služby	99,9	100,0	99,3	100,2	99,9
Ostatní výdaje	103,1	103,1	103,1	103,2	103,2
z toho: Voda, její úprava a rozvod	106,1	105,4	106,0	106,4	106,4
Skladování a podpůrné služby v dopravě	105,2	106,1	105,0	104,9	104,9
Telekomunikační služby	99,9	100,0	100,0	100,0	99,8
Neživotní pojištění	102,4	103,1	103,1	101,7	101,7
Právní a účetnické služby	101,5	101,6	101,5	101,3	101,5
Služby pro zemědělství	104,9	107,7	106,8	103,2	102,1
Celkem výrobky a služby přisp. do zem. investic	105,0	104,5	106,5	104,5	104,4
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	105,4	104,4	107,0	105,1	105,2
Budovy	103,7	104,1	104,8	103,3	102,7

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Stejně období předchozího roku = 100.

Agrární zahraniční obchod

V roce 2020 se meziročně zlepšila záporná bilance agrárního zahraničního obchodu (AZO) ČR o 22,7 %, kdy se snížil schodek AZO ze 47,5 mld. Kč na 36,7 mld. Kč.

V roce 2020 se meziročně zlepšila záporná bilance AZO ČR zejména se zeměmi EU, a to z 31,2 mld. Kč na 18,2 mld. Kč, zatímco záporná bilance AZO ČR se třetími zeměmi se mírně zhoršila, tj. z 15,7 mld. Kč na 18,0 mld. Kč.

Vývoj AZO ČR v letech 2015 až 2020 (v mld. Kč)

Ukazatel	Obrat AZO	Agrární vývoz	Agrární dovoz	Saldo AZO	Stupeň krytí dovozu vývozem (%)	Podíl salda na vývozu (%)	Podíl obrátu AZO na obrátu celk. ZO (%)	Podíl agrár. vývozu na celk. vývozu (%)	Podíl agrár. dovozu na celk. dovozu (%)
2015	422,1	201,4	220,7	-19,3	91,3	9,6	5,7	5,2	6,3
2016	426,3	201,6	224,7	-23,1	89,7	11,5	5,7	5,1	6,4
2017	424,7	196,1	228,6	-32,4	85,8	16,5	5,3	4,6	6,0
2018	414,3	186,3	228,0	-41,7	81,7	22,4	4,9	4,2	5,7
2019	443,5	198,0	245,5	-47,5	80,7	24,0	5,1	4,3	6,0
2020	464,3	213,8	250,5	-36,7	85,4	17,2	5,5	4,8	6,4

Zdroj: Databáze Pohybu zboží přes hranice ČSÚ, únor 2021.

Pozn.: Agrární zboží je vymezené kapitolami 01 až 24 celního sazebníku; Výpočty jsou provedeny z nezaokrouhlených dat.

V roce 2020 se v porovnání s rokem 2019 zvýšil vývoz agrárního zboží⁴ z ČR o téměř 8 % (tj. o 15,8 mld. Kč) na 213,8 mld. Kč; hodnota dovozu také meziročně vzrostla, a to o 2,0 % (tj. o 5,0 mld. Kč) na 250,5 mld. Kč. Stupeň krytí dovozu vývozem se meziročně zvýšil o 4,7 p. b. na 85,4 %.

Agrární zboží v celkovém zahraničním obchodu ČR tvořilo v roce 2020 na straně vývozu 4,8 % a na straně dovozu 6,4 %, což jsou v obou případech vzhledem k předchozímu roku mírně vyšší hodnoty. Významnější posílení při tom v meziročním porovnání zaznamenal ve sledovaném období spíše podíl agrárního zboží ve vývozu než dovozu (o 0,5 p. b. vs. o 0,4 p. b.).

V porovnání s rokem 2019 vzrostl celkový agrární export ČR o 8,0 % s tím, že k nárůstu došlo zejména v exportu do EU, kdy vzrostl za uведенé období o 9,3 %. Export do třetích zemí se snížil o 2,3 %.

Nejvýznamnější zlepšení bilance v celkovém AZO ČR vykázaly v roce 2020 cigarety, pšenice, přípravky používané k výživě zvířat a ethylalkohol nedenaturovaný pod 80 %, meziroční zhoršení naopak nastalo u piva, jablek, hrušek, semen řepky a živého skotu.

Při meziročním nárůstu celkového agrárního exportu ČR při porovnání roku 2020 s rokem 2019, došlo v zemích, kde působí agrární diplomaté ČR⁵, k meziročnímu zvýšení agrárního exportu ČR v případě Spojených států o 13,0 %, Srbska o 11,2 %, Ruské federace o 6,2 % a Japonska nepatrně o 0,4 %. Naopak k meziročnímu snížení agrárního exportu ČR došlo v případě Libanonu o 35,6 %, Číny o 24,7 % a Spojených arabských emirátů o 10,3 %.

Teritoriální pohled

Agrární zboží směřovalo v roce 2020 do Německa (23,1 %) a na Slovensko (20,7 %), v meziročním porovnání došlo k prohození pořadí. V roce 2020 vzrostl podíl Německa

o 2,6 p. b. a podíl Slovenska se naopak snížil o 1,0 p. b. Třetí nejvýznamnější destinací zůstalo Polsko (9,8 %). Dále následovaly Itálie (8,9 %), Rakousko (5,1 %) a Maďarsko (4,6 %). Hlavními odběrateli v rámci třetích zemí bylo Spojené království (2,2 %), Rusko (1,8 %), Japonsko, Čína (shodně 0,5 %), USA, Ukrajina (shodně 0,4 %), Švýcarsko a Turecko (shodně 0,3 %).

Český agrární dovoz pocházel v roce 2020 zejména z Německa a Polska, jejich podíly činily 22,9 % a 15,6 %. V meziročním porovnání v roce 2020 vzrostl podíl Německa (o 0,8 p. b.) a podíl Polska stagnoval. Dalšími významnými dovozci byly Nizozemsko (6,8 %), Slovensko (6,6 %), Itálie a Španělsko (shodně 5,8 %). Z třetích zemí byly hlavními dodavateli Spojené království (1,7 %), Čína (1,4 %), Ukrajina (1,2 %), Turecko a Spojené státy (shodně 1,0 %).

K nejvýraznějšímu meziročnímu zlepšení bilance českého AZO v teritoriálním pohledu došlo v obchodě s Německem (o 5,8 mld. Kč, zejména výraznějším nárůstem vývozu pšenice a cigaret), Rumunskem (o 2,1 mld. Kč), Nizozemskem (o 1,2 mld. Kč), Slovenskem (o 1,1 mld. Kč) a Francií a Itálií (shodně o 1,0 mld. Kč). Zhoršení bilance zaznamenal obchod zejména s Ukrajinou (o 815,8 mil. Kč, především zvýšením dovozu nedenaturovaného ethylalkoholu nad 80 %, konzervovaného ovoce a ořechů a skořápkového ovoce), Norskem (o 562,5 mil. Kč), Tureckem (o 554,4 mil. Kč) a Řeckem (o 455,0 mil. Kč).

Komoditní pohled

Nejvíce vyváženými českými agrárními položkami⁶ byly v roce 2020 cigarety, přípravky k výživě zvířat, pšenice, potravinové přípravky⁷, pekařské zboží a nezahuštěné mléko a smetana. Hlavními dováženými agrárními produkty do ČR byly vepřové maso, pekařské zboží, přípravky k výživě zvířat, potravinové přípravky, sýry a tvaroh a čokoláda a ostatní kakaové přípravky.

⁴ Vymezené kapitolami I až 24 celního sazebníku.

⁵ Rusko, Čína, Spojené arabské emiráty, Srbsko, USA, Libanon a Japonsko.

⁶ Řazeno dle hodnoty vývozu ve finančním vyjádření, a to na základě 4-místných, ale i podrobnějších kódů celní nomenklatury.

⁷ Potravinové přípravky jiné, v celním sazebníku pod kódem HS 2106.

Přehled 10 nejvíce z ČR vyvážených a do ČR dovážených položek v roce 2020

Položka	Hodnota vývozu (mld. Kč)	Podíl na agrár. vývozu (%)	Změna proti roku 2019 (%)	Položka	Hodnota dovozu (mld. Kč)	Podíl na agrár. dovozu (%)	Změna proti roku 2019 (%)
Cigarety	21,6	10,6	19,8	Vepřové maso	16,2	6,8	-2,8
Přípravky k výživě zvířat	15,4	7,6	21,6	Pekařské zboží, pečivo, oplatky apod.	10,7	4,5	2,6
Pšenice	11,6	5,7	39,8	Přípravky k výživě zvířat	10,5	4,4	16,4
Potravinové přípravky	10,7	5,3	6,8	Potravinové přípravky	10,2	4,3	6,0
Pekařské zboží, pečivo, oplatky apod.	10,5	5,2	-1,1	Sýry a tvaroh	9,7	4,1	1,6
Mléko a smetana	8,9	4,4	3,6	Čokoláda a ostatní kakaové přípravky	8,7	3,7	-2,0
Čokoláda a ostatní kakaové přípravky	6,9	3,4	3,7	Cigarety	8,2	3,4	-9,7
Pivo	6,7	3,3	-9,8	Káva	5,8	2,4	-4,4
Řepkový olej	5,9	2,9	6,1	Víno	5,5	2,3	4,2
Sýry a tvaroh	5,8	2,8	11,3	Drůbeží maso	5,2	2,2	-6,5

Zdroj: Databáze Pohybu zboží přes hranice ČSÚ, únor 2021.

Pozn.: Agrární zboží je vymezené kapitolami 01 až 24 celního sazebníku; hodnoty řazené na základě HS 4. Výpočty jsou provedeny z nezaokrouhlených dat.

Údaje o zahraničním obchodu za rok 2020 jsou předběžná, ale za rok 2019 jsou již definitivní.

Podpůrná dotační politika Ministerstva zemědělství

Dotační programy podle § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů jsou prováděny a administrovány na základě následujících „Zásad“ vydaných Ministerstvem zemědělství a jsou financovány výhradně z národních zdrojů.

- Zásady, kterými se na základě § 1, § 2 a 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství pro rok 2020; Č. j.: 10264/2020-MZE-18133,

- Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací v programu 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků pro rok 2020; Č. j.: 51640/2019-MZE-18131,
- Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro roky 2017–2021 v programu 129 710 Centra odborné přípravy; Č. j.: 12553/2019-MZE-14153.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky svým usnesením č. 847 ze dne 4. prosince 2019 schválila zemědělské dotační programy pro rok 2020 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

Přehled finančních prostředků na rok 2020 – schválený rozpočet

Ukazatel	tis. Kč	Index 2020/2019
Podpůrný program 6. Genetické zdroje	78 500	1,04
Podpůrný program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků	30 000	¹⁾
Podpůrný program 129 710 Centra odborné přípravy	70 000	1,00
Celkem	178 500	1,23

Zdroj: MZe.

Pozn.: ¹⁾ Nelze hodnotit – v roce 2019 nebyl rozpočet pro dotační program 129 660 stanoven.

Přehled finančních prostředků na rok 2020 – prostředky k čerpání (v tis. Kč)

Ukazatel	Rozpočet ¹⁾	Limit k čerpání ²⁾	Index limitu 2020/2019
Podpůrný program 6. Genetické zdroje	78 500	78 500	1,00
Podpůrný program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků	30 000	77 907	0,47
Podpůrný program 129 710 Centra odborné přípravy	70 000	92 178	1,09
Celkem	178 500	248 585	0,75

Zdroj: MZe.

Pozn.: ¹⁾ Upravený rozpočet (rozpočtová opatření MF + přesuny finančních prostředků mezi programy provedené MZe).²⁾ Limit k čerpání (upravený rozpočet + použití nároků z nespotřebovaných výdajů).**Čerpání finančních prostředků na rok 2020 – podle programů (tis. Kč)**

Název programu	Schválený rozpočet	Limit k čerpání	Čerpání limitu	% čerpání na limit
6. Genetické zdroje	78 500	78 500	78 500	100,00
129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků	30 000	77 907	26 952	34,59
129 710 Centra odborné přípravy	70 000	92 178	61 904	67,15
CELKEM	178 500	248 585	167 356	67,32

Zdroj: MZe.

Dotační program 6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval čtyři samostatné podprogramy: Podpora genetických zdrojů zvířat, Podpora genetických zdrojů rostlin, Podpora genetických zdrojů mikroorganismů a drobných živočichů hospodářského významu a Podpora na koordinaci Národního programu. Těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a Mezinárodní úmluvy o rostlinných genetických zdrojích pro výživu a zemědělství uzavřené mezi ČR ve FAO a Globálního plánu akcí pro živočišné genetické zdroje FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, univerzity, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 51 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 78 500 tis. Kč.

Dotační program 129 660 Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků

Dotační program je vyhlášen jako „dvouletá výzva“. Výzva byla vyhlášena jen v rámci I podprogramu, a to 129 662 Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny. Podprogram slouží na podporu údržby a obnovu stávajících památných staveb a objektů kulturně-historických hodnot v extravilánu i intravilánu obcí do 2 000 obyvatel nebo v obci od 2 001 do 5 000 obyvatel, přičemž předmět dotace se nachází v místní části obce do 500 obyvatel; předmět dotace musí být zpřístupněný veřejnosti a nesmí sloužit k podnikatelské činnosti. Jednalo se o objekty typu kaplička, křížová cesta, zvonička, boží muka, smírčí a jiné kříže, exteriérové sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi.

V roce 2020 bylo v programu 129 660 schváleno 217 žádostí o dotaci za celkem 29 765 tis. Kč, z toho bylo proplaceno 18 projektů v celkové částce 2 315 tis. Kč (ostatní projekty budou realizovány a proplaceny až v roce 2021). V roce 2020 probíhala také výplata dotací v rámci 200 žádostí přijatých v předešlých letech a to v celkové částce 24 637 tis. Kč. Celkově bylo v roce 2020 vyplaceno 26 952 tis. Kč na 218 žádostí.

Dotační program 129 710 Centra odborné přípravy

Účelem dotačního programu byla podpora na pořízení moderních učebních pomůcek, která zabezpečí zvýšení kvality odborného vzdělávání žáků a studentů středních a vyšších odborných škol ve skupinách oborů vzdělání 41 – zemědělství a lesnictví, 43 – veterinářství a veterinární prevence, a 29 – potravinářství a potravinářská chemie. Bylo schváleno všech 42 přijatých žádostí. V roce 2020 bylo proplaceno 41 žádostí v celkové hodnotě 61 904 tis. Kč. Jedna žádost v částce 1 454 tis. Kč byla proplacena v roce 2021.

Státní zemědělský intervenční fond**Základní informace o SZIF**

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství.

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm (CP SZIF) a 7 regionálními odbory (RO SZIF) – Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava. Statutárním orgánem SZIF je generální ředitel. Činnost a hospodaření kontroluje dozorčí rada.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky (SZP), financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). V souvislosti s novým programovým obdobím SZP 2014–2020 dne 9. září 2015 udělilo Ministerstvo financí dočasnou akreditaci SZIF a následně dne 21. července 2016 rozhodlo Ministerstvo financí o udělení akreditace Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu jako platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z EZZF a EZFRV podle čl. 7 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění a čl. I prováděcího nařízení Komise (EU) č. 908/2014, v platném znění.

Návazně na udělenou akreditaci je SZIF každoročně podrobován certifikačnímu auditu, který je prováděn nezávislou organizací určenou Ministerstvem financí, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění. Předmětem certifikačního auditu je mimo jiné ověření plnění akreditačních kritérií nebo ujištění o legalitě a správnosti uskutečněných operací, tj. že výdaje účtované fondům byly uskutečněny v souladu s předpisy Unie.

Předmět činnosti

Hlavním úkolem SZIF jako platební agentury je zprostředkování finanční podpory zemědělství z evropských a národních zdrojů. V rámci plnění závazků, vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropské unie a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí Program rozvoje venkova (PRV) podle přímo použitelného předpisu EU upravujícího podpory pro rozvoj venkova z EZFRV,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle použitelných předpisů EU upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond a Evropský námořní a rybářský fond (ENRF),
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání seskupení a organizací producentů zemědělských výrobků nebo potravin,

- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu EU,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin.

Na základě § 4 odst. I písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s vyhláškou č. 356/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla zpracována Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu za rok 2020.

Rozpočet a jeho změny

Rozpočet Státního zemědělského intervenčního fondu na rok 2020 schválila Poslanecká sněmovna parlamentu ČR dne 4. prosince 2019 usnesením č. 848.

První změna rozpočtu

I. změna rozpočtu SZIF na rok 2020 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 10. března 2020, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 8. dubna 2020 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 30. dubna 2020.

Změny oproti rozpočtu SZIF na rok 2020 schválenému Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o **13 558 355 tis. Kč** a marketingovou činnost o **84 786 tis. Kč**. Současně se zvýšily zdroje a jejich užití na správní výdaje (včetně Technické pomoci a projektů Twinning, TAIEX, Sen4CAP) o **298 343 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Společná zemědělská politika

Zdroje

Po zpracování účetní závěrky za rok 2019 byl vykázan zůstatek finančních prostředků na účtech Společné zemědělské politiky ve výši 810 639 tis. Kč, o který se navýšil rozpočet v roce 2020 takto:

Zůstatky na účtech Společné zemědělské politiky k 31. 12. 2019

Přímé platby	– ČR část o	355 tis. Kč
	– EU část o	355 582 tis. Kč
Společná organizace trhu	– ČR část o	41 187 tis. Kč
	– EU část o	66 156 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	95 746 tis. Kč
	– EU část o	251 613 tis. Kč

Zdroj: SZIF.

Dopisem MZe ze dne 20. února 2020 pod č. j.: 8400/2020-MZE-11161 byly SZIF zároveň sděleny dotace z nespotebovaných výdajů MZe minulých let v celkové výši 12 747 716 tis. Kč.

Dotace z nespotřebovaných výdajů MZe minulých let

Přímé platby	– ČR část o	26 718 tis. Kč
	– EU část o	11 349 781 tis. Kč
Společnou organizaci trhu	– ČR část o	318 853 tis. Kč
	– EU část o	194 126 tis. Kč
Společnou organizaci trhu (včelařské produkty)	– ČR část o	14 023 tis. Kč
	– EU část o	19 367 tis. Kč
Program rozvoje venkova	– ČR část o	400 287 tis. Kč
	– EU část o	424 561 tis. Kč

Zdroj: SZIF.

Užití zdrojů

- Školní projekty – Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol**

Ze státního rozpočtu jsou hrazeny také související náklady v podobě propagace, sledování a hodnocení. Přidělení finančních prostředků ze státního rozpočtu by mělo být v takové výši, aby náklady mohly být uhrazeny a dále, aby zůstal zachován jak roční limit na produkty na žáka, tak roční limit na doprovodná vzdělávací opatření alespoň v takové minimální výši jako ve školním roce 2018/2019. Tak bude zachován alespoň stávající rozsah školního programu jak pro žáky, školy, tak pro žadatele. Dle této skutečnosti byl rozpočet položek navýšen.

- Intervenční skladování mlékařských výrobků**

Rozpočet u intervenčního skladování mlékařských výrobků byl snížen s ohledem na aktuální vysokou cenu sušeného odstředěného mléka (SOM) a s přihlédnutím k váženému průměru uzavřených skladovacích smluv pro tuto komoditu.

- Rezerva Společné organizace trhu (SOT)**

V rámci SOT – část EU došlo v I. změně rozpočtu Společné zemědělské politiky k vytvoření rezervy SOT, která zahrnuje nevyužitá prostředky předchozích let – zůstatek na účtech SOT z roku 2019 a nespotřebované výdaje MZe minulých let.

Marketing

K 31. prosinci 2019 byl na účtech marketingu vykázán zůstatek finančních prostředků ve výši 84 786 tis. Kč, který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, převeden do roku 2020 na provádění marketingových činností.

Správní výdaje

Zdroje správních výdajů SZIF na rok 2020 byly navýšeny o zůstatek na účtech správních výdajů z roku 2019 ve výši 295 059 tis. Kč. V rámci návrhu I. změny rozpočtu správních výdajů byla zpřesněna výše rozpočtu na Technickou pomoc PRV a TAIEK. Nově byl zařazen rozpočet na položky Technická pomoc OP Rybářství, twinning a Sen4CAP.

Druhá změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

II. změna rozpočtu SZIF na rok 2020 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 16. června 2020, vzata

na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 26. srpna 2020 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 1. října 2020.

Do II. změny rozpočtu bylo zapracováno navýšení dotace na zemědělské národní dotace (rozpočtové opatření) a na správní výdaje (rozpočtové opatření). Změny oproti I. změně rozpočtu SZIF na rok 2020 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití u zemědělských národních dotací o **17 939 tis. Kč**. Zároveň dochází ke zvýšení zdrojů a jejich užití u správních výdajů o **32 392 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Společná zemědělská politika

- Školní projekty – Mléko do škol, Ovoce a zelenina do škol**

V rámci školních projektů došlo k úpravě rozpočtu položek, která vychází z navýšení finančních prostředků z rozpočtu EU na základě prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2020/467 ze dne 25. března 2020 o stanovení konečného přidělu podpory Unie členskými státy na ovoce a zeleninu do škol a mléko do škol na období od 1. srpna 2020 do 31. července 2021 a o změně prováděcího rozhodnutí C(2019) 2249 dle přílohy II.

Národní dotace

Do návrhu II. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) zemědělských národních dotací byly navýšeny **zdroje a jejich užití** celkem o 17 939 tis. Kč. Z toho navýšení o 11 703 tis. Kč u opatření 18 – na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 7. května 2020 (pod č. j. 19679/2020-MZE) a navýšení o 6 236 tis. Kč u opatření 9.F. (podopatření 9.Fe.) – na základě dopisu ze dne 9. června 2020 (pod č. j. 30023/2020-MZE-14153).

Marketingová činnost

V rámci notifikovaného programu Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin KLASA je realizována souběžná prezentace značky Regionální potravina. Část rozpočtu v rámci programu kvalitních potravin je z tohoto důvodu alokována na prezentaci značky Regionální potravina zejména v rámci výstav a veletrhů, motivační spotřebitelské kampaně, aktivit public relations, prezentace na webu a v mediální kampani.

Z tohoto důvodu došlo ve **zdrojích** na marketingovou činnost v návrhu II. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) ke zpřesnění přidělené dotace na rok 2020 na jednotlivé projekty – přesun 16 000 tis. Kč mezi dotací Propagační kampaně na podporu kvalitních potravin KLASA (navýšení) a prezentací značky Regionální potravina (snížení). Tato změna se obdobně projeví v **užití zdrojů** – zpřesněním položek v rámci výše uvedených projektů.

Správní výdaje

V návrhu II. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) správních výdajů byla na základě dopisu MZe ze dne 7. května 2020, pod č. j. 16110/2020-MZE-11161, navýšena dotace na správní výdaje o 32 392 tis. Kč.

V rámci **zdrojů** byla také upravena výše dotace správních výdajů – poměr investičních a neinvestičních prostředků. V roce 2020 budou výdaje na investice pokryty ze zůstatku 2019 – v rámci II. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) představuje část zůstatku z roku 2019, použitá na investice, 280 249 tis. Kč.

Třetí změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

III. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2020 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 3. listopadu 2020, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 13. listopadu 2020 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 18. prosince 2020.

Do III. změny rozpočtu bylo zapracováno navýšení dotace na Program rozvoje venkova (rozpočtové opatření). Změny oproti II. změně rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2020 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití u Společné zemědělské politiky o **5 094 200 tis. Kč**, u zemědělských národních dotací o **634 568 tis. Kč** a u správních výdajů o **1 296 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Společná zemědělská politika

Zdroje

V rámci III. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) bylo zohledněno navýšení dotace Programu rozvoje venkova na rok 2020 v celkové výši 5 300 000 tis. Kč (z toho 3 300 000 tis. Kč ze státního rozpočtu a 2 000 000 tis. Kč z rozpočtu EU), a to na základě dopisu ze dne 9. června 2020, pod č. j. 52467/2020-MZE-11161. Důvodem k tomuto navýšení bylo zejména zajištění potřeb finančních prostředků v roce 2020 a zvýšení potravinové soběstačnosti při řešení situace vyvolanou pandemií COVID-19.

Vzhledem k nerealizaci intervenčních nákupů v roce 2020 nebylo potřeba načerpat finanční prostředky (2 a 3. tranši) dle uzavřené Smlouvy o zápůjčce s Ministerstvem financí. Z tohoto důvodu byl rozpočet ve zdrojích snížen o 205 800 tis. Kč.

Užití zdrojů

• Školní projekt – Mléko do škol

Úprava čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2020 vychází/vycházela z celkového finančního objemu již vyplacených finančních prostředků a z podaných žádostí pro školní rok 2019/2020 a ze snížení částky přidělené na náklady na propagaci. Snížení čerpání plánovaných finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU je/bylo důsledkem mimořádné situace – uzavření základních škol z důvodu zamezení šíření nákazy COVID-19.

• Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Zvýšení rozpočtu je/bylo způsobeno možným vyplacením podpor požadovaných v žádostech o částečnou podporu za rok 2020 již v roce 2020 z důvodu neprovádění kontrol na místě.

• Školní projekt – Ovoce a zelenina do škol

Úprava čerpání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu v roce 2020 vychází/vycházela z celkového finančního objemu již vyplacených finančních prostředků a z podaných žádostí pro školní rok 2019/2020 a ze snížení částky přidělené na náklady na propagaci. Snížení čerpání plánovaných finančních prostředků ze státního rozpočtu je/bylo důsledkem mimořádné situace – uzavření základních škol z důvodu zamezení šíření nákazy COVID-19. Rozpočet finančních prostředků z EU zůstává/zůstal nezměněn (byl vyčerpán již v červnu 2020).

• Podpora soukromého skladování

Režim soukromého skladování mlékařských výrobků byl spuštěn tzv. covidovými nařízeními. SZIF přijal žádosti na soukromé skladování mléčných výrobků a s ohledem na aktuálně sledované množství u jednotlivých výrobků předpokládáme do konce roku 2020 vyplatit finanční prostředky ve výši 500 tis. Kč. Režim soukromého skladování masa byl spuštěn, nicméně SZIF nepřijal žádnou žádost o soukromé skladování a režim soukromého skladování cukru nebyl spuštěn, proto nebudou v rámci těchto režimů do konce roku 2020 vypláceny žádné finanční prostředky. Dle těchto skutečností byl rozpočet na soukromé skladování upraven.

• Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic a Podpora na investice v rámci SOT s vínem

U Restrukturalizace a přeměny vinic jsou pro rok 2020 nízké finanční nároky a aktuálně málo žadatelů realizuje opatření, proto se využila možnost přesunu finančních prostředků mezi opatřeními (v návaznosti na COVID-19, umožňuje EK změnu rozdělení financí kdykoli v průběhu finančního roku) a část financí se přesunula do Investic v rámci SOT s vínem.

• Intervenční nákup

Příjem žádostí pro intervenční nákup mlékařských výrobků byl ukončen dne 30. září 2020 a nebyla přijata žádná nabídka. SZIF, vzhledem k situaci na trhu, nepředpokládá v hospodářském roce 2020/21 realizaci intervenčního nákupu obilovin. Dle těchto skutečností byl rozpočet na intervenční nákup upraven.

• Intervenční skladování

V roce 2020 byly zásoby mlékařských výrobků nulové, nedošlo ani k jejich dalšímu nákupu. SZIF v roce 2020 nepředpokládá výdaje na nákup, přepravu, naskladnění, skladování a vyskladnění intervenčních zásob obilovin. Dle těchto skutečností byl rozpočet na intervenční skladování upraven.

• Splátka zápůjčky na intervenční nákupy

U intervenčního nákupu másla a SOM uplynul termín pro prodání nabídek a nebyla přijata žádná nabídka, lze vrátit poskytnutou zápůjčku z Ministerstva financí ve výši 21 000 tis. Kč.

• Podpora propagace zemědělských produktů

Vyplacené finanční prostředky jsou nižší, než bylo původně plánováno (částka vychází z grantové dohody, která je uzavřena s žadatelem Agrární komora ČR a z rozpočtu programu, tak jak byl schválen rozhodnutím Evropské komise) z důvodu omezení realizace některých opatření programu v důsledku pandemie COVID-19.

Národní dotace

Do III. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) bylo zohledněno navýšení zdrojů a jejich užití na zemědělské národní dotace, administrované SZIF. Alokace hlavní části dotačních programů, uvedených v Zásadách na rok 2020, je navýšena celkem o 600 000 tis. Kč – na základě dopisu ze dne 8. června 2020, pod č. j. 27134/2020-MZE-11161. Jedná se o navýšení dotace za účelem podpory zvýšení potravinové soběstačnosti ČR, a to zejména u dotačních programů 8., 13., 19. a 20.

Zároveň došlo ke stanovení alokace pro mimořádný dotační program na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2019, ve výši 34 568 tis. Kč, a to na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 7. října 2020, pod č. j. 45060/2020-MZE.

Marketingová činnost

Od III. změny rozpočtu je návrh, aby marketingová činnost SZIF, která byla dosud rozdělena na tři marketingové podpory (podpora značky KLASA, Regionální potravina a Biopotravina), byla účelově vedena jako jedna marketingová podpora na základě přidělené dotace z kapitoly MZe.

Správní výdaje

K navýšení přidělené dotace dochází také v rámci správních výdajů, a to konkrétně o 496 tis. Kč. Jedná se o rozpočtové prostředky, uvolněné Ministerstvem financí jako refundace nákladů za zahraniční stáž zaměstnance SZIF a převedené správcem kapitoly na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 16. července 2020, pod č. j. 37648/2020-MZE.

V rámci zdrojů byl také mírně navýšen odhad prostředků na Technickou pomoc PRV, celkem o 800 tis. Kč.

Čtvrtá změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

IV. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2020 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 11. prosince 2020, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 15. prosince 2020 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 18. prosince 2020.

Do IV. změny rozpočtu bylo zapracováno navýšení dotace na zemědělské národní dotace (rozpočtové opatření). Změny oproti III. změně rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2020 představovaly zvýšení zdrojů a jejich užití u zemědělských národních dotací v celkové výši **153 175 tis. Kč**. Uvedené zvýšení zdrojů a jeho čerpání nemělo dopad do státního rozpočtu.

Národní dotace

Do IV. změny rozpočtu (rozpočtové opatření) bylo zohledněno navýšení zdrojů a jejich užití na zemědělské národní dotace, administrované SZIF. Alokace na dotační programy, uvedené v Zásadách na rok 2020, je navýšena celkem o 153 175 tis. Kč.

Konkrétně se jedná o navýšení dotačního podprogramu 18.C. Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením v souvislosti se šířením nákazy COVID-19 v ČR, celkem o 20 000 tis. Kč, na základě Usnesení vlády č. 1204 ze dne 20. listopadu 2020. Cílem dotace je v tomto případě zejména podpora činnosti potravinových bank v důsledku zvýšené distribuce potravin lidem na hranici hmotné nouze, kteří jsou bez adekvátního přístupu k základním potravinám, a to v důsledku opatření proti šíření nákazy COVID-19 v ČR.

Dále byl navýšen dotační podprogram 3.k. Mechanická likvidace plevelné řepy jako náhrada za likvidaci chemickou, v celkové výši 133 175 tis. Kč, na základě Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze dne 2. prosince 2020 (pod č. j. 63885/2020-MZE). Účelem dotačního podprogramu je zvýšení kvality rostlinné

produkce cestou náhrady chemického ošetření za mechanickou likvidaci.

Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika je nejstarší politikou Evropských společenství. Její základní cíle byly stanoveny již v tzv. Římské smlouvě v roce 1957. SZP se prakticky provádí od roku 1962 a byla za dobu své existence několikrát reformována, naposledy v roce 2013.

V roce 2020 vyplatil SZIF v rámci SZP celkem 40 mld. Kč, z toho se nejvíce na výplatách podílely přímé platby, na které bylo vyplaceno 22,7 mld. Kč. SZIF obdržel 30 162 žádostí na jednotnou platbu na plochu (SAPS), na celkovou plochu 3,54 mil. ha.

Přímé platby a Přejížděné vnitrostátní podpory

Přímé platby zaujímají největší podíl vyplacených finančních prostředků určených na dotace v zemědělství a jsou zemědělcům poskytovány od vstupu ČR do Evropské unie v roce 2004. Během této doby došlo k několika zásadním změnám v oblasti Společné zemědělské politiky (SZP), přičemž poslední reforma z roku 2013 významně změnila strukturu přímých plateb pro období 2015–2020. Současná SZP tak obsahuje řadu nových prvků, které dosud nebyly v oblasti přímých plateb aplikovány.

Mezi cíle reformované SZP v rámci přímých plateb patří větší důraz na šetrný přístup k životnímu prostředí prostřednictvím platby na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí či generační obměna na venkově podporované poskytnutím příspěvku pro mladé zemědělce. Dalším z cílů je stabilizace odvětví, která čelí určitým obtížím a jsou velmi významná z hospodářského, sociálního nebo environmentálního hlediska. Těmto tzv. citlivým sektorům, mezi které patří pěstování ovoce, zeleniny, škrbových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz, je vyplácena dobrovolná podpora vázaná na produkci.

V rámci přímých plateb se poskytuje několik podpor. Nejobjemnější složku, co se týče finančních prostředků, představuje jednotná platba na plochu zemědělské půdy (SAPS). Dalšími složkami jsou platba na zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (tzv. greening neboli ozelenění), dobrovolná podpora vázaná na produkci a platba pro mladé zemědělce. Z národního rozpočtu poskytuje ČR také přechodnou vnitrostátní podporu (PVP), která navazuje na dříve poskytované národní doplňkové platby (Top-Up).

Žádost o poskytnutí podpory z přímých plateb je podávána v rámci tzv. jednotné žádosti, a to zpravidla do 15. května příslušného kalendářního roku prostřednictvím SZIF.

Celkem bylo v roce 2020 v rámci **přímých plateb a Přejížděných vnitrostátních podpor vyplaceno 22 707 965 tis. Kč, z toho 599 099 tis. Kč ze státního rozpočtu a 22 108 866 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce a pro žádosti 2020 činí 27,233 Kč/€.

• *Jednotná platba na plochu (SAPS)*

Žádosti SAPS 2009 až 2014 byly vypláceny na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Od roku 2015 jsou žádosti SAPS vypláceny na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo podáno 30 162 žádostí na celkovou plochu 3 540 833,35 ha. Žádosti byly podávány do 15. června 2020. Sazba dotace byla stanovena na 3 644,19 Kč/ha zemědělské půdy.

Výplata žádostí na SAPS probíhala v roce 2020 dvěma rozhodnutími. Od 26. října 2020 byla vydávána zálohová rozhodnutí a probíhala výplata zálohy ve výši 70 % celkové přiznané částky. Od 1. prosince 2020 byla vydávána doplatková rozhodnutí a bylo vyplaceno zbylých 30 % platby, tedy doplatek.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2015 v celkové částce **1 765 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2016 v celkové částce **122 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2017 v celkové částce **252 tis. Kč**, 15 žádostí z roku 2018 v celkové částce **3 193 tis. Kč**, 968 žádostí z roku 2019 v celkové částce **330 952 tis. Kč** a 29 156 žádostí z roku 2020 v celkové částce **11 321 694 tis. Kč**.

• *Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)*

Podpora do roku 2014 vycházela z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Přechodná vnitrostátní podpora je přímým nástupcem národní doplňkové platby k přímým podporám, která byla vyplácena v letech 2007 až 2012.

Žádosti na Přechodnou vnitrostátní podporu od roku 2015 vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a byly podávány do 15. června 2020.

Na tuto platbu bylo v roce 2020 podáno 28 132 žádostí. Žádosti podané v tomto roce budou vypláceny od ledna 2021.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2013 v celkové částce 5 tis. Kč, 1 žádost z roku 2014 v celkové částce **4 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2015 v celkové částce **136 tis. Kč**, 1 žádost z roku 2016 v celkové částce **19 tis. Kč**, 9 žádostí z roku 2017 v celkové částce **59 tis. Kč**, 28 žádostí z roku 2018 v celkové částce **936 tis. Kč** a 24 869 žádostí z roku 2019 v celkové částce **593 868 tis. Kč**.

• *Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)*

Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, a dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo podáno 30 162 žádostí na celkovou plochu 3 540 833,35 ha. Žádosti byly podávány do 15. června 2020. Sazba dotace byla stanovena na 2 013,64 Kč/ha zemědělské půdy.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2015 v celkové částce **1 039 tis. Kč**, 7 žádostí z roku 2017 v celkové částce **743 tis. Kč**, 36 žádostí z roku 2018 v celkové částce **12 046 tis. Kč** a 30 016 žádostí z roku 2019 v celkové částce **6 548 835 tis. Kč**.

• *Platba pro mladé zemědělce*

Platba pro mladé zemědělce legislativně vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění a jejich prováděcích předpisů, dále pak z nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Termín pro podání žádosti byl do 15. června 2020.

Na tuto platbu bylo podáno 3 984 žádostí. Při podání žádosti žadatel výměru nedeklaruje, neboť tato platba se vyplácí na výměru, na kterou byla poskytnuta jednotná platba na plochu (platba je tedy závislá na výsledku administrace žádosti o jednotnou platbu na plochu), přičemž maximální výměra činí 90 ha zemědělské půdy. Sazba byla stanovena na 1 822,09 Kč/ha.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2017 v celkové částce **46 tis. Kč**, 6 žádostí z roku 2018 v celkové částce **230 tis. Kč** a 5 497 žádostí z roku 2019 v celkové částce **205 423 tis. Kč**.

• *Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)*

Podpory vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Žádosti byly podávány do 15. června 2020.

Podpora na produkci brambor určených pro výrobu škrobu

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 273 žádostí na celkový počet 5 670,06 ha. Sazba dotace byla stanovena na 15 310,76 Kč/ha.

V roce 2020 bylo **vyplaceno** 280 žádostí z roku 2019 v celkové částce **78 680 tis. Kč**.

Sazby Přechodné vnitrostátní podpory pro rok 2020

Komodita	Jednotka	Sazba (Kč/jednotka)	Počet jednotek
Zemědělská půda	ha	1 18,04	3 537 268,42
Přežvýkavci	VDJ	64,24	965 309,98
Chmel	ha	3 187,00	5 522,43
Škrob	t	1 020,40	27 342,09
Krávy bez tržní produkce mléka	VDJ	72,40	215 603,80
Ovce, kozy	VDJ	41,03	19 031,70

Zdroj: SZIF.

Podpora na produkci chmele

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 123 žádostí na celkový počet 5 162,02 ha. Sazba dotace byla stanovena na 16 822,67 Kč/ha.

V roce 2020 bylo **vyplaceno** 118 žádostí z roku 2019 v celkové částce **80 039 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 312 žádostí na celkový počet 5 988,13 ha. Sazba dotace byla stanovena na 12 534,51 Kč/ha.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2018 v celkové částce **1 480 tis. Kč**, 292 žádostí z roku 2019 v celkové částce **65 097 tis. Kč**.

Podpora na produkci ovocných druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 319 žádostí na celkový počet 3 623,83 ha. Sazba dotace byla stanovena na 8 571,26 Kč/ha.

V roce 2020 bylo **vyplaceno** 292 žádostí z roku 2019 v celkové částce **26 204 tis. Kč**.

Podpora na produkci konzumních brambor

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 744 žádostí na celkový počet 11 326,15 ha. Sazba dotace byla stanovena na 4 510,06 Kč/ha.

V roce 2020 bylo **vyplaceno** 660 žádostí z roku 2019 v celkové částce **46 799 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 318 žádostí na celkový počet 8 435,14 ha. Sazba dotace byla stanovena na 11 311,63 Kč/ha.

V roce 2020 bylo **vyplaceno** 286 žádostí z roku 2019 v celkové částce **69 129 tis. Kč** a 26 žádostí z roku 2020 v celkové částce **18 676 tis. Kč**.

Podpora na produkci zeleninových druhů s vysokou pracností

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 117 žádostí na celkový počet 3 618,36 ha. Sazba dotace byla stanovena na 3 958,72 Kč/ha.

V roce 2020 bylo **vyplaceno** 105 žádostí z roku 2019 v celkové částce **10 028 tis. Kč** a 20 žádostí z roku 2020 v celkové částce **5 081 tis. Kč**.

Podpora na produkci cukrové řepy

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 878 žádostí na celkový počet 59 589,64 ha. Sazba dotace byla stanovena na 7 712,13 Kč/ha.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2018 v celkové částce **709 tis. Kč**, 729 žádostí z roku 2019 v celkové částce **298 814 tis. Kč** a 216 žádostí z roku 2020 v celkové částce **154 658 tis. Kč**.

Podpora na produkci bílkovinných plodin

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 6 490 žádostí na celkový počet 221 432,79 ha. Sazba dotace byla stanovena na 2 147,15 Kč/ha.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2017 v celkové částce **1 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2018 v celkové částce **29 tis. Kč** a 6 080 žádostí z roku 2019 v celkové částce **437 255 tis. Kč**.

Podpora na chov telete masného typu

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 6 488 žádostí na celkový počet 77 787,20 VDJ (1 tele = 0,4 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 8 852,41 Kč/VDJ.

V roce 2020 byly **vyplaceny** 2 žádosti z roku 2017 v celkové částce **44 tis. Kč**, 2 žádosti z roku 2018 v celkové částce **26 tis. Kč** a 6 509 žádostí z roku 2019 v celkové částce **635 067 tis. Kč**.

Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 1 781 žádostí na celkový počet 356 393,80 VDJ (1 dojnice starší 24 měsíců = 1 VDJ, mladší 24 měsíců včetně = 0,6 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 4 012,38 Kč/VDJ.

V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2018 v celkové částce **95 tis. Kč**, 1 472 žádostí z roku 2019 v celkové částce **885 165 tis. Kč** a 410 žádostí z roku 2020 v celkové částce **503 942 tis. Kč**.

Podpora na chov bahnice nebo na chov kozy

Na tuto podporu bylo v roce 2020 podáno 2 563 žádostí na celkový počet 17 919,90 VDJ (1 bahnice/koza = 0,15 VDJ). Sazba dotace byla stanovena na 4 471,70 Kč/VDJ.

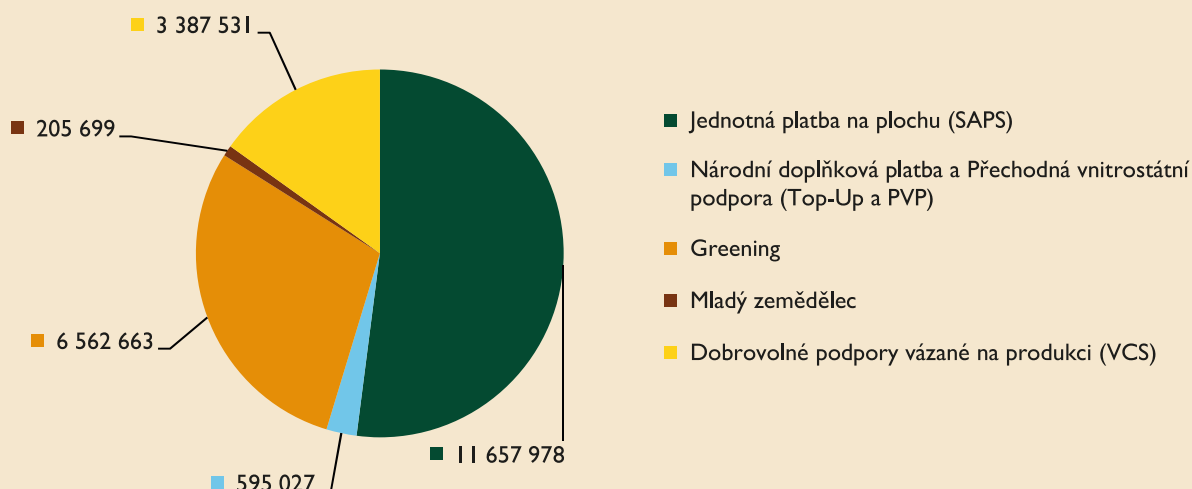
V roce 2020 byla **vyplacena** 1 žádost z roku 2017 v celkové částce **4 tis. Kč**, 4 žádosti z roku 2018 v celkové částce **65 tis. Kč** a 2 588 žádostí z roku 2019 v celkové částce **70 444 tis. Kč**.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2020

Přímé platby	Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
SAPS	30 143	0	11 657 978	11 657 978
PVP	24 910	595 027	0	595 027
Greening	30 060	0	6 562 663	6 562 663
Mladý zemědělec	5 504	0	205 699	205 699
VCS	20 098	0	3 387 531	3 387 531
Přímé platby celkem	110 715	595 027	21 813 871	22 408 898

Zdroj: SZIF.

Finanční prostředky na přímé platby v roce 2020 (v tis. Kč)

Kompenzace finanční disciplíny (KFD)

V roce 2020 byla Kompenzace finanční disciplíny vyplácena na základě prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/1848, v platném znění, a nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Bylo odesláno celkem 19 158 rozhodnutí s přiznanou výší kompenzace. **Celková částka k vrácení činila 294 995 tis. Kč.**

Ostatní výdaje

Dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, bylo do správních výdajů **převáděno 20 % z vrácených prostředků, tj. 4 072 tis. Kč.**

Společná organizace trhu

Společnou organizaci trhů (SOT) aplikuje EU u vybraných zemědělských komodit, u nichž závazným způsobem stanovuje některé podmínky výroby a obchodu a podporuje je některými intervenčními zásahy, dotacemi, licenční politikou při dovozu a vývozu zemědělských komodit z a do třetích zemí, úpravou obchodních podmínek apod. Cílem je minimalizovat výkyvy v nabídce jednotlivých komodit a tím i v cenách placených zemědělci a rovněž stabilizovat ceny pro konečného spotřebitele.

Celkem bylo v roce 2020 v rámci **společné organizace trhů vynaloženo 837 309 tis. Kč**, z toho **420 175 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **417 134 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Na základě nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhů je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz naposledy stanovený Evropskou centrální bankou (ECB) před prvním dnem v měsíci, kdy došlo k rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je datum obdržení platné nabídky k intervenčnímu nákupu podatelnou SZIF (č. 36 písm. a) nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, v platném znění), u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení, u propagačních opatření

je směnným kurzem pro přepočet průběžné platby/vyplacení zůstatku kurz dle čl. 11 výše uvedeného nařízení, tedy předposlední směnný kurz vydaný ECB před měsícem, v rámci kterého byly výdaje a účelově vázané příjmy vykázány, tj. datum platby a u zlepšení výroby včelařských produktů 1. leden roku, ve kterém je vyplácena dotace (čl. 34 odst. 1 výše uvedeného nařízení). Konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

Finanční podpory

Školní projekt – Mléko do škol

Od školního roku 2017/2018 je projekt administrován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, v platném znění, nařízením Komise (EU) č. 1407/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/39, v platném znění a nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, v platném znění. Podmínky pro čerpání podpory z finančních zdrojů ČR jsou stanoveny v nařízení vlády ČR č. 74/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo **vyplaceno celkem 244 569 tis. Kč**, z toho **193 476 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **51 093 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh

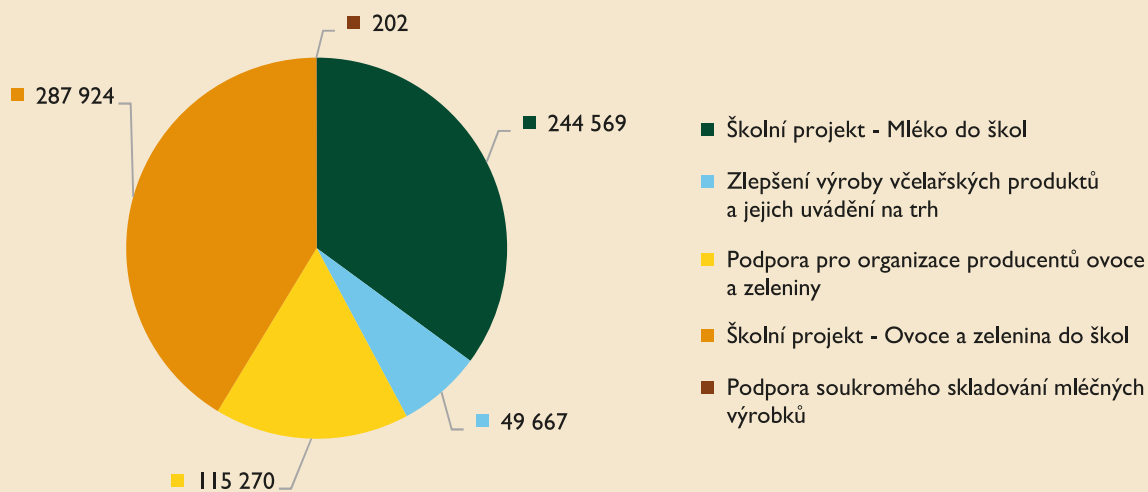
Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2015/1368, v platném znění, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1366 a nařízením vlády ČR č. 148/2019 Sb.

V roce 2020 bylo **vyplaceno celkem 49 667 tis. Kč**, z toho **24 833 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **24 834 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcím

Finanční podpory SOT vyplacené v roce 2020 (v tis. Kč)

nařízením Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Od 1. června 2017 vstoupilo v platnost nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, v platném znění a prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892, v platném znění, kterými se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění. Dle nové legislativy budou administrovány a vypláceny podpory u operačních programů schválených v roce 2017 a dále. Pro operační programy schválené do konce roku 2016 zůstává nadále v platnosti prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, v platném znění.

V roce 2020 bylo evidováno 21 uznaných organizací producentů a 1 nadnárodní organizace producentů. Celkem bylo **vyplaceno 115 270 tis. Kč** z rozpočtu EU.

• Školní projekt – Ovoce a zelenina do škol

Od školního roku 2017/2018 je projekt administrován v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, nařízením Rady (EU) č. 1370/2013, v platném znění, nařízením Komise (EU) č. 1407/2013, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2017/39, v platném znění, nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 74/2017 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo **vyplaceno celkem 287 924 tis. Kč**, z toho **180 828 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **107 096 tis. Kč** z rozpočtu EU.

• Podpora soukromého skladování mléčných výrobků

Podpora soukromého skladování mléčných výrobků vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1238, v platném znění a prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/1240, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 225/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 zahájila Evropská komise režimy soukromého skladování másla prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/597, soukromého skladování SOM prováděcím nařízením Komise (EU) 2020/598 i soukromého skladování sýrů nařízením Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/591.

Po splnění všech podmínek bylo v roce 2020 na soukromé skladování SOM **vyplaceno celkem 202 tis. Kč** z rozpočtu EU.

• Podpora soukromého skladování masa

Jedná se o opatření v oblasti stabilizace trhu, které vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění a její podmínky jsou dány nařízením Komise v přenesené pravomoci 2016/1238, v platném znění, prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 249/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo v souvislosti s koronavirovou krizí vyvolanou pandemií viru COVID-19 možné podávání žádostí o podporu. SZIF však pro toto opatření neobdržel žádné žádosti.

Na soukromé skladování masa **nebyly** v roce 2020 **vyplaceny žádné finanční prostředky**.

• Podpora soukromého skladování cukru

Jedná se o opatření v oblasti stabilizace trhu, které vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění a její podmínky jsou dány nařízením Komise v přenesené pravomoci 2016/1238, v platném znění a prováděcím nařízením Komise (EU) 2016/1240, v platném znění.

V roce 2020 **nebyly** na soukromé skladování cukru **vyplaceny žádné finanční prostředky**.

Dotace

• Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic a Podpora na investice v rámci SOT s vínem

Podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 555/2008, v platném znění, nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1149, v platném znění, prováděcího nařízení Komise (EU) 2016/1150, v platném znění a nařízení vlády ČR č. 147/2018 Sb.

V roce 2020 bylo **vyplaceno celkem 68 745 tis. Kč** z rozpočtu EU na 159,43 ha restrukturalizované výměry a na

podporu na investice v rámci SOT s vínem bylo v roce 2020 **vyplaceno celkem 44 725 tis. Kč** z rozpočtu EU na 92 žádostí.

Intervenční nákupy a související výdaje

- **Intervenční nákup mléčárských výrobků a obilovin**

V souvislosti s krizí vyvolanou pandemií viru COVID-19 a zavedenými vládními opatřeními, obdržel SZIF jednu nabídku SOM k intervenčnímu nákupu za pevnou cenu. V době administrace nabídky bylo zjištěno, že používaný obalový materiál nespĺňuje podmínky dané legislativními předpisy. V roce 2020 **nebyl intervenční nákup SOM uskutečněn**.

Dále také vzhledem k situaci na světovém i evropském obilném trhu a výši tržních cen **nebyl** v roce 2020 uskutečněn ani **intervenční nákup obilovin**.

- **Intervenční skladování mléčárských výrobků a obilovin**

Kvůli nulovým počátečním zásobám másla, SOM a obilovin, a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2020, **nevznikly žádné náklady** v souvislosti s jeho **skladováním**.

- **Splátka zápůjčky na intervenční nákupy**

V roce 2020 byla **splacena zápůjčka Ministerstva financí na intervenční nákupy** ve výši **21 000 tis. Kč**.

Podpora propagace zemědělských produktů

V roce 2020 byl realizován propagační program zaměřený na propagaci zemědělství jako celku se zaměřením na vybrané komodity, jako jsou mléko, maso, ovoce a zelenina, oleje a víno.

- **Propagační program zaměřený na propagaci zemědělství jako celku – Zrozero v EU**

Tento program Agrární komory ČR vychází z prováděcího nařízení Komise (EU) č. 2015/1831 a rozhodnutí Komise C(2018) 6694. Jeho realizace započala 1. dubna 2019.

V roce 2020 byly realizovány následující propagační aktivity: internetové stránky, PR komunikace, online komunikace, tisková inzercie, tiskové konference (ČR, Slovensko), produkce propagačních předmětů, akce pro školy, ochutnávky na farmářských trzích, foodtruck. Část plánovaných aktivit (studijní cesty pro školy, veletrh) byla z důvodu pandemie COVID-19 přesunuta na rok 2021 nebo nahrazena jinými vhodnými aktivitami.

V roce 2020 byly **vyplaceny** finanční prostředky ve výši **5 169 tis. Kč**.

- **Propagace mléčných výrobků ve třetích zemích – EU Mléčná cesta**

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2015) 7704. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mléčárský. Program probíhal v letech 2016–2019.

V roce 2020 **trvalo pozastavení čerpání finančních prostředků** z důvodu šetření OLAF. U žadatele proběhla také kontrola na místě. SZIF zahájil s Českomoravským

svazem mléčárským řízení o vrácení dotace, týkající se již vyplacených prostředků.

Ostatní výdaje související se SOT

- **Ostatní výdaje**

Do správních výdajů bylo dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, **převedeno 20 %** z vrácených prostředků, tj. **38 tis. Kč**.

Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

Politika Evropské unie pro rozvoj venkova byla zavedena, coby druhý pilíř SZP, během reformy v rámci tzv. „Agendy 2000“. Tato politika je financována z prostředků Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV). Pro období 2014–2020 bylo v rámci nové politiky pro rozvoj venkova vymezeno šest priorit:

- podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství a lesnictví (rozvoj znalostní základny ve venkovských oblastech, posílení vazeb mezi zemědělstvím, lesnictvím a odvětvím výzkumu),
- posílení životaschopnosti všech druhů zemědělské činnosti, podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů,
- podpora organizace potravinového řetězce, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství,
- obnova, zachování a posílení ekosystémů souvisejících se zemědělstvím a lesnictvím (biologická rozmanitost, vody a půda),
- podpora účinného využívání zdrojů (voda, energie) a podpora přechodu na nízkouhlíkové hospodářství (využívání obnovitelné energie, snížení emisí skleníkových plynů, zachycování a ukládání uhlíku),
- podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje (usnadnění vytváření pracovních míst, podpora místního rozvoje, zlepšení přístupu k informačním a komunikačním technologiím).

Celkem bylo v roce 2020 na **Program rozvoje venkova vynaloženo 16 438 786 tis. Kč**, z toho **5 688 812 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **10 749 974 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Směnný kurz pro výplaty opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU ke dni, který je nejbližší k začátku kalendářního roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanoví sazby pro žádosti přijaté v roce 2020, činí 25,411 Kč/€.

Směnný kurz pro výplaty opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 je kurzem uveřejněným v Úředním věstníku EU k poslednímu dni kalendářního roku, který předchází roku, za který byla žádost o poskytnutí dotace podána. Tento kurz, kterým se stanovují sazby pro žádosti přijaté v roce 2020, činí 25,408 Kč/€.

Názvy os, opatření, podopatření, záměrů a operací Programu rozvoje venkova

OSA I	Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
OSA II	Zlepšování životního prostředí a krajiny
OSA III	Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
1.1.1	Vzdělávací akce
1.2.1	Informační akce
4.1.1	Investice do zemědělských podniků
4.2.1	Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů
4.3.1	Pozemkové úpravy
4.3.2	Lesnická infrastruktura
6.1.1	Zahájení činnosti mladých zemědělců
6.4.1	Investice do nezemědělských činností
6.4.2	Podpora agroturistiky
8.1.1	Zalesňování a zakládání lesů
8.3.1	Zavádění preventivních opatření v lesích
8.4.1	Obnova lesních porostů po kalamitách
8.4.2	Odstraňování škod způsobených povodněmi
8.5.1	Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin
8.5.2	Neproduktivní investice v lesích
8.5.3	Přeměna porostů náhradních dřevin
8.6.1	Technika a technologie pro lesní hospodářství
8.6.2	Technické vybavení dřevozpracujících provozoven
16.1.1	Podpora operačních skupin a projektů EIP
16.2.1	Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě
16.2.2	Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh
16.3.1	Sdílení zařízení a zdrojů
16.4.1	Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů
16.6.1	Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie a v průmyslových procesech
19.2.1	Podpora provádění operací v rámci místní rozvojové strategie
19.3.1	Příprava a provádění činností spolupráce místních akčních skupin
20.1	Podpora na technickou pomoc (mimo CSV)
20.2	Podpora pro zřízení a činnost CSV

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, v platném znění, nařízení Komise (EU) č. 65/2011, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 800/2008, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, v platném

znění, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení Komise (ES) č. 1320/2006, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, v platném znění, nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a rozhodnutí Rady 2006/144/ES, v platném znění.

Celkový přehled prostředků vyplacených v roce 2020 na Program rozvoje venkova na období 2007–2013

Program rozvoje venkova 2007–2013		Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	23 773	23 302	47 075
	Osa I celkem	23 773	23 302	47 075
Osa II	Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)	8	23	31
	Agroenvironmentální opatření	2	5	7
	Zalesňování zemědělské půdy	4 538	13 613	18 151
	Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	2 012	6 038	8 050
	Lesnicko-environmentální platby	4 386	13 159	17 545
	Osa II celkem	10 946	32 838	43 784
	Osa II celkem	10 946	32 838	43 784
Osa III	Podpora cestovního ruchu	2 777	2 723	5 500
	Osa III celkem	2 777	2 723	5 500
Program rozvoje venkova 2007–2013 celkem		37 496	58 863	96 359

Zdroj: SZIF.

Na **Program rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013** bylo vyplaceno celkem **96 359 tis. Kč**, z toho **37 496 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **58 863 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 byly poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ),
- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA),
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Zalesňování zemědělské půdy,
- Platby v rámci NATURA 2000 v lesích,
- Lesnicko-environmentální platby.

• **Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)**

V roce 2020 byly Žádosti o proplacení u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti přijímány v termínu 1. ledna až 15. února 2020. Celkem bylo přijato 476 žádostí. Žádost o proplacení podávají žadatelé, kteří mají uzavřenou Dohodu o poskytnutí dotace na projekty Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 (u opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti). Dotace je následně, za předpokladu splnění podmínek pro její poskytnutí, vyplácena každoročně po dobu nejvýše 15 kalendářních let, nejpozději do 70 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě Pravidel pro opatření I.3.3 Předčasné ukončení zemědělské činnosti.

• **Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA)**

Příjem žádostí v rámci tohoto opatření byl již ukončen, nicméně v roce 2020 byly vyplaceny finanční prostředky na žádosti s administrací ukončenou v tomto roce (např. v rámci odvolacího řízení).

• **Agroenvironmentální opatření (AEO)**

Příjem žádostí v rámci tohoto opatření byl již ukončen, nicméně v roce 2020 byly vyplaceny finanční prostředky na žádosti s administrací ukončenou v tomto roce (např. v rámci odvolacího řízení).

• **Zalesňování zemědělské půdy**

Žádosti o dotaci na náhradu za ukončení zemědělské výroby byly přijímány do 15. června 2020. Dotace na náhradu za ukončení zemědělské činnosti se poskytuje po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění. V roce 2020 bylo přijato celkem 1 308 žádostí o náhradu.

• **Platby v rámci NATURA 2000 v lesích**

V termínu do 15. června 2020 bylo na opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích podáno celkem 5 žádostí o změnu o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

• **Lesnicko-environmentální platby**

Na opatření Lesnicko-environmentální platby bylo v termínu do 15. června 2020 podáno celkem 17 žádostí o změnu zařazení a 68 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013

Podpora v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na období 2007–2013 byla poskytována prostřednictvím projektového opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu.

Program rozvoje venkova České republiky na období 2014–2020

V roce 2020 probíhal příjem žádostí v rámci Programu rozvoje venkova České republiky na programové období 2014–2020, který je nástrojem pro získání podpory poskytované Evropskou unií z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV).

Program rozvoje venkova na období 2014–2020 je realizován na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1310/2013, v platném znění a na základě prováděcích nařízení Komise a nařízení Komise v přenesené pravomoci, které souvisí s těmito základními právními akty, dále na základě nařízení vlády ČR č. 72/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 73/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 330/2019 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 331/2019 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 29/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 43/2018 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 44/2018 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Čerpání finančních prostředků z EZFRV probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2014–2020, který byl schválen vládou České republiky usnesením č. 532 dne 9. července 2014. Evropskou komisí byl tento dokument schválen dne 26. května 2015 pod číslem CCI 2014CZ06RDNP001.

Na PRV 2014–2020 je celkem alokováno téměř 3,55 mld. € (cca 96 mld. Kč). Z toho jsou 2,3 mld. € (63 mld. Kč) z unijních zdrojů a 1,24 mil. € (33 mld. Kč) z českého rozpočtu.

Hlavním cílem programu je obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství prostřednictvím zejména agroenvironmentálních opatření, dále investice pro konkurenceschopnost a inovace zemědělských podniků, podpora vstupu mladých lidí do zemědělství nebo krajinná infrastruktura.

Celkem bylo na **Program rozvoje venkova na období 2014–2020 vynaloženo 16 318 496 tis. Kč**, z toho **5 641 402 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **10 677 094 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

V roce 2020 bylo spuštěno 9., 10. a 11. kolo příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 a pokračoval i kontinuální příjem žádostí na projekty Pozemkových úprav (operace 4.3.1 Pozemkové úpravy). Kontinuální příjem žádostí technické pomoci Programu rozvoje venkova (opatření 20.1 Podpora na technickou pomoc, mimo CSV, a opatření 20.2 Podpora pro zřízení a činnost CSV) pokračuje od roku 2015. Od 1. února do 31. října 2020 probíhala na RO SZIF otevřená registrace operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje a příjem pro operaci 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny probíhal na RO SZIF kontinuálně po celý rok 2020. Celkem bylo zaregistrováno 8 588 žádostí o dotaci (projektů) ve výši 14 283 454 tis. Kč. Pokračovala i administrace žádostí podaných v roce 2018 a 2019.

6. kolo příjmu žádostí

Schvalování žádostí o dotaci 6. kola probíhalo od prosince 2018, pokračovalo v roce 2019, v roce 2020 byla schválena ještě jedna žádost.

Celkový přehled prostředků vyplacených v roce 2020 na Program rozvoje venkova na období 2014–2020

Program rozvoje venkova 2014–2020		Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
M1	Předávání znalostí a informační akce	4 605	4 513	9 118
M4	Investice do hmotného majetku	1 733 059	1 698 740	3 431 799
M6	Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	226 975	222 480	449 455
M8	Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	188 479	188 793	377 272
M10	Agroenvironmentálně-klimatické opatření	805 716	2 417 142	3 222 858
M11	Ekologické zemědělství	360 023	1 080 067	1 440 090
M12	Platby v rámci sítě Natura 2000	3 729	11 187	14 916
M13	Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	1 245 767	3 737 300	4 983 067
M14	Dobré životní podmínky zvířat	385 781	378 141	763 922
M15	Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	20 932	62 797	83 729
M16	Spolupráce	369 730	362 409	732 139
M19	Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER	279 335	496 595	775 930
M20	Technická pomoc	17 271	16 930	34 201
Program rozvoje venkova 2014–2020 celkem		5 641 402	10 677 094	16 318 496

Zdroj: SZIF.

Administrovaná kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2020

Kolo příjmu žádostí	Termín příjmu žádostí	Opatření, podopatření, operace
Kontinuální příjem	od 19. 8. 2015	20.1, 20.2
	od 22. 2. 2016	4.3.1
	1. 2. 2017 – 30. 9. 2017 ¹⁾ 1. 2. 2018 – 31. 8. 2018 ²⁾ 1. 2. 2019 – 21. 8. 2019 ³⁾ 1. 2. 2020 – 31. 10. 2020 ⁵⁾	19.2.1
	1. 1. 2017 – 30. 11. 2017 1. 1. 2018 – 31. 12. 2018 ²⁾ 1. 1. 2019 – 31. 12. 2019 ⁴⁾ 1. 1. 2020 – 31. 12. 2020	19.3.1
6. kolo	3.–23. 4. 2018	1.1.1, 1.2.1, 4.3.2, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.2, 16.2.1, 16.4.1
7. kolo	9.–30. 10. 2018	1.1.1, 4.1.1, 4.2.1, 8.3.1, 8.4.1, 8.5.1, 8.6.1, 16.3.1, 16.4.1, 16.6.1
8. kolo	8.–29. 10. 2019	1.1.1, 1.2.1, 4.2.1, 6.4.1, 6.4.2, 8.3.1, 8.4.1, 8.4.2, 8.5.1, 8.5.2, 8.5.3, 8.6.1, 16.3.1, 16.4.1
9. kolo	7.–28. 4. 2020	1.1.1, 1.2.1, 16.4.1
10. kolo	14. 7. – 4. 8. 2020	4.1.1, 4.2.1
11. kolo	6. 10. – 27. 10. 2020	1.1.1, 1.2.1, 4.3.2, 6.1.1, 6.4.1, 6.4.2, 8.4.1, 8.5.1 8.5.3

Zdroj: SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 1. 9. 2016.²⁾ Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 1. 12. 2017.³⁾ Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 14. 12. 2018.⁴⁾ Jedná se o kontinuální příjem po celý rok, vyjma listopadu, kdy probíhala nezbytná odstávka k úpravě Pravidel.⁵⁾ Jedná se o termín otevřené registrace na RO SZIF; podání žádosti na Místní akční skupiny probíhal od 2. 12. 2019.**7. kolo příjmu žádostí**

V 7. kole příjmu žádostí byly přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací akce, na investice do zemědělských podniků, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, zavádění preventivních opatření v lesích, obnovu lesních porostů po kalamitách, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, techniku a technologie pro lesní hospodářství, sdílení zařízení a zdrojů, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů, horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech. Schvalování žádostí o dotaci probíhalo od července 2019 a pokračovalo v roce 2020.

8. kolo příjmu žádostí

V 8. kole příjmu žádostí byly v roce 2019 přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací a informační akce, zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů, investice do nezemědělských činností, podpora agroturistiky, zavádění preventivních opatření v lesích, obnovu lesních porostů po kalamitách, odstraňování škod způsobených povodněmi, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, neproduktivní investice v lesích, přeměnu porostů náhradních dřevin, techniku a technologie pro lesní hospodářství, sdílení zařízení a zdrojů, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců a místních trhů. Administrace a schvalování proběhly v roce 2020, bylo schváleno 1 607 žádostí o dotaci.

9. kolo příjmu žádostí

V 9. kole příjmu žádostí byly v roce 2020 přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací a informační akce, horizontální a vertikální spolupráci mezi účastníky. Schvalování probíhá od listopadu 2020 a bude pokračovat v roce 2021. V roce 2020 bylo schváleno 5 žádostí o dotaci.

10. kolo příjmu žádostí

V 10. kole příjmu žádostí byly v roce 2020 přijímány žádosti zaměřené na investice do zemědělských podniků a na zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů. Administrace a schvalování žádostí o dotaci probíhala v průběhu druhé poloviny roku 2020 – do konce roku 2020 bylo schváleno téměř 85% administrovaných žádostí. Na konci prosince 2020 bylo provedeno dodatečné doporučení žádostí ze zásobníků projektů. Administrace a schvalování žádostí bude pokračovat i v roce 2021.

11. kolo příjmu žádostí

V 11. kole příjmu žádostí byly v roce 2020 přijímány žádosti zaměřené na vzdělávací a informační akce, lesnickou infrastrukturu, zahájení činnosti mladých zemědělců, investice do nezemědělských činností, podporu agroturistiky, obnovu lesních porostů po kalamitách, investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin, přeměnu porostů náhradních dřevin. Administrace a schvalování bude probíhat v roce 2021.

Přehled zaregistrovaných žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2020 (počet žádostí a výše dotace platná k datu registrace)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatř., operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
Kontinuální příjem	20.1	33	37 720
	20.2	14	20 958
	4.3.1	2	43 688
	19.2.1	4 741	1 816 474
	19.3.1	2	3 396
	Kont. příjem celkem	4 792	1 922 236
9. kolo	1.1.1	10	3 929
	1.2.1	4	2 527
	16.4.1	4	2 731
	9. kolo celkem	18	9 187
10. kolo	4.1.1	1 603	6 176 249
	4.2.1	837	3 793 408
	10. kolo celkem	2 440	9 969 657
11. kolo	1.1.1	30	10 137
	1.2.1	4	1 024
	4.3.2	214	659 282
	6.1.1	212	254 400
	6.4.1	571	618 126
	6.4.2	127	326 877
	8.4.1	75	340 916
	8.5.1	94	26 963
	8.5.3	11	144 649
	11. kolo celkem	1 338	2 382 374
Projektová opatření PRV celkem		8 588	14 283 454

Zdroj: SZIF.

Přehled schválených žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2020 (počet žádostí a výše dotace platná k datu schválení)

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatř., operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
Kontinuální příjem ¹⁾	20.1	31	36 921
	20.2	14	20 561
	4.3.1	52	582 251
	19.2.1	1 600	586 893
	19.3.1	2	4 127
	Kont. příjem celkem	1 699	1 230 753
6. kolo ²⁾	8.4.1	1	145 723
	6. kolo celkem	1	145 723

Kolo příjmu žádostí	Opatření, podopatř., operace	Počet žádostí	Dotace (tis. Kč)
7. kolo ³⁾	4.1.1	8	62 062
	4.2.1	5	12 640
	8.4.1	5	22 092
	8.5.1	1	68
	7. kolo celkem	19	96 862
8. kolo	1.1.1	10	3 613
	1.2.1	8	4 455
	4.2.1	217	529 887
	6.4.1	359	365 640
	6.4.2	34	87 117
	8.3.1	8	28 901
	8.4.1	50	84 558
	8.4.2	3	4 985
	8.5.1	133	33 445
	8.5.2	29	34 953
	8.5.3	10	94 468
	8.6.1	623	208 958
	16.3.1	122	221 756
	16.4.1	1	388
	8. kolo celkem	1 607	1 703 124
9. kolo	1.1.1	3	1 142
	1.2.1	2	1 026
	9. kolo celkem	5	2 168
10. kolo	4.1.1	860	1 599 981
	4.2.1	223	1 286 293
	10. kolo celkem	1 083	2 886 274
Projektová opatření PRV celkem		4 414	6 064 904

Zdroj: SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Jedná se rovněž i o schválené žádosti ze zaregistrovaných žádostí v roce 2019.

²⁾ Většina žádostí 6. kola byla schválena v letech 2018 a 2019 (počty a částky uvedeny v Hodnotící zprávě za roky 2018 a 2019).

³⁾ Některé žádosti 7. kola byly již schváleny v roce 2019 (počty a částky uvedeny v Hodnotící zprávě za rok 2019).

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Žadatel je povinen oznamovat změny Žádosti o dotaci (včetně příloh) na formuláři Hlášení o změnách od data podpisu Dohody o poskytnutí dotace po dobu lhůty vázanosti na účel. SZIF je povinen oznámit výsledek schvalovacího řízení příjemci dotace nejpozději do 30 kalendářních dnů od data obdržení Hlášení o změnách.

V roce 2020 bylo podáno 6 114 Hlášení o změnách, z čehož 30 % (1 824) se týkalo opatření M19 Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně

vedený místní rozvoj). Oproti roku 2019 došlo k poklesu počtu podaných Hlášení o změnách o 6 %, přičemž průměrná délka administrace se oproti předchozímu roku zkrátila, průměrně bylo Hlášení o změnách administrováno 10 dnů.

Žádosti o platbu

V roce 2020 bylo zaregistrováno 4 199 žádostí o platbu z PRV 2014–2020 a proplaceno bylo 4 576 žádostí o platbu ve všech operacích. Vyplacená dotace v roce 2020 činila 5 802 334 522 Kč.

Přehled jednotlivých projektových opatření:

• *M01 – Předávání znalostí a informační akce*

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Cílem opatření je posílit znalostní základnu a podpořit předávání znalostí v zemědělství, potravinářství a lesnictví. Od II. kola bylo zavedeno zjednodušené vykazování – jednotkové náklady.

• Operace 1.1.1 Vzdělávací akce

Vzdělávací akce by se měly zaměřit zejména na zvýšení kvalifikace pracovníků v oblasti zemědělství, potravinářství a lesnictví. Minimální počet účastníků jedné vzdělávací akce je 5 a maximální 20.

• Operace 1.2.1 Informační akce

Informační akce by se měly zaměřit na poskytování a předávání zkušeností v oblastech zemědělství, lesnictví a potravinářství. Minimální počet účastníků jedné akce je 20.

• *M04 – Investice do hmotného majetku*

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a také přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji. Opatření má za cíl usnadnit restrukturalizaci a modernizaci zemědělských podniků a posílit tak jejich orientaci na trh, zvýšit míru účasti na trhu a zemědělskou diverzifikaci a zlepšit životaschopnost podniku.

• Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Investice v živočišné a rostlinné výrobě vedoucí ke snížení výrobních nákladů, modernizaci nebo zlepšení jakosti vyráběných produktů, zvýšení účinnosti využívání výrobních faktorů a snadnějšímu přístupu k novým technologiím s výrazným inovačním potenciálem tam, kde je obnova zásadní pro další činnost.

• Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Operace je zaměřena na zvýšení efektivity výroby a celkové konkurenceschopnosti podniků v oblasti zpracování zemědělských produktů. Podpora investic do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh.

• Operace 4.3.1 Pozemkové úpravy

Provádění pozemkových úprav, kdy dochází k racionálnímu prostorovému uspořádání pozemků vlastníků půdy v daném katastrálním území a podle potřeby také k reálnému vytyčení těchto pozemků v terénu. V rámci pozemkových úprav se zpracovávají plány společných zařízení, jejichž realizace zajišťuje zpřístupnění pozemků, opatření k ochraně životního prostředí, protierozní opatření, vodohospodářská opatření, atd.

• Operace 4.3.2 Lesnická infrastruktura

Podpora výstavby a rekonstrukcí lesních cest vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení jejich hustoty. Investice, které souvisejí s výstavbou, rekonstrukcí lesních cest včetně souvisejících objektů a technického vybavení.

• *M06 – Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti*

Účelem opatření je přispět k zahájení a rozvoji zemědělské i nezemědělské podnikatelské činnosti na venkově a posílit tak

vyvážený územní rozvoj venkovských oblastí. Cílem opatření je napomoci generační obnově v zemědělství a současně usnadnit vstup dostatečně kvalifikovaných zemědělců do odvětví.

• Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Výdaje do živočišné a rostlinné výroby vedoucí ke stimulaci zahájení aktivního podnikání mladých zemědělců v zemědělských podnicích prostřednictvím podpory realizace podnikatelského plánu.

• Operace 6.4.1 Investice do nezemědělských činností

Investice na založení nebo rozvoj nezemědělských činností vedoucí k diverzifikaci příjmů zemědělských podnikatelů, vytváření nových pracovních míst a posílení ekonomického potenciálu ve venkovských oblastech, a to podporou vybraných ekonomických činností.

• Operace 6.4.2 Podpora agroturistiky

Investice na diverzifikaci činností pro zemědělské subjekty v oblasti agroturistiky vedoucí k zajištění diverzifikace příjmů, vytváření pracovních míst i pro nekvalifikované pracovní síly, k podpoře širšího využití zemědělských farem a využití venkovských brownfields.

• *M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů*

Smyslem tohoto opatření je podpora trvale udržitelného využívání lesní půdy a hospodaření, které je šetrnější vůči životnímu prostředí. Opatření zahrnuje různé typy investičních podpor a druhů obhospodařování lesů.

• Operace 8.3.1 Zavádění preventivních opatření v lesích

V rámci této operace jsou podporovány projekty malého charakteru na retenci vody, např. retenční nádrže nebo opatření na zpomalení odtoku vody a snížení odnosu splavenin zpomalením rychlosti vody prostřednictvím hrazení bystrin nebo stabilizací strží na pozemcích určených k plnění funkcí lesa.

• Operace 8.4.1 Obnova lesních porostů po kalamitách

Jedná se o obnovu lesních porostů po abiotických především po větrných kalamitách. U této operace je podporováno odstraňování poškozených lesních porostů určených k rekonstrukci do 40 let věku, příprava ploch před obnovou a umělá obnova na plochách po kalamitných těžbách včetně ochrany založených porostů.

• Operace 8.4.2 Odstraňování škod způsobených povodněmi

V rámci této operace je podporováno odstraňování škod způsobených povodněmi na malých vodních tocích a v jejich povodích, např. odstranění povodňových nánosů, usměrnění koryta vodního toku, oprava poškozených vodních děl, odstraňování škod způsobených povodněmi na objektech hrazení bystrin a hrazení a stabilizace strží, na lesních cestách a souvisejících objektech.

• Operace 8.5.1 Investice do ochrany melioračních a zpevňujících dřevin

Opatření přispívá k zajištění plnění mimoprodukčních a celospolečenských funkcí lesa a vyšší stabilitě porostů prostřednictvím navýšení podílu a zlepšení zdravotního stavu melioračních a zpevňujících dřevin. Meliorační a zpevňující

dřeviny zabraňují postupné degradaci lesních půd, podílí se na zlepšování vodního režimu lesních půd, pomáhají zpevňovat kostru lesního porostu a zvyšují tak odolnost proti povětrnostním vlivům a snižují náchylnost porostů ke kalamitám způsobeným škůdci.

- Operace 8.5.2 Neproduktivní investice v lesích

V rámci této operace je podporována výstavba a rekonstrukce stezek pro turisty do šíře 2 metrů, naučné stezky, značení, výstavba herních a fitness prvků, zřizování odpočinkových stanovišť apod. na pozemcích určených k plnění funkcí lesa (mimo zvláště chráněná území, oblasti Natura 2000 a Prahu).

- Operace 8.5.3 Přeměna porostů náhradních dřevin

V rámci této operace je podporováno snížení zakmenění za účelem podsadby nebo odstranění původního porostu za účelem obnovy, příprava ploch před zalesněním, umělá obnova sadbou, hnojení lesních dřevin při výsadbě a ochrana založeného porostu, a to na lesních pozemcích s porosty náhradních dřevin v imisních oblastech A nebo B.

- Operace 8.6.1 Technika a technologie pro lesní hospodářství

Podpora je zaměřena na investice do lesní techniky a postupů práce, které zvyšují hospodářskou hodnotu lesů prostřednictvím využití šetrnějších technologií a strojů při hospodaření v lesích, omezujících poškození lesní půdy a porostů, techniky a technologií určených pro výchovu lesních porostů či investic do produkce kvalitního reprodukčního materiálu lesních dřevin.

- Operace 8.6.2 Technické vybavení dřevozpracujících provozoven

Operace se zaměřuje na podporu investic do strojů, technologií, zařízení a souvisejících stavebních úprav v dřevozpracujících provozovnách, vedoucích k efektivnímu zpracování dřeva.

- *M16 – Spolupráce*

Účelem opatření je přispět k dosažení konkurenceschopného zemědělství, potravinářství a lesnictví a přispět k dosažení udržitelného hospodaření s přírodními zdroji prostřednictvím spolupráce jednotlivých subjektů.

- Operace 16.1.1 Podpora operačních skupin a projektů EIP

Cílem je podpořit fungování operačních skupin, které svou činností pod EIP spadají. Zároveň bude poskytnuta podpora na přímé výdaje související se zavedením inovace u podnikatelského subjektu působícího v odvětví zemědělství a potravinářství. Součástí projektu je vždy investice.

- Operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě

Operace je zaměřena na rozvoj inovací v zemědělské prvovýrobě. Jedná se o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

- Operace 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh

Operace je zaměřena na rozvoj inovací při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh. Jedná se

o projekty, které zavádějí nové nebo významně zlepšené produkty, postupy, nebo technologie s ohledem na jejich charakteristiky nebo zamýšlené užití.

- Operace 16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů při společném sdílení zařízení a zdrojů. Cílem spolupráce je efektivní využití zdrojů a dosažení úspor, kterých by při individuálním postupu nemohlo být dosaženo.

- Operace 16.4.1 Horizontální a vertikální spolupráce mezi účastníky krátkých dodavatelských řetězců (KDR) a místních trhů

Podpora spolupráce minimálně dvou subjektů, která vede k vytváření a rozvoji KDR a místních trhů.

- Operace 16.6.1 Horizontální a vertikální spolupráce při udržitelném zajišťování biomasy pro výrobu energie, výrobu potravin a v průmyslových procesech

Operace je zaměřena na podporu spolupráce minimálně dvou subjektů na nastavení udržitelného zajišťování a využívání lokálních zdrojů biomasy v procesech výroby energie, potravin a v průmyslových procesech. Podpora je zaměřena na koordinaci spolupracujících subjektů, na analýzu vztahů mezi subjekty a nastavení spolupráce při zajišťování a využívání místních zdrojů biomasy. Výsledkem projektu je studie obsahující koncepci udržitelného zajištění a využívání biomasy na konkrétním venkovském území.

- *M19 – Podpora místního rozvoje na základě iniciativy LEADER (komunitně vedený místní rozvoj)*

Účelem opatření je směřovat k vyváženému územnímu rozvoji venkovských oblastí. Opatření napomáhá k posílení rozvoje venkovských oblastí prostřednictvím aktivit místních obyvatel. Opatření se zaměřuje na implementaci metody LEADER prostřednictvím podpory realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje a realizace projektů spolupráce. Místní akční skupiny (MAS) jsou založeny na principu partnerství a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni. Hlavním úkolem MAS je aktivizace občanů daného mikroregionu, budování partnerství, sjednocování lidí a podporování dobrovolné činnosti na všech úrovních aktivit obyvatel venkova.

- Operace 19.2.1 Podpora provádění operací v rámci strategie komunitně vedeného místního rozvoje

Při realizaci strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) budou podporovány aktivity a činnosti (operace, projekty) připravené a realizované konečnými příjemci, které naplňují cíle SCLLD, jsou vybrané danou MAS a jsou zároveň financovatelné dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013.

- Operace 19.3.1 Příprava a provádění činností spolupráce místní akční skupiny

Pro realizaci projektů spolupráce je podporována předběžná technická podpora, vlastní realizace projektů spolupráce mezi MAS a dalšími partnerstvími, jejichž výstupy překračují hranice území jedné MAS, vč. zajištění jejich řízení. Jsou podporovány jak projekty založené na spolupráci v rámci členského státu, tak projekty založené na spolupráci mezi územními celky v několika členských státech či ve třetích zemích. MAS může spolupracovat i s jinými partnerstvími dle Pravidel, avšak

způsobíle pro podporu budou pouze výdaje realizované MAS, jejíž strategie byla schválena z PRV.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020

Pro plošná opatření PRV, jmenovitě pro opatření M10 Agroenvironmentálně-klimatická opatření, M11 Ekologické zemědělství, M12 Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě, M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními, M14 Dobré životní podmínky zvířat a M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů, byl příjem žádostí o dotaci, v souvislosti s pandemií COVID-19, prodloužen do 15. června 2020. Celkem bylo na plošná opatření PRV v roce 2020 zažádáno o téměř 10,6 mld. Kč.

Podmínky poskytování podpor jsou k jednotlivým plošným opatřením PRV 2014–2020 stanoveny na národní úrovni nařízením vlády.

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 je možno čerpat prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů
 - Zalesňování zemědělské půdy,
- Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO),
- Navazující agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO),
- Ekologické zemědělství (EZ),
- Navazující opatření ekologické zemědělství (NEZ),
- Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě,
- Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními
 - Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírod. nebo jinými zvláštními omezeními (ANC),
 - Platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (PPO),
- Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ),
- Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů.

M08 – Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů

Operace 8. I.1 Zalesňování a zakládání lesů

Podrobné podmínky pro získání dotace, včetně jednotlivých sazeb, jsou stanoveny nařízením vlády č. 185/2015 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření zalesňování zemědělské půdy a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 byla v rámci opatření 8.1.1 Zalesňování a zakládání lesů nejprve přijímána Ohlášení vstupu do opatření, a to do 15. června 2020. Bylo přijato 44 ohlášení. Od podání ohlášení až do 30. listopadu 2020 pak byly přijímány žádosti o Zalesňování zemědělské půdy, kterých bylo přijato celkem 13. Do 15. června 2020 byly rovněž přijímány žádosti o péči a ukončení zemědělské činnosti. Bylo přijato 145 žádostí.

Operace se zaměřuje na zalesnění zemědělské půdy včetně poskytnutí péče o založený porost a náhrady za ukončení zemědělské činnosti. Podpora je zacílena na zemědělskou půdu vymezenou v evidenci využití půdy podle uživatelských vztahů (LPIS).

M10 – Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO)

V roce 2020 bylo podáno 442 žádostí o zařazení do AEKO (podopatření zatravnění orné půdy a zatravnění drah soustředěného odtoku) na 5letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 75/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V tomto nařízení jsou uvedeny také jednotlivé sazby AEKO.

Žádost o dotaci v rámci AEKO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2020 bylo podáno 9 757 žádostí o dotaci.

Opatření podporuje šetrné způsoby hospodaření se živinami a prostředky na ochranu rostlin, upravuje agrotechnické operace na půdě a strukturu plodin/kultur ve prospěch složek životního prostředí. Operace jsou cíleny na celé území ČR s výjimkou hlavního města Prahy a určitou kulturu zemědělské půdy. Ošetřování travních porostů je cíleno jak do volné krajiny, tak do oblastí zvláště chráněných území, ochranných pásem národních parků (NP), Natura 2000 a na vymezené plochy s cennými biotopy mimo výše uvedená území s vyšší přírodní hodnotou. Zatravnění orné půdy je cíleno jen na vybrané plochy orné půdy, jako jsou erozně ohrožené plochy, ochranná pásma vodních zdrojů, zranitelné oblasti dusičnany nebo zvláště chráněná území. Operace Ochrana čejky chocholaté bude zaměřena pouze na vymezená hnízdiště čejky na orné půdě. S ohledem na konec programového období, byla ukončena možnost uzavřít nový pětiletý závazek s výjimkou podopatření Zatravnění orné půdy a Zatravnění drah soustředěného odtoku, do kterých bylo možné vstoupit i v roce 2020. V roce 2020 bylo umožněno uzavírat zkrácené navazující závazky (NAEKO) v délce trvání dvou let na dílech půdních bloků již zařazených v opatření AEKO.

Toto opatření obsahuje tyto operace (podopatření):

• Operace 10.1.1 Integrovaná produkce ovoce

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy se zemědělskou kulturou ovocný sad, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných druhů ovoce v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen po celou dobu závazku dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a ovoce za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a předepsané způsoby údržby sadů. V rámci NAEKO se rozborů půdy za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů neprovádí.

• Operace 10.1.2 Integrovaná produkce révy vinné

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy se zemědělskou kulturou vinice, na kterém žadatel pěstuje révu vinnou v alespoň minimální hustotě výsadby. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, omezení počtu aplikací vyjmenovaných přípravků na ochranu rostlin, povinné aplikace biologických preparátů a stanovené postupy údržby vinic.

• Operace 10.1.3 Integrovaná produkce zeleniny a jahodníku

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy se zemědělskou kulturou orná půda, na kterém žadatel pěstuje některý z podporovaných druhů zeleniny nebo jahodník. Žadatel je povinen dodržovat zákaz používání stanovených účinných látek, provádění rozborů půdy a zeleniny nebo jahod za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů a dodržovat předepsané požadavky na pěstování zeleniny nebo jahodníku v systému integrované produkce. V rámci NAEKO se rozborů půdy za účelem zjištění obsahu sledovaných těžkých kovů neprovádí.

- Operace 10.1.4 Ošetřování travních porostů

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou trvalý travní porost a je podmíněna dodržováním minimální a maximální úrovně chovu hospodářských zvířat. Žadatel je povinen dodržovat stanovený způsob obhospodařování travního porostu. Ve zvláště chráněných oblastech a v oblastech soustavy Natura 2000 je vhodný způsob hospodaření volen orgány ochrany přírody prostřednictvím vymezení konkrétního titulu na daném dílu půdního bloku (DPB).

- Operace 10.1.5 Zatravnění orné půdy / Údržba zatravněných dílů půdních bloků

Dotace je vyplácena na výměru zatravněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Ve zvláště chráněných územích a ochranných pásmech NP je k zatravnění použita druhově bohatá nebo regionální směs. Zatravnit lze pouze díly půdních bloků nacházející se v erozně ohrožených územích, oblastech zranitelných dusičnany, poblíž vodních útvarů nebo v ochranných pásmech vodních zdrojů. Na podopatření Zatravnění orné půdy navazuje v rámci NAEKO podopatření Údržba zatravněných dílů půdních bloků, přičemž toto podopatření stanovuje základní podmínky pro údržbu zatravněných ploch, jako je seč, pastva a možnost hnojení.

- Operace 10.1.6 Biopásy

Dotace je vyplácena na výměru biopásu. Žadatel je povinen založit biopás o stanovených rozměrech a dodržovat stanovený způsob obhospodařování plochy biopásu. V rámci NAEKO je biopás v titulu Nektarodárné biopásy zakládán na celé období dvouletého závazku.

- Operace 10.1.7 Ochrana čejky chocholaté

Dotace je vyplácena na výměru zemědělské půdy s kulturou orná půda vymezenou v LPIS jako hnízdiště čejky chocholaté. Žadatel je povinen po celou dobu trvání závazku dodržovat stanovený způsob obhospodařování hnízdiště.

- Operace 10.1.8 Zatravnění drah soustředěného odtoku / Údržba zatravněných drah soustředěného odtoku

Dotace je vyplácena na výměru zatravněné zemědělské půdy. Žadatel je povinen založit travní porost osevní směsí předepsaného složení, a to čistosevem nebo do podsevu a po celou dobu závazku na zatravněné ploše hospodařit předepsaným způsobem. Zatravnit lze pouze DPB, na kterém je v evidenci půdy vymezena dráha soustředěného odtoku (DSO). Na podopatření Zatravnění drah soustředěného odtoku navazuje v rámci NAEKO podopatření Údržba zatravněných dílů půdních bloků, přičemž toto podopatření stanovuje základní podmínky pro údržbu zatravněných ploch, jako je seč, pastva a možnost hnojení.

- *Navazující Agroenvironmentálně-klimatická opatření (NAEKO)*

V roce 2020 bylo podáno 6 846 žádostí o zařazení do NAEKO na 2letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 330/2019 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V tomto nařízení jsou uvedeny také jednotlivé sazby NAEKO.

Žádost o dotaci v rámci NAEKO je součástí Jednotné žádosti. V roce 2020 bylo podáno 7 011 žádostí o dotaci.

- *MII – Ekologické zemědělství (EZ)*

V roce 2020 nebylo možno podat žádosti o zařazení do EZ na 5letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 76/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V tomto nařízení jsou uvedeny také jednotlivé sazby EZ.

Žádost o dotaci v rámci EZ je součástí Jednotné žádosti. V roce 2020 bylo podáno 2 830 žádostí o dotaci.

Cílem opatření je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí, a tím posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny. S ohledem na konec programového období, byla ukončena možnost uzavřít nový pětiletý závazek. V roce 2020 bylo umožněno uzavírat zkrácené navazující závazky v délce trvání dvou let na dílech půdních bloků již zařazených v opatření EZ.

Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo ekologického zemědělství s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura s ekologicky významným prvkem krajiny – ovocný sad. Opatření je směřováno pouze pro ekofarmy, které nehospodaří souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě výše uvedených kultur způsobitelných pro dotaci.

Díličními podopatřeními jsou:

- 11.1 Platba na přechod na postupy a způsoby ekologického zemědělství
- 11.2 Platba na zachování postupů a způsobů ekologického zemědělství

- *Navazující opatření ekologického zemědělství (NEZ)*

V roce 2020 bylo podáno 1 777 žádostí o zařazení do NEZ na 2letý závazek dle nařízení vlády ČR č. 331/2019 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V tomto nařízení jsou uvedeny také jednotlivé sazby NEZ.

Žádost o dotaci v rámci NEZ je součástí Jednotné žádosti. V roce 2020 bylo podáno 1 776 žádostí o dotaci.

- *M12 – Platby v rámci sítě Natura 2000 a podle rámcové směrnice o vodě*

Žádosti o poskytnutí plateb Natura 2000 na zemědělské půdě pro rok 2020 jsou vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 73/2015, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo přijato 743 žádostí o poskytnutí platby Natura 2000 na zemědělské půdě. Sazba dotace byla stanovena na 2 185,09 Kč/ha.

Žádosti Natura 2000 na zemědělské půdě jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. června 2020. Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem Natura 2000 na zemědělské půdě bylo zahájeno ke dni 16. prosince 2020.

Smyslem tohoto opatření je kompenzovat dodatečné náklady a ušlé příjmy a tím zachovat udržitelné hospodaření v oblastech Natura 2000 nebo v územích na ně navazujících („stepping stones“). V rámci oblastí Natura 2000 po překrytí s NP nebo I. zónou CHKO lze identifikovat území, kde je omezeno hnojení. Jedná se zpravidla o velmi cenné plochy z hlediska ochrany druhové různorodosti. Současně jsou to v některých případech plochy, jejichž management bývá ztížen přírodními podmínkami (reliéf terénu atd.). Na těchto plochách je zvýšené riziko opuštění a následné degradace.

- **M13 – Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními**
- Platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními (ANC)

Žádosti o poskytnutí plateb pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními byly v roce 2020 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 43/2018 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo přijato 21 784 žádostí o poskytnutí platby pro horské oblasti a jiné oblasti s přírodními nebo jinými zvláštními omezeními.

Žádosti ANC jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. června 2020. Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem ANC bylo zahájeno ke dni 3. prosince 2020.

Opatření kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy v souvislosti s omezením zemědělské produkce a tím zachovává udržitelné systémy hospodaření v oblastech s přírodními omezeními či jinými zvláštními omezeními (ANC), kde leží více než polovina zemědělského půdního fondu v ČR. Zemědělské podniky zde hospodařící dosahují nižší produkce než zemědělci hospodařící v příznivých oblastech. Dlouhodobé snížení ekonomických výsledků zemědělských podniků v oblastech postižených přírodními omezeními by vedlo k postupné marginalizaci těchto území a mohlo by vyústit až v opouštění zemědělské půdy s dopadem na ekosystémy závislé na zemědělství v oblastech s přírodními omezeními.

Základní sazby pro jednotlivé typy oblastí ANC

Oblasti ANC	Typ oblasti ANC	Základní sazba převažující živočišná výroba	Základní sazba převažující rostlinná výroba
Horské oblasti	H1	5 564,35 Kč/ha	2 362,94 Kč/ha
	H2	5 234,05 Kč/ha	2 210,50 Kč/ha
	H3	3 684,16 Kč/ha	1 549,89 Kč/ha
	H4	4 471,81 Kč/ha	1 880,19 Kč/ha
	H5	3 353,86 Kč/ha	1 422,85 Kč/ha
Ostatní oblasti	O1	3 150,59 Kč/ha	1 346,62 Kč/ha
	O2	2 489,98 Kč/ha	1 041,73 Kč/ha
	O3	1 854,78 Kč/ha	787,65 Kč/ha
Specifické oblasti	S	1 702,34 Kč/ha	711,42 Kč/ha

Zdroj: SZIF.

- Platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními (PPO)

Žádosti o poskytnutí plateb pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními byly v roce 2020 vypláceny na základě nařízení vlády ČR č. 44/2018 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2020 bylo přijato 266 žádostí o poskytnutí platby pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními. Žádosti PPO jsou součástí Jednotné žádosti a byly podávány do 15. června 2020. Vydávání rozhodnutí k dotačním žádostem PPO bylo zahájeno ke dni 16. prosince 2020.

Jedná se o oblasti, které byly zařazeny do roku 2017 jako tzv. ostatní méně příznivé oblasti a od roku 2018 nesplnily nové podmínky pro zařazení do ANC.

Základní sazby pro jednotlivé typy oblastí PPO

Oblasti PPO	Typ oblasti PPO	Základní sazba
Ostatní oblasti	XOA	635,20 Kč/ha
	XOB	635,20 Kč/ha

Zdroj: SZIF.

- **M14 – Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)**

V roce 2020 podalo 909 žadatelů žádost o poskytnutí dotace na opatření Dobré životní podmínky zvířat dle nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Cílem opatření je motivace k zavedení a rozvoji standardů dobrých životních podmínek zvířat a tím posílit odolnost chovů vůči vnějším rizikům. Podpora v rámci tohoto opatření je cílena do sektoru dojeného skotu a do sektoru prasat.

Žádost o dotaci v rámci opatření DŽPZ je součástí Jednotné žádosti a v roce 2020 byly podány žádosti na tato podopatření a tituly:

- Operace 14.1.1 Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc (567 žádostí).

Zvětšení životního prostoru dojníc zvýšením minimální plochy lehacího prostoru na jednu dojnici v produkčních stájích a porodnách, a to nad rámec evropských a národních právních předpisů, což má za cíl snižovat stres zvířat.

- Operace 14.1.2 Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc (808 žádostí).

Požadavky na pravidelnou aplikaci chemického přípravku nebo biologického materiálu působícího proti nárůstu počtů ektoparazitů a zajištění aplikace upravené podestýlky přípravkem s obsahem vápence v chovu dojníc (min. pH 8,5).

Snaha o minimalizování iritačního tlaku prostředí na ustájená zvířata. Přítomnost ektoparazitů i kyselost neupravené podestýlky vede mj. k dráždění všech tkání dojníc, které s nimi přicházejí do styku.

- Operace 14.1.3 Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy (493 žádostí).

Ustájení suchostojných krav s možností pobytu v udržovaných venkovních prostorách působí příznivě na celkový zdravotní stav matek, zejména jejich končetin, dále na průběh a snadnost porodu a na zdraví a životaschopnost narozeného telete.

- Operace 14.1.4 Zlepšení životních podmínek v chovu prasat
 - Pro prasničky (184 žádostí). První zapuštění prasniček bude provedeno nejdříve ve věku 230 dní, což umožní prasničce více vyspět a přispívá k dobrým životním podmínkám jak prasnic, tak i selat.
 - Pro prasnice (185 žádostí). Sdružuje plnění podmínky efektivního provádění účinné desinfekce v rámci tzv. turnusového provozu na porodnách a kontrolu spárků prasnic po odstavení selat. Zavedení preventivních hygienických opatření u kategorie, která je vystavena abnormální zátěží související s reprodukční úrovní chovu prasat.

- Operace 14.1.5 Zvětšení plochy pro odstavená selata (118 žádostí).

Zajištění nadstandardní plochy pro tuto kategorii oproti národní i evropské legislativě, což má za cíl snižovat stres zvířat.

Žádosti podané v roce 2020 budou vypláceny v roce 2021 (po skončení doby závazku). Sazba dotace pro jednotlivá podopatření je stanovena v nařízení vlády ČR č. 74/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

- **M15 – Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů**

Toto opatření je implementováno nařízením vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády.

- Operace 15.1.1 Zachování porostního typu hospodářského souboru

V roce 2020 bylo podáno 24 žádostí o zařazení (17 o změnu zařazení) a 138 žádostí o dotaci. Sazba dotace v roce 2020 byla 4 649,66 Kč.

V rámci této operace dochází k částečné finanční kompenzaci újmy vzniklé ze snížení hospodářského využití lesů v oblastech Natura 2000 a zvláště chráněných území, a to formou zachování podporovaných porostních typů hospodářských souborů (jedlový, dubový, bukový, ostatní listnaté, topolový, nízký les – pařeziny). Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

- Operace 15.2.1 Ochrana a reprodukce genofondu lesních dřevin

V roce 2020 bylo podáno 7 žádostí o zařazení (7 o změnu zařazení) a 40 žádostí o dotaci. Sazba dotace v roce 2020 byla 1 880,19 Kč.

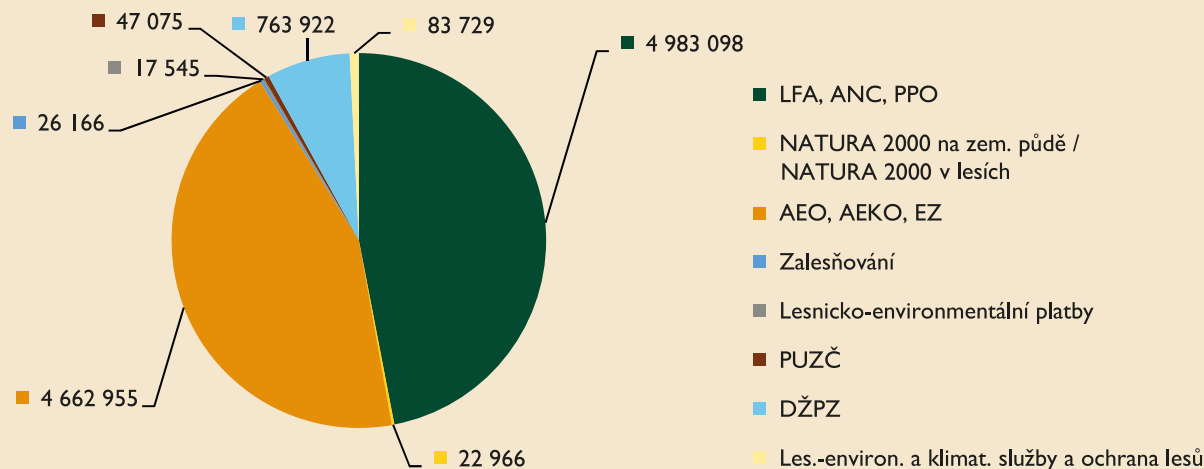
Tato operace kompenzuje dodatečné náklady a ušlé příjmy při sběru reprodukčního materiálu ze stojících stromů postupem nepoškozujícím stromy a semenný materiál z důvodu zajištění dostatečného množství osiva pro pěstování sazenic požadované kvality a požadovaného původu. Vlastníci lesů tak budou moci využívat k umělé obnově lesa a k zalesňování kvalitní reprodukční materiál. Jedná se o víceletou podporu s pětiletými závazky hospodaření.

Vyplacené prostředky na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova v roce 2020

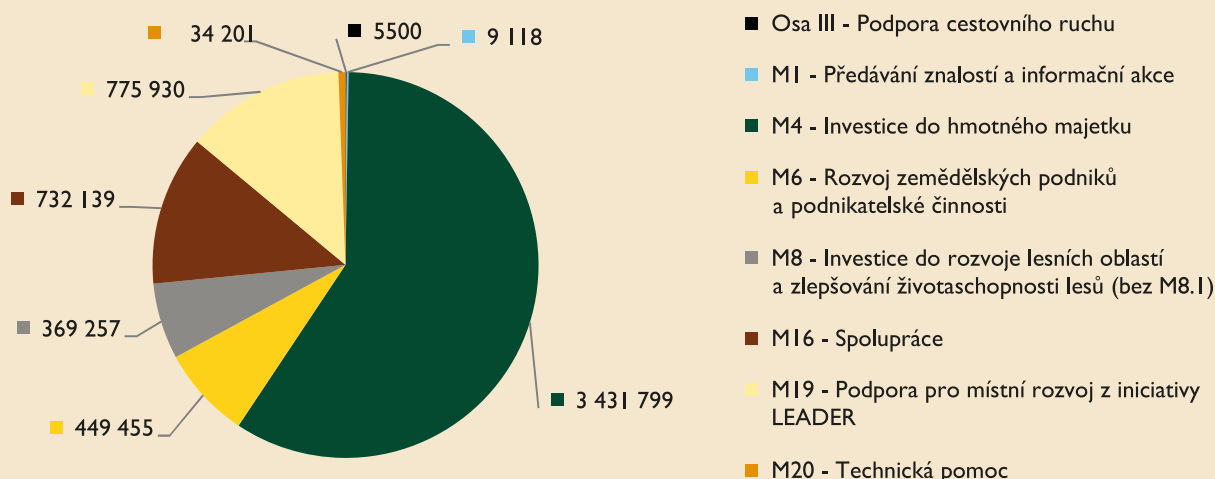
Neprojektová opatření PRV	Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
LFA, ANC, PPO	25 291	1 245 775	3 737 323	4 983 098
NATURA 2000 na zemědělské půdě	523	3 729	11 187	14 916
AEO, AEKO, EZ	20 090	1 165 741	3 497 214	4 662 955
Zalesňování	2 721	6 541	19 625	26 166
NATURA 2000 v lesích	53	2 012	6 038	8 050
Lesnicko-environmentální platby	135	4 386	13 159	17 545
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	442	23 773	23 302	47 075
Dobré životní podmínky zvířat (DŽPZ)	906	385 781	378 141	763 922
Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	251	20 932	62 797	83 729
Neprojektová opatření PRV celkem	50 412	2 858 670	7 748 786	10 607 456

Zdroj: SZIF.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova vyplacená v roce 2020 (v tis. Kč)

Projektová opatření Programu rozvoje venkova na období 2014–2020 v roce 2020 (v tis. Kč)

Horizontální plán rozvoje venkova

Horizontální plán rozvoje venkova ČR na období 2004–2006 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, v platném znění, nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Podpory v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova ČR na období 2004–2006 byly v roce 2020 poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

• Lesnictví

V rámci programu Zalesňování zemědělské půdy mohou žadatelé od roku 2012 žádat pouze o dotaci na náhradu. Žádosti o dotaci na náhradu byly přijímány do 15. června 2020. Celkem bylo podáno 803 žádostí o dotaci na náhradu.

• Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna do 15. února 2020. Celkem bylo podáno 253 žádostí. Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu, nejdéle však do 75 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok. Maximální možná výše podpory na žadatele/rok je stanovena na základě nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V rámci PRV na období 2007–2013 probíhal v roce 2020 příjem žádostí o dotaci na víceletá neprojektová opatření, a to na:

• **II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy**

Podle nařízení vlády č. 239/2007 Sb. ve znění pozdějších předpisů bylo v roce 2020 možné podat pouze žádosti o dotaci na náhradu za ukončení zemědělské činnosti.

• **II.2.2. Platby v rámci Natura 2000 v lesích**

Podle nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích.

• **II.2.3 Lesnicko-environmentální opatření**

Podle nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření.

Vyplacené prostředky na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2020

Horizontální plán rozvoje venkova	Počet vyplacených žádostí	Vyplacené prostředky (tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Lesnictví (LES)	1 575	2 129	6 387	8 516
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	480	7 785	7 630	15 415
HRDP celkem	2 055	9 914	14 017	23 931

Zdroj: SZIF.

Celkem bylo na **Horizontální plán rozvoje venkova vynaloženo 23 931 tis. Kč**, z toho **9 914 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **14 017 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Financování z cizích zdrojů

Dne 24. ledna 2020 byla mezi SZIF a Ministerstvem financí uzavřena smlouva o zápůjčce na financování intervenčních nákupů v roce 2020 v rozpočtované výši **226 800 tis. Kč**. Tato smlouva navázala na obdobnou smlouvu s Ministerstvem financí pro financování intervenčních nákupů v roce 2019. K této smlouvě nebyly uzavřeny žádné dodatky. Ministerstvo financí převedlo v roce 2020 na účet Fondu finanční prostředky v jedné tranši, a to v požadované výši

21 000 tis. Kč. Na žádost Fondu nebyly čerpány zbylé 2. tranše zápůjčky a Fond provedl předčasnou splátku zápůjčky ve výši **21 000 tis. Kč** k říjnu 2020. Důvodem byl zlom vývoje trendu na trhu s mlékem, opadnutí zájmu o intervenční nákupy sušeného odstředěného mléka a nezájem o intervenční skladování obilovin. Došlo tak k úspoře úrokových nákladů.

Zaplacené úroky za zápůjčku činily v roce 2020 celkem **87 tis. Kč**.

Souhrnné čerpání rozpočtu Společné zemědělské politiky

Celkové zdroje na financování Společné zemědělské politiky v roce 2020

Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2020 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	595 005	23 042 971	23 637 976
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	12 592 132	12 592 132
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 562 305	6 562 305
Platba pro mladé zemědělce	0	205 674	205 674
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	3 387 756	3 387 756
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	295 104	295 104
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	594 998	0	594 998
Národní doplňková platba k přímým podporám (Top-Up)	7	0	7
Zůstatek SZIF z roku 2019	355	355 582	355 937
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby apod.)	2 354	8 667	11 021
Přímé platby celkem	597 714	23 407 220	24 004 934

Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
2. Společná organizace trhu			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2020 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	405 332	469 167	974 499
z toho: SOT bez zlepšení výroby včelařských produktů	373 249	437 069	810 318
Zlepšení výroby včelařských produktů	32 083	32 098	64 181
Zůstatek SZIF z roku 2019	41 187	66 156	107 343
Zápůjčka na intervenční nákupy	21 000	0	21 000
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby apod.)	1 886	300	2 186
Společná organizace trhu celkem	469 405	535 623	1 005 028
3. Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova			
Dotace z kapitoly MZe na rok 2020 a dotace z nespotřebovaných výdajů MZe celkem	5 689 756	10 749 715	16 439 471
z toho: Neinvestiční dotace	2 965 623	7 852 688	10 818 311
Investiční dotace	2 708 515	2 876 899	5 585 414
Neinvestiční dotace na HRDP	15 618	20 128	35 746
Zůstatek SZIF z roku 2019	95 746	251 613	347 359
Ostatní (vratky prostředků, přijaté sankční platby, nepřirazené platby apod.)	11 297	43 926	55 223
Program rozvoje venkova celkem	5 796 799	11 045 254	16 842 053
Zdroje na Společnou zemědělskou politiku celkem	6 863 918	34 988 097	41 852 015

Zdroj: SZIF.

Celkové **zdroje** SZIF na financování **Společné zemědělské politiky** v roce 2020 **dosáhly** výše **41 852 015 tis. Kč**, z toho **6 863 918 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **34 988 097 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Celkové užití zdrojů Společné zemědělské politiky v roce 2020

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
I. Přímé platby			
Přímé platby celkem	595 027	22 108 866	22 703 893
Žádosti roku 2020	0	12 004 051	12 004 051
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	11 321 694	11 321 694
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	682 357	682 357
Žádosti minulých let	595 027	10 104 815	10 699 842
z toho: Jednotná platba na plochu (SAPS)	0	336 284	336 284
Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (Greening)	0	6 562 663	6 562 663
Platba pro mladé zemědělce	0	205 699	205 699
Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS)	0	2 705 174	2 705 174
Kompenzace finanční disciplíny (KFD)	0	294 995	294 995
Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)	595 027	0	595 027
Ostatní (převod propadlého podílu z vrátek dotací)	4 072	0	4 072
Přímé platby celkem	599 099	22 108 866	22 707 965

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
2. Společná organizace trhu			
A. Finanční podpory celkem	399 137	298 495	697 632
z toho: Školní projekt – Mléko do škol	193 476	51 093	244 569
Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh	24 833	24 834	49 667
Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny	0	115 270	115 270
Školní projekt – Ovoce a zelenina do škol	180 828	107 096	287 924
Podpora soukromého skladování	0	202	202
B. Dotace celkem	0	113 470	113 470
z toho: Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic	0	68 745	68 745
Podpora na investice v rámci SOT s vínem	0	44 725	44 725
C. Intervenční opatření celkem	21 000	0	21 000
z toho: Intervenční nákup (SOM, máslo, obiloviny)	0	0	0
Intervenční skladování (SOM, máslo, obiloviny)	0	0	0
Splátka zápůjčky na intervenční nákupy	21 000	0	21 000
D. Podpora propagace zemědělských produktů celkem	0	5 169	5 169
z toho: Podpora propagace zemědělských produktů	0	5 169	5 169
E. Ostatní výdaje související se SOT celkem	38	0	38
z toho: Ostatní výdaje (propadlý podíl z vrátek dotací, ostatní mimořádná opatření)	38	0	38
F. Rezerva SOT	0	0	0
Společná organizace trhu celkem	420 175	417 134	837 309
3. Program rozvoje venkova			
Program rozvoje venkova vč. HRDP	5 688 812	10 749 974	16 438 786
Program rozvoje venkova celkem	5 678 898	10 735 957	16 414 855
z toho: Osa I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví	23 773	23 302	47 075
Osa II. Zlepšování životního prostředí a krajiny	10 946	32 838	43 784
Osa III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova	2 777	2 723	5 500
M1 Předávání znalostí a informační akce	4 605	4 513	9 118
M4 Investice do hmotného majetku	1 733 059	1 698 740	3 431 799
M6 Rozvoj zemědělských podniků a podnikatelské činnosti	226 975	222 480	449 455
M8 Investice do rozvoje lesních oblastí a zlepšování životaschopnosti lesů	188 479	188 793	377 272
M10 Agroenvironmentálně-klimatické opatření	805 716	2 417 142	3 222 858
M11 Ekologické zemědělství	360 023	1 080 067	1 440 090
M12 Platby v rámci sítě Natura 2000	3 729	11 187	14 916
M13 Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními	1 245 767	3 737 300	4 983 067
M14 Dobré životní podmínky zvířat	385 781	378 141	763 922
M15 Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	20 932	62 797	83 729
M16 Spolupráce	369 730	362 409	732 139
M19 Podpora pro místní rozvoj z iniciativy LEADER	279 335	496 595	775 930
M20 Technická pomoc	17 271	16 930	34 201

Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)		
	ČR	EU	Celkem
Horizontální plán rozvoje venkova celkem	9 914	14 017	23 931
z toho: Lesnictví (LES)	2 129	6 387	8 516
Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ)	7 785	7 630	15 415
Program rozvoje venkova celkem	5 688 812	10 749 974	16 438 786
Užití zdrojů na Společnou zemědělskou politiku celkem	6 708 086	33 275 974	39 984 060

Zdroj: SZIF.

V roce 2020 byly v rámci **Společné zemědělské politiky** vyplaceny finanční prostředky v celkové výši **39 984 060 tis. Kč**, z toho **6 708 086 tis. Kč** ze státního rozpočtu a **33 275 974 tis. Kč** z rozpočtu EU.

Operační program Rybářství

Operační program Rybářství (OPR) je nástrojem čerpání podpory z ENRF a přispívá k provádění Společné rybářské politiky (SRP) v České republice. Hlavním cílem je oblast udržitelné a konkurenceschopné akvakultury, založené na inovacích. Konkrétně se jedná o rozvoj udržitelného chovu ryb v České republice a zajištění rovnoměrných dodávek sladkovodních ryb během roku na domácí trh v požadovaném sortimentu, včetně diverzifikace akvakultury.

Funkcí řídicího orgánu (ŘO) je pověřen příslušný odbor Ministerstva zemědělství (MZe), který reálně zodpovídá za řízení a kontrolu financování OPR. SZIF je jako zprostředkující subjekt ŘO OPR Rybářství pověřen výkonem části pravomocí ŘO souvisejících s finančním a věcným monitorováním projektů na základě Dohody o delegování pravomocí. Prostřednictvím IS SZIF je zajišťován sběr informací o operacích a žadatelích/příjemcích ve všech fázích.

OP Rybářství 2007–2013

OP Rybářství 2007–2013 byl realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1198/2006, v platném znění, nařízení Komise (ES) č. 498/2007, v platném znění, nařízení Rady (ES) č. 1100/2007 a usnesení vlády ČR č. 603/2006.

V roce 2020 neproběhlo žádné kolo ani příjem Žadostí o dotaci z OP Rybářství 2007–2013, protože program byl koncem roku 2015 ukončen. Pokračuje pouze realizace expost kontrol a administrace Hlášení o změnách.

OP Rybářství 2014–2020

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních stanovuje společné podmínky pro evropské fondy. Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 508/2014 ze dne 15. května 2014 o Evropském námořním a rybářském fondu (ENRF) byl zřízen ENRF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků pro rybolov a akvakulturu. K jejich provádění vydala Evropská komise nařízení v přenesené pravomoci a prováděcí nařízení. MZe zpracovalo Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (VNSPA) a Operační program Rybářství 2014–2020 (OPR). VNSPA byl schválen usnesením vlády ČR č. 876 ze dne 27. 10. 2014 a předložen EK, která jej vzala na vědomí. OPR byl schválen usnesením vlády ČR č. 836 ze dne 15. 10. 2014, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen dne 2. 6. 2015. Poslední aktualizace OPR byla schválena dne 2. 4. 2020.

ČR využívá v OPR tři priority Unie: prioritu Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje, prioritu Unie 3 podpora provádění společné rybářské politiky, prioritu Unie 5 podpora uvádění na trh a zpracování. Dále ČR využívá Technickou pomoc.

V roce 2020 proběhl příjem Žadostí o podporu v rámci 2., 17. a 18. kolové výzvy. Zároveň probíhal kontinuální příjem Žadostí o podporu v rámci 999. výzvy – opatření 6. I. Technická pomoc, 3. výzvy – opatření 5.2.b) Propagační kampaně, 6. výzvy – opatření 3.2. Sledovatelnost produktů a 10. výzvy – opatření 3.1. Shromažďování údajů. Celkem bylo **zaregistrováno 246 Žadostí o podporu v celkové výši 255 428 tis. Kč**.

V roce 2020 vydalo MZe (ŘO OPR) jako poskytovatel podpory **rozhodnutí o poskytnutí dotace 186 projektům v celkové výši 164 439 tis. Kč**. Vzhledem k probíhající administraci jednotlivých výzev jsou postupně schvalovány další projekty.

Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace u OP Rybářství 2014–2020 v roce 2020

Výzva	Vydaná rozhodnutí o poskytnutí dotace	
	Počet žádostí	Podpora (tis. Kč)
2. výzva	3	4 573
3. výzva	2	4 210
6. výzva	1	4 400
10. výzva	1	3 660
14. výzva	10	16 640
16. výzva	83	59 533
17. výzva	81	62 247
999. výzva	5	9 176
Celkem	186	164 439

Zdroj: SZIF.

V rámci administrace žádostí o platbu bylo v roce 2020 předloženo celkem **142 Žadostí o platbu s požadovanou podporou ze strany žadatele** ve výši **119 247 tis. Kč**. Zároveň bylo v roce 2020 **vyplaceno 140 Žadostí o platbu se schválenou podporou** 127 599 tis. Kč.

Příjem a vyplacení Žádostí o platbu OP Rybářství 2014–2020

Opatření	Předložené Žádosti o platbu		Vyplacené Žádosti o platbu	
	Počet žádostí	Požadovaná podpora (tis. Kč)	Počet žádostí	Schválená podpora (tis. Kč)
2.1. Inovace	6	7 285	2	2 405
2.2. a) Produktivní investice do akvakultury	103	85 523	102	105 250
2.2. b) Diverzifikace akvakultury	2	394	2	394
2.3. Podpora nových chovatelů	3	900	3	900
2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním	–	–	1	3 022
2.5. Akvakultura poskytující environmentální služby	3	4 404	3	4 404
5.2. Záměr b), k) Propagační kampaně ¹⁾	7	1 331	7	1 241
5.3. Investice do zpracování produktů	9	12 188	13	5 783
6.1. Technická pomoc – výzva č. 999	9	7 222	7	4 200
Celkem	142	119 247	140	127 599

Zdroj: SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Kolová výzva.

V roce 2020 bylo **podáno celkem 218 Hlášení o změnách**, přičemž u 19% z nich bylo potřeba vyjádření oddělení kontrol příslušného RO SZIF. Jednalo se hlavně o výběrová řízení nebo narovnání skutečností v Žádosti o podporu. Zároveň došlo u **61 projektů k ukončení administrace**.

V průběhu roku 2020 pokračovala příprava nového programového období 2021–2027 (vyjednávání právních předpisů EU, aktualizace Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu, příprava Operačního programu Rybářství 2021–2027, který bude navazovat na OP Rybářství 2014–2020).

ČR zpracovala Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu do roku 2024 (VNSPA), který byl schválen Vládou ČR v říjnu 2014. V lednu 2020 byl zpracován první návrh aktualizace VNSPA na období 2021–2030. Návrh VNSPA byl aktualizován o prvky Zelené dohody. Nyní probíhá proces hodnocení SEA. Finální verze VNSPA bude předložena Vládě ČR ke schválení a zaslána EK na vědomí.

ČR zpracovala návrh Operačního programu Rybářství 2021–2027 (2. verze), který vzala vláda ČR na vědomí 26. 10. 2020. Zároveň byla 2. verze odeslána EK k dalšímu neformálnímu posouzení. Neformální video s EK se uskutečnilo 30. 11. 2020. Následně byl dokument projednán s EK na Výročním přezkumném jednání dne 10. 12. 2020. Tento návrh byl dopracován na základě připomínek EK (3. verze). 3. aktualizovaná verze byla EK zaslána dne 2. 2. 2021. EK 12. 3. 2021 zaslala připomínky k 3. verzi OPR. V současné době probíhá vypořádání připomínek a zároveň proces SEA. Po dokončení SEA a schválení Vládou ČR bude OPR předložen ke schválení EK.

Zemědělské národní dotace

Dotační programy národních dotací jsou realizovány podle zákona č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Tyto programy jsou od roku 2020 prováděny Státním zemědělským intervenčním fondem, podle § 2d odst. 2 zákona č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů – s výjimkou podpor genetických zdrojů, které provádí Ministerstvo zemědělství. Část národních dotací, které provádí právě SZIF bývá někdy označována jako **zemědělské národní dotace (ZND)**.

Ačkoliv jsou ZND financovány výhradně z národních zdrojů, legislativa EU upravuje povinnost členských států oznámit (notifikovat) Evropské komisi v předstihu veškeré záměry na poskytnutí státní podpory. Hlavním smyslem těchto ustanovení je snaha, aby tyto národní podpory nepřispívaly k narušování hospodářské soutěže společného trhu.

Hlavním cílem zemědělských národních dotací je podpora restrukturalizace a zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru spolu s rozvojem venkovského prostoru. Spektrum dotačních programů každoročně udržuje kontinuitu s programy realizovanými v předešlých letech.

V roce 2020 bylo na zemědělské národní dotace vyplaceno celkem 1,1 mld. Kč. Na rozdíl od předchozích let není výplata dotací omezena koncem kalendářního roku. Většina dotačních programů ZND 2020 tak bude vyplacena v prvním čtvrtletí 2021.

Dotační programy dle Zásad

Na rozdíl od předchozích let se SZIF při poskytování dotací řídí zákonem č. 500/2004, ve znění pozdějších předpisů. Při administraci a poskytování dotací postupuje SZIF kromě výše uvedených předpisů také podle ministerstvem vydaných Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro daný rok na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb.

1.D. Podpora včelařství

Jedná se o zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných plodin v ČR. Dotace podporuje zachování počtu včelstev, která jsou nutná pro opylování hmyzosnubných rostlin, a to i v nehopodářském sektoru.

1.1. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnících, vinicích a ve školkách

Jedná se o podporu závlahového systému šetrného k životnímu prostředí, který výrazně redukuje celkovou spotřebu závlahové vody. Důvodem podpory školek je dosažení výrazného zvýšení kvality a následně zvýšení konkurenceschopnosti českých školkařských výpěstků.

1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Program je zaměřen na zvýšení kvality a zdravotní bezpečnosti produkovaného ovoce, přičemž podporovaná výsadba ovocného sadu a následné hospodaření je prováděno v souladu se zásadami integrované produkce.

1.V. Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství

Podmínky programu jsou nastaveny tak, aby nově založené sady plnily všechny parametry intenzivního hospodaření, přičemž hlavním cílem je zvýšení produkce kvalitního stolního ovoce v biokvalitě a tím i jeho širší uplatnění na trhu.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Účelem dotace je zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Program je přínosem ke zlepšení životního prostředí podporou používání šetrných biologických prostředků na ochranu rostlin náhradou za prostředky chemické, podporuje používání uznané sadby brambor, chmele, mořeného osiva lnu, osiva konopí setého a vyjmenovaných píceň. Součástí programu je i podpora šetrnějších postupů při pěstování cukrové řepy.

8.F. Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat a drůbeže

Podpora vybraných činností zaměřených na preventivní úkony v chovech prasat a drůbeže je jednou ze základních podpor státu při plnění strategie posílení živočišné výroby.

9. Poradenství a vzdělávání

Podpora na vytváření podmínek pro praktické vyučování studentů vyšších odborných škol a žáků středních škol v resortních oborech za účelem jejich lepšího uplatnění na trhu práce. Podpora poradenství v zemědělství a lesnictví zaměřená na konzultace.

10.D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU.

10.E. Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe

Podpora činnosti technologických platforem zaměřená na posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního

zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Propagace cílů, aktivit a výsledků práce platforem, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Cílem je zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů, zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků a podniků pro výrobu krmiv na evropském trhu s ohledem na jakost, nezávadnost a dohledatelnost výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Částečná kompenzace újmy rybářským subjektům, která vznikla zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků.

17. Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů

Podpora biologické diversity rybích populací v povrchových vodách určená pro uživatele rybářských revírů. Jedná se o udržování nejen druhové pestrosti rybích obsádek v povrchových vodách, ale rovněž doplnění oslabené rybí populace v rybářských revírech postižených dopady civilizačních a environmentálních faktorů.

18. Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením

Poskytnutí finanční podpory s cílem podpořit činnost potravinových bank a tím přispět ke snížení plýtvání potravinami. Zároveň podpora distribuce potravin lidem na hranici hmotné nouze, kteří jsou bez adekvátního přístupu k základním potravinám.

19. Podpora na účast producentů a zpracovatelů zemědělských produktů v režimech jakosti Q CZ

Program je zaměřen na zvýšení kvality v zájmu dlouhodobého zlepšení tržních příležitostí a dosažení konkurenceschopnosti na trhu s mlékem a mléčnými výrobky.

20. Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat

Podpora na zlepšení životních podmínek je velmi důležitá v chovech hospodářských zvířat, která musí nést zátěž organismu spojenou s nároky na vysokou užitkovost a zároveň dosažení optimálních reprodukčních vlastností.

23.A. Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata umístěná do náhradní péče

Zajištění péče o odebraná zvířata umístěná do náhradní péče nebo předběžné náhradní péče podle zákona č. 246/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Přehled přijatých žádostí, formulářů a výše předpokládaných požadavků u dotačních programů ZND (dle Zásad) v roce 2020

Kód a název dotačního programu		Žádosti přijaté ¹⁾	Formuláře přijaté ²⁾	Předpokládané požadavky (tis. Kč) ³⁾
I.D.	Podpora včelařství	1	nedokládají se	0
I.I.	Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách	55	36	15 443
I.R.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů	44	37	36 358
I.V.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu ekologického zemědělství	6	5	3 168
2.A.	Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	202	181	268 060
3.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	1 060	882	307 220
8.F.	Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat a drůbeže	466	450	1 346 784
9.A.	Speciální poradenství	123	98	49 247
9.E.	Školní závody	67	62	4 526
9.F.	Podpora poradenství v zemědělství	35	35	21 122
9.H.	Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí	144	82	13 133
9.I.	Podpora zlepšování praktické výuky v produkčním rybářství	1	1	656
9.J.	Zlepšování praktické výuky ve včelařství	1	1	2 747
10.D.	Podpora evropské integrace nevládních organizací	11	24	9 743
10.E.	Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe	8	8	11 545
13.	Podpora zpracování zeměděl. produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu	58	56	1 783 003
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	54	52	120 604
17.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů	50	50	22 236
18.	Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením	37	0	0
19.	Podpora na účast producentů a zpracovatelů zeměděl. produktů v režimech jakosti Q CZ	1 165	845	533 909
20.	Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat	2 784	2 250	1 178 775
23.A.	Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata umístěná do náhradní péče	2	2	1 255
Dotační programy ZND (dle Zásad) celkem		6 374	5 157	5 729 534

Zdroj: SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Bez žádostí stažených a stornovaných.

²⁾ Přijaté formuláře s doklady prokazujícími nárok na dotaci.

³⁾ Předpokládané požadavky z přijatých formulářů s doklady prokazujícími nárok na dotaci.

Mimořádné dotační programy

V roce 2020 administroval SZIF, mimo dotační programy dle Zásad, také tzv. druhou jarní fázi mimořádného dotačního programu na zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a květnu 2019. **Žádosti o dotaci bylo přijato celkem 39.**

Souhrnné čerpání rozpočtu zemědělských národních dotací**Celkové zdroje na financování ZND v roce 2020**

ZDROJE	Rozpočet (tis. Kč)		Skutečnost
	(tis. Kč)	EU	
Dotace z kapitoly MZe (DP dle Zásad)	3 721 500	4 492 614	4 492 614
Dotace z kapitoly MZe (mimořádné DP)	0	34 568	34 568
Ostatní (vratky prostředků, neidentifikované příjmy)	0	0	528
Zdroje na dotační programy ZND celkem	3 721 500	4 527 182	4 527 710

Zdroj: SZIF.

Celkové **zdroje** na financování **zemědělských národních dotací** byly v roce 2020 **ve výši 4 527 710 tis. Kč** ze státního rozpočtu.

Celkové zdroje na financování ZND v roce 2020

UŽITÍ ZDROJŮ		Rozpočet (tis. Kč)		Skutečnost (tis. Kč)
		Schválený	Upravený	
Dotační programy ZND (dle Zásad)				
I.D.	Podpora včelařství	105 000	105 000	0
I.I.	Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách	35 000	35 000	0
I.R.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů	95 000	95 000	0
I.V.	Podpora restrukturalizace ovocných sadů v režimu EZ	15 000	15 000	0
2.A.	Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	220 000	220 000	50 565
3.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	180 000	313 175	2 377
8.F.	Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat a drůbeže	763 100	963 100	125 287
9.A.	Speciální poradenství	57 700	57 700	588
9.E.	Školní závody	15 000	15 000	0
9.F.	Podpora poradenství v zemědělství	45 000	51 236	11 179
9.H.	Podpora účasti na mezinár. veletrzích a výstavách v zahraničí	20 000	20 000	0
9.I.	Podpora zlepšování praktické výuky v produkčním rybářství	700	700	0
9.J.	Zlepšování praktické výuky ve včelařství	3 000	3 000	2 747
10.D.	Podpora evropské integrace nevládních organizací	20 000	20 000	9 129
10.E.	Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe	23 000	23 000	10 892
13.	Podpora zpracování zeměděl. produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu	500 000	700 000	0
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	84 000	84 000	71 971
17.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů	22 000	22 000	22 236
18.	Podpora činnosti potravinových bank a dalších subjektů s humanitárním zaměřením	63 000	94 703	94 703

19.	Podpora na účast producentů a zpracovatelů zeměděln. produktů v režimech jakosti Q CZ	400 000	500 000	250 788
20.	Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat	1 052 000	1 152 000	405 794
23.A.	Podpora obcím na zajištění nákladů péče o zvířata umístěná do náhradní péče	3 000	3 000	1 255
Mimořádné dotační programy ZND				
M.I.	Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a v květnu 2019	0	34 568	34 568
Užití zdrojů na dotační programy ZND celkem		3 721 500	4 527 182	1 094 079

Zdroj: SZIF.

V rámci dotačních programů **zemědělských národních dotací** bylo v roce 2020 **vyplaceno celkem 1 094 079 tis. Kč** ze státního rozpočtu.

Marketingová podpora značek kvality

SZIF je na základě rozhodnutí Ministerstva zemědělství administrátorem národních značek kvality KLASA a Regionální potravina, dále koordinuje propagační kampaň na podporu kvalitních potravin a také kampaň na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství.

V roce 2020 bylo na marketingovou podporu značek kvality vyplaceno celkem 191 mil. Kč.

Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin

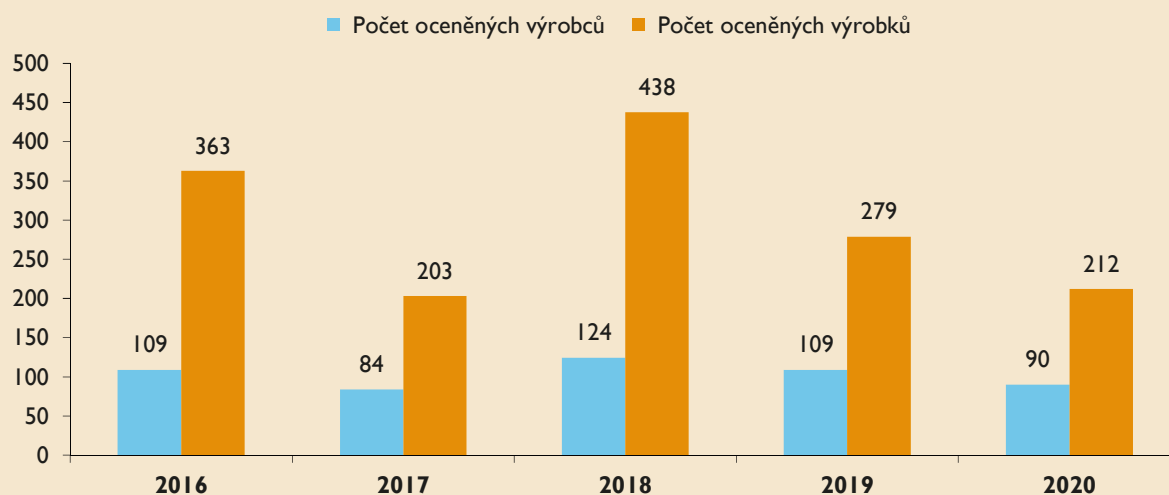
Projekt národní značky KLASA je od roku 2016 součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují přidanou hodnotu a zaručují jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Hlavním cílem je zejména zvýšit zájem o kvalitu potravin a edukaci veřejnosti v otázce kvality potravin a ovlivnit tím nákupní

chování spotřebitelů. Dalším z cílů tohoto projektu je posílit konkurenceschopnost výrobců kvalitních potravin.

Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá od roku 2003 zvyšovat hodnotu oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity producentů potravin, na straně druhé pak edukovat spotřebitele v otázce kvality potravin. Značka se uděluje na tři roky a garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů v ČR i zahraničí. Značka KLASA je pomocí animovaného panáčka „Klasáčka“ garantem kvality, který v kampani na podporu kvalitních potravin spotřebitelům vysvětluje, co je znakem kvality u různých potravin a proč je to tak důležité.

V roce 2020 bylo v rámci **propagační kampaně na podporu kvalitních potravin KLASA** vyplaceno celkem **134 704 tis. Kč**.

Přehled počtu oceněných výrobců a výrobků značkou KLASA (2016–2020)

V roce 2020 byly využity následující komunikační aktivity zaměřené na zvyšování spotřebitelské preference potravin kvalitních potravin ve všech regionech ČR:

Komunikační a informační aktivity na podporu kvalitních potravin

- mediální informační a edukační kampaň v TV, tisku, radiu a online,
- komunikační a marketingová podpora v místech prodeje a na e-shopech,
- realizace velké motivační soutěže s kvalitními potravinami,
- online edukační projekt Pospolu u stolu,
- nezávislé testování výrobků značek kvality,
- pilotní projekt Online webináře pro malé a střední výrobce.

PR aktivity a sociální média

- tiskové zprávy a publikace edukačních článků na aktuální témata,
- zpracování advertorialů, speciálních projektů a tvorba receptů se značkami kvality.

Webová prezentace

- správa webového portálu „Akademie kvality“,
- správa webového portálu www.eklasa.cz, včetně aktualizace výrobků a výrobců KLASA,
- provoz mobilní aplikace KLASA, Sít'ovka a dětských aplikací Život na statku a Statkář,
- provoz infomailu, KLASA book – prezentace výrobců KLASA v rámci www.eklasa.cz.

Veletrhy a výstavy

- IGW – Internationale Grüne Woche (leden, Berlín).

Projekt Regionální potravina

Značku Regionální potravina uděluje na základě krajských soutěží Ministerstvo zemědělství ve 13 krajích České republiky nejvyšší kvalitě zemědělským nebo potravinářským výrobkům. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj – ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. Soutěžit o značku mohou pouze podniky do 250 zaměstnanců. Hodnotitelská komise vybírá vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. V roce 2020 se do soutěže přihlásilo celkem 396 výrobců s 1 396 výrobky a bylo oceněno 110 výrobků. Oceněné výrobky získávají certifikát ministra zemědělství a právo užívat značku Regionální potravina daného kraje po dobu 4 let.

Soutěž o značku Regionální potravina se prezentuje formou informační kampaně, jejímž cílem je seznámit spotřebitele s oceněnými regionálními potravinami, poukázat na jejich

původ, tradici a kvalitu, současně budovat pozitivní vnímání regionálních a lokálních produktů.

Na projekt **Regionální potravina** bylo v roce 2020 vyplaceno celkem **19 962 tis. Kč**.

V roce 2020 byly v rámci projektu Regionální potravina realizovány následující aktivity:

Projekty krajských soutěží o značku Regionální potravina

- koordinace a kontrola projektů na zajištění organizace 13 krajských soutěží,
- prezentace na akcích a trzích v rámci celé ČR.

Komunikační a mediální kampaň, PR aktivity

- prezentace v pořadech České televize, mediální kampaň v televizi, tisku a online,
- fotobanka oceněných výrobků 2020, POS materiály včetně jejich distribuce,
- tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy, speciální mediální projekty,
- zajištění pilotního projektu pojízdné prodejny, motivační soutěž a podpora v místech prodeje.

Veletrhy a výstavy

- GO a Regiontour (leden, Brno).

Podpora biopotravin a produktů ekologického zemědělství

SZIF zajišťuje projekt Propagační kampaň na podporu biopotravin a ekologického zemědělství, jehož hlavním cílem je zvýšení a rozvoj všeobecných znalostí o biopotravinách a ekologickém zemědělství. Zvyšování důvěry spotřebitele a zvyšování jeho informovanosti o ekologickém zemědělství je klíčový aspekt dalšího rozvoje trhu s biopotravinami.

Na **podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství** bylo v roce 2020 vyplaceno **36 577 tis. Kč**.

V roce 2020 byly využity následující komunikační aktivity zaměřené na zvyšování spotřebitelské preference biopotravin a produktů ekologického zemědělství:

Prezentační a informační aktivity na podporu biopotravin

- mediální kampaň v TV, tisku a online,
- prezentace bioznaček v místech prodeje a na akcích pro veřejnost.

PR aktivity

- tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy a recepty,
- představení Září měsíce biopotravin včetně tiskové konference,
- speciální mediální projekty a advertorialy,
- obsahová správa webových stránek www.myjsmebio.cz.

Souhrnné čerpání rozpočtu marketingové podpory značek kvality**Celkové zdroje na financování marketingové podpory značek kvality v roce 2020**

Zdroje	Rozpočet (tis. Kč)		Čerpání (tis. Kč)
	Schválený	Upravený	
Dotace z kapitoly MZe na rok 2020	200 000	200 000	200 000
Zůstatek SZIF z roku 2019	0	84 786	84 786
Ostatní (poplatky za výstavní činnost)	0	0	23
Zdroje celkem	200 000	284 786	284 809

Zdroj: SZIF.

Celkové **zdroje** SZIF na financování **marketingové podpory značek kvality** v roce 2020 dosáhly výše **284 809 tis. Kč** ze státního rozpočtu.

Celkové užití zdrojů na marketingovou podporu značek kvality v roce 2020

Užití zdrojů	Rozpočet (tis. Kč)		Čerpání (tis. Kč)
	Schválený	Upravený	
Marketingová podpora značek kvality	200 000	284 786	191 243
Užití zdrojů celkem	200 000	284 786	191 243

Zdroj: SZIF.

Na **marketingovou podporu značek kvality** byly v roce 2020 **vyplaceny** finanční prostředky celkem **ve výši 191 243 tis. Kč** ze státního rozpočtu.

Správní výdaje

SZIF vynakládá také prostředky na správní výdaje, které jsou nezbytně nutné pro běžnou činnost celé instituce a ve svém důsledku i k plnění základních funkcí jako akreditované platební agentury. V rámci správních výdajů, které jsou primárně rozděleny na investiční a neinvestiční, jsou nejvýznamnější platové a související výdaje a také výdaje v oblasti ICT, určené na provoz a rozvoj informačních systémů SZIF. K ostatním výdajům patří také výdaje na projekty spolufinancované z EU, jako je Technická pomoc PRV, projekt Twinning, apod.

Celkové prostředky vyplacené v roce 2020 na správní výdaje SZIF dosáhly výše 1,9 mld. Kč, z toho největší část představovaly neinvestiční výdaje, které činily 1,6 mld. Kč.

Neinvestiční výdaje

Neinvestiční výdaje (bez technické pomoci PRV, OPR a projektů Twinning, TAIEX a Sen4CAP) činily v roce 2020 celkem **1 581 341 tis. Kč** a podle oblastí se dělily na personální výdaje, výdaje na ICT a ostatní výdaje.

Oblast personální

Celkové čerpání platových prostředků v roce 2020 dosáhlo výše 705 117 tis. Kč, z toho platy zaměstnanců v pracovním poměru 68 993 tis. Kč, platy zaměstnanců ve služebním poměru včetně pracovních poměrů, kteří jsou na služebních místech 629 582 tis. Kč, ostatní osobní výdaje 5 575 tis. Kč, odstupné 556 tis. Kč a odbytné 411 tis. Kč. V rámci

ostatních neinvestičních výdajů odvozených z platových prostředků bylo celkem vyplaceno 256 043 tis. Kč, z toho pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců v pracovním poměru 18 354 tis. Kč, sociální zabezpečení zaměstnanců ve služebním poměru včetně zaměstnanců v pracovním poměru na služebních místech 156 238 tis. Kč, zdravotní pojištění zaměstnanců v pracovním poměru 6 660 tis. Kč, zdravotní pojištění zaměstnanců ve služebním poměru včetně zaměstnanců v pracovním poměru na služebních místech 56 811 tis. Kč, odvody do FKSP 14 052 tis. Kč, náhrady mezd v době nemoci zaměstnanců v pracovním poměru 438 tis. Kč a náhrady mezd zaměstnanců ve služebním poměru včetně zaměstnanců v pracovním poměru na služebních místech 3 490 tis. Kč. V roce 2020 bylo vyplaceno za pracovní úrazy na náhradách za ztrátu na výdělků, bolestném a náhradách nákladů spojených s léčením zaměstnanců ve služebním poměru celkem 31 tis. Kč. Výdaje na odměny členům Dozorčí rady SZIF činily 58 tis. Kč.

Na **neinvestiční správní výdaje v personální oblasti** bylo v roce 2020 vyplaceno celkem **961 249 tis. Kč**.

Informační a komunikační technologie

Celková výše prostředků, vynaložených na vybavení IT do 40 tis. Kč, činila 12 025 tis. Kč. Stěžejní položkou z této částky byl nákup 220 notebooků včetně kompletního příslušenství jako standardního vybavení zaměstnanců SZIF pro zajištění pracovní mobility. Jednoznačným pozitivem je, že jednotková cena pořizovaných zařízení byla stále významně pod úrovní standardních tržních cen, a to i přes nepříznivou situaci na trhu s výpočetní technikou v souvislosti s pandemií

COVID-19. Dalšími významnými položkami z hlediska drobného IT majetku byla obnova monitorů (300 ks) a také nákup 350 referentských mobilních telefonů. V roce 2020 došlo mj. i k realizaci obměny čipových karet, které slouží jako zaměstnanecké průkazy a rovněž čipové karty pro zabezpečené přihlášení k informačním technologiím SZIF. Náklady na spotřební materiál nezbytný pro provoz infrastruktury IS SZIF činily v roce 2020 celkem 2 986 tis. Kč, z toho výdaje na tonery 2 833 tis. Kč.

Služby elektronických komunikací, kam patří také datové a telefonní služby, představovaly celkem 6 090 tis. Kč, což bylo zhruba na stejné úrovni jako v roce 2019. Nejvýznamnější položkou byly stejně jako v minulých letech služby v oblasti ICT (položka 5168), jejichž čerpání v roce 2020 dosáhlo 431 726 tis. Kč. Z toho největší část připadlo na služby provozu významného informačního systému na platformě SAP, včetně aplikačních služeb a maintenance veškerých licencí SAP, a to konkrétně 342 365 tis. Kč. Nárůst oproti roku 2019 spočívá primárně v dorovnání fakturačních období s provozovatelem informačního systému, kdy byly uhrazeny náklady za 13 fakturačních období. Mezi další významné výdaje v roce 2020 patřilo zajištění maintenance licencí pro realizaci implementace IDM řešení, dále výdaje na provoz infrastruktury a náklady spojené s hostingem této infrastruktury v datovém centru Nagano, zajištění provozu a rozvoje informačního systému AGIS, sloužící pro administraci opatření SOT, a na řadu dalších menších projektů a dílčích služeb – síťové služby, architektonické ICT služby nebo kybernetickou bezpečnost.

Náklady na provoz a údržbu multifunkčních zařízení a další servisní služby v roce 2020 zaznamenaly předpokládaný pokles oproti roku 2019 a činily celkem 5 388 tis. Kč. Na programové vybavení do 60 tis. Kč bylo vynaloženo celkem 32 187 tis. Kč, kdy se kromě standardní obnovy licencí Microsoft realizoval také nákup licencí v rámci zmíněné implementace IDM řešení, dále řešení nového zálohovacího systému, zvýšení kybernetické bezpečnosti síťového prostředí SZIF, aj.

Na **neinvestiční výdaje v oblasti informačních a komunikačních technologií** bylo v roce 2020 vyplaceno celkem **491 196 tis. Kč**.

Ostatní neinvestiční výdaje

V rámci ostatních neinvestičních výdajů byly v roce 2020 čerpány prostředky na zajištění prostor a ostatních provozních podmínek pro zaměstnance SZIF, zejména na položkách kancelářský nábytek, nákup materiálu, nákup energií, nájemné, ostatní služby, opravy a udržování aj.

V rámci stavebních úprav patřila k nejnáročnějším akcím výměna technologie plynové kotelny přímo v objektu CP SZIF. Účelem této modernizace bylo splnění zákonných emisních norem, platných od roku 2021. Výměna technologie kotelny a její miniaturizace zajistila i uvolnění části prostor po již nepotřebném bývalém zařízení a dává tak možnost k dalšímu užitečnému využití. Dále došlo v roce 2020 také k instalaci nového odlučovače tuků a výměně chlazení serverovny (budova Ve Smečkách). V budově ve Štěpánské proběhla havarijní oprava rozvodů ústředního topení, dále rekonstrukce kuchyněk a sociálních zařízení (postupná realizace v obou budovách).

Mimořádná opatření v rámci pandemie COVID-19

Stejně jako jiné instituce, také SZIF byl od března 2020 nucen adekvátně reagovat na mimořádná opatření vyhlášená v souvislosti s pandemií COVID-19. Hlavní povinnosti SZIF

bylo zajistit vyšší ochranu zaměstnanců při výkonu práce, a to zejména operativními nákupy ochranných pomůcek a zvýšené dezinfekce pracovišť (mj. pomocí sanitární ozonizace). Mezi zaměstnance bylo rozděleno např. 65 tis. ks roušek, 16 tis. ks respirátorů FFP2, 3 tis. ks osobních dezinfekcí nebo 15 tis. ks ochranných rukavic.

Ostatní neinvestiční výdaje dosáhly v roce 2020 celkové výše **128 896 tis. Kč**.

Investiční výdaje

Investiční výdaje (bez technické pomoci PRV) činily v roce 2020 celkem **248 807 tis. Kč**.

Informační a komunikační technologie

Největší objem finančních prostředků, zahrnutých do investičních výdajů ICT, byl vynaložen na položku 6111 – Programové vybavení, konkrétně 237 747 tis. Kč. V této částce je nejvýznamnější položkou rozvoj významného informačního systému SAP (235 118 tis. Kč), kde dochází ke kontinuálním úpravám v závislosti na změnách v legislativě ČR i EU. Objem prostředků vychází z platné dlouhodobé smlouvy a byl v roce 2020, stejně jako v předchozím období, ovlivněn zejména implementací nových funkcionalit souvisejících se zajištěním administrace zemědělských národních dotací. Zbývající investiční prostředky byly vynaloženy především na pořízení serverových licencí produktů společnosti Microsoft, nezbytných pro provoz interní serverové infrastruktury SZIF.

V roce 2020 nebyla realizována žádná významná obnova infrastrukturního prostředí SZIF, tedy celkové náklady v rámci položky 6125 – Výpočetní technika činily pouze 1 774 tis. Kč.

Na **investiční výdaje v oblasti informačních a komunikačních technologií** bylo v roce 2020 čerpáno celkem **239 521 tis. Kč**.

Ostatní investiční výdaje

Nejvýznamnější položkou u ostatních investičních výdajů byl nákup osobních vozů v rámci obnovy vozového parku SZIF v celkové hodnotě 8 654 tis. Kč.

Ostatní investiční výdaje činily v roce 2020 celkem **9 286 tis. Kč**.

Technická pomoc Programu rozvoje venkova a OP Rybářství

V rámci technické pomoci Programu rozvoje venkova představovala v roce 2020 největší část prostředků podpora provozu infrastruktury informačního systému SZIF, dále byly hrazeny služby poradenství a zpracování znaleckých posudků v oblasti PRV nebo výdaje na geodetické služby – dálkový průzkum Země a v menší míře také vzdělávací akce pro zaměstnance SZIF.

V personální oblasti byl v roce 2020 realizován projekt „Pracovníci na DPP, DPČ hrazení z technické pomoci PRV 2014–2020“ na základě potřeby zajistit řádnou a plynulou administrativní činnost Programu rozvoje venkova v programovém období 2014–2020 z technické pomoci PRV.

V rámci **technické pomoci Programu rozvoje venkova** byly v roce 2020 vynaloženy finanční prostředky SZIF celkem ve výši **20 721 tis. Kč**.

V menší míře byly také realizovány výdaje u **technické pomoci OP Rybářství**, zaměřené na vzdělávací akce. Celkem bylo v roce 2020 vyplaceno **6 tis. Kč**.

Celostátní síť pro venkov

SZIF má již několik let v kompetenci výkonu agentury Celostátní sítě pro venkov (CSV) na regionální úrovni. CSV je komunikační platforma vytvořená za účelem propagace Programu rozvoje venkova, která sdružuje mnoho významných subjektů působících na venkově a podílejících se na jeho rozvoji. Konkrétním cílem CSV je usnadnění implementace dotačních možností v rámci Programu rozvoje venkova (PRV) 2014–2020, vytváření podmínek pro setkávání odborné i laické veřejnosti a v rámci diskusí a poznávání sdílet příklady dobré i špatné praxe.

V rámci agentury CSV jsou realizovány především semináře, workshopy, konference, tuzemské i zahraniční exkurze nebo propagace na regionálně významných akcích zaměřených na zemědělství a venkov. Tyto aktivity jsou zaměřené na zvýšení informovanosti o PRV 2014–2020 a předávání zkušeností od úspěšných žadatelů o dotace. V tomto programovém období je na aktivity CSV poskytována 100% dotace z technické pomoci PRV 2014–2020.

Z důvodů opatření proti pandemii COVID-19 byly pochopitelně aktivity CSV značně omezeny, zejména v případě většiny veřejných akcí. Propagace PRV byla proto ve větší míře realizována prostřednictvím jiných informačních kanálů, zejména webinářů, videospotů (zveřejněných na sociálních sítích SZIF) nebo formou videokonferencí. Bylo zrealizováno 34 regionálních akcí a celková výše čerpaných prostředků v rámci **technické pomoci PRV (CSV)** dosáhla v roce 2020 celkem **2 110 tis. Kč**.

Twinningový projekt EU

Od roku 2016 se SZIF podílel na expertní podpoře moldavské platební agentury v rámci evropského projektu Twinning-out, a to na základě uzavřené smlouvy o spolupráci na mezinárodním twinningovém projektu EU pro Moldavsko. V rámci tohoto projektu byly zejména administrovány zahraniční pracovní cesty vybraných expertních pracovníků SZIF. Výdaje související s **twinningovým projektem** představovaly v roce 2020 **celkem 118 tis. Kč**.

Vzhledem k plánovanému pokračování se i v roce 2021 počítá s dalším zapojením zaměstnanců SZIF do tohoto projektu.

Projekt Sen4CAP

V roce 2019 se SZIF připojil, jako platební agentura jednoho ze šesti vybraných členských států, k projektu Evropské komise s názvem Sen4CAP. Tento projekt je zaměřený na nové metody využití družicových dat při snaze o zefektivnění administrace a kontroly zemědělských dotací v rámci Společné zemědělské politiky EU – na straně platebních agentur a zároveň i žadatelů a dotací. Pro tento projekt bylo vytvořeno účelové konsorcium, které ve spolupráci s Evropskou vesmírnou agenturou (ESA) vede belgická univerzita Université Catholique de Louvain (UCL), se kterou uzavřel SZIF v roce 2019 smlouvu o spolupráci. Na základě této dohody provádí zaměstnanci SZIF sběr dat, využitelných pro vyhodnocení cílů projektu.

Prostředky **v rámci Sen4CAP** jsou použity na odměny zaměstnanců SZIF, kteří se projektu přímo účastní. V roce 2020 bylo takto **vyplaceno celkem 251 tis. Kč**.

Souhrnné čerpání rozpočtu správních výdajů**Celkové zdroje na financování správních výdajů SZIF v roce 2020**

Položka	Zdroje	Skutečnost (tis. Kč)
8115000001	Zůstatek z roku 2019	295 059
2212000001	Přijaté sankční platby od jiných subjektů	484
2322000001	Přijaté pojistné náhrady	184
2324000001	Přijaté náhrady	1 343
2324000002	Přijaté náhrady – správa	15
2329000001	Propadlý podíl z vrátek dotací	4 111
2329000003	Ostatní nedaňové příjmy	129
3119000001	Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	958
4116000001	Neinvestiční přijaté transfery z MZe	1 732 888
4216000001	Investiční přijaté transfery z MZe	0
4113000060	Neinvestiční přijaté transfery – TP PRV	16 864
4113000061	Neinv. přijaté transfery – TP PRV (projekt person. a mzdový)	1 160
4113000063	Neinvestiční přijaté transfery – TP PRV (CSV)	3 138
4116000080	Neinvestiční transfery z MZe – TP OPR	0
4151000090	Neinvestiční transfery ze zahraničí – Twinning	0
4152000110	Neinvestiční transfery od mezinárodních institucí – Sen4CAP	251
4153000001	Neinvestiční transfery z EU – TAIEX	0
Zdroje na správní výdaje celkem		2 056 584

Zdroj: SZIF.

Celkové **zdroje** SZIF na financování **správních výdajů** v roce 2020 **dosáhly výše 2 056 584 tis. Kč**.

Celkové užití zdrojů správních výdajů SZIF v roce 2020

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
a) Běžné (neinvestiční) výdaje		
Mzdové prostředky a související platby		
501, 502 Mzdové prostředky		
5011000001	Platy zaměst. v prac. poměru vyjma zaměst. na sl. místech	68 993
5013000001	Platy zaměst. na služeb. místech podle zákona o stát. službě	629 582
5021000001	Ostatní osobní výdaje	5 575
5021000060	Ostatní osobní výdaje – TP PRV	1 336
5021000100	statní osobní výdaje – TAIEX	0
5021000110	Ostatní osobní výdaje – Sen4CAP	251
5024000001	Odstupné	556
5025000001	Odbyté	411
celkem bez technické pomoci PRV, TAIEX, Sen4CAP		705 117
celkem		706 704
502 Ostatní platby za provedenou práci		
5029000001	Odměny členům Dozorčí rady	58
celkem		58
Mzdové prostředky a související platby celkem		706 762
Ostatní neinvestiční výdaje		
503 Sociální a zdravotní pojištění		
5031000001	Pojistné na sociální zabezpečení	18 354
5031000002	Pojistné na sociální zabezpečení zaměstnanců ve stát. službě	156 238
5031000060	Pojistné na sociální zabezpečení – TP PRV	300
5031000100	Pojistné na sociální zabezpečení – TAIEX	0
5031000110	Pojistné na sociální zabezpečení – Sen4CAP	0
5032000001	Pojistné na zdravotní pojištění	6 660
5032000002	Pojistné na zdravotní pojištění zaměstnanců ve státní službě	56 811
5032000060	Pojistné na zdravotní pojištění – TP PRV	109
5032000100	Pojistné na zdravotní pojištění – TAIEX	0
5032000110	Pojistné na zdravotní pojištění – Sen4CAP	0
5039000001	Ostatní povinné pojistné – refundace	0
celkem bez technické pomoci PRV, TAIEX, Sen4CAP		238 063
celkem		238 472
504 Odměny za užití duševního vlastnictví		
5041000001	Odměny za užití duševního vlastnictví	6
5042000001	Odměny za užití počítačových programů	794
celkem		800
512 Podlimitní technické zhodnocení		
5123000001	Podlimitní technické zhodnocení hmotného majetku	0
5123000002	Podlimitní technické zhodnocení hmot. majetku – IT	0
5123000003	Podlimitní technické zhodnocení hmot. majetku – bezpečnost	0
celkem		0

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
513 Nákup materiálu do 40 tis. Kč		
5132000001	Ochranné pomůcky	1 754
5132000002	Ochranné pomůcky – nouzový režim	1 215
5133000001	Léky a zdravotnický materiál	33
5136000001	Knihy, učební pomůcky a tisk	502
5137000001	Kancelářský nábytek a ostatní vybavení	3 522
5137000002	Vybavení IT	12 025
5137000063	Ostatní vybavení – TP PRV (CSV)	17
5137000090	Vybavení – Twinning	1 18
5139000001	Kancelářský a ostatní materiál	5 344
5139000003	Ostatní materiál IT	153
5139000004	Tonery	2 833
5139000005	Ostatní materiál – konference a propagace	325
5139000063	Ostatní materiál – TP PRV (CSV)	613
celkem bez technické pomoci PRV, Twinning		27 706
celkem		28 454
514 Úroky a ostatní finanční výdaje		
5141000001	Úroky vlastní	87
5142000001	Kurzové rozdíly ve výdajích	70
celkem		157
515 Nákup vody, paliv a energie		
5151000001	Studená voda	2 259
5152000001	Teplo	5 160
5153000001	Plyn	832
5154000001	Elektrická energie	7 054
5156000001	Pohonné hmoty a maziva	4 760
celkem		20 065
516 Nákup služeb		
5161000001	Poštovní služby	8 889
5162000001	Telefonní poplatky	2 842
5162000002	Provoz datových linek a související služby	3 248
5163000001	Pojistné	1 421
5163000002	Služby peněžních ústavů	45
5164000001	Nájemné	5 657
5164000002	Nájemné – věcné plnění	16 130
5164000060	Nájemné – TP PRV	69
5164000063	Nájemné – TP PRV (CSV)	202
5166000001	Poradenské služby	5 153
5166000004	Právní služby	1 538

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
5166000060	Poradenské služby – TP PRV	1 835
5167000001	Služby školení a vzdělávání	1 498
5167000060	Služby školení a vzdělávání – TP PRV	237
5167000080	Služby školení a vzdělávání – TP OPR	6
5168000001	Služby zpracování dat	227
5168000002	Služby SW – SAP	342 365
5168000004	Ostatní služby IT	48 337
5168000006	Služby SW – VUŠTE	20 638
5168000007	Ostatní služby – bezpečnost IS	6 462
5168000008	Služby provozu infrastruktury	13 924
5168000060	Ostatní služby IT – TP PRV	14 215
5169000001	Ostatní služby	5 292
5169000002	Ostatní služby související s nájmem	15 430
5169000008	Revize zařízení	793
5169000009	Ostatní služby – bezpečnost	898
5169000010	Závodní stravování a ostatní služby	15 266
5169000011	Ostatní služby SZP	687
5169000013	Inzerce	318
5169000014	Překladatelské a tlumočnické služby	71
5169000015	Audit externí	1 144
5169000016	Geodetické služby a snímkování	4 848
5169000017	Veletrhy a výstavy	57
5169000018	Ostatní služby – CSV	70
5169000060	Ostatní služby – TP PRV	34
5169000062	Geodetické služby a snímkování – TP PRV	2 102
5169000063	Ostatní služby – TP PRV (CSV)	865
celkem bez technické pomoci PRV, OPR		523 248
celkem		542 813
517 Ostatní nákupy		
5171000001	Opravy a udržování	5 953
5171000002	Opravy a udržování IT	5 388
5172000001	Programové vybavení do 60 tis. Kč	32 187
5172000002	Programové vybavení do 60 tis. Kč – propagace	30
5172000063	Programové vybavení do 60 tis. Kč – TP PRV (CSV)	18
5173000001	Cestovné v tuzemsku	1 975
5173000002	Cestovné v zahraničí	752
5173000061	Cestovné v tuzemsku – TP PRV	165
5175000001	Pohoštění	850
5175000002	Pohoštění – konference	169

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
5175000003	Pohoštění – CSV	32
5175000060	Pohoštění – TP PRV	319
5175000063	Pohoštění – TP PRV (CSV)	278
5175000100	Pohoštění – TAIEX	0
5176000001	Účastnické poplatky	187
5179000001	Ostatní nákupy jinde nezařazené	0
celkem bez technické pomoci PRV, TAIEX		47 523
celkem		48 303
5... Poskytnuté zálohy a převody		
5191000001	Zaplacené sankce	0
5192000001	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné	20
5192000002	Náhrady řízení	80
5192000003	Náhrady za pracovní úrazy a bolestné zaměst. ve stát. službě	11
5192000004	Náhrady škod na majetku	0
5194000001	Věcné dary	121
5195000001	Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdrav. postižené	0
5342000001	Převody fondu kulturních a sociálních potřeb	14 052
5361000001	Nákup kolků	0
5362000001	Platby daní a poplatků	361
5362000002	Soudní poplatky	2
5363000001	Úhrady sankcí jiným rozpočtům	29
5424000001	Náhrady mezd v době nemoci	438
5424000002	Náhrady mezd v době nemoci zaměstnanců ve státní službě	3 490
5909000001	Soudní vyrovnání	0
5909000060	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV	0
5909000063	Ostatní neinvestiční výdaje – TP PRV (CSV)	0
5909000080	Ostatní neinvestiční výdaje – TP OPR	0
celkem bez technické pomoci PRV a OPR		18 604
celkem		18 604
Ostatní neinvestiční výdaje celkem		897 668
celkem bez tech. pomoci PRV, OPR, Twinning, TAIEX, Sen4CAP		1 581 341
Běžné (neinvestiční) výdaje celkem		1 604 430
b) Kapitálové (investiční) výdaje		
611 Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku		
6111000001	Programové vybavení nad 60 tis. Kč – SAP	235 118
6111000003	Programové vybavení nad 60 tis. Kč	2 629
6119000063	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek – TP PRV (CSV)	117
celkem bez technické pomoci PRV		237 747
celkem		237 864

Položka	Užití zdrojů	Skutečnost (tis. Kč)
612 Pořízení dlouhodobého hmotného majetku		
6122000002	Bezpečnostní zařízení nad 40 tis. Kč	488
6122000003	Měřicí přístroje	0
6122000004	Ostatní stroje, přístroje, zařízení nad 40 tis. Kč	144
6123000001	Dopravní prostředky	8 654
6125000001	Výpočetní technika	1 774
6129000001	Ostatní nákup dlouhodobého hmotného majetku	0
6909000001	Ostatní investiční výdaje	0
celkem		11 060
celkem bez technické pomoci PRV		248 807
Kapitálové (investiční) výdaje celkem		248 924
Užití zdrojů na správní výdaje celkem		1 853 354

Zdroj: SZIF.

Na **správní výdaje** SZIF byly v roce 2020 **vynaloženy finanční prostředky** celkem ve výši **1 853 354 tis. Kč**.

Kontrolní činnost

Významnou činnost SZIF představují kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. Do kontrolního systému řadíme administrativní kontroly a kontroly na místě. Administrativní kontroly jsou prováděny u 100 % podaných žádostí. V případě kontrol na místě se celková míra každoročně prováděných kontrol liší dle jednotlivých oblastí (cca 1 až 100 % podaných žádostí). Systém kontrol v rámci SZIF můžeme rozdělit do několika oblastí – oblast podpor v rámci Integrovaného administrativně kontrolního systému (IACS) zemědělských plateb, oblast společné organizace trhů, oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova a oblast operačních programů a národních dotací.

SZIF dbá na důkladné provádění kontrol jednotným způsobem u všech žadatelů při současném dodržování zásad efektivnosti a profesionality. Kontrolní systém SZIF vychází z legislativních požadavků a jeho správné nastavení je jedním ze základních předpokladů pro umožnění čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU. Způsob realizace kontrol na místě je pravidelně podrobován auditním misím uskutečňovaným orgány EK – DG AGRI, Evropským účetním dvorem a dále kontrolními orgány ČR, kterým SZIF dokládá, zda jsou kontroly prováděny v dostatečném počtu, rozsahu a kvalitě.

Oblast podpor pod IACS

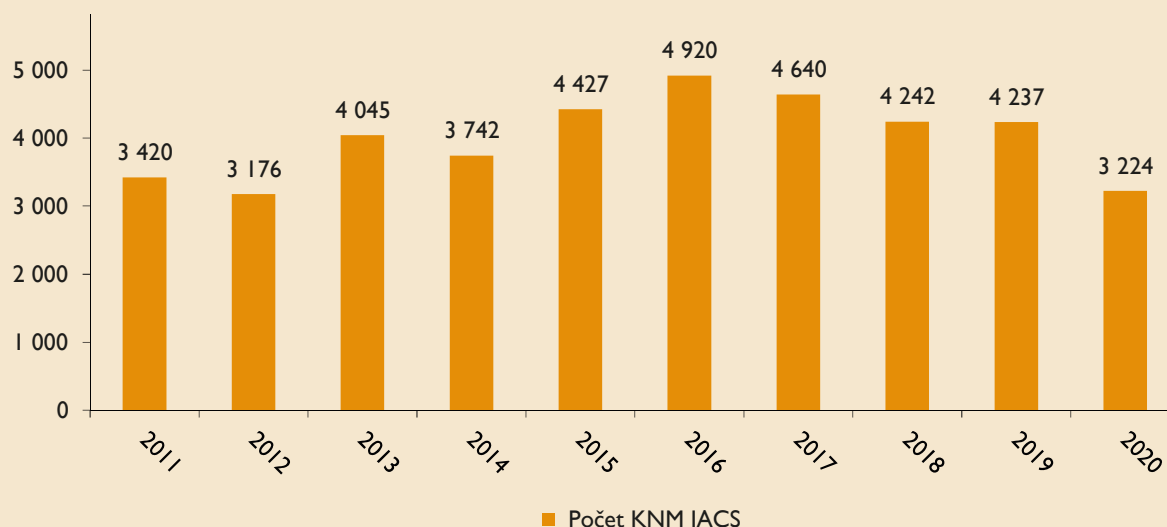
V rámci podpor pod IACS probíhají kontroly na místě (KNM) metodou dálkového průzkumu Země a metodou fyzických kontrol na místě. Kontrola metodou dálkového průzkumu Země se provádí nad družicovými snímky pořízenými ve spolupráci s Výzkumným střediskem Evropské komise JRC

IPSC v Ispře (Itálie). Kontrola spočívá ve zpracování snímků, jejich vizuální interpretaci, kontrole údajů deklarovaných v žádosti a dalších podmínkách. Výsledná zjištění kontroly jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické kontroly na místě prováděné zaměstnanci regionálních odborů SZIF, tzn. terénními inspektory. V rámci fyzických kontrol na místě jsou kontrolováni žadatelé, kteří nejsou vybráni ke kontrole metodou dálkového průzkumu Země. Cílem kontroly na místě je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými v žádosti a ověřit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o podporu. Fyzickou kontrolu na místě mohou provádět i pracovníci jiných organizací, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem kontroly na místě je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními. Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku. Kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy kontroly na místě jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

Metodici opatření na CP SZIF a vedoucí oddělení inspekční služby nebo koordinátoři inspekce na RO SZIF provádějí na vzorku kontrol supervize kontrolních činností. Níže jsou uvedeny statistické údaje o kontrolách na místě provedených SZIF (bez delegovaných kontrol, bez supervizí).

V roce 2020 bylo u 2 787 žadatelů **provedeno 3 224 kontrol**. Celkem bylo zkontrolováno 7 124 žádostí (u jednotné žádosti byla žádost na každé opatření považována za samostatnou žádost). V roce 2020 byla u většiny opatření snížena míra kontrol na místě v souladu s právními předpisy v souvislosti s epidemií onemocnění COVID-19.

Počet provedených KNM IACS v letech 2011–2020

Pozn.: Počet kontrol 2019 je o 3 vyšší než ve Výroční zprávě za rok 2019 z důvodu pozdějšího zadání protokolů o kontrole do informačního systému, než bylo známo v období zpracovávání podkladů pro zprávu za rok 2019.

Počty zkontrolovaných žadatelů a žádostí KNM IACS v roce 2020

Oblast	Počet zkontrolovaných žadatelů	Počet zkontrolovaných žádostí	Počet kontrol
Přímé platby	1 962	3 812	2 175
Program rozvoje venkova	1 521	2 749	1 591
Horizontální plán rozvoje venkova	37	39	37
Společné organizace trhů v rámci IACS	297	524	455
KNM pouze DZES	245	–	250
Celkem (neduplicitně)	2 787	7 124	3 224

Zdroj: SZIF.

Pozn.: V tabulce jsou uvedeny samostatně KNM pouze DZES. Většina kontrol DZES je prováděna u žadatele v jedné kontrole spolu s kontrolou způsobilosti opatření. Tyto kontroly jsou v tabulce započteny do ostatních řádků. Některé kontroly jsou však pouze DZES bez kontroly způsobilosti, ty jsou uvedeny na samostatném řádku.

V roce 2020 bylo z celkového počtu **kontrol IACS** shledáno **2 150 kontrol s výhradami a připomínkami**. V tabulce jsou zobrazena nejčastější porušení u jednotlivých opatření.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření v rámci KNM IACS

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Přímé platby		
Jednotná platba na plochu (SAPS)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu včetně likvidace nedopasků, nejpozději do 31. července příslušného kalendářního roku.
Greening	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB s deklarovanou zemědělskou kulturou trvalý travní porost nebyl trvalý travní porost rozorán za účelem jeho obnovy, přičemž plocha se nachází v environmentálně citlivé ploše a DPB není certifikován v rámci ekologického zemědělství dle nařízení Rady (ES) č. 834/2007, v platném znění.

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Mladý zemědělec	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Žadatel byl při kontrole nesoučinný a tím neumožnil kontrolu některých podmínek.
Bílkovinné plodiny	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB není v období od 1. června do 15. července příslušného kalendářního roku zajištěn pokryv půdy ani výskyt posklizňových zbytků s bílkovinnými plodinami nebo jejich směsmi.
Konzumní brambory	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Škrobové brambory	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Cukrová řepa	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Chmel	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Nebylo zjištěno porušení.
Ovocné druhy s vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Minimální úroveň vlastní produkce žadatele na hektar plochy u ovocného druhu nedosáhla minimální výše referenční hodnoty za příslušný kalendářní rok.
Ovocné druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Minimální úroveň vlastní produkce žadatele na hektar plochy u ovocného druhu nedosáhla minimální výše referenční hodnoty za příslušný kalendářní rok.
Zeleninové druhy s vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebyla dodržena minimální délka vegetační doby od data výsevu.
Zeleninové druhy s velmi vysokou pracností	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Výsev/výsadba není v minimálním množství podle přílohy č. 7 nařízení vlády ČR č. 50/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Bahnice a kozy	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Na DPB, na kterém byly paseny bahnice/kozy, se nenacházela zemědělská kultura trvalý travní porost nebo travní porost na orné půdě.
Program rozvoje venkova		
Méně příznivé oblasti (LFA, ANC, PPO)	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu, včetně likvidace nedopasků nejpozději do 31. července příslušného kalendářního roku.
Natura 2000 na zemědělské půdě	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu, nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Agroenvironmentálně klimatická opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro podopatření Ošetřování travních porostů/titul obecná péče o extenzivní louky a pastviny (AEKO/D I).	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu, nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Navazující agroenvironmentálně klimatická opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro podopatření Ošetřování travních porostů/titul obecná péče o extenzivní louky a pastviny (NAEKO/ND I).	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu, nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).

Opatření/podmínka	Nejčastější porušení týkající se deklarované výměry	Nejčastější porušení podmínek platby/opatření
Ekologické zemědělství	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro opatření Ekologické zemědělství/titul ekologická produkce, kultura trvalý travní porost (EZ-T).	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu, nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Navazující ekologické zemědělství	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB pro navazující opatření Ekologické zemědělství/titul ekologická produkce, kultura trvalý travní porost (NEZ-T).	Na DPB žadatel neprovedl seč, včetně odklizení biomasy nebo pastvu, nejpozději do 31. července a případnou likvidaci nedopasků do 30 dnů po skončení pastvy (na DPB, kde nebyla ukončena pastva do konce listopadu, nejpozději do 31. prosince příslušného kalendářního roku).
Zalesňování zemědělské půdy Programu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Zalesňování a zakládání lesů	Zjištěna plocha neohlášená v jednotné žádosti.	Počty životaschopných jedinců jednotlivých druhů lesních dřevin klesly na DPB u dané dřeviny pod 80 % minimálního počtu stanoveného v příloze č. I nařízení vlády ČR č. 185/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nižší počet životaschopných jedinců je pod hranicí 60 % a byl způsoben biotickými nebo abiotickými činiteli bez zavinění žadatele.
Natura 2000 v lesích	Nebylo zjištěno porušení.	Nebylo zjištěno porušení.
Lesnicko-environmentální opatření	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou porostní skupiny.	Kontrolou na místě byl zjištěn nesoulad se zařazením podle § 3 odst. 3 nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
Lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů	Nebylo zjištěno porušení.	Nebylo zjištěno porušení.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Programu rozvoje venkova	Není kontrolována výměra.	Nebylo zjištěno porušení.
Horizontální plán rozvoje venkova		
Zalesňování zemědělské půdy Horizontálního plánu rozvoje venkova	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou DPB.	Nebylo zjištěno porušení.
Rychle rostoucí dřeviny	Nebylo zjištěno porušení.	Nebylo zjištěno porušení.
Předčasné ukončení zemědělské činnosti Horizontálního plánu rozvoje venkova	Není kontrolována výměra.	Nebylo zjištěno porušení.
Společné organizace trhů v rámci IACS		
Restrukturalizace a přeměna vinic	Zjištěn rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou výměrou osázené plochy na DPB pro opatření Změna odrůdové skladby vinice.	V rámci opatření Změna odrůdové skladby vinice výsadba neodpovídá zjištěná odrůdová skladba vinice odrůdové skladbě, která je deklarována v žádosti.
Podpora na investice	Není kontrolována výměra.	Hodnoty nové speciální kvasné nádoby neodpovídají hodnotám uvedeným v žádosti.
Cross-compliance		
Dobrý zemědělský a environmentální stav	Není kontrolována výměra.	DZES č. 7a – na DPB došlo ke zrušení či poškození krajinného prvku.

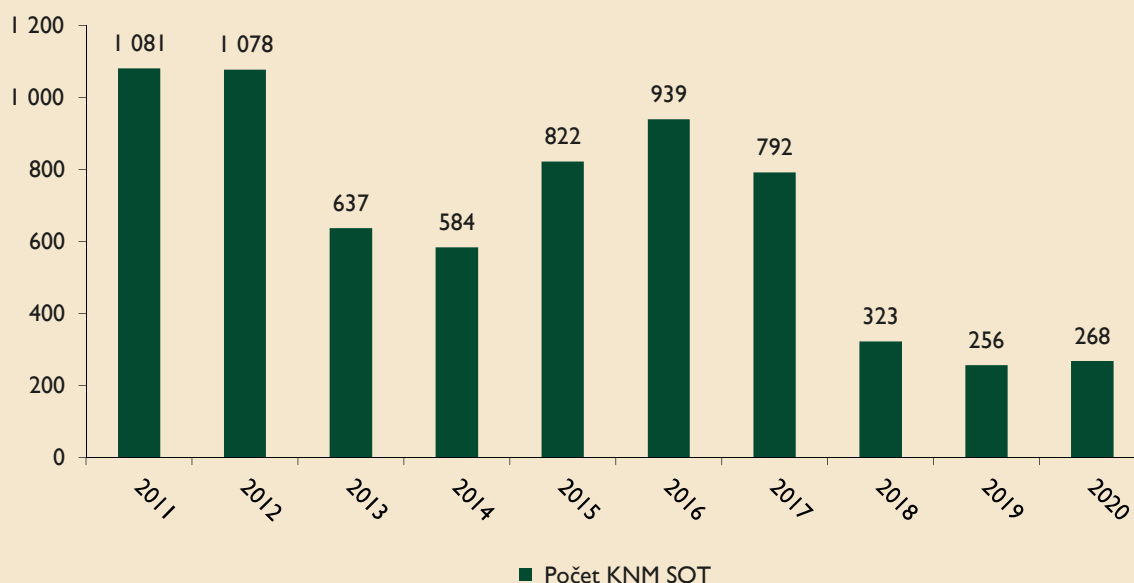
Zdroj: SZIF.

Oblast společné organizace trhů (mimo IACS)

U většiny opatření administrovaných v rámci společné organizace trhů (nemajících vazbu na plochu) je prováděna kontrola na místě ve 100 % případů. V případech, kde se 100% kontrola nevyžaduje, je výběr žadatelů ke kontrole na místě prováděn na základě analýzy rizik. Cílem kontrol na místě je ověření podmínek pro poskytnutí finančních podpor a dodržení pravidel stanovených legislativou ČR a EU. Při realizaci fyzických kontrol na místě se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem o podporu odpovídají skutečnosti a jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele. Ověřování rozhodných skutečností je zajišťováno odděleními inspekční služby na regionálních odborech SZIF, Oddělením kontrol SOT na

centrále SZIF a delegováním pravomocí na další organizace. Spolupráce s dalšími organizacemi se týká zejména kontrol, při kterých jsou předepsány odběry a analýzy vzorků.

V roce 2020 bylo v **oblasti SOT (mimo IACS)** provedeno celkem **268 kontrol** včetně kontrol škol. Oddělení kontrol SOT na centrále realizovalo 28 kontrol na místě a na regionálních odborech SZIF bylo provedeno celkem 240 kontrol. V součtech je započtena i doplňková kontrola. Dále bylo realizováno celkem 20 inspekčních kontrol zaměřených na sledování kontrolní činnosti terénních inspektorů, případně na vylepšení kontrolních postupů pro jednotlivé podpory, z toho 1 kontrola metodikem a 19 kontrol vedoucími oddělení inspekční služby, případně koordinátory inspekce.

Počet provedených KNM SOT v letech 2011–2020

V roce 2020 bylo **zjištěno porušení u 39 kontrol SOT**. Níže je výčet nejčastějších porušení.

Nejčastější porušení u jednotlivých opatření SOT (mimo IACS)

Opatření	Porušení
Monitoring tržní produkce mléka a systém organizací producentů v odvětví mléka a mléčných výrobků	Chybné hlášení zaslané na SZIF; neoznámení Fondu změny týkající se údajů a dokladů poskytnutých v rámci žádosti o uznání organizace producentů vždy nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy tato změna nastala.
Školní projekt Mléko do škol	Nepředloženy záznamy provozních laboratoří výrobců a protokoly akreditované laboratoře platné pro uvedená období; dodávka přímo žadatelem ne prostřednictvím distributora.
Uznávání a poskytování finančních podpor organizacím producentů v odvětví ovoce a zeleniny	Nezpůsobilé výdaje; přepravej v rámci organizace producentů.
Školní projekt Ovoce a zelenina do škol	Chybně deklarovaná země původu; přepravní papírové bedny nebyly označeny nápisem/názvem „Školní projekt“; porce nesplňovala minimální hmotnost 100 gramů; produkty dodávány také žákům se vzděláváním směřujícím ke středoškolskému vzdělání.

Opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelích produktů původem z území ČR a jejich uvádění na trh	Nevyužívání dotovaných zařízení k určenému účelu v rámci opatření racionalizace kočování včelstev; neoznámení nekonání vzdělávací akce.
Licence	Neprokázané deklarované využití dovezených konopných semen.
Informační a propagační opatření pro zemědělské produkty	Nedoložení prvotních účetních dokladů k vyčísleným nákladům.
Tržní informační systém	Nedodržení metodického pokynu k sestavování výkazu Maso (SZIF) 6 52 "Ceny placené zemědělcům za dodaná jatečná zvířata".
Intervenční nákup	Použité obaly nesplňovaly požadavky podle Přílohy V, části II prováděcího NK (EU) 2016/1240, v platném znění.

Zdroj: SZIF.

Oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova

SZIF realizuje kontroly projektových opatření Programu rozvoje venkova v souladu s prováděcím nařízením Komise (EU) č. 809/2014, v platném znění. Kontroly fyzické realizace projektu (správní kontroly) se skládají z administrativní kontroly, která se provádí u 100 % zaregistrovaných Žadostí o proplacení a kontroly na místě, která se u vybraných opatření provádí na vzorku operací. Kontroly na místě jsou realizovány na základě vhodného výběrového souboru před vyplacením finančních prostředků alespoň u 4 % veřejných výdajů každoročně vykázaných Evropské komisi a alespoň u 5 % veřejných výdajů vykázaných Evropské komisi během celého programového období, resp. alespoň u 5% veřejných výdajů každoročně vyplacených SZIF. Tyto kontroly provádějí regionální odbory SZIF souběžně se správní kontrolou. Výběr vzorku ke kontrole zajišťují zaměstnanci CP SZIF, kde se tyto kontroly také vyhodnocují.

V rámci **projektových opatření Programu rozvoje venkova 2014–2020** bylo v roce 2020 provedeno **160 kontrol na místě** a celkem **4 354 kontrol fyzické realizace projektu**. Zároveň bylo zaměstnanci centrálního pracoviště provedeno celkem **140 kontrol ex-post**. Nejvyšší částka poskytnuté dotace požadovaná k vrácení příjemcem dotace souvisela s kontrolou ex-post, v rámci které došlo k nedoložení požadovaných dokladů a následné korekci způsobilých výdajů.

Nejčastější nálezy při kontrolách obecně:

- dotace není požadována pouze na způsobilé výdaje,
- nedostatky v daňových/účetních dokladech,
- úhrada způsobilých výdajů není v souladu s podmínkami Pravidel pro žadatele,
- fakturovaná účelovost neodpovídá skutečně zjištěnému stavu,
- fakturované množství neodpovídá skutečně zjištěnému stavu,
- výdaje, ze kterých je stanovena dotace, nejsou realizovány z hlediska času v souladu s podmínkami Pravidel pro žadatele,
- byly překročeny maximální limity výdajů, ze kterých je stanovena dotace, stanovené v Pravidlech pro žadatele,
- nedostatky v zadávání zakázek žadatelem/příjemcem dotace.

Oblast zemědělských národních dotací

Kontrolu zemědělských národních dotací provádí SZIF na základě zákona č. 255/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V roce 2020 byly u zemědělských národních dotací realizovány kontroly celkem 77 různých subjektů, které lze podle dotačních titulů rozdělit takto:

Počet kontrolovaných subjektů v rámci zemědělských národních dotací v roce 2020 (dle dotačních programů)

Kód a název dotačního programu		Počet subjektů
3.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	23
9.E.	Školní závody	4
9.F.	Podpora poradenství v zemědělství	1
10.E.	Podpora technologických platforem v působnosti rezortu MZe	1
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	18
20.	Zlepšení životních podmínek v chovu hospodářských zvířat	26
M.I.	Zmírnění škod způsobených jarními mrazy na ovocných kulturách v dubnu a v květnu 2019	4
Počet kontrolovaných subjektů celkem		77

Zdroj: SZIF.

Oblast OP Rybářství**Kontroly OP Rybářství 2007–2013**

V rámci OP Rybářství 2007–2013 jsou kontroly prováděny dle nařízení Komise (ES) č. 498/2007, v platném znění. Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu byla provedena kontrola fyzické realizace projektu před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných žádostí o platbu. Do roku 2020 jsou u vybraného vzorku projektů prováděny rovněž kontroly ex-post, které ověřují dodržování povinností příjemce po dobu lhůty vázanosti projektu na účel dotace. Výběr projektů je prováděn v IS SZIF zaměstnancem centrálního pracoviště SZIF. Vlastní kontroly ex-post provádějí zaměstnanci regionálních odborů SZIF.

V roce 2020 byly v rámci **OP Rybářství 2007–2013** realizovány zaměstnanci regionálních odborů SZIF pouze **2 kontroly ex-post**.

Kontroly OP Rybářství 2014–2020

V rámci OP Rybářství 2014–2020 jsou kontroly prováděny dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013, v platném znění. Po ukončení realizace projektu a předložení žádosti o platbu je před vyplacením finančních prostředků u 100 % zaregistrovaných žádostí o platbu prováděna kontrola fyzické realizace projektu. Tato kontrola se skládá z administrativní kontroly a kontroly na místě. Kontrola je

prováděna zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V případě opatření Technická pomoc provádí kontroly zaměstnanci centrálního pracoviště SZIF. V průběhu administrace žádosti o podporu, administrace Hlášení o změnách a administrace žádosti o platbu mohou být prováděny i neplánované kontroly.

Dalšími kontrolami na místě u příjemce jsou kontroly ex-post a fyzické kontroly závěrečných zpráv o udržitelnosti projektu. Vlastní kontroly ex-post a fyzické kontroly závěrečných zpráv o udržitelnosti projektu provádí zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V případě opatření Technická pomoc provádí tyto kontroly zaměstnanci centrálního pracoviště SZIF.

U OP Rybářství 2014–2020 je příjemce po vyplacení projektu povinen každý uplynulý rok v době udržitelnosti předložit průběžnou zprávu o udržitelnosti projektu (v posledním roce závěrečnou zprávu). Jedná se o administrativní ověření zprávy o udržitelnosti projektu. Administrativní ověření zpráv o udržitelnosti projektu provádí zaměstnanci regionálních odborů SZIF, v případě opatření Technická pomoc, zaměstnanci centrálního pracoviště SZIF.

V roce 2020 bylo v rámci OP Rybářství 2014–2020 realizováno **140 kontrol fyzické realizace projektu, 11 neplánovaných kontrol, 28 ex-post kontrol, 4 cílené ex-post kontroly, 1 fyzická kontrola závěrečné zprávy o udržitelnosti projektu a 387 administrativních ověření průběžných zpráv o udržitelnosti projektu**.

Přehled pohledávek a závazků**Stav pohledávek a závazků k 31. 12. 2020**

Krátkodobé pohledávky	Ve lhůtě splatnosti (Kč)	Po lhůtě splatnosti (Kč)
a) Společná zemědělská politika		
Vratky podpor HRDP, PP, SOT, PRV	1 394 535,42	465 715 999,14
Sankce a penále	94 747,36	19 894 038,43
Poskytnuté zálohy na dotace	500 000,00	0,00
Pohledávky starého bloku	0,00	489 301 448,97
Ostatní krátkodobé pohledávky	40 110,00	10 785 006,32
Společná zemědělská politika celkem	2 029 392,78	985 696 492,86
b) Marketing		
Ostatní pohledávky	0,00	0,00
Marketing celkem	0,00	0,00
c) Správní výdaje		
Pohledávky za zaměstnanci	10 000,00	51 103,00
Poskytnuté zálohy	19 834 526,39	0,00
Ostatní pohledávky	81 317 504,12	229 038,00
Správní výdaje celkem	101 162 030,51	280 141,00
Krátkodobé pohledávky celkem	103 191 423,29	985 976 633,86

Krátkodobé pohledávky	Ve lhůtě splatnosti (Kč)	Po lhůtě splatnosti (Kč)
Krátkodobé závazky		
a) Společná zemědělská politika		
Závazky HRDP, PP, SOT, PRV, ZND	2 928 276 624,19	1 942 652,03
Zálohy na vratky	11 581 473,29	0,00
Kauce a záruky na licence a podpory SOT	14 710 524,26	0,00
Zápůjčka MF ČR	0,00	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	584 575,29	0,00
Společná zemědělská politika celkem	2 955 153 197,03	1 942 652,03
b) Marketing		
Marketingové náklady	36 699 158,75	0,00
Marketing celkem	36 699 158,75	0,00
c) Správní výdaje		
Zaměstnanci výplaty za 12/2020	42 162 119,00	0,00
Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění za 12/2020	25 105 199,00	0,00
Daň z příjmu placená zaměstnavatelem za 12/2020	7 915 395,00	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	79 307 569,72	0,00
Správní výdaje celkem	154 490 282,72	0,00
d) Zúčtování daní		
DPH vyrovnání s FÚ	868,00	0,00
Zúčtování daní celkem	868,00	0,00
Krátkodobé závazky celkem	3 146 343 506,50	1 942 652,03

Zdroj: SZIF.

Jak vyplývá z výše uvedené tabulky, SZIF eviduje k 31. prosinci 2020 pohledávky vzniklé z titulu SZP v celkové výši **987 725 885,64 Kč**, z toho po lhůtě splatnosti **985 696 492,86 Kč**.

Pohledávky představující vratky podpor HRDP, PP, SOT, PRV a penále, na které byly vydány exekuční tituly, jsou vymáhány prostřednictvím exekuce podle zákona č. 120/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Současně je využíván institut započtení podle § 11a odst. 10 zákona č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dle kterého je Fond oprávněn započítat neoprávněnou platbu dotace a penále do dotace, pro jejíž poskytnutí splnil příjemce dotace podmínky). Na základě žádosti příjemce dotace (dlužníka) uzavírá Fond při splnění určitých podmínek rovněž Dohody o splátkách.

Pohledávky, u kterých SZIF využil veškerých prostředků k jejich vymození avšak bezúspěšně, proto bylo rozhodnuto ve smyslu § 35 odst. 1 písm. c) zákona č. 219/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, upustit od vymáhání a nepokračovat ve zpětném vymáhání. Celková **výše pohledávek**, u kterých bylo v roce 2020 **upuštěno od vymáhání**, činila **43 997 996,11 Kč**.

Personální politika

S účinností od 1. ledna 2020 byl schválen plánovaný počet systemizovaných míst 1 345 (z toho 1 196 služebních a 149 pracovních míst).

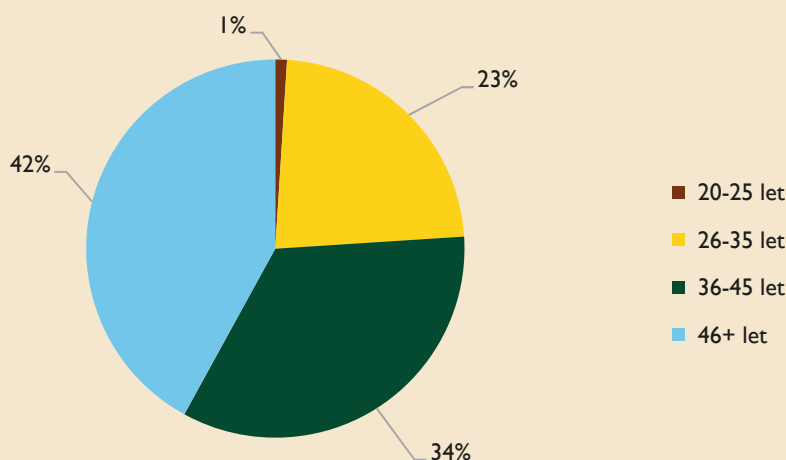
V souvislosti se změnou systemizace byl v roce 2020 vydán Služební předpis generálního ředitele č. 6/2019 „Rozhodnutí o organizační změně“, a to především za účelem uvést organizační strukturu do souladu s 6. systemizací služebního úřadu dle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Organizační změny optimalizovaly a zkvalitňovaly řídicí procesy v rámci SZIF a posilovaly činnosti jednotlivých organizačních útvarů.

Složení zaměstnanců

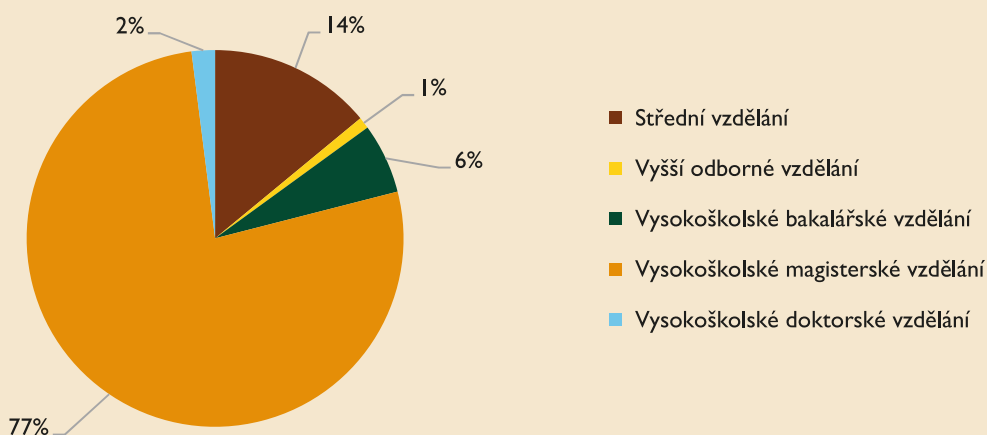
K 31. prosinci 2020 bylo **v evidenčním stavu 1 298 zaměstnanců** (z toho 1 156 státních zaměstnanců a 142 zaměstnanců v pracovním poměru), 66 % tvoří ženy a 34 % muži. Jejich průměrný měsíční plat za rok 2020 činil 44 654 Kč. Zákon o státní službě umožňuje obsadit služební místo zaměstnancem v pracovním poměru, je-li místo obsazováno na dobu určitou jako zástup za dlouhodobě nepřítomného zaměstnance. Z tohoto důvodu je počet zaměstnanců v evidenčním stavu v pracovním poměru vyšší než systemizovaných pracovních míst. Počet **zaměstnanců v mimoevidenčním stavu** byl **150**.

Věková struktura a kvalifikační struktura zaměstnanců je uvedena v následujících grafech.

Věková struktura zaměstnanců k 31. 12. 2020

Kvalifikační struktura zaměstnanců k 31. 12. 2019

Výběrová řízení

Během roku 2020 bylo vyhlášeno celkem **208 výběrových řízení**, z toho **115 na obsazení služebních míst** podle zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a **93 na obsazení služebních nebo pracovních míst** na základě pracovního poměru nebo zařazení státního zaměstnance na jiné služební místo. K nejhůře obsazovaným pozicím z důvodu odbornosti dlouhodobě patří právník, ICT specialista pro projektové řízení a kybernetickou bezpečnost a specialista marketingu. Nedostatek vhodných uchazečů na uvedené pozice odráží současný stav na trhu práce.

V roce 2020 byl SZIF jako dobrý zaměstnavatel prezentován na veletrhu pracovních příležitostí na České zemědělské univerzitě v Praze, poté se již z důvodu COVID-19 opatření žádný veletrh nekonal. O všech aktivitách a možnostech pracovních nabídek jsou zájemci informováni na kariérních stránkách SZIF www.pojdpomahatzemdelstvi.cz.

Školení a vzdělávání zaměstnanců

V oblasti vzdělávání zaměstnanců Fondu je postupováno dle požadavků vyplývajících ze zákona č. 234/2014 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dle Služebního předpisu náměstka ministra vnitra č. 4/2019, kterým se stanoví Rámcová pravidla vzdělávání ve služebních úřadech a dle dalších vnitřních předpisů Fondu. V rámci vstupního vzdělávání úvodního bylo proškoleno celkem 107 zaměstnanců. V rámci vstupního vzdělávání následného bylo celkem evidováno 47 zaměstnanců k vykonání úřednické zkoušky. Všichni zaměstnanci přihlášení k vykonání úřednické zkoušky v roce 2020 zkoušku úspěšně vykonali. V oblasti vzdělávání průběžného bylo celkem evidováno 2 197 účastí zaměstnanců. V oblasti vzdělávání představených bylo evidováno celkem 14 účastí zaměstnanců. Jazykového vzdělávání se zúčastnilo celkem 84 zaměstnanců.

Ochrana bezpečnosti zaměstnanců

Pravidelně probíhají školení v oblasti bezpečnosti nových a stávajících zaměstnanců – BOZP, PO, fyzická bezpečnost, aj. V roce 2020 byly registrovány **2 pracovní úrazy s pracovní neschopností** zaměstnance ve služebním poměru a **3 pracovní úrazy bez pracovní neschopnosti**. Se zaměstnanci byl proveden osobní pohovor se zaměřením na dodržování obecně platných bezpečnostních pravidel.

Mezinárodní spolupráce

Komunikace s EU

SZIF komunikuje s institucemi Evropské unie jako je například Evropská komise a Evropský účetní dvůr (EÚD) prostřednictvím Stálého zastoupení České republiky při EU (SZEU) v Bruselu. Žádosti a dotazy jsou předávány Oddělení zahraničních vztahů písemně převážně formou TIC (Telegram in Claris), a to buď elektronicky, nebo v listinné podobě. Úkoly, plynoucí z žádostí EK nebo EÚD, jsou dále předávány odborným útvarům SZIF ke zpracování a hotové odpovědi odesílány prostřednictvím SZEU příslušnému orgánu EU. V průběhu roku 2020 bylo doručeno k vypracování celkem **28 žádostí formou TIC**.

Kromě žádostí a dotazů jsou doručovány také dokumenty informativního charakteru, jako například prováděcí rozhodnutí Komise. Prostřednictvím těchto rozhodnutí jsou předávány informace, týkající se zpravidla měsíčních plateb z EZZF, schválených programů a projektů apod. V roce 2020 bylo doručeno celkem **12 prováděcích rozhodnutí Komise**.

Mezinárodní výměna informací

Mezinárodní spolupráce s platebními agenturami (PA) ostatních členských států EU probíhá především v oblasti výměny informací, a to buď přímo mezi SZIF a PA členského státu EU nebo v rámci webové platformy Learning Network, která slouží k výměně zkušeností a k hájení zájmů platebních agentur EU.

V roce 2020 nebyla z důvodu karanténních opatření realizována žádná studijní návštěva.

Zahraniční pracovní cesty

Počátkem roku 2020 SZIF vyslal své experty na celkem **33 zahraničních cest** za účelem účasti na řídicích výborech EK, Výborech zemědělských fondů, pracovních skupinách Rady EU, workshopech, bilaterálních jednáních s EK /SZEU, mezinárodních konferencích, pracovních návštěvách platebních agentur EU, na mezinárodních výstavách a veletrzích (Internationale Grüne Woche v Berlíně, BIOFACH v Norimberku).

Od 1. března 2020 nebyly v rámci restriktivních opatření v důsledku šíření COVID-19 realizovány žádné zahraniční cesty.

Zrušeny nebo odloženy byly i pravidelné mezinárodní konference – 47. konference ředitelů PA (Chorvatsko, Šibenik) byla zrušena a 57. konference Panta Rhei (Slovinsko, Ljubljana) byla odložena na neurčito.

Po tomto datu všechna jednání Řídicích výborů EK, Výboru zemědělských fondů a PS Rady (AGRIFIN) a bilaterální jednání probíhala pouze formou videokonferencí. Formou videokonference proběhla také 48. konference ředitelů PA (Německo, Drážďany).

Vztahy s veřejností

Komunikace s veřejností

Jedním ze základních nástrojů pro komunikaci se širokou veřejností jsou **webové stránky** www.szif.cz, kde lze nalézt veškeré informace, které se týkají zemědělských dotací v kompetenci SZIF, včetně Společné zemědělské politiky, zemědělských národních dotací nebo OPR.

Dalším významným nástrojem je **Portál farmáře**, který slouží výhradně žadatelům o dotace, kteří zažádali o přístup. Zde mohou podávat žádosti, sledovat průběh administrace a provádět některé změny. V roce 2020 byl Portál farmáře rozšířen také o zemědělské národní dotace.

Infolinka SZIF je nejvíce využívaným nástrojem v poskytování informací. V roce 2020 bylo zaznamenáno celkem **17 157 telefonických a písemných dotazů**. Pokud pracovníci infolinky nemohou odpovědět sami, spolupracují s metodiky z odborných útvarů na centrálním pracovišti nebo na regionálních odborech.

Pro rozšíření povědomí o činnosti SZIF jsou využívány také **sociální sítě**: Facebook, Twitter, Instagram, LinkedIn a Youtube, kam jsou aktuálně vkládány nejen důležité informace, ale i zajímavosti o SZIF a problematika související se zemědělstvím. Jsou zde také vyřizovány relevantní dotazy a komentáře veřejnosti.

SZIF vydává na svých webových stránkách jako **dvouměsíčník „Newsletter“**. Tento zpravodaj je v elektronické podobě zasílán také prostřednictvím direct mailingu zájemcům přihlášeným k rozesílání novinek ze SZIF. V Newsletteru je odborná i laická veřejnost informována o zajímavostech a aktualitách z oblasti zemědělství, venkova a dotací, zveřejňují se zde články k aktuálním tématům. V roce 2020 bylo publikováno **6 vydání Newsletteru**.

Propagační materiály SZIF – Oddělení komunikace aktualizuje dle potřeby vydávání propagačních materiálů vztahujících se k činnosti SZIF. Základem jsou tiskoviny, především skládací letáčky (týkající se např. dotačních programů, kariéry na SZIF apod.), které jsou využívány na výstavách a jiných akcích s veřejností.

Komunikace s médii a inzercí

SZIF prostřednictvím Oddělení tiskového pravidelně informuje o své činnosti, a to především formou tiskových zpráv, výstupů pro televizi a rozhlas, článků v odborných periodikách (např. Zemědělec, regionální deníky, Potravinářský obzor, Potravinářská revue a další). Dále zajišťuje uveřejnění povinných údajů, vyřizuje písemné i telefonické dotazy novinářů a dle potřeby pořádá nebo spolupřádá tiskové konference.

V průběhu roku 2020 bylo vydáno **71 tiskových zpráv**.

Výstavy a prezentace SZIF

Součástí komunikace s veřejností je rovněž účast a prezentace Fondu na významných zemědělských výstavách a veletrzích. Cílem těchto akcí je rozšířit povědomí odborné i laické veřejnosti o činnostech SZIF, zvláště o možnostech poskytování zemědělských dotací. Stejně jako jiné oblasti byla i tato významně ovlivněna mimořádnými opatřeními v důsledku šíření nákazy COVID-19, díky kterým se **SZIF v roce 2020 zúčastnil pouze 3 výstav**.

Odbor administrace podpory kvalitních potravin připravil dvě výstavy:

- IGW – Internationale GrüneWoche (Berlín), Go&Regiontour (Brno).

Odbor zahraničních vztahů a komunikace zajistil ve spolupráci s RO Ústí nad Labem, CSV a MAS jednu výstavu:

- Zahrada Čech (Litoměřice).

Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím

Výroční zpráva SZIF je zveřejňována na základě § 18 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů a v souladu s usnesením vlády ČR č. 875/2000.

SZIF poskytuje v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, informace žadatelům buď na základě žádosti, nebo zveřejněním. Žadatelé mohou získat potřebné informace o činnosti SZIF rovněž dálkovým přístupem na internetové stránce www.szif.cz.

V roce 2020 SZIF zaevidoval a vyřídil celkem **158 žádostí o informace**, které se odvolávají na tento zákon.

Činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů podle GDPR

SZIF si uvědomuje důležitost zajištění ochrany osobních údajů fyzických osob, jak je upravena nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 (nařízení GDPR). SZIF také zohledňuje toto nařízení ve vztahu ke zpracování všech osobních údajů, které využívá pro naplnění svého poslání a svých cílů. S ohledem na dodržení povinností vyplývajících z tohoto nařízení byla na SZIF ustanovena funkce **pověřence pro ochranu osobních údajů**, jehož činnost je vykonávána Kanceláří generálního ředitele.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů plní úkoly dle čl. 39 nařízení GDPR. K hlavním jeho činnostem patří výkon nezávislé konzultační činnosti s cílem zvyšovat v rámci SZIF povědomí o problematice ochrany osobních údajů a zajistit co možná nejvyšší standard jejich zpracování a ochrany.

V průběhu roku 2020 pověřenec pro ochranu osobních údajů poskytoval informace a poradenství pracovníkům SZIF, kteří provádějí zpracování osobních údajů, o jejich povinnostech podle nařízení GDPR a dalších předpisů Evropské unie nebo České republiky v oblasti ochrany údajů.

Dále bylo ze strany pověřence pro ochranu osobních údajů průběžně realizováno monitorování souladu prostředím SZIF s nařízením GDPR, dalšími předpisy Evropské unie nebo České republiky v oblasti ochrany osobních údajů a poskytování poradenství na požádání, pokud jde o posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA), a monitorování jeho uplatňování podle čl. 35 nařízení GDPR.

Nedílnou součástí výkonu funkce pověřence pro ochranu osobních údajů je také spolupráce s dozorovým úřadem a působení jako kontaktní místo pro subjekty údajů ve všech záležitostech souvisejících se zpracováním jejich osobních údajů a s výkonem jejich práv podle nařízení GDPR. V neposlední řadě bylo také realizováno řízení záznamů o zpracování osobních údajů SZIF podle čl. 30 nařízení GDPR.

Závěr

SZIF v roce 2020 významně přispěl k realizaci opatření Společné zemědělské politiky a zemědělských národních dotací. Při své činnosti postupoval v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 256/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 218/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a s nařízeními EU a vlády ČR vydanými k provádění Společné zemědělské politiky.

Počet poskytovaných informací v roce 2020 (dle zákona č. 106/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů)

Počet poskytovaných informací v členění podle písmen uvedených v § 18, odst. 1	
počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti	23
počet podaných odvolání proti rozhodnutí	5
opis podstatných částí každého rozsudku soudu ve věci přezkoumání zákonnosti rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti o poskytnutí informace a přehled všech výdajů, které povinný subjekt vynaložil v souvislosti se soudními řízeními o právech a povinnostech podle tohoto zákona, a to včetně nákladů na své vlastní zaměstnance a nákladů na právní zastoupení	0
výčet poskytnutých výhradních licencí, včetně odůvodnění nezbytnosti poskytnutí výhradní licence	0
počet stížností podaných podle § 16a (z toho 1 stížnost byla vyřízena autoremedurou, 3 stížnosti byly vyřízeny Ministerstvem zemědělství)	2
další informace vztahující se k uplatňování tohoto zákona	0
Počet poskytovaných informací v členění podle písmen uvedených v § 18, odst. 1 celkem	30

Zdroj: SZIF.

Podpurný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2020 byly Fondem poskytovány podpory v následujících podpurných programech:

Podpora komerčních úvěrů (Investiční programy)

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení nebo vydávání garancí na zajištění úvěrů poskytovaných komerčními bankami a jinými financujícími subjekty.

Většina z programů pro podporu komerčních úvěrů je zaměřena na podporu investic, tedy zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s cílem restrukturalizace a zvýšení efektivity, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a dalšího rozvoje, zejména zemědělských subjektů, zpracovatelů zemědělských produktů, ale také podnikatelů zabývajících se lesním hospodářstvím nebo zpracováním dřeva.

Program ZEMĚDĚLEC (podpora je poskytována od 15. 8. 1999)

V rámci programu Zemědělec je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky do zemědělské prvovýroby, na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku v zemědělských závodech a dále na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda. Podpora může být poskytnuta jak podnikům, které jsou řazeny do kategorie malých a středních podniků, tak i podnikům, které jsou řazeny do kategorie velkých podniků. Celkový objem úvěrových prostředků, ke kterým má být poskytována podpora u jednoho žadatele a kolo příjmu žádostí u úvěrů na pořízení zemědělské techniky, nesmí překročit částku 10 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 8 let. U investičních úvěrů na výstavbu, pořízení nebo vylepšení nemovitého majetku nesmí pro jeden subjekt celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 50 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 20 let. V případě investic na nákup plemenných zvířat za účelem zlepšení genetické hodnoty stáda nesmí celkový objem úvěrových prostředků za kolo příjmu žádostí překročit částku 5 mil. Kč. Doba splatnosti úvěru nesmí přesáhnout 4 roky.

Konečná výše základní sazby podpory byla pro rok 2020 stanovena až po ukončení příjmu žádostí pro dané období, a to ve výši maximálně 2,50 % s 1% navýšením pro mladé zemědělce.

Příjem žádostí je kontinuální, tedy žádosti jsou přijímány po celý rok.

V průběhu roku 2020 bylo v rámci programu Zemědělec schváleno 2 435 žádostí (při celkovém počtu 3 330 přijatých) s celkovou podporou ve výši 510 mil. Kč. Zemědělští podnikatelé tímto způsobem využijí pro další rozvoj svého podnikání a podporu své konkurenceschopnosti fondem podporované úvěry od komerčních bank ve výši 6 031 mil. Kč.

K datu 31. 12. 2020 Fond evidoval dalších celkem 1 192 neprojednaných žádostí o podporu úroků z komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec, které reprezentují podporované komerční úvěry v odhadovaném objemu dosahující cca 3 mld. Kč, a jejichž odhadované finanční nároky na podporu PGRLF mohou dosahovat přibližně 250 mil. Kč.

Důvodem neprojednání (neschválení) žádostí k 31. 12. 2020 bylo nedoložení všech potřebných podkladů pro projednání (schválení) smluv.

Multiplikační efekt v případě podpory úroků v rámci programu Zemědělec v roce 2020 dosahoval poměru přibližně 1 : 12, kdy za každý 1 mil. Kč vynaložený na poskytnuté dotace z národních zdrojů byly pořízeny investice do sektoru zemědělství v celkovém objemu zhruba 10 mil. Kč.

V roce 2020 nepokračoval trend růstu úrokových sazeb u poskytnutých komerčních úvěrů v rámci programu Zemědělec a průměrná úroková sazba se v roce 2020 snížila na 3,6 % p.a. (pokles činí 0,3 procentních bodů oproti předchozímu roku).

Program Podpora nákupu půdy, v režimu podpory „de minimis“

Program (schválen roku 2013) ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení komerčních úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu v režimu podpory de minimis (Podpora nákupu půdy – de minimis). Z důvodů dočasného vyčerpání limitů pro poskytování podpory de minimis v oblasti zemědělské prvovýroby byl příjem žádostí opětovně zahájen od 20. 4. 2020 do 20. 7. 2020.

Program Lesní hospodář (dříve Podpora nákupu techniky pro hospodaření v lesích) (program od roku 2015)

V rámci tohoto programu je poskytována podpora ve formě subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, a to zejména na nákup techniky vymezené v pravidlech pro poskytování podpory, jako jsou např. speciální lesnické traktory, přívěsy s hydraulickou rukou k vyvážení dřevní hmoty, lanovky a lanové systémy, navijáky pro soustřeďování dříví, rýhovací zalesňovací stroje, zařízení na údržbu lesních cest. Příjemci této podpory mohou být podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími s hospodařením v lesích. Alternativně může být také příjemcem podpory podnikatel nebo obec, která je vlastníkem, nájemcem nebo vypůjčitelem lesa a hospodařící dle schváleného lesního hospodářského plánu nebo převzaté platné lesní hospodářské osnovy. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel dřeva (dříve Podpora nákupu techniky a technologií pro dřevozpracující provozovny) (program od roku 2015)

V rámci tohoto programu je poskytována podpora formou subvence úroků z investičních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty, zejména na nákup techniky a technologií pro vybavení pilnic, paření a impregnování masivního dřeva, sušení řeziva, výroby dýh, překližek a vrstveného dřeva, výroby palivového dřeva a zpracování zbytkové dřevní biomasy (pelety, lisované brikety). Tuto podporu mohou získat podnikatelé, kteří se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva nebo obce, které se zabývají činnostmi souvisejícími se zpracováním dřeva. Program je poskytován v režimu de minimis.

Program Zpracovatel (program od roku 2015)

Program je určen pro podnikatele, kteří se zabývají zpracováním zemědělských produktů a dosahují požadované hranice příjmů ze zpracování zemědělské produkce nebo ze zemědělské výroby v případě, že se podnikatel zabývá zpracováním zemědělské produkce a zároveň zemědělskou prvovýrobou. Cílem programu je podpořit zpracovatele zemědělské produkce podobně jako zemědělské prvovýrobce

v rámci programu Zemědělec. Podpora není omezena jen na malé či střední podniky ve smyslu příslušné definice Evropské unie. Podpora je poskytována ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů poskytnutých na pořízení investičního majetku, který souvisí se zpracováním zemědělských produktů, a je poskytována v režimu de minimis.

Program Provoz 2020 (program od roku 2020)

S ohledem na vzniklou situaci související pandemií koronaviru SARS-COV-2 byl na základě Dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření koronavirové nákazy COVID-19 dne 25. května 2020 schválen program Provoz 2020 za účelem zmírnění negativních ekonomických dopadů opatření přijatých v souvislosti s šířením koronaviru na podnikání subjektů působících v oblasti zemědělské prvovýroby. Předmětem podpory je snížení jistiny provozních úvěrů poskytnutých komerčními subjekty na provozní financování podnikatelů působících v oblasti zemědělské prvovýroby. Příjemci podpory jsou podnikatelé působící v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou malými a středními podniky a kteří v roce 2019 podali žádost o poskytnutí finanční podpory pojištění plodin a/nebo hospodářských zvířat.

Dříve poskytované programy

V roce 2020 byla dále prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci podpůrných programů, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech. Celkově bylo v rámci těchto programů v roce 2020 vyplaceno 20 414 tis. Kč.

Pozn.: Úrokové zatížení příjemce podpory činilo v roce 2020 v rámci všech investičních programů minimálně 0,5 % p.a.

Finanční podpora pojištění (Eliminace rizik zemědělského a lesnického podnikání)

Program PODPORA POJIŠTĚNÍ (program od roku 2004)

Cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným rizikům. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění s cílem dosažení vyšší propojištěnosti.

Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami, nepříznivými klimatickými jevy či škůdci, a nebo sjednali pojištění hospodářských zvířat na ztráty způsobené chorobami zvířat, přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy. Program je určen pro malé a střední podniky.

Podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Podprogram dále obsahuje 2 podkategorie s odlišnou sazbou podpory – pojištění speciálních plodin a pojištění ostatních plodin.

Podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin i hospodářských zvířat byly v roce 2020 přijímány od 1. ledna do 30. října.

Procentní výše sazeb podpory byly pro rok 2020 stanoveny v maximální možné výši pro všechny typy pojištění: 65 % pro pojištění speciálních plodin, 50 % pro pojištění ostatních plodin a pro pojištění hospodářských zvířat).

Program Podpora pojištění lesních školek

Program je určen zemědělským podnikatelům, kteří sjednali smluvní pojištění na ztráty způsobené sadebnímu materiálu lesních dřevin pěstovaného v lesních školkách a zapříčiněné riziky jako např. vichřice, požár, krupobití atd. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů za platbu pojistného sadebního materiálu lesních dřevin pěstovaných v lesních školkách s produkci sadebního materiálu lesních dřevin. Maximální výše podpory činí 50 % prokázaných uhrazených nákladů. Program je poskytován v režimu de minimis. Pro rok 2020 byla sazba stanovena na maximální možné úrovni, tedy ve výši 50 %. Žádosti byly přijímány od 1. srpna 2020 do 1. listopadu 2020.

Program Podpora pojištění lesních porostů (program od roku 2015)

Program je určen podnikatelům, kteří jsou vlastníky, nájemci, pachtýři, či vypůjčiteli lesa nebo obcím (dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace obcí či právnické osoby založené obcí), a kteří sjednali pojištění lesních porostů zejména proti požárům anebo dalším abiotickým činitelům. Jde o přímou podporu na úhradu části nákladů, které byly prokazatelně vynaloženy na platbu pojistného. Výše podpory je stanovena v rozmezí od 0 do 50 % prokázaných vynaložených nákladů, přičemž konkrétní výše je stanovena po ukončení příjmu žádostí o poskytnutí podpory pro příslušný rok. Program je poskytován v režimu de minimis. Žádosti byly přijímány od 1. ledna 2020 do 30. října 2020 a výše podpory byla stanovena na maximální hranici 50 %.

V rámci všech programů podpory pojištění od roku 1994 do 31. 12. 2020 bylo celkem přijato 107 850 žádostí (smluv). Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách vyplaceno celkem 6 301 mil. Kč.

V rámci všech programů a podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2020 zaevidováno 8 065 žádostí (smluv) s požadavkem na podporu v celkové předpokládané výši 726 mil. Kč. V průběhu roku se podařilo celkem vyplatit objem pojištění ve výši 585 mil. Kč. Před koncem roku se k žádostem podaným v roce 2020 podařilo vyplatit téměř 290 mil. Kč, celkem 2 302 žadatelům o podporu pojištění. Zbývající žádosti a smlouvy budou projednány v roce 2021.

Úvěry poskytované PGRLF

Program Investiční úvěry Zemědělec (program od roku 2018)

V rámci programu jsou od roku 2018 poskytovány úročené úvěry přímo Fondem s možností snížení jistiny úvěru, a to na pořízení investičního majetku. Program je určen zemědělským podnikatelům působícím v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou řazeni v kategorii malých a středních podniků. Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 400 000 Kč a zároveň max. 30 % z celkové výše poskytnutého úvěru, u Začínajících podnikatelů, kteří nejsou zapsáni v evidenci zemědělských podnikatelů déle než 24 měsíců před podáním žádosti, může činit podpora na snížení jistiny úvěru maximálně 40 % z celkové výše poskytnutého úvěru.

Příjem žádostí byl v roce 2020 otevřen v 10. a 11. kole příjmu žádostí úvěrových programů, která byla zahájena 5. 2. 2020, respektive 20. 5. 2020 a ukončena ke stejnému dni z důvodu naplnění stanovené kapacity.

Program Investiční úvěry Lesnictví (program od roku 2019)

Program schválený roku 2019, v rámci kterého jsou poskytovány úročené úvěry přímo Fondem s možností snížení jistiny úvěru v režimu de minimis, a to na pořízení investičního majetku. Program je určen podnikatelům působícím v oblasti hospodaření v lese, vlastníkům, pachtýřům nebo nájemcům lesa včetně obcí a podnikatelům, kteří provozují lesní školky. Podpora snížení jistiny úvěru může činit max. 50 000 € a zároveň max. 50 % z celkové výše poskytnutého úvěru.

Příjem žádostí byl v roce 2020 zahájen 14. 10. 2020 a ukončen ke stejnému dni z důvodu naplnění kapacity.

Dříve poskytované programy půjček a úvěrů

V roce 2020 byla prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci programů podpory formou úvěrů s možností snížení jistiny úvěru, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo ukončeno v minulých letech.

V rámci všech programů úročených úvěrů bylo k 31. 12. 2020 celkem přijato 8 525 žádostí, z nichž bylo schváleno 4 800, celkem byly schváleny úvěry v objemu 3 326 mil. Kč a snížení jistiny ve výši 740 mil. Kč.

V roce 2020 bylo zaevidováno 1 652 žádostí o úvěry a snížení jistiny a v průběhu roku se podařilo schválit 792 žádostí v objemu úvěrů 757 mil. Kč a snížení jistiny v objemu 162 mil. Kč. 830 mil. Kč úvěrů se podařilo vyčerpat a na snížení jistiny bylo poskytnuto 197 mil. Kč. Zbývající žádosti a smlouvy budou postupně vyřízeny v následujícím období.

Výsledky PGLRF, a. s. – stav k 31. 12. 2020

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
SHR	39 164	34 029	50 824 994	6 129 411	7 457 734	6 873 942
s.r.o.	15 845	13 637	39 936 432	7 581 877	5 294 181	4 807 414
a.s.	14 506	13 270	68 990 113	12 118 682	8 945 328	8 382 250
ZD	12 451	11 585	41 562 037	7 957 356	5 854 752	5 797 032
Ostatní	401	329	1 493 048	235 318	175 726	167 693
ČR celkem	82 367	72 850	202 806 623	34 022 644	27 727 721	26 028 332
Podle typu programu						
Provoz	8 598	8 210	28 629 515	7 283 123	2 517 654	2 525 176
Provoz 2020	2 486	2 047	894 141		295 958	282 010
Vyrovnaní úrokového zatížení	1 068	1 029	4 642 690	1 717 558	87 292	87 014
Krize – Provoz	940	891	4 576 006	879 719	96 101	97 304
Krize – Zpracovatel – Provoz	140	122	3 058 200	782 750	46 777	46 989
Krize – PKF	6	2	28 000	25 670	1 264	1 534
Krize – Půda	303	283	485 367	0	32 377	32 714
LFA	419	410	808 578	720 098	59 456	59 464
Zemědělec	8 580	7 772	31 080 095	16 016 122	10 046 971	10 207 603
I – zemědělec	52 065	45 947	102 623 409	3 293 739	10 697 386	9 090 606
I – zpracovatel	37	27	337 083	39 895	53 157	53 376
I – odbytová organizace	10	6	205 750	67 693	35 634	35 675
I – hygiena	27	19	546 096	144 179	113 214	113 232
I – půda	1 548	1 300	2 415 077	0	655 237	629 509
Podpora nákupu půdy (od r. 2013)	2 451	1 927	4 254 494	0	403 348	234 908
Půda – snížení jistiny (od r. 2015)	1 785	1 439	1 795 447	0	519 031	527 813

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
Zpracovatel dřeva (Dřevozpracující provozovny)	57	21	28 066	0	1 651	684
Lesní hospodář (Lesy stroje)	655	402	1 487 942	0	92 238	31 754
Lesní školkař (Školkařské provozovny)	4	3	4 689	0	200	175
Zajištění úvěrů (od r. 2015)	13	5	23 000	21 600	478	478
Zpracovatel (od r. 2015)	89	33	120 445	0	14 827	2 693
Export	122	90	7 114 725	0	405 329	405 326
Lesy	71	61	294 356	52 468	44 512	46 874
Služby	536	475	3 782 088	2 780 912	1 233 835	1 241 616
Restituent	14	13	17 869	0	3 487	3 487
Nabyvatel	30	22	34 373	34 193	0	0
TOZ	212	196	544 149	162 925	0	0
Krmné obilí	101	98	2 974 974	0	270 307	270 317
Celkem	82 367	72 850	202 806 623	34 022 644	27 727 721	26 028 332
Krajina ¹⁾	4 220	3 963				
Mláď ¹⁾	13 558	12 737				
Agroregion ¹⁾	1 841	1 702				
Povodně ¹⁾	450	439				
KPV ¹⁾	1	1				
Skot ¹⁾	634	589				

Zdroj: PGRLF.

Pozn.: ¹⁾ Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem.**Přehled pojištění 2010–2020**

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2010	Ostatní plodiny	3 331	3 308	580 159	290 079	50,00	
	Speciální plodiny	505	502	199 212	99 606	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 187	2 165	169 050	84 525	50,00	
	Lesní školky	2	2	193	58	30,00	
	celkem	6 025	5 977	948 614	474 268	50,00	305 694
2011	Ostatní plodiny	3 632	3 606	697 324	327 742	47,00	
	Speciální plodiny	495	489	181 317	90 659	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 290	2 267	163 334	76 767	47,00	
	Lesní školky	2	2	178	54	30,00	
	celkem	6 419	6 364	1 042 155	495 222	47,52	459 199

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2012	Ostatní plodiny	3 558	3 492	707 239	120 231	17,00	
	Speciální plodiny	570	560	205 945	102 973	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 121	153 322	61 329	40,00	
	Lesní školky	2	2	219	66	30,00	
	celkem	6 302	6 175	1 066 725	284 598	26,68	499 195
2013	Ostatní plodiny	3 523	3 496	689 091	124 036	18,00	
	Speciální plodiny	723	715	220 347	110 174	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 146	2 126	152 808	76 404	50,00	
	Lesní školky	2	2	163	49	30,00	
	celkem	6 394	6 339	1 062 410	310 663	29,24	308 948
2014	Ostatní plodiny	3 541	3 513	676 831	121 830	18,00	
	Speciální plodiny	763	759	238 423	119 211	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 172	2 157	154 807	77 403	50,00	
	Lesní školky	2	2	142	42	30,00	
	celkem	6 478	6 431	1 070 202	318 487	29,76	359 369
2015	Ostatní plodiny	3 545	3 367	635 835	317 917	50,00	
	Speciální plodiny	1 157	1 119	245 854	122 927	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 152	2 054	178 212	89 106	50,00	
	Pojištění lesních porostů (od r. 2015)	34	31	2 943	883	30,00	
	Lesní školky	2	2	198	59	30,00	
	celkem	6 890	6 573	1 063 041	530 892	49,94	445 124
2016	Ostatní plodiny	3 690	3 530	630 197	233 173	37,00	
	Speciální plodiny	1 239	1 200	231 413	115 707	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 088	1 998	174 788	87 394	50,00	
	Pojištění lesních porostů	43	36	4 670	1 401	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	336	101	30,00	
	celkem	7 063	6 767	1 041 404	437 775	42,02	642 625
2017	Ostatní plodiny	3 774	3 643	657 434	262 973	40,00	
	Speciální plodiny	1 341	1 308	274 140	137 070	50,00	
	Hospodářská zvířata	2 190	2 096	171 495	85 748	50,00	
	Pojištění lesních porostů	46	34	4 827	1 448	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	3	3	423	212	50,00	
	celkem	7 354	7 084	1 108 320	487 451	43,98	461 999

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	tis. Kč	tis. Kč	%	tis. Kč
2018	Ostatní plodiny	3 847	3 697	591 740	248 531	42,00	
	Speciální plodiny	1 711	1 647	322 671	177 469	55,00	
	Hospodářská zvířata	2 200	2 078	165 550	82 775	50,00	
	Pojištění lesních porostů	39	34	4 942	1 483	30,00	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	6	6	817	409	50,00	
	celkem	7 803	7 462	1 085 720	510 666	47,03	368 137
2019	Ostatní plodiny	3 974	3 824	575 859	259 137	45,00%	
	Speciální plodiny	1 725	1 672	313 694	181 943	58,00%	
	Hospodářská zvířata	2 101	1 993	158 650	79 325	50,00%	
	Pojištění lesních porostů	43	37	5 440	1 632	30,00%	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	7	7	902	451	50,00%	
	celkem	7 850	7 533	1 054 545	522 487	49,55%	507 640
2020	Ostatní plodiny	4 085	3 960	606 591	303 296	50,00%	
	Speciální plodiny	1 818	1 766	305 864	198 811	65,00%	
	Hospodářská zvířata	2 109	2 028	166 632	83 316	50,00%	
	Pojištění lesních porostů	46	10	6 947	3 473	50,00%	
	Pojištění produkce lesních školek (Lesní školky)	7	0	693	346	50,00%	
	celkem	8 065	7 764	1 086 727	589 243	54,22%	585 313
Celkem 2010–2020		76 643	74 469	11 629 862	4 961 752	42,66%	4 943 243

Zdroj: PGRLF.

Úhrady ze záruky v roce 2020

Program	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
Služby	0	0	0	29
Zemědělec	0	0	0	965
TOZ	0	0	0	38
Celkem	0	0	0	1 032

Zdroj: PGRLF.

Změny národní a evropské legislativy v roce 2020

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají Ministerstva zemědělství, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1. 1. 2020 do 1. 3. 2021

Ekonomické nástroje k podpoře zemědělství

Vyhláška č. 298/2020 Sb., o obsahu a rozsahu údajů, které je poskytovatel podpory malého rozsahu povinen zaznamenat do centrálního registru podpor malého rozsahu, a o postupu při jejich zaznamenávání (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2020, část od 1. 9. 2020).

Lesní hospodářství

Nařízení vlády č. 297/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2020, část od 1. 9. 2020).

Vyhláška č. 58/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 423/2011 Sb., o způsobu výpočtu nákladů na činnost odborného lesního hospodáře v případech, kdy jeho činnost hraší stát (pozn.: účinnost předpisu od 1. 4. 2020).

Vyhláška č. 59/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2020).

Vyhláška č. 278/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 100/1996 Sb., kterou se stanoví náležitosti žádosti o udělení licence v lesním hospodářství a podrobnosti o udělování licencí v lesním hospodářství, ve znění vyhlášky č. 324/2003 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2020).

Myslivost

Nařízení vlády č. 297/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2020, část od 1. 9. 2020).

Vyhláška č. 592/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Ochrana zvířat proti týrání

Zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2021, část od 1. 4. 2021, část od 1. 7. 2021, část od 1. 1. 2022 a část od 1. 1. 2027).

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 18/2020 Sb., o požadavcích na mlýnské obilné výrobky, těstoviny, pekařské výrobky a cukrářské výrobky a těsta (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Půda a pozemkové úpravy

Zákon č. 481/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 139/2002 Sb., o pozemkových úpravách a pozemkových úřadech a o změně

zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Vyhláška č. 548/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 298/2014 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Rostlinné komodity

Zákon č. 334/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2020).

Vyhláška č. 138/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu (pozn.: účinnost předpisu od 31. 5. 2020, část od 1. 4. 2020).

Vyhláška č. 256/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 218/2019 Sb., o výčtu metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užité hodnoty odrůd (pozn.: účinnost předpisu od 1. 6. 2020).

Vyhláška č. 307/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 236/2015 Sb., o stanovení podmínek pro předepisování, přípravu, distribuci, výdej a používání individuálně připravovaných léčivých přípravků s obsahem konopí pro léčebné použití (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2020).

Vyhláška č. 313/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 7. 2020).

Vyhláška č. 314/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhlášky č. 95/2018 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 15. 7. 2020).

Vyhláška č. 315/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 7. 2020).

Vyhláška č. 365/2020 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území uzavřených pěstebních oblastí pro výrobu rozmnožovacího materiálu předstupňů a základního rozmnožovacího materiálu brambor (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2020).

Vyhláška č. 366/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 332/2006 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění vyhlášky č. 138/2020 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1. 10. 2020).

Rostlinolékařská péče

Vyhláška č. 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2020).

Vyhláška č. 6/2020 Sb., o ošetřování nebo označování dřevěného obalového materiálu, dřeva nebo jiných předmětů (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2020).

Vyhláška č. 7/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 227/2008 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů dodatečné kontroly, nákladů vynaložených na ověření souladu se specifikacemi a nákladů vzniklých příslušným orgánům v souvislosti se vstupem nebo dovozem potravin a surovin ze třetích zemí (vyhláška o paušálních nákladech) (pozn.: účinnost předpisu od 25. 1. 2020).

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 31/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 2. 2020, část od 1. 1. 2021).

Nařízení vlády č. 64/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, a další související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2020).

Nařízení vlády č. 217/2020 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti zemědělství v souvislosti s mimořádnou epidemií v roce 2020 (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2020).

Nařízení vlády č. 270/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 6. 2020).

Nařízení vlády č. 322/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 8. 2020).

Nařízení vlády č. 566/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, a další související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Nařízení vlády č. 567/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Strukturální politika a ekologie

Nařízení vlády č. 31/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 2. 2020, část od 1. 1. 2021).

Nařízení vlády č. 64/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 29/2016 Sb., o podmínkách poskytování dotací v rámci opatření lesnicko-environmentální a klimatické služby a ochrana lesů a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, a další související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2020).

Nařízení vlády č. 217/2020 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti zemědělství v souvislosti s mimořádnou epidemií v roce 2020 (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2020).

Nařízení vlády č. 270/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 6. 2020).

Nařízení vlády č. 566/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů, a další související nařízení vlády (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Nařízení vlády č. 567/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 1. 2021).

Veterinární péče

Vyhláška č. 21/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 389/2017 Sb., o stanovení výše paušálních částek nákladů veterinárních kontrol spojených s dovozem nebo vývozem, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Vyhláška č. 22/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Vyhláška č. 25/2020 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020).

Vyhláška č. 32/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivy v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 3. 2020, část od 1. 4. 2020).

Vyhláška č. 60/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 15. 3. 2020).

Vyhláška č. 181/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 5. 2020).

Vodní hospodářství

Zákon č. 544/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2021, část od 1. 1. 2022).

Nařízení vlády č. 277/2020 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 262/2012 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a akčním programu, ve znění pozdějších předpisů (pozn.: účinnost předpisu od 1. 7. 2020).

Živočišné komodity

Vyhláška č. 20/2020 Sb., kterou se mění vyhláška č. 295/2015 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o krmivech (pozn.: účinnost předpisu od 1. 2. 2020, část od 1. 1. 2021).

Legislativní změny v roce 2020 – Legislativa Evropské unie

SZP, rozvoj venkova, přímé platby

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/127 ze dne 29. ledna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1306/2013, pokud jde o finanční kázeň počínaje rozpočtovým rokem 2021, a nařízení (EU) č. 1307/2013, pokud jde o flexibilitu mezi pilíři ve vztahu ke kalendářnímu roku 2020.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/501 ze dne 6. dubna 2020, kterým se stanoví odchylka od prováděcího nařízení (EU) č. 809/2014, pokud jde o konečné datum pro podávání jednotné žádosti, žádosti o podporu nebo žádosti o platbu, konečné datum pro oznámení změn jednotné žádosti nebo žádosti o platbu a konečné datum pro podání žádosti o přiznání platebních nároků nebo zvýšení hodnoty platebních nároků v rámci režimu základní platby v roce 2020.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/756 ze dne 1. dubna 2020, kterým se mění přílohy II a III nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1017 ze dne 13. července 2020, kterým se pro rok 2020 stanoví rozpočtové stropy platné pro některé režimy přímých podpor stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/2220 ze dne 23. prosince 2020, kterým se stanoví určitá přechodná ustanovení o podpoře z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a z Evropského zemědělského záručního fondu (EZZF) v letech 2021 a 2022 a kterým se mění nařízení (EU) č. 1305/2013, (EU) č. 1306/2013 a (EU) č. 1307/2013, pokud jde o jejich zdroje a použití v letech 2021 a 2022, a kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013, pokud jde o zdroje a rozdělení takové podpory v letech 2021 a 2022.

Potraviny

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/198 ze dne 13. února 2020, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 251/2014, pokud jde o vytvoření rejstříku zeměpisných označení chráněných v odvětví aromatizovaných vinných výrobků a zapsání stávajících zeměpisných označení do tohoto rejstříku.

Prováděcí rozhodnutí Komise (EU) 2020/1550 ze dne 23. října 2020, kterým se zavádí víceletý program kontrol na období 2021–2025, které mají provádět odborníci Komise v členských státech za účelem ověření uplatňování právních předpisů Unie týkajících se zemědělsko-potravinového řetězce.

Zemědělství, komodity

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/532 ze dne 16. dubna 2020, kterým se s ohledem na rok 2020 stanoví odchylky od prováděcích nařízení (EU) č. 809/2014, (EU) č. 180/2014, (EU) č. 181/2014 (EU), (EU) 2017/892, (EU) 2016/1150, (EU) 2018/274, (EU) 2017/39, (EU) 2015/1368 a (EU) 2016/1240, pokud jde o některé správní kontroly a kontroly na místě v rámci společné zemědělské politiky.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/592 ze dne 30. dubna 2020 o dočasných mimořádných opatřeních odchylných se od některých ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 za účelem řešení narušení trhu v odvětví ovoce a zeleniny a v odvětví vína způsobeného pandemií COVID-19 a opatřeními s ní spojenými.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/600 ze dne 30. dubna 2020, kterým se stanoví odchylka od prováděcího nařízení (EU) 2017/892, prováděcího nařízení (EU) 2016/1150, prováděcího nařízení (EU) č. 615/2014, prováděcího nařízení (EU) 2015/1368 a prováděcího nařízení (EU) 2017/39, pokud jde o některá opatření k řešení krize způsobené pandemií COVID-19.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/601 ze dne 30. dubna 2020 o mimořádných opatřeních odchylných se od článků 62 a 66 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o platnost povolení pro výsadbu révy a vyloučení v případě předem povolené opětovné výsadby.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/884 ze dne 4. května 2020, kterým se s ohledem na rok 2020 v souvislosti s pandemií COVID-19 stanoví odchylky od nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny, a nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2016/1149, pokud jde o odvětví vína.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1275 ze dne 6. července 2020, kterým se mění nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2020/592 o dočasných mimořádných opatřeních odchylných se od některých ustanovení nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 za účelem řešení narušení trhu v odvětví ovoce a zeleniny a v odvětví vína způsobeného pandemií COVID-19 a opatřeními s ní spojenými.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/1693 ze dne 11. listopadu 2020, kterým se mění nařízení (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů, pokud jde o jeho datum použitelnosti a některá další data v uvedeném nařízení.

Rybolov

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/560 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 508/2014 a (EU) č. 1379/2013, pokud jde o zvláštní opatření ke zmírnění dopadu rozšíření onemocnění COVID-19 na odvětví rybolovu a akvakultury.

Veterinární oblast

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/690 ze dne 17. prosince 2019, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o nákazy uvedené na seznamu, na které se vztahují programy dozoru v rámci Unie, zeměpisnou působnost těchto programů a nákazy uvedené na seznamu, pro které lze stanovit jednotky se statusem území prostého nákazy.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/999 ze dne 9. července 2020, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o schvalování zařízení zacházejících se zárodečnými produkty a sledovatelnost zárodečných produktů skotu, prasat, ovcí, koz a koňovitých.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/2002 ze dne 7. prosince 2020, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429, pokud jde o hlášení nálezů uvedených na seznamu a podávání

zpráv o nich v rámci Unie, formáty a postupy pro předkládání programů dozoru v rámci Unie a eradikačních programů a podávání zpráv o nich a pro žádost o uznání statusu území prostého nákazy a o počítačový informační systém.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/2235 ze dne 16. prosince 2020, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/429 a (EU) 2017/625, pokud jde o vzorová veterinární osvědčení, vzorová úřední osvědčení a vzorová veterinární/úřední osvědčení pro vstup zásilek určitých kategorií zvířat a zboží do Unie a jejich přemísťování v rámci Unie a o úřední certifikaci týkající se těchto osvědčení, a kterým se zrušuje nařízení (ES) č. 599/2004, prováděcí nařízení (EU) č. 636/2014 a (EU) 2019/628, směrnice 98/68/ES a rozhodnutí 2000/572/ES, 2003/779/ES a 2007/240/ES.

Rostlinolékařská oblast, hnojiva a krmiva

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/17 ze dne 10. ledna 2020, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh neobnovuje schválení účinné látky chlorpyrifos-methyl a kterým se mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/18 ze dne 10. ledna 2020, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh neobnovuje schválení účinné látky chlorpyrifos a kterým se mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/23 ze dne 13. ledna 2020, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh neobnovuje schválení účinné látky thiakloprid a kterým se mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2020/177 ze dne 11. února 2020 kterou se mění směrnice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 2002/55/ES, 2002/56/ES a 2002/57/ES, směrnice Komise 93/49/EHS a 93/61/EHS a prováděcí směrnice 2014/21/EU a 2014/98/EU, pokud jde o škodlivé organismy rostlin na osivu a dalším rozmnožovacím materiálu rostlin.

Nařízení Komise (EU) 2020/354 ze dne 4. března 2020, kterým se stanoví seznam určených užití krmiv určených ke zvláštním účelům výživy a zrušuje směrnice 2008/38/ES.

Prováděcí směrnice Komise (EU) 2020/432 ze dne 23. března 2020, kterou se mění směrnice Rady 2002/55/ES, pokud jde o definici zeleniny a seznam rodů a druhů v čl. 2 odst. 1 písm. b).

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1191 ze dne 11. srpna 2020, kterým se zavádějí opatření proti zavlékání organismu Tomato brown rugose fruit virus (ToBRFV) do Unie a jeho rozšiřování na území Unie a kterým se zrušuje prováděcí rozhodnutí (EU) 2019/1615.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1201 ze dne 14. srpna 2020 o opatřeních proti zavlékání organismu *Xylella fastidiosa* (Wells et al.) do Unie a proti jeho rozšiřování v rámci Unie.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1794 ze dne 16. září 2020, kterým se mění část I přílohy II nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848, pokud jde o používání rozmnožovacího materiálu rostlin z přechodného období a rozmnožovacího materiálu rostlin z konvenční produkce.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/2087 ze dne 14. prosince 2020, kterým se v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádění přípravků na ochranu rostlin na trh neobnovuje schválení účinné látky mankozeb a kterým se mění příloha prováděcího nařízení Komise (EU) č. 540/2011.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

Rostlinná výroba

Výrobní faktory rostlinné výroby

PRŮBĚH POČASÍ NA ÚZEMÍ ČR V ROCE 2020

Leden byl na území ČR teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 0,3 °C byla o +2,3 °C vyšší než normál 1981–2010 (-2,0 °C). Srážkově byl leden silně podnormální. Průměrný měsíční úhrn srážek na území ČR 18 mm představuje 41 % normálu období 1981–2010 (44 mm).

Únor byl teplotně mimořádně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu na území ČR (3,7 °C) byla o +4,6 °C vyšší než normál 1981–2010 (-0,9 °C). Únor 2020 byl společně s únem 1966 nejteplejším (dle průměrné měsíční teploty) na území ČR od roku 1961. Srážkově byl únor silně nadnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 77 mm představuje 203 % normálu 1981–2010 (38 mm). Byl to tak druhý srážkově nejbohatší únor od roku 1961, více srážek za únor spadlo pouze v roce 1970 (87 mm).

Březen byl teplotně normální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 3,9 °C byla o 1,0 °C vyšší než normál 1981–2010 (2,9 °C). Srážkově byl březen normální, průměrný měsíční úhrn srážek 36 mm představuje 75 % normálu 1981–2010 (48 mm).

Duben byl teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 9,2 °C byla o 1,3 °C vyšší než normál 1981–2010 (7,9 °C). Srážkově byl duben silně podnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 18 mm představuje 43 % normálu 1981–2010 (42 mm). Byl to druhý nejnižší dubnový úhrn srážek zaznamenaný na území ČR od roku 1961, společně s dubnem 1988.

Květen byl teplotně silně podnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 10,9 °C byla o 2,1 °C nižší než normál 1981–2010 (13 °C). Byl to 10.–11. nejchladnější květen od roku 1961, společně s rokem 1974. Srážkově byl květen normální. Průměrný měsíční úhrn srážek 74 mm představuje 107 % normálu 1981–2010 (69 mm).

Červen byl teplotně normální, průměrná měsíční teplota vzduchu 16,4 °C byla o 0,6 °C vyšší než normál 1981–2010 (15,8 °C). Srážkově byl červen mimořádně nadnormální, měsíční úhrn srážek 151 mm činí 191 % srážkového normálu 1981–2010 (79 mm). Byl to nejvyšší červnový úhrn srážek na území ČR zaznamenaný v období od roku 1961.

Červenec byl teplotně normální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 17,7 °C byla o 0,1 °C nižší než normál 1981–2010 (17,8 °C). Byl to druhý nejchladnější červenec za posledních deset let. Srážkově byl červenec podnormální, měsíční úhrn srážek 61 mm činí 69 % srážkového normálu 1981–2010 (88 mm).

Srpen byl teplotně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 18,8 °C byla o 1,5 °C vyšší než normál 1981–2010 (17,3 °C). Společně s rokem 2017 jde o šestý nejteplejší srpen na území ČR v období od roku 1961. Srážkově byl srpen

nadnormální. V průměru spadlo na území ČR 110 mm srážek, což představuje 138 % normálu 1981–2010 (80 mm). Srpen 2020 se řadí jako 7. nejdeštivější srpen od roku 1961.

Září bylo teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 14,0 °C byla o 1,2 °C vyšší než normál 1981–2010 (12,8 °C). Srážkově bylo září nadnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 73 mm představoval 126 % normálu 1981–2010 (58 mm).

Říjen byl teplotně normální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 9,0 °C byla o 0,9 °C vyšší než normál 1981–2010 (8,1 °C). Průměrná měsíční teplota na území Moravy byla 9,3 °C. Srážkově byl říjen silně nadnormální. Měsíční úhrn srážek 90 mm představoval 209 % normálu 1981–2010 (43 mm).

Listopad byl teplotně normální, průměrná měsíční teplota vzduchu 3,8 °C byla o 0,9 °C vyšší než normál 1981–2010 (2,9 °C). Srážkově byl listopad silně podnormální. Měsíční úhrn srážek 22 mm představuje 45 % normálu 1981–2010 (49 mm).

Prosinec byl teplotně nadnormální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 1,7 °C byla o 2,6 °C vyšší než normál 1981–2010 (-0,9 °C). Srážkově byl prosinec podnormální. Měsíční úhrn srážek 26 mm představoval pouze 52 % normálu 1981–2010 (50 mm).

Rok 2020 byl dle údajů Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) s průměrnou teplotou 9,1 °C a s odchylkou +1,2 °C od normálu 1981–2010 (a odchylkou +1,6 °C od normálu 1961–1990) teplotně silně nadnormální. Předchozí roky 2019 (9,5 °C), 2018 (9,6 °C), 2015 a 2014 byly mimořádně nadnormální a roky 2016 a 2017 nadnormální. Rok 2020 se společně s roky 2000 a 2007 řadí jako 5.–7. nejteplejší v období od roku 1961. Roky 2020 a 2016 se staly také nejteplejšími roky na Zemi v historii měření.

Měsíc únor byl teplotně mimořádně nadnormální +4,6 °C. Květen byl teplotně silně podnormální -2,1 °C, březen, červen, červenec, říjen a listopad byly teplotně normální.

Měsíce leden, duben, srpen, září a prosinec byly teplotně nadnormální.

Dle ročního úhrnu srážek 764 mm byl rok 2020 srážkově nadnormální (srážkový normál za období 1981–2010 je 686 mm).

Nejvíce srážek spadlo v červnu, v průměru 151 mm, což bylo 191 % normálu a nejméně, v průměru jen 18 mm, to je 43 % normálu, v dubnu. Měsíc červen byl srážkově mimořádně nadnormální, únor a říjen byly silně nadnormální. Měsíce srpen a září byly nadnormální, červenec a prosinec byly podnormální, Měsíce leden, duben a listopad byly srážkově silně podnormální. Pouze měsíce březen a květen byly měsíce srážkově normální.

Zdroj: Zpracováno dle údajů ČHMÚ.

VÝŽIVA ROSTLIN

Ve srovnání s rokem 2019 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, ke snížení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivy činila 101,66 kg na 1 ha zemědělské půdy. Na základě informací ČSÚ bylo v roce 2020 kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“ 3 523 871 ha.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ ha	Celkem (tis. t) čistých živin
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	272,000
2010	76,7	8,9	7,5	93,2	327,968
2011	100,7	11,3	6,5	118,5	415,175
2012	98,9	12,2	6,5	117,6	414,671
2013	94,18	11,83	7,03	113,04	398,072
2014	92,64	13,07	11,72	117,43	412,819
2015	113,67	13,91	9,48	137,06	478,861
2016	116,7	13,6	10,8	141,1	492,191
2017	112,9	15,7	9,6	138,2	486,864
2018	99,8	14,6	8,5	122,9	433,112
2019	94,23	16,47	6,13	116,83	411,656
2020	81,00	13,46	7,2	101,66	358,256

Zdroj: MZe.

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (tis. t)
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	118
2011	173
2012	201
2013	253
2014	283
2015	285
2016	258
2017	269
2018	340
2019	402
2020	338

Zdroj: MZe.

Hnojení statkovými a organickými hnojivy

V roce 2020 bylo ve statkových hnojivech (hnůj, kejda apod.) a organických hnojivech (zejména digestát z bioplynových stanic) aplikováno 27,4 kg N, 15,2 kg P₂O₅ a 26,4 kg K₂O, v průměru na 1 ha využívané zemědělské půdy v České republice. Celkový vnos čistých živin statkovými a organickými hnojivy byl 69,0 kg/ha. Do tohoto množství nejsou započítávány

živiny ve slámě, používané jako stelivo nebo zapravované do půdy jako statkové hnojivo, ani v zeleném hnojení apod. Vstup živin v digestátu z bioplynových stanic (BPS) je do této statistiky započítáván od roku 2014. Současně jsou odečítány živiny z části statkových hnojiv (zejména kejda, ale i hnůj), vstupujících do BPS. Živiny z těchto statkových hnojiv tvoří odhadem polovinu živin ve výsledném digestátu. Další živiny pochází z biomasy vstupující do BPS (zejména silážní kukuřice).

Zdroj: VÚRV, v.v.i.

Velikost, kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu Zemědělství.

OCHRANA ROSTLIN**Zhodnocení roku 2020**

Rok 2020 byl, stejně jako rok předchozí, ve znamení přemnoženého hraboše polního, který na rozdíl od roku 2019 škodil v západním cípu středních Čech a v Ústeckém kraji. Škody v důsledku jeho přemnožení dosahovaly v závěru roku 0,5 mld. Kč. Jistou měrou do zemědělského sektoru zasáhla i epidemiologická situace okolo onemocnění COVID-19. Díky omezením byla ohrožena sklizeň a zelené práce ve speciálních plodinách a sadech, která je postavena na sezónních pracovnících ze zahraničí. Celkově se však rok 2020 z pohledu zemědělského vydařil. Porosty ozimých řepok a ozimých obilovin přezimovaly relativně dobře. Lokálně byla zaznamenána v předjaří silná poškození hrabošem polním v trvalých porostech. Později se extrémní počty objevily až v průběhu léta a dále v době zakládání meziplodin a ozimých porostů na území středních a severozápadních Čech. Z tohoto důvodu bylo přijato opatření nevysévat letní meziplodiny v nejpostiženějších okresech ČR. Z pohledu zásobenosti vodou, porosty přezimovaly velice dobře (srážkově nadnormální únor). Naopak duben přinesl srážkově silně podnormální podmínky, což se krátkodobě projevilo deficiencí vláhy v porostech obilnin. Od května až prakticky do závěru pěstebního období srážky bohatě nasatily, a na řadě míst i přesatily půdní profil, což stěžovalo nejen chemické vstupy během sezóny, ale i následnou sklizeň a zakládání ozimů, které se protáhlo až do pozdních podzimních dnů.

Výskyt chorob a škůdců v roce 2020**OBILNINY**

V září a v říjnu, kdy se zakládaly ozimé porosty obilnin, bylo srážek méně, ale dostatek k tomu, aby bezproblémově vzešly. Podzim i začátek zimy byly teplotně nadprůměrné. Samotný nástup jara 2020 začal časně, a to již v únoru, kdy se teploty přes den několikrát vyhouply přes 15 °C. V březnu se převládaly dvě vlny oteplení (v polovině a na konci měsíce). Srážky v tomto období byly minimální, a proto se v dubnu začaly na řadě míst projevovat příznaky sucha v porostech. Na konci března a na začátku dubna přišly dvě mrazivé vlny, při kterých byl zaznamenán pokles teplot vzduchu v přízemní vrstvě pod -10 °C, proto bylo možné na řadě lokalit Čech i Moravy sledovat následky poškození mrazem v porostech řepky i obilnin. Nízké teploty v noci v průběhu celého dubna pak prohloubily

chládový stres. Rozvoj chorob byl díky nízkým úhrnům srážek tlumen. Lokálně se objevovaly symptomy **plísně sněžné, braničnatky pšeničné, padlí a spály ječmene**. Ze škůdců se v portech začaly objevovat dospělci **kohoutku Oulema sp.** Květen byl naopak srážkově a teplotně nadnormální, což nastartovalo úspěšnou vegetaci obilnin. Lokálně bylo potvrzeno šíření listových skvrnitostí (**septoriové skvrnitosti pšenice** – *Mycosphaerella graminicola*, **feosferiové skvrnitosti pšenice** – *Phaeosphaeria nodorum*, **pyrenoforové skvrnitosti pšenice** – *Pyrenophora tritici-repentis*). V porostech se začaly po srážkách také objevovat lokálně příznaky **rzi pšeničné a plevové** (*Puccinia recondita* a *Puccinia striiformis*). Ve vyšší míře i **mšice**. V ozimých obilninách byly zaznamenány infekce chorob ve vyšších listových patrech, v různé intenzitě, v závislosti na lokalitě, odrůdě a hnojení. V hustých porostech ječmene se objevilo **padlí ječmene** (*Blumeria graminis*), **spála ječmene** i **sít'ová skvrnitost ječmene** (*Pyrenophora teres*). Červen byl srážkově nadnormální, což ovlivnilo následné **fuzarióné infekce** v klasech jak pšenice, tak ječmene. Vlivem intenzivních srážek nebylo možné zajistit dostatečnou ochranu proti klasovým chorobám, což se ve finále potvrdilo vyšším nárůstem podílu DON ve vzorcích zrna. Červenec byl teplotně i srážkově podprůměrný. V tomto období se začaly objevovat masivní problémy s **hrabošem** ve Středočeském kraji a později v části severozápadních Čech. Některé lokality byly těsně před sklizní zcela zdevastovány. Výsev nových ozimů pro sezónu 2020/2021 byl významně ovlivněn vysokými úhrny srážek během celého podzimu, poslední ozimy se sely ještě v průběhu listopadu.

Kukuřice

Ročník 2020 byl pro pěstitele kukuřice mimořádně bohatý na srážky, které ovšem komplikovaly sklizeň kukuřice na zrno na celé řadě lokalit Moravy. Výnosy této plodiny se v porovnání s rokem 2019 zvýšily díky příhodným podmínkám. Co se týče hmyzích škůdců, poškození **zavíječem kukuřičným** (*Ostrinia nubilalis*), bylo díky vlhkostním podmínkám v květnu silné. V porostech bylo možné koncem září pozorovat polámaná stébla a poškozené palice rostlin ve vysoké míře. V souvislosti s vysokými úhrny srážek v květnu a vyšší škodlivosti **housenek zavíječe kukuřičného** se na řadě míst objevilo také napadení palic **bělorůžovou hnílobou** (*Fusarium sp.*). Koncem června, a především v červenci, se začaly v porostech kukuřice objevovat dospělci **bázlivce kukuřičného** (*Diabrotica virgifera*), které pak především v oblastech jižní Moravy a Čech způsobují díky monokulturnímu pěstování pravidelné problémy. V roce 2020 byla zjištěna obecně nižší škodlivost, v porovnání s roky předchozími, a to díky vysokému nasycení půdního profilu vodou v průběhu května a června. Brouci se pravděpodobně na nejpodmáčenějších pozemcích utopili.

OLEJNINY

První nálety **krytonosců** (*Ceutorhynchus sp.*) se již několik let nazad díky změnám klimatu posouvají do brzkých termínů a pravidlem z posledních let tak bývá, že signalizace prvního ošetření odpovídá polovině března. Ochrana proti stonkovým krytonoscům se v posledních letech stává klíčovou díky jejich vysokému tlaku a omezenému spektru účinných látek insekticidů. Během dubna se do porostů začaly dostávat **imaga blýskáčka řepkového**, které lokálně při podceněné ochraně, způsobovaly škody na poupatech nakvétajících řepky. Díky silným

srážkám v průběhu května nebylo možné zajistit dostatečnou ochranu porostů řepky před infekcemi **hlízenkou** (*Sclerotinia sclerotiorum*), z tohoto důvodu řada porostů zaznamenala silné poškození v důsledku napadání tímto polyfágním původcem. Poškození **šešulovými škůdci** (*Dasyneura brassicae*, *Ceutorhynchus obstrictus*) se pohybovalo na nízké úrovni plošně, pouze lokálně docházelo k vyšším výskytům. Výnosy řepky byly i díky průběhu ročníku a vlivem tlaku škůdců o desetinu nižší. Porosty zakládané na podzim byly již tradičně napadány hned po vzejití populacemi **dřepčiků rodu Phyllotreta** a **dřepčikem olejovým**. Později po vytvoření pravých listů, vykazovaly porosty lokálně silné napadení **mšicemi** a **zápředníčkem polním**. Silné výskyty minoritních škůdců řepky jsou dávány do souvislosti se špatnou agrotechnikou plodiny a nárůstem podílu pěstované řepky na českých polích.

Mák

Průběh počasí z pohledu výskytu chorob a škůdců máku byl díky srážkově nadprůměrnému květnu a červnu hojný na projevy chorob. Nejčastěji se jednalo o **plíseň máku** a **pleosporová skvrnitost máku** (*Peronospora arborescens*, *Pleospora papaveracea*). Vlivem biotických a abiotických faktorů došlo k silnému poléhání porostů na celé řadě lokalit. Z hmyzích škůdců byl nejčastějším problémem výskyt **mšic** a lokálně též **krytonosce makovicového** (*Ceutorhynchus macula-alba*) nebo **krytonosce kořenového** (*Stenocarus ruficornis*).

OKOPANINY

Lilek brambor

V důsledku srážkově nadprůměrného roku byly signalizovány první aplikace proti **plísni brambor** (*Phytophthora infestans*) v ranobramborářských oblastech již koncem května. Dostatek srážek v červnu, červenci a v srpnu vytvořil vhodné podmínky pro další šíření plísně, která začala napadat i hlízy. Deště a trvalé podmáčení omezovaly chemické vstupy do porostu, což způsobilo, že od druhé poloviny června se plíseň začala šířit epidemicky. První výskyty **mandelinky bramborové** (*Leptinotarsa decemlineata*) byly pozorovány v polovině května, škodlivé výskyty larev a dospělců se objevily na celé řadě lokalit v polovině června. Na rozdíl od roku 2019, nebyla v tocích, ani ve vzorcích brambor zjištěna **karanténní bakterie Ralstonia solanacearum**.

Cukrovka

První výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy** (*Cercospora beticola*) byly na většině lokalit pozorovány v polovině července. Plošně silné výskyty choroby byly pozorovány ve středních Čechách i na Moravě. Ostatní houbové choroby (**padlí řepy a ramulariová skvrnitost řepy**) byly zjištěny pouze ve slabé intenzitě. Škodlivé výskyty **mšice makové** se objevily na většině pozorovaných ploch řepy. Od roku 2017 se sledují v porostech cukrovky též **dospělci makadlovek**, jejichž larvy škodí na řepě. Jedná se o druh **Scrobipalpa sp.** Vlivem intenzivních srážek byla ochrana proti tomuto škůdci velmi problematická. Napadení v tradičních oblastech pěstování (Středočeský a Olomoucký kraj) zaznamenal v roce 2020 střední až silná napadení porostů.

SPECIÁLNÍ PLODINY

Chmel

Díky nadstandardním srážkám se chmelu po letech dařilo dobře, sklizeň chmele byla přesto průměrná. Z pohledu ochrany rostlin byl příznivý rok pro rozvoj **peronospor chmelové** (*Pseudoperonospora humuli*). Především v druhé polovině pěstební sezóny docházelo k napadení hlávek. Počasí nesvědčilo **svilušce chmelové** (*Tetranychus urticae*), její výskyt se na Moravě i v Čechách objevoval v nízké intenzitě. Výskyt **lalokonose libečkového** (*Otiorhynchus ligustici*) byl zaznamenán lokálně v silných počtech, ale bez větších škod, jelikož chmel rychle odrůstal. **Mšice chmelová** (*Phorodon humuli*) byla zaznamenána v polovině května, ale její výskyt nepřekračoval práh škodlivosti vesměs po celou sezónu.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny a peckoviny

Kvalita sklizeného ovoce byla ovlivněna pozdními mrazíky, které přišly v několika vlnách v březnu a dubnu. V letních měsících se na území ČR vyskytly i extrémní úhrny srážek místy provázené krupobitím, které způsobily další ztráty na kvalitě a výnosu zejména u jádrovin. Sklizeň byla ovlivněna epidemiologickou situací okolo onemocnění COVID-19, která zkomplikovala organizaci práce v sadech. První výskyty **strupovitosti jabloně** (*Venturia inaequalis*) byly zjištěny v první a druhé dekádě června. Později vlivem vysokého úhrnu srážek a omezené možnosti pravidelné fungicidní ochrany, se na většině lokalit objevily v průběhu června silné výskyty choroby. První výskyty **padlí jabloně** (*Podosphaera leucotricha*) byly zaznamenány v závislosti na lokalitě, od dubna do června. Škodlivé výskyty byly pozorovány především na Moravě a jižních Čechách. První výskyty **obaleče jablečného** (*Cydia pomonella*) byly pozorovány již počátkem května, výskyty byly obecně slabé až střední. Výskyty většiny živočišných škůdců ve škodlivé intenzitě byly pouze výjimečné.

Výskyt většiny chorob peckovin byl většinou sporadický, lokálně byly zjištěny škodlivé výskyty **moniliniové spály** /meruňky, broskvoně, slivoně/ (*Monilinia laxa*), škůdci byli sledováni ve feromonových lapačích. Nálety do lapačů byly zpravidla ve dvou vlnách, po kterých následovalo ošetření. **Obaleč východní** a **obaleč švestkový** (*Cydia molesta*, *Cydia funebrana*) a jeho poškození byl zaznamenán pouze ve slabé intenzitě. Poškození **tmavkou švestkovou** (*Eurytoma schreineri*) se objevilo jen na několika lokalitách, silné poškození na Jičínsku.

Réva vinná

Na jaře v roce 2020 pokračovaly škodlivé výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) na území jižní Moravy. V roce 2020 byly opět pozorovány v celé Vlnařské oblasti Morava silné výskyty **fytoplazmového žloutnutí** a **červenání listů révy** (původce 'Candidatus' *Phytoplasma solani*, syn. *Potato stolbur phytoplasma*, syn. choroby stolbur révy). Přenašečem této fytoplazmy je **křísek žilnatka virosoná** (*Hyalesthes obsoletus*), jehož hlavní živnou rostlinou je svačec rolní, který je současně rezervoárem patogenu. Teplotní suma pro zralost oospor původce **plísňe révové** (*Plasmopara viticola*), byla

dosažena na konci dubna a počátkem května. Méně vhodné teplotní podmínky v měsíci květnu však oddálily nástup primárních infekcí. První výskyty byly zjištěny na několika lokalitách ve Vlnařské oblasti Morava až v polovině června během kvetení révy, např. v okr. Znojmo nebo Uherské Hradiště. Byly to infekce, které nastaly za lokálních dešťových srážek v první dekádě června. Významné primární infekce nastaly za vydatných a opakovaných dešťových srážek a příznivých teplotních podmínek v závěru druhé dekády a počátkem třetí dekády června a silnější výskyty byly zaznamenány koncem června, především na počátku července. Silnější výskyty byly zaznamenány až ve druhé polovině srpna ve fázi zaměkání a vybarvování bobulí, kdy po období vydatnějších srážek došlo k šíření choroby na vrcholech letorostů a na zálistcích. Škodlivé výskyty choroby byly zaznamenány i ve Vlnařské oblasti Čechy. Z důvodu slabého a převážně pozdního výskytu **padlí révy**, původce (*Erysiphe necator*) nebyla v roce 2019 infikována bazální očka letorostů patogenem a byl předpoklad pouze omezeného výskytu zdrojů infekce, a tedy slabšího a opožděného výskytu choroby v roce 2020 a rovněž i zahájení ošetřování. Příznivé podmínky pro sekundární šíření patogenu nastaly ve třetí dekádě května. První výskyty padlí révy na listech byly zjištěny ve 2. týdnu června v období kvetení révy. Silné výskyty choroby na listech byly pozorovány až v závěru vegetace, v období dozrávání hroznů. Silné výskyty choroby byly pozorovány i ve vlnařské oblasti Čechy. Vlivem příznivých podmínek, deštivého počasí v červnu v době kvetení a krátce po odkvětu došlo k lokálním výskytům **botrytiové hnilyby květenství**. První výskyty **šedé hnilyby hroznů révy** (původce *Botrytis cinerea*) na hroznech byly výjimečně zjištěny již v období zaměkání bobulí, většinou až v období sklizňové zralosti hroznů. Vydatné dešťové srážky na počátku, ale především na konci září a potom v říjnu, v období dozrávání pozdních odrůd způsobily praskání bobulí a šíření choroby. Silné výskyty choroby se projeví, pokud nebyla zajištěna včasná a dostatečně intenzivní ochrana porostů. V roce 2020 byly opět zjišťovány velmi silné a narůstající výskyty chřadnutí a odumírání révy – **syndrom Esca** (původce *Phaeomoniella chlamydospora*, *Phaeoacremonium aleophilum*, *Fomitiporia mediterranea* aj. druhy houbových patogenů) v celé Vlnařské oblasti Morava. Lokálně silné výskyty **kadeřavosti révy vinné způsobené hálčivcem révovým** (*Calepitrimerus vitis*), která se projevuje deformacemi listů a nestejným růstem letorostů, byly pozorovány již počátkem května. Současně byly pozorovány výskyty plstnatosti révy vinné způsobené **vlnovníkem révovým** (*Colomerus vitis*) ve slabé až střední intenzitě. V rámci monitoringu byly sledovány též výskyty **dospělců obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) ve feromonových lapačích nebo též **dospělci obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*). Prozatím bez ekonomické škodlivosti byly v porostech révy sledovány i invazní druhy **octomilka japonská** (*Drosophila suzukii*) a **křísek révový** (*Scaphoideus titanus*), přenašeče závažné regulované (karanténní) fytoplazmové choroby – **žlutého žloutnutí révy** (původce 'Candidatus' *Phytoplasma vitis*, syn. *Grapevine flavescence dorée phytoplasma*, GFD), která se však dosud na našem území nevyskytuje. Výskyty škůdce byly převážně ve slabé intenzitě (okres Břeclav – Valtice, Némčičky u Hustopečí, okres Uherské Hradiště – Boršice u Buchlovic), pouze výjimečně v silné intenzitě (okres Břeclav – Velké Němčice). Koncem měsíce srpna a během září bylo často pozorováno poškození zrajících bobulí hmyzem, např. **včelou medonosnou**, nebo **vosou obecnou**, brouky **zlatohlávkou huňatými** a **ptáky, špačkem obecným**.

Bližší informace o aktuálním výskytu škůdců lze nalézt na stránkách Rostlinolékařského portálu (http://eagri.cz/public/app/srs_pub/fytoportal/public/#rlp|domu|uvod)

Zdroj: ÚKZÚZ

OSIVO A SADBA

V roce 2020 se udály v semenářské legislativě podstatné změny. Vstoupila v platnost **novela zákona č. 219/2003 Sb., o oběhu osiva a sadby** ve znění pozdějších předpisů a v návaznosti na to dochází k novelizaci většiny prováděcích vyhlášek týkajících se této problematiky (**vyhláška č. 129/2012 Sb.**, o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, **vyhláška č. 378/2010 Sb.**, o stanovení druhového seznamu, **vyhláška č. 332/2006 Sb.**, o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy, ovocných rodů a druhů a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, **vyhláška č. 96/2018 Sb.**, o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů a **vyhláška č. 61/2011 Sb.**, o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby, ve znění pozdějších předpisů). Novinkou je zcela nová vyhláška č. 365/2020 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území uzavřených pěstebních oblastí pro výrobu rozmnožovacího materiálu předstupňů a základního rozmnožovacího materiálu brambor.

V důsledku „Dohody o vystoupení Spojeného království z EU“ (tzv. Brexitu) vstoupily v závěru roku 2020 v platnost **nové fyto-sanitární předpisy EU**. Jejich některá ustanovení mají praktický dopad na profesionální provozovatele, kteří se zabývají produkcí rozmnožovacího materiálu rostlin a obchodem s ním. Součástí nových nařízení Komise je i **uznání rovnocennosti rozmnožovacího materiálu a sadby** vyprodukovaných v EU a v UK.

V oboru osivářství bylo koncem roku 2020 zaregistrováno či zaevidováno u Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) 1 006 subjektů (+4 % oproti 2019), které vyrábí, uvádí do oběhu a dováží osiva zemědělských druhů, zeleniny nebo sazenice zeleniny, včetně zpracovatelů farmářských osiv. Ne všechny tyto subjekty jsou bohužel aktivní. Od 14. 12. 2019 je **rozšířena povinnost registrace pro vývozce** rozmnožovacího materiálu do třetích zemí.

S tím souvisí i **nová pravidla pro získání oprávnění k vydávání rostlinolékařských pasů**. Koncem roku 2020 toto nové oprávnění podmíněné složením distančního testu vlastnilo 137 osob.

Komplexní údaje o produkci osiva a sadby jsou získávány s ročním zpožděním a v členění na sklizňové roky, jelikož v průběhu roku po sklizni je osivo dále zpracováváno a uznáváno. Sklizňový rok 2019 (1. 7. 2019 – 30. 6. 2020) byl podobně jako rok předchozí silně poznamenán suchem, což se výrazně projevilo na vlastnostech i výnosech osiva. Zakládání porostů na podzim 2018 proběhlo v řádných agrotechnických termínech, avšak porosty byly zasety do suché, špatně zpracované půdy s výskytem hrudovitosti. To se projevilo horším vzcházením porostů a jejich lokální nevyrovnaností a mezerovitostí. Celý podzim byl srážkově podprůměrný a teplotně nadprůměrný. Větší množství srážek přinesl až přelom října a listopadu. Výskyt plevelů a houbových chorob byl průměrný, porosty byly dobře připravené na přezimování. Zima nezpůsobila na porostech žádné závažné škody. Nevyskytovala se dlouhá období s velkými mrazy a díky sněhové pokrývce nedocházelo k jejich vymrznutí. Jarní období (2019) se vyznačovalo teplotně a vláhově příznivými poměry. Většina porostů ozimů byla regeneračně přihnojena, herbicidní ošetření proběhlo již na podzim. Vlivem teplého jara došlo k rychlejšímu rozvoji chorob a škůdců.

Celková plocha množitelských ploch pro zemědělské plodiny a brambory je v ČR poměrně stabilní a pohybuje se posledních 10 let okolo 100 tis. ha. Uznané množitelské plochy pro zemědělské plodiny v roce 2019 zaznamenaly oproti roku předešlému mírný nárůst o 2 % (+2 060 ha) na 99,3 tis. ha (95 % z přihlášených). Výrazně o 10 % (+960 ha) přibýlo pouze uznaných množitelských ploch olejnin, naopak o 35 % (z 631 na 410 ha) poklesly plochy kukuřice, jejíž osivo se z převážné většiny dováží. Obilniny bez kukuřice představovaly 54 % (53,8 tis. ha) všech uznaných množitelských ploch a dokonce 83 % (171 tis. t) výnosů všech certifikovaných osiv zemědělských plodin (206 tis. t). V roce 2019 celkový výnos těchto osiv poklesl o 8,8 tis. ha (-4 %) oproti roku předešlému. Uznané množitelské plochy brambor v roce 2019 jen velmi mírně vzrostly na 2 490 ha (+2 %), podobně výnos certifikované sadby brambor z 54,9 tis. t na 55,3 tis. t.

Celkové **přihlášené** množitelské plochy v roce 2020 opět lehce narostly na 108 tis. ha. (+3 %) oproti přihlášeným plochám v roce 2019.

Vývoj rozsahu uznaných množitelských ploch uznaného osiva (2016–2019)

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)			
	2016	2017	2018	2019
Obiloviny	50 905	49 503	52 907	53 847
Kukuřice	955	602	631	410
Luskoviny	9 655	10 147	7 889	8 069
Olejniny a přádné rostliny	8 901	7 680	9 536	10 496
Jeteloviny	12 172	16 408	14 547	14 171
Trávy	9 083	9 946	9 778	10 013
Jiné krmné plodiny	3 673	2 554	1 936	2 278
CELKEM	95 343	96 840	97 224	99 284
Sadba brambor	2 573	2 512	2 444	2 490

Zdroj: ÚKZÚZ

Většina exportu osiva (cca 90 %) se realizuje na vnitřním trhu EU, kde jsou tradičně nejvýznamnějšími odběrateli Slovensko a Polsko, dále Německo, Rakousko, Francie, Itálie, Holandsko a Maďarsko. Z třetích zemí jsou to především země bývalého Sovětského svazu. Významným vývozním artiklem z ČR je především osivo trav a jetelovin, hořčice, kukuřice, píce, trav, luskovin a zelenin. Celkově se do ČR dovezlo v roce 2019 23,5 tis. t osiv zemědělských plodin. Největší položku představují obiloviny (14,9 tis. t – 63 %) a z nich konkrétně kukuřice, které se importovalo 9,2 tis. t – 39 % z celkového objemu dovezených osiv. Dále se dováží velké množství osiv trav (3,5 tis. t – 15 %) a olejnin (2,5 tis. t – 11 %). Důležitý je i dovoz sadby brambor (11 tis. t), který představuje zhruba pětinu z vyrobeného množství sadby v ČR.

V rámci národních dotačních programů byly v sektoru osiva a sadby v roce 2020 poskytnuty a vyplaceny finanční prostředky dotačních titulů 3.d. (Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou rostlinných komodit) a 9.A.b.4. (Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin). V rámci dotačního titulu 3.d. byly schváleny žádosti 33 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 103,7 mil. Kč. Tato částka představuje meziroční navýšení téměř o 9 mil. Kč. V dotačním titulu 9.A.b.4. byly schváleny žádosti 13 žadatelů s vyplacenou celkovou částkou cca 10,3 mil. Kč. U obou dotačních programů byl zaznamenán nárůst vyplacených finančních prostředků.

Ochrana práv k odrůdám a registrace odrůd

Nepříznivý kontext roku 2020 neměl prakticky žádný vliv na aktivitu žadatelů v oblasti registrace odrůd a ochrany jejich práv. V řízení o registraci nových odrůd bylo přijato 601 žádostí (87 % z nich pro zemědělské druhy) a bylo vydáno 230 pozitivních rozhodnutí. Bylo přijato 63 žádostí a vydáno 64 osvědčení o udělení ochranných práv. Celkový počet **registrovaných odrůd** v České republice koncem roku 2020 byl tedy **3 679 (+6 %)**, z toho 49 % zemědělských druhů, 29 % zeleninových a 22 % ovocných. Celkový počet **chráněných odrůd** na národní úrovni byl **784 (+1 %)**, z toho 70 % zemědělských druhů, 17 % ovocných, 9 % okrasných, 3 % zeleninových a 1 % léčivých a aromatických.

Rostlinné komodity

OBILOVINY

Rozhodující vliv na dosaženou úroveň výroby pšenice mělo a má opět počasí. To umožnilo zemědělcům na podzim roku 2019 provést bezproblémovou přípravu a také etapové seti ozimů, kdy se podařilo zasít ozimé obiloviny převážně v odpovídajícím agrotechnickém termínu. Ozimy vzházely docela rovnoměrně především vlivem příznivých teplotních, ale i srážkových poměrů v průběhu celého podzimu 2019. Proto jejich stav byl na podzim uspokojivý, porosty byly přiměřeně odnožené a kondice porostů byla hodnocena většinou jako dobrá.

Zima marketingového roku 2019/2020 byla velmi teplá. Průměrná teplota za zimní sezonu (prosinec až únor) byla 2,0 °C, což je o 3,3 °C více než normál ročníků 1981–2010. Prosinec 2020 a leden 2021 byly hodnoceny jako teplotně nadnormální s odchylkou od normálu +2,8 a +2,3 °C. Teplotně mimořádně nadnormální byl únor 2020 s odchylkou +4,6 °C

od normálu. Srážkově byla zima marketingového roku 2019/2020 jako celek normální. Za zimní sezonu 2019/2020 spadlo na území ČR v průměru 134 mm srážek, což představuje 102 % normálu ročníků 1981–2010. První dva měsíce zimní sezony byly na srážky poměrně chudé. V prosinci roku 2019 spadlo na území ČR v průměru 76 % normálu, v srážkově silně podnormálním lednu 2020 pak pouhých 43 % normálu. Následoval však srážkově silně nadnormální únor 2020, kdy na území ČR spadlo 205 % normálu.

Měsíc únor 2020 byl teplotně mimořádně nadnormální (průměrná denní teplota vzduchu na území ČR byla kromě dne 28. nad hodnotou normálu) a v některých lokalitách začalo seti jařin již v polovině února, ale na většině území seti probíhalo během první poloviny března 2020.

Měsíc březen 2020 byl teplotně a srážkově normální, větší část měsíčního úhrnu srážek byla zaznamenána v první polovině měsíce, a proto ve druhé polovině měsíce docházelo k prohlubování sucha. Suché období způsobilo problémy jak u ozimů, tak také u jařin, kdy docházelo především k nerovnoměrnému vzházení a mezerovitosti vysetých jařin.

Duben 2020 byl teplotně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 9,2 °C byla o 1,3 °C vyšší než normál ročníků 1981–2010. Srážkově byl duben 2020 silně podnormální, průměrný měsíční úhrn srážek 18 mm představuje 43 % normálu ročníků 1981–2010. Jedná se o druhý nejnižší dubnový úhrn srážek (společně s dubnem 1988) zaznamenaný na území ČR v období od roku 1961. Dle údajů portálu Intersucho se sucho na konci měsíce dubna roku 2020 vyskytovalo na téměř 99 % území České republiky, na 13 % se vyskytovalo extrémní sucho. Pás extrémního sucha byl sledován na severní a jižní Moravě, ve Slezsku a v Krušnohoří. Výrazné sucho se vyskytovalo také na Plzeňsku, na Novohradsku, v březlavském výběžku a v Bílých Karpatech.

Květen roku 2020 byl na území ČR teplotně silně podnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 10,9 °C byla o 2,1 °C nižší než normál 1981–2010. Společně s rokem 1974 se tak řadí jako 10. až 11. nejchladnější květen v období od roku 1961. Srážkově byl květen 2020 na území ČR normální. Průměrný měsíční úhrn 75 mm představuje 109 % normálu. Průběh počasí v květnu 2020 vyhovoval původci padlí (*Blumeria graminis*), které se vyskytovalo na řadě lokalit v porostech ječmene i pšenice ve střední či silné intenzitě. V průběhu května 2020 se také objevilo v některých okresech silné napadení původci choroby pat stébel.

Červen 2020 byl na území ČR dle údajů ČHMÚ teplotně normální, průměrná měsíční teplota vzduchu 16,4 °C byla o 0,6 °C vyšší než normál. Srážkově byl červen 2020 na území ČR mimořádně nadnormální, měsíční úhrn srážek 151 mm činí 191 % srážkového normálu 1981–2010. Jedná se o nejvyšší červnový úhrn srážek na území ČR zaznamenaný v období od roku 1961.

Červenec roku 2020 byl teplotně normální. Průměrná měsíční teplota vzduchu 17,7 °C byla o 0,1 °C nižší, než normál. Za posledních deset let to byl druhý nejchladnější červenec. Srážkově byl tento měsíc podnormální, měsíční úhrn srážek 61 mm činí 69 % srážkového normálu.

Srpen 2020 byl teplotně nadnormální, průměrná měsíční teplota vzduchu 18,8 °C byla o 1,5 °C vyšší. Společně s rokem 2017 jde o šestý nejteplejší srpen na území ČR v období od roku 1961. Srážkově byl srpen nadnormální, v průměru na území ČR spadlo 110 mm srážek, což představuje 138 % normálu. Srpen 2020 se tak řadí jako 7. nejdeštivější srpen v období od roku 1961.

Sklizeň obilovin v roce 2020

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	celkem
	ozimá	jarní	celkem		ozimý	jarní	celkem					
P	774,6	23,9	798,6	31,4	114,6	217,3	331,9	46,7	42,1	87,2	6,9	1 344,8
V	6,20	4,31	6,14	5,48	6,09	5,15	5,47	3,92	5,07	9,46	1,98	5,36
S	4 799,3	103,2	4 902,4	172,4	697,9	1 118,3	1 816,2	183,4	213,3	825,5	13,6	3 224,4

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: U = ukazatel. P = plocha sklizně (v tis. ha). V = výnos (v t/ha). S = sklizeň (v tis. t).

Sklizeň ozimých pšenic se rozbíhala velmi pomalu a téměř až do konce července 2020 byl její postup nejpomalejší za poslední roky. K 27. 7. 2020 bylo sklizeno necelých 10 % ploch ozimé pšenice, zatímco v roce 2019 to bylo 45 %, v roce 2018 dokonce více než polovina (51 %). Žně provázely časté srážky a porosty, které byly často místy nebo zcela polehlé, dlouho osychaly. Byl tak reálný předpoklad, že dojde ke zhoršení kvality. V průběhu měsíce srpna se počasí vždy na několik dní ustálilo, a nakonec sklizeň přece jen pokračovala rychlejším tempem. Časový postup podílu sklizených ploch sice zůstal pomalejší než v předcházejících 3 sklizňových letech 2017–2019, předstihl ale roky 2016 a 2014.

Úroveň výroby pšenice je mírně vyšší (4 902,5 tis. t) a velmi se podobá sklizňovému ročníku 2011/2012 (4 913,0 tis. t). Přes tento mírný nárůst oproti minulému ročníku (o 90,3 tis. t), se v zásadě nebude celkový charakter našeho vnitřního trhu měnit (vzhledem k neustále nízké domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 2 470,0 tis. t této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 70,0 tis. t.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality produkce roku 2020 (celkem bylo analyzováno 582 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2020 byly potvrzeny průměrné výsledky kvality potravinářské pšenice. Hlavním limitujícím faktorem kvality ročníku 2020 sklizené pšenice je znovu objemová hmotnost. Požadavku normy 76 kg/hl vyhovělo 66 % vzorků. Letošní průměrná objemová hmotnost (77,2 kg/hl) je stejná jako v roce 2016, kdy byl však podíl vyhovujících vzorků mírně vyšší (69 %), protože nízká objemová hmotnost byla vázána pouze na několik málo oblastí. Nejnížší OH byla v roce 2010 (průměr 76,6 kg/hl), kdy požadavku normy vyhovělo pouze 59 % vzorků pšenice.

Porostlá zrna byla nalezena u více než poloviny analyzovaných vzorků pšenice (nejvyšší obsah 10,3 %, nevyhovělo 3,7 %). Pozorován byl také hojný výskyt fuzariózních zrn. Tyto zrna pak v roce 2020 bylo často obtížné rozeznat, neboť jejich symptomy mohly být maskovány nebo zaměňovány s celkově světlejší barvou zrna. Více než 0,3 % fuzariózních zrn bylo zjištěno u 65 % vzorků, v roce 2019 to bylo 15 % vzorků a v roce 2018 16 % vzorků. Vyšší výskyt byl zaznamenán např. v roce 2016 (51 %).

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2020 mírně klesla proti předchozímu roku o 17,3 tis. ha na 1 344,9 tis. ha. Přesto se z dlouhodobého hlediska osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 320–1 400 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření se toto mírné snížení projevilo o 1,3 %.

V roce 2020 je průměrný hektarový výnos obilovin ve výši 6,04 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem 2019 jde o nárůst o 0,39 t/ha (tj. o 6,5 %).

Celková sklizeň obilovin v roce 2020 ve výši 8 126,7 tis. t je stanovena na základě definitivní sklizně obilovin dle ČSÚ k 18. 2. 2021. Proti skutečnosti předchozího roku je o 480,5 tis. t (tj. o 6,3 %) vyšší. Ve srovnání se sklizní roku 2019 jde o mírný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné také se sklizňovým ročníkem 2011 a 2015. Tato produkce se historicky řadí na osmé místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o mírně vyšší sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500–6 000 tis. t obilovin celkem.

Stav počátečních zásob obilovin v roce 2020 se především vlivem vyšší produkce nevýznamně zvýšil a dosáhl výše 1 365,2 tis. t.

V průběhu marketingového roku 2019/2020 se celkem dovezlo ze zahraničí 340,5 tis. t obilovin, což představuje oproti skutečnosti předchozího roku snížení o 118,9 tis. t. Z dlouhodobého pohledu se tento pokles objemu dovezených obilovin pomalu dostává k obvyklým průměrům dovozu. Převážná část dovozu ročníku 2019/2020 byla realizována prostřednictvím dovozu kvalitních partií sladovnického ječmene a velmi kvalitních partií potravinářské pšenice a žita, ale také kukuřice na zrno. Podstatná část dovozu se uskutečnila v rámci vnitrounitního obchodu, kdy se dovezlo do České republiky 323,9 tis. t obilovin, a dovoz ze třetích zemí činil 16,6 tis. t.

V marketingovém roce 2019/2020 byla domácí spotřeba 5 176,0 tis. t. Všechny obiloviny, které jsou určeny pro využití na technické užití, jsou buď zpracovávány na bioetanol, etanol anebo jsou využity jako energetická plodina pro výrobu biomasy (žito, oves, triticale, kukuřice aj.) – bioplynové stanice. V roce 2020 byla z obilovin pro účel výroby bioetanolu nejvíce využita kukuřice na zrno. U ostatních tradičních obilovin (pšenice, triticale) bylo jejich technické užití využito především na výrobu biomasy.

Celkový vývoz byl v marketingovém roce 2019/2020 vyšší a potvrdily se tak původní předpoklady, že vývoz znovu dosáhne opětovně velmi vysoké úrovně. Celková úroveň vývozu se nacházela ve výši 2 833,7 tis. t. Vývoz byl uskutečňován především z volného trhu. Intervenční nákup obilovin v České republice ze sklizně roku 2019 byl zahájen dle pravidel režimu intervenčního nákupu stanovených Evropskou komisí, která jsou platná pro všechny členské státy EU. V České republice byl intervenční nákup otevřen v období od 1. listopadu 2019 do 31. května 2020 a bylo umožněno ho realizovat v množstevním stropu pro pšenici obecnou v souhrnném objemu 3,0 mil. t. Zemědělskými subjekty nebo obchodníky však nebylo od 1. listopadu 2019 do 31. května 2020 do intervenčního nákupu nabídnuto žádné množství obilovin.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2019/2020

Ukazatel	Jednot.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	839,4	31,1	319,6	42,5	39,7	75,9	5,4	1 352,5
Výnos	t/ha	5,73	5,06	5,38	3,16	4,93	8,29	1,55	5,65
Výroba	tis. t	4 812,2	157,6	1 718,1	134,4	195,4	620,3	8,3	7 646,2
Počáteční zásoby	tis. t	638,0	5,1	181,4	43,9	30,5	466,1	0,2	1 365,2
Dovoz	tis. t	61,1	16,8	70,4	2,5	0,6	175,3	13,8	340,5
Celková nabídka	tis. t	5 511,3	179,5	1 969,9	180,8	226,5	1 261,7	22,3	9 351,9
Domácí spotřeba celkem	tis. t	2 765,0	122,0	1 455,0	107,0	172,0	553,0	2,0	5 176,0
z toho: potraviny	tis. t	1 270,0	115,0	730,0	27,0	0,0	15,0	1,5	2 158,5
osiva	tis. t	165,0	5,0	110,0	12,0	12,0	18,0	0,5	322,5
krmiva	tis. t	1 260,0	2,0	610,0	65,0	110,0	430,0	0,0	2 477,0
tech. užití	tis. t	70,0	0,0	5,0	3,0	50,0	90,0	0,0	218,0
Vývoz	tis. t	2 237,5	24,7	257,3	30,0	13,1	251,8	19,3	2 833,7
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	5 002,5	146,7	1 712,3	137,0	185,1	804,8	21,3	8 009,7
Konečné zásoby	tis. t	508,8	32,8	257,6	43,8	41,4	456,9	1,0	1 342,2

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR. Marketingový rok u obilovin začíná 1. 7. běžného roku a končí 30. 6. následujícího roku.

Pro vývoz obilovin do zahraničí byly od počátku marketingového roku 2019/2020 dány stejně dobré předpoklady jako v předchozím marketingovém roce 2018/2019 a tak docházelo k jeho poměrně vysoké realizaci výhradně z volného trhu. Vývoz z volného trhu směřoval především do sousedních členských států EU (Německo, Rakousko a Polsko).

Pravidla režimu intervenčního nákupu jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Pro hospodářský rok 2019/2020 byl v rámci všech členských států EU 27 stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 mil. t, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 €/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl platný množstevní strop 0 t. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 € na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vycházel ze základních zařízení, která upravovala provádění společné organizaci trhu s obilovinami. V hospodářském roce 2019/2020 nebyl, vzhledem k výši tržních cen, intervenční nákup pšenice realizován.

V marketingovém roce 2019/2020 došlo k mírnému poklesu konečných zásob na konečnou úroveň 1 342,2 tis. t. V meziročním porovnání se jedná o pokles o 23,0 tis. t (tj. o 1,7 %). Při srovnání celkového užití s předchozím obdobím došlo k navýšení o 411,3 tis. t na úroveň 8 421,0 tis. t. Toto navýšení pramení především z výrazně vyššího vývozu.

Ozímá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se

bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Úroveň výroby pšenice je mírně vyšší (4 902,5 tis. t) a velmi se podobá sklizňovému ročníku 2011/2012 (4 913,0 tis. t). Přes tento mírný nárůst oproti minulému ročníku (o 90,3 tis. t), se v zásadě nebude celkový charakter našeho vnitřního trhu měnit (vzhledem k neustále nízké domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině.

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2019/2020 došlo k nevýznamnému navýšení její krmné spotřeby na úroveň 1 260,0 tis. t. Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2019/2020 nebyly problémy se zajištěním dostatku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru.

Spotřeba pšenice na obyvatele a rok v roce 2019 dosáhla podle ČSÚ 124,4 kg v hodnotě zrna (97,0 kg v hodnotě mouky) a vzrostla oproti předchozímu roku o 0,1 kg (0,1 %). Tímto mírným navýšením bylo potvrzeno zastavení poklesu ve spotřebě pšenice pro lidskou výživu, který byl nastartován v roce 2012.

Pšenice je stále v ČR nejdůležitější krmnou obilovinou. V marketingovém roce 2019/2020 došlo k nevýznamnému navýšení její krmné spotřeby na úroveň 1 260,0 tis. t.

Podstatná část pšenice je stále pěstována s cílem dosáhnout potravinářskou kvalitu a zajistit si tak vyšší hladinu realizační ceny. V marketingovém roce 2019/2020 nebyly problémy se

zajištěním dostatku kvalitní suroviny pro potřeby krmivářského sektoru. V marketingovém roce 2019/2020, s ohledem na vyšší sklizeň obilovin, ale s průměrnými jakostními ukazateli, a také vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, ceny všech obilovin stagnovaly, nebo začaly postupně narůstat, a držely se tohoto trendu po celý marketingový rok. V ČR ihned po sklizni ceny pšenice začaly různě kolísat v cenové hladině kolem 3 900–4 400 Kč/t a kolem této hladiny se pohybovaly prakticky po celý marketingový rok. Nejvyšší cenová úroveň marketingového roku 2019/2020 byla u pšenice potravinářské docílena v červenci 2019 ve výši 4 363 Kč/t.

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2020 výměry 331,9 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku mírně vzrostla o 12,3 tis. ha (tj. o 3,9 %). Důvodem tohoto mírného navýšení byl jednak mírný nárůst osevních ploch u jarního ječmene o 5,4 tis. ha (tj. o 2,5 %) na 217,3 tis. ha a také pokračování růstu u osevních ploch ozimého ječmene o 6,9 tis. ha (tj. o 6,4 %) na 114,6 tis. ha.

Celková sklizeň ječmene dle ČSÚ k 18. 2. 2021 je na úrovni 1 816,2 tis. t. Z celkového sklizeného množství je 697,9 tis. t (tj. 38,4 %) ječmene ozimého a 1 118,3 tis. t (tj. 61,6 %) ječmene jarního. Celková výroba ječmene se zvýšila proti skutečnosti předchozího roku o 98,1 tis. t, tj. o 5,7 %. Na tomto nárůstu produkce má podíl výroba jak ozimého, tak i jarního ječmene. U ozimého ječmene byl zaznamenán nárůst v produkci o 53,8 tis. t (tj. o 8,3 %) a u jarního ječmene činilo navýšení v produkci o 44,3 tis. t (tj. o 4,1 %). Nárůst celkové úrovně výroby ječmene v roce 2020 je jednak pod vlivem nárůstu osevních ploch u ozimého i jarního ječmene, a také vlivem vyšších hektarových výnosů u obou ječmenů.

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. Množství sklizeného jarního ječmene činí 1 118,3 tis. t. V roce 2020 má zrno ječmene velký rozsah hodnot hodnocených parametrů. Nepříznivý je zvýšený průměrný obsah dusíkatých látek v zrnu ječmene dále pak nízké hodnoty přepadu a vysoký obsah zrnových příměsí sladařsky částečně využitelných.

Většina ječmene určeného pro potravinářské užití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2020 bylo žito pěstováno v ČR na 31,4 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k nevýznamnému nárůstu osevních ploch o 0,3 tis. ha (tj. o 1,0 %). Přes toto další, ale malé zvýšení osevních ploch, je to však pokračování situace o nezájem pěstebních ploch žita, která zde již byla v předchozích sklizňových ročnících, kdy nebyly vyřešeny problémy, které souvisejí se zhoršenými odbytovými podmínkami pro komoditu žito. Současný velmi proměnlivý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny.

Sklizeň žita v roce 2020, stanovená ČSÚ podle údajů k 18. 2. 2021, dosahuje výše 172,4 tis. t. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2019 to představuje zvýšení produkce o 14,8 tis. t (tj. o 9,4 %). Po pozvolném zvýšení produkce žita v předchozích ročnících (marketingový rok 2012, 2013, 2018 a 2019) se jedná o další vzestup v produkci této komodity.

Kvalitní potravinářské žito patřilo v předchozích letech mezi omezený počet obilovin, které nebyly pod vlivem přebytkové produkce. Přesto k obnově zájmu o pěstování této naší tradiční plodiny dochází velice sporadicky. Hlavním důvodem je skutečnost, že se žito nacházelo jak na domácím, tak na zahraničním trhu na poměrně nízké cenové úrovni. Cena kvalitního potravinářského žita bývala v ČR

v předchozích letech (20. století) nad úroveň většiny ostatních obilovin. Pak začala výrazně klesat na počátku marketingového roku 2004/2005 a její pokles pozvolna pokračoval až do poloviny marketingového roku 2006/2007. V marketingovém roce 2019/2020 ceny buď stagnovaly, nebo mírně klesaly a pohybovaly se v rozmezí 3 800–4 600 tis. t.

Osevní plocha ovesa v ČR v roce 2020 zaznamenala výraznější nárůst ploch o 4,2 tis. ha (tj. o 9,9 %) na 46,7 tis. ha. Plocha ovesa představuje 3,5 % plochy obilovin.

Podle soupisu osevních ploch tritikale prováděného ČSÚ k 31. 5. 2020 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2020 výše 42,1 tis. ha. To představuje meziroční navýšení o 2,4 tis. ha (tj. o 6,1 %). Jedná se o obdobnou osevní plochu triticales, která zde byla v roce 2015.

Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou pak uvedeny v definitivní sklizni, neboť část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž bývá ponechána zemědělci pro sklizeň na zrno. Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2020) bylo pro sklizeň roku 2020 kukuřicí na zrno oseto 78,6 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o mírný nárůst o 2,8 tis. ha (tj. 3,7 %). Tento nárůst znovu potvrzuje trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Kukuřice ve sklizňovém roce 2020 zaznamenala výrazný nárůst sklizně, když po loňském mírném navýšení v produkci výroba narostla o 205,2 tis. t (tj. o 33,1 %) a dosáhla úrovně ve výši 825,5 tis. t. Ve srovnání s předchozí sklizní, kdy sklizeň kukuřice na zrno byla na produkční hladině 620,3 tis. t, se jedná o poměrně vysoký růst v produkci této komodity. Důvody lze hledat především v příznivějších klimatických podmínkách v průběhu měsíce květen a červen 2020, kdy kukuřici nepostihlo takové výrazné sucho jako v předcházejících ročnících, což mělo za následek výrazné navýšení hektarového výnosu. Podle definitivní sklizně dle ČSÚ k 18. 2. 2021 došlo ve sklizňovém roce 2020 k nárůstu produkce kukuřice o 33,1 % na 825,5 tis. t. V dlouhodobém srovnání se tato sklizeň stane sedmou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 2000 (obdobná sklizeň byla v roce 2014 – 832,2 tis. t). Jestliže se v minulých letech v závislosti na zvyšující se sklizni kukuřice hovořilo o tom, že se tuzemská produkce této komodity blíží celkové domácí spotřebě a kukuřici lze řadit mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná, tak v posledních ročnících můžeme hovořit o plné soběstačnosti s možností vývozních dispozic. Výroba kukuřice je za posledních dvacet let více než 9x vyšší než v roce 1994, kdy její produkce činila 91,4 tis. t. Z pohledu zajištění domácí potřeby růstem tuzemské produkce se jedná o velmi pozitivní skutečnost. Přesto je nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, které jsou pro pěstování kukuřice na zrno skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých povětrnostních podmínkách daného pěstebního roku.

CUKROVÁ ŘEPA, CUKR

Sezóna 2020/21 v pěstování cukrové řepy a ve výrobě cukru byla čtvrtou po zrušení kvótového systému v EU. Od konce cukerných kvót se sektor cukr-cukrová řepa stále potýká s nízkými cenami cukru, které zapříčinily i snížení cen suroviny – cukrové řepy.

Produkce cukru v EU27+UK byla v hospodářském roce 2019/20 celkem 17,5 mil. t z celkové plochy 1,5 mil. ha.

Meziročně se jak plocha, tak produkce snížila pouze nepatrně. Od pádu průměrné ceny cukru v EU na historické minimum v lednu 2019 (312 €/t) se cena postupně zvedala až na posledních 388 €/t (leden 2021), což je ale stále pod referenční hladinou 404 €/t.

Sezóna 2020/21 v ČR se vlivem agro-meteorologických podmínek zapsala jako velmi extrémní, stejně jako poslední roky. Opět byla rozdílná situace v Čechách a na Moravě. Hraboš se z Moravy přesunul do Čech a zasáhl hlavně Lounsko a Litoměřicko. Na podzim roku 2020 byla ČR postižena vytrvalými dešti, lokálně s výskytem povodní. Čechy a hlavně Morava se potýkaly se zpožděním sklizňových prací, zapříčiněných znesnadněním přístupu na pole. Počasí také umožnilo šíření chorob a škůdců cukrové řepy. Cukernatost vlivem ztížených podmínek výrazně klesla oproti původním očekáváním. I přes nepříznivé podmínky nebyla ohrožena soběstačnost ČR.

Vlivem zákazu účinných látek na ochranu cukrové řepy a nepříznivých agro-meteorologických podmínek i v dalších státech EU, není ČR jediným státem vykazujícím sníženou produkci oproti předkampaňovým odhadům (včetně Velké Británie, která již není součástí EU).

Celkem bylo podle posledního odhadu vyrobeno v ČR 506 324 t cukru, což je meziročně o 2,7 tis. t méně. Nedošlo k výrobě žádného cukru mimo území ČR. Soběstačnost ČR ve výrobě cukru tvoří za uplynulou kampaň přibližně 140 %. Cukrová řepa pro výrobu cukru byla v roce 2020/21 zaseta na ploše 57,1 tis. ha, což je meziročně o téměř 870 ha více, vzhledem k nízkému výnosu řepy a cukernatosti ale bylo cukru vyrobeno méně. Na výrobu kvasného lihu se plocha v posledních čtyřech letech výrazně snižuje, v poslední sezóně činila pouhých 2,4 tis. ha.

Cukrovarnická kampaň byla zahájena 1. září 2020 a skončila 7. února 2021; celkem trvala 150 dní. Oproti předešlé sezóně trvala kampaň o 19 dní déle. V provozu bylo opět 7 řepných cukrovarů. Pro výrobu cukru bylo celkem zpracováno 3,706 mil. t cukrové řepy standardní jakosti, standardní výnos bulev byl 61,9 t/ha. Cukernatost byla v horizontu posledních pěti let nejnižší – 15,84 t/ha; vlivem podmačených polí, napadením cercosporou a výskytem housenek, které místně způsobily holožir. Výnos polarizačního cukru, díky nízkému výnosu bulev, se snížil na 9,91 t/ha, pod hranici 10 t/ha se výnos dostal poprvé od hospodářského roku 2010/11. Výtěžek bílého cukru řepy skončil 13,52 %. Hlavní údaj o úrovni obou odvětví, cukrové řepy a cukru, výnos bílého cukru, zaznamenal další pokles na 8,46 t/ha.

Komodita cukrová řepa nadále disponovala plošnou finanční podporou, která je aplikována prostřednictvím dobrovolné vázané podpory od roku 2015. Ročně je pro řepu vyčleněno 450 mil. Kč. V roce 2020 byla sazba stanovena ve výši 7 712 Kč/ha. Dále je od roku 2020 prostřednictvím národních dotací, podporována mechanická likvidace plevelné řepy v cukrové řepě, maximální částkou 200 mil. ročně.

V roce 2019/20 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 674 Kč/t; průměrná CPV krystalového cukru v ČR za kalendářní rok 2020 byla 10,37 Kč/kg a spotřebitelská cena skončila na průměru 14,21 Kč/kg.

Česká republika byla významným obchodním středobodem na trhu s cukrem také v sezóně 2019/20. Do ČR bylo celkem dovezeno 379,3 tis. t cukru, z toho celkem 130,4 tis. t pod položkou CN 1701, což je vzestup oproti roku 2018/19 o téměř 36 tis. t. Vývoz cukru dosáhl v sezóně 2019/20 celkové výše 461,1 tis. t, z toho 272,8 tis. t cukru položky CN 1701, tj. o téměř 76 tis. t méně, než předchozím roce.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů ¹⁾ (v tis. t)

Ukazatel	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Počáteční zásoba	94,4	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	114,4	61,5
Výroba cukru z řepy	535,5	512,3	591,4	451,9	592,7	636,0	572,8	509,1
Dovoz celkem	294,0	370,1	426,4	333,1	289,4	286,8	232,7	397,3
– dovoz cukru	84,0	112,7	133,5	109,0	81,8	74,0	94,5	130,4
– cukr ve výrobcích	210,0	257,4	292,9	224,1	207,6	212,8	138,2	266,9
Celková nabídka	923,8	957,4	1 088,2	901,1	939,9	1 009,4	919,8	967,9
Domácí spotřeba	518,8	418,2	437,9	351,4	363,2	390,0	377,9	365,0
Vývoz celkem	330,0	468,9	534,1	491,8	490,2	505,0	480,4	461,1
– vývoz cukru	215,0	313,3	346,9	305,2	318,7	330,0	348,7	272,8
– cukr ve výrobcích	115,0	155,6	187,2	186,7	171,4	175,0	131,8	188,3
Celková poptávka	848,8	887,1	972,0	843,2	853,3	895,0	858,3	826,1
Konečná zásoba	75,0	70,3	116,1	57,9	86,6	114,4	61,5	141,8

Zdroj: MZe, ČSÚ a SZIF.

Pozn.: ¹⁾ Všechny hospodářské roky od 2007/08 dále trvají vždy od 1. 10. do 30. 9. příštího roku.

BRAMBORY

V roce 2020 se brambory v České republice pěstovaly na 29 965 ha, přičemž v zemědělském sektoru zaujímaly plochy brambor 22 894 ha a v sektoru domácností 5 974 ha. Sklizeno bylo celkem 756 310 t brambor, z toho 46 552 t brambor raných, 646 492 t brambor ostatních a 63 226 t brambor sadbových.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2020

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	197 665
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	13 972

Zdroj: ČSÚ.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy (ha)	Průměrný výnos (t)	Celková produkce (t)
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862
2011	33 580	29,00	973 859
2012	30 069	26,77	804 980
2013	29 301	22,08	646 871
2014	30 089	27,68	832 762
2015	28 694	21,06	604 348
2016	29 551	28,13	831 132
2017	29 433	27,85	819 712
2018	28 893	24,69	713 266
2019	28 868	26,20	756 310
2020	29 965	27,73	830 821

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2020

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané ¹⁾	1 120	1 248	18,41	43 599
Brambory ostatní	19 941	4 840	29,02	719 131
Brambory sadbové	2 815	–	24,18	68 091
Brambory celkem	23 877	6 088	27,73	830 821

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Brambory sklizené do 30. 6; sklizeň za zemědělský sektor a domácnosti.

BRAMBOROVÝ A PŠENIČNÝ ŠKROB**Bramborový škrob**

Množství zpracovaných brambor pro výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2020 o 31 765 t vyšší než v roce 2019. Pro výrobu 38 663 t bramborového škrobu bylo zpracováno 179 130 t brambor. Výroba škrobu v roce 2020 vzrostla oproti roku 2019 o téměř 20 %.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (%)
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20
2011	148 441	30 552	17,60
2012	111 761	23 982	18,30
2013	89 979	19 248	18,40
2014	154 721	30 948	17,10
2015	106 326	22 074	17,70
2016	159 913	36 620	19,90
2017	171 544	37 768	18,70
2018	131 076	29 092	19,10
2019	147 365	32 290	18,90
2020	179 130	38 663	18,50

Zdroj: Český škrobářský svaz.

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. t)	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3	15,5	13,8	13,4	13,6	13,2	13,8	13,9
Spotřeba pšenice (tis. t)	52,2	53,8	51,8	52,1	48,3	41,8	37,1	36,1	35,1	35,6	37,3	37,4

Zdroj: Český škrobářský svaz.

OLEJNINY

V roce 2020 byly olejnin v ČR sklizeny ze 450,2 tis. ha. Meziročně se plocha olejin snížila o 4,6 tis. ha, tj. o 1 %. Celkem bylo v roce 2020 sklizeno 1 348 tis. t olejin. Meziroční zvýšení produkce, i přes nižší sklizňovou plochu, bylo o 8 %. V roce 2020 činil hektarový výnos 2,99 t/ha. Na celkové výši sklizňových ploch se nejvíce podílela řepka olejná s 368,2 tis. ha, následoval mák se sklizňovou plochou 40,3 tis. ha, hořčice na semeno s 14,3 tis. ha a sója s 14,2 tis. ha. Slunečnice na semeno byla v roce 2020 sklizena z 11,3 tis. ha. Len setý olejní a ostatní olejnin byly pěstovány na celkem 1 tis. ha.

Řepka olejná

Přestože na jaře 2020 bylo na celém území ČR sucho, v červnu bylo tolik srážek, že to negativně ovlivnilo zrání řepky. Zvláště pokud srážky spadly v oblastech s těžšími půdami. Teploty v letošní sezóně nebyly zásadním problémem (podzim 1–2 °C nad normálem, zima byla teplejší 2,3–4,6 °C nad normálem a květen byl studený). Oproti předchozím rokům bylo v květnu a červnu jen několik málo dní s teplotou nad 30 °C.

V roce 2020 byla sklizňová plocha řepky dle ČSÚ v ČR 368 214 ha (rok 2019 379 778 ha). Podle definitivních údajů o sklizni zemědělských plodin 2020 ČSÚ bylo dosaženo průměrného výnosu 3,38 t/ha, produkce tudíž činí 1,25 mil. t. Letošní sklizeň řepky příjemně překvapila dosaženým průměrným výnosem, ale za posledních 10 let to byla až 6. sklizeň dle dosaženého výnosu i produkce. 10letý průměrný výnos řepky, který je v ČR 3,21 t/ha, byl překonán o 5,3 %. Celorepublikově nejvyšší výnosy byly dosaženy v Jihočeském a Karlovarském kraji (shodně 3,53 t/ha) a nejnižší v Jihomoravském (3,21 t/ha) a Zlínském kraji (3,29 t/ha). Již na podzim byl na Moravě porost řepky poškozen kalamitním výskytem hrabošů a celá řada porostů zůstala poškozena. Na severní Moravě vydatné srážky v červnu a těžké půdy předčasně ukončily vegetaci a způsobily

spíše nouzové dozrávání. Průměrná CZV řepkového semene dosahovala v roce 2020 v průměru 9 884 Kč/t.

Slunečnice

Díky panujícím příznivým podmínkám pro přípravu a setí jařin, ale nízkou teplotu půdy v hloubce setí slunečnice, která se pohybovala ve sledované období nejčastěji jen v intervalu od 4 až 7 °C, bylo okolo 17,5 % ploch slunečnice zaseto do konce III. dekády března. Kvůli suchu, chladu a v mnoha případech i projevům fytoxicity (splavení méně tolerantního herbicidu do rozvíjející se kořenové zóny a setrvání kořenů v ní) došlo k pozastavení růstu kořenů a následně k pomalému vzcházení a růstu porostů, také byly mnohé porosty silně poškozeny především zvěří a polyfagními škůdci. Časné seté porosty měly ještě dobré vlhkostní podmínky pro vzcházení porostů. Kvůli významně suchému a mírně teplotně nadprůměrnému průběhu měsíce dubna, ovšem často s nízkými nočními teplotami, v pozdějších výsevních termínech naopak vzcházely pomaleji, etapovitě (vzcházení ve vlnách) a výrazně nejednotně.

V roce 2020 byla v ČR pěstitelská plocha slunečnice 11 274 ha, což bylo o 551 ha (-4,7 %) méně než v roce 2019, kdy byla plocha o rozloze 11 825 ha. V roce 2020 došlo kvůli ukončení používání přípravků s účinnou látkou dikvátu (oficiální zástupce Reglone) k významnějšímu poklesu ploch slunečnice v ČR a to na 2 731 ha (-48 %).

Největší plocha slunečnice v ČR byla zaznamenána v roce 2003 (48 706 ha). V letech 2003 až 2006 došlo ke stabilizaci ploch až na úrovni průměru ve výši 43,7 tis. Tento vývoj byl přerušen snížením pěstitelské plochy v roce 2007, a to až o 48 procent ze 47 071 ha na 24 426 ha a s menšími výkyvy plocha klesala až na současný stav.

Průměrný výnos slunečnice v ČR v roce 2020 byl 2,58 t/ha. Za posledních 10 let je průměrný výnos slunečnice v ČR 2,35 t/ha. Průměrná CZV slunečnicového semene v roce 2020 dosahovala v průměru 9 185 Kč/t.

Produkce nejvýznamnějších olejin v České republice v marketingových letech (v t)

Plodina	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20	2020/21 ¹⁾
Řepka	1 256 212	1 359 125	1 146 224	1 410 769	1 156 973	1 245 328
Slunečnice	31 618	44 634	53 156	47 594	28 811	29 095
Mák	26 743	28 574	20 048	13 666	23 606	28 702
Hořčice	16 941	12 391	9 542	11 639	9 171	9 345
Sója	20 238	25 492	37 012	25 259	27 838	33 019
Len olejní	2 127	2 237	2 349	1 751	1 350	1 584

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Odhad.

Mák

Ročník 2020 z pohledu pěstitele máku byl opět obohacující o další zkušenosti. Hned z počátku vegetace bylo extrémní sucho, tudíž byl problém s rovnoměrným vzcházením máku. Sucho pokračovalo do konce dubna. V tu chvíli se situace otočila a následovalo srážkově nadprůměrné období až do sklizně máku. Velké problémy nastaly na půdách těžších, kde nebyl tak dobrý odtok srážkové vody a docházelo k odumírání kořenů a vyvracení rostlin. Na půdách lehčích bylo vsakování srážkové vody lepší, zde bylo poškození mírnější.

Sklizňová plocha máku v ČR dosáhla v roce 2020 40,3 tis. ha, došlo tedy k meziročnímu navýšení oseté plochy zhruba o 4 tis. ha. Sklizeň probíhala relativně pozdě, i kvůli počátečnímu nerovnoměrnému vývoji máku. Deštivé počasí k pozdější sklizni napomohlo také. Z hlediska výnosů v jednotlivých krajích ČR byly velké rozdíly, jak ve výnosech, tak v kvalitě sklizeného semene máku.

Výkupní cena semene máku před sklizní 2020 krátce klesla. Během sklizně začala stoupat až 56 Kč/kg a na počátku listopadu dochází k poklesu ceny na úroveň 50–53 Kč/kg.

Hořčice a ostatní olejnin

Produkce hořčičného semene v ČR v roce 2020 meziročně klesla z 10,9 tis. t na 9,4 tis. t. Sklizňová plocha se meziročně zvýšila z 13,3 tis. ha na 14,3 tis. ha. Oproti loňskému roku se snížil výnos o 0,18 t/ha na 0,65 t/ha. Průměrná CZV hořčičného semene (bílé a černé) dosahovala v průměru za rok 2020 16 481 Kč/t.

Z pěstebních ploch sóji o rozloze 14,3 tis. ha bylo v ČR v roce 2020 sklizeno 33 tis. t sójových bobů. Průměrný výnos se meziročně zvýšil z 2,05 t/ha na 2,33 t/ha.

Produkce lněného semene v ČR v roce 2020 činila 1,6 tis. t ze sklizňové plochy 1,3 tis. ha.

Průměrný výnos se meziročně snížil z 1,25 t/ha na 1,23 t/ha. Průměrná CZV lněného semene pro technické zpracování dosahovala v roce 2020 v průměru 15 711 Kč/t.

LUSKOVINY

Pěstování luskovin má v ČR dlouhodobou tradici, v předchozích letech se však jejich plochy převážně snižovaly. K pozitivní změně přinášející oproti předchozím rokům vzestup výměry luskovin, došlo až se změnou SZP po roce 2015. Po výrazném propadu, kdy výměra luskovin v předchozích letech klesla na cca 20 tis. ha, byly v roce 2015 luskoviny vysety na výměře cca 33 tis. ha, což představuje 1,2 % orné půdy a v roce 2016 na výměře cca 36 tis. ha, což představuje 1,4 % orné půdy. V roce 2018 došlo, v důsledku zákazu používání chemických přípravků na ochranu rostlin v greeningu, k poklesu výměry luskovin na cca 35 tis. ha, což představuje 1,2 % orné půdy. V roce 2019 pokles výměry pokračoval a luskoviny byly vysety na výměře cca 34 tis. ha, což představuje 1,1 % orné půdy. V roce 2020 došlo k nárůstu ploch luskovin a bylo tak oseto 37 tis. ha. Oproti roku 2019 došlo k nárůstu o 3 536 ha, což činí 1,5 % orné půdy.

Rostlinná výroba, včetně pěstování luskovin, je v ČR v podmínkách SZP EU podporována zejména systémem přímých plateb. V rámci reformy SZP pro programovací období 2015–2020 byla odsouhlasena tzv. dobrovolná podpora vázaná na produkci. Česká republika poskytuje tuto podporu pro řadu citlivých komodit, mezi které patří i bílkovinné plodiny. Pro účely dobrovolné podpory vázané na produkci se Česká

republika rozhodla využít možnosti maximálního zacílení 2 % vnitrostátního stropu přímých plateb za účelem podpory produkce bílkovinných plodin. Podporovanými bílkovinnými plodinami jsou v ČR hrách, bob, lupina, sója, vjetěška, jetel nebo směsi uvedených plodin a jejich směsi s obilninami přičemž zastoupení bílkovinných plodin činí v těchto směsích víc než 50 %, směsi bílkovinných plodin s trávou nejsou zatím povoleny. Novým a zásadním prvkem v rámci přímých plateb je také tzv. „ozelenění“ (greening), implementované jako platba pro zemědělce dodávající zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Cílem ozelenění je zejména snížení negativních dopadů zemědělské činnosti na životní prostředí. Součástí ozelenění je i povinnost vyhradit určitou výměru jako tzv. plochu využívanou v ekologickém zájmu, za kterou lze považovat mj. i plochu s plodinami, které vážou dusík nebo meziplodiny, jejichž významnými představiteli jsou právě luskoviny tzv., pokud má zemědělský podnik více než 15 ha orné půdy, pak je pro přiznání greeningové platby z její výměry nutné vyčlenit alespoň 5 % jako tzv. plochu v ekologickém zájmu – EFA. V České republice měly osevní plochy zrnových luskovin snižující tendenci. Hlavním důvodem, který měl vliv na trvalé snižování ploch luskovin je nízká míra rentability pěstování a nízká konkurenceschopnost v oblasti importu sójových pokrutin, z amerického kontinentu, převážně GMO. Luskoviny v SZP zaujímají významnou roli, což potvrzuje i dosavadní vysoký zájem žadatelů o výše zmíněná opatření SZP.

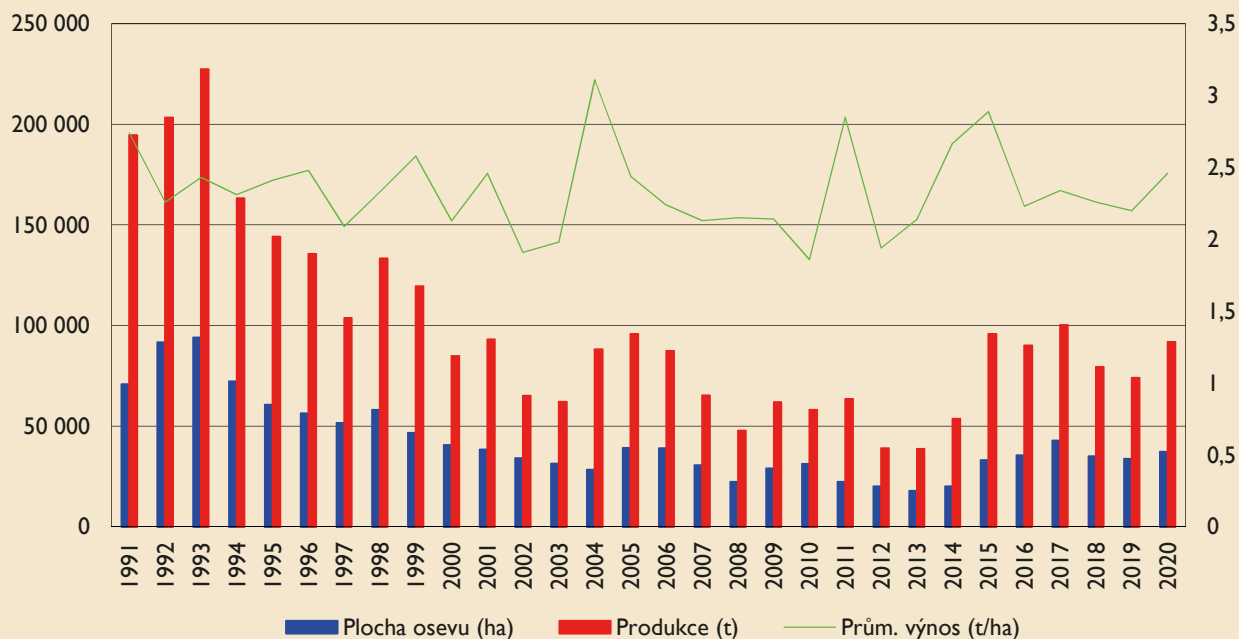
Povětrnostní podmínky v roce 2020 byly na různých pěstebních lokalitách odlišné a ovlivnily průběh vegetační sezóny výši a kvalitu produkce. Nedostatek srážek v průběhu extrémně suchého dubna a počátkem května, ale i nízké teploty s častými přizemními mrazíky, kdy na toto období nezvykle klesaly až k -9,3 °C, měly za následek pomalý počáteční růst hrachu. I přes silnější přizemní mrazíky byl ale duben extrémně teplý. Květen byl celkově chladnější, od poslední dekády bylo deštivo. Hrachy začaly extrémně narůstat a první odrůdy rozkvetly. Červen byl teplejší a extrémně mokrý. Počátkem první dekády začaly jednotlivé odrůdy kvést, první hrachy odkvetly již koncem druhé dekády. Za deštivého počasí silně poléhaly. Vlhké počasí pokračovalo i v průběhu července, což oddálilo zrání.

V roce 2020 se na výši výnosů podílelo nejen počasí, ale i houbové choroby – zvláště padlí, které na některých lokalitách poškodilo velké plochy porostů. Řešením proti jeho škodlivému výskytu je pěstování raných odrůd, rezistentních odrůd nebo aplikace registrovaných fungicidů. Od roku 2019, kdy platí zákaz používání chemických přípravků v greeningu je však tato poslední uvedená alternativa nemožná.

V roce 2020 byla řada porostů hrachu a její produkce poškozena nadbytkem srážek. Hrách byl na mnoha pěstebních lokalitách polehlý. Plochy hrachu se zvýšila o 13 % oproti roku 2019. V roce 2020 byla plocha osetého hrachu na 32 607 ha. Další nárůst ploch hrachu se očekává i v roce 2021. Průměrný výnos se v ČR snížil, stále nedosahuje průměrných výnosů nejvýznamnějších producentů (Francie). Zatímco v zemědělsky vyspělých zemích Evropy i světa jsou dosahovány relativně vysoké výnosy kolem 4 t/ha, u nás je dlouhodobý průměr jen málo přes 2,5 t/ha (v r. 2016 ale 3,27 t/ha). Přesto existuje řada podniků, kde se víceleté průměry pohybují mezi 3,5 až 5 t/ha. Je to dáno především pečlivou agrotechnikou a dodržováním zásad i specifík pěstování, byť často jde i o negativní vlivy souhrnu nepříznivého počasí.

Osevní plochy hrachu setého na zrno se meziročně zvýšily o 13 % na 32 607 ha. Osevní plochy lupiny v ČR mají podle statistik sestupnou tendenci, v roce 2020 došlo ke snížení

Vývoj výroby luskovin 1991–2020

Zdroj: ČSÚ.

ploch lupiny pěstované na zrno o 336 ha. Lupina byla v roce 2020 vyseta na 1 911 ha.

Osevní i sklizňová plocha ostatních luskovin byla na přibližně stejné úrovni a to 1 959 ha v loňském roce (1 983 ha). Plocha jednoletých luskovin pěstovaných na zeleno se zvýšila o 7 % z 22 037 ha na 23 574 ha. Na základě definitivních údajů ČSÚ o sklizni za rok 2020 byla produkce luskovin sklizená z plochy 37 302 ha s produkcí 91 866 t. Produkce hrachu na zrno, naší hlavní luskoviny, byla dle ČSÚ zjištěna ve výši 89 742 t a to je meziročně o 33 % vyšší produkce, především kvůli vyššímu hektarovému výnosu, který je ve výši 2,75 t/ha (18 %), ale také díky mírnému nárůstu osevní plochy na 32,6 tis. ha (13,3 %). Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců sledovaných luštěnin v roce 2020 meziročně poklesly u hrachu jedlého o 130 Kč/t na 6 112 Kč/t. Průměrné roční ceny hrachu krmného meziročně vzrostly o 80 Kč/t na 4 880 Kč/t.

LEN A KONOPÍ SETÉ

Přádný len

Po staletí se na území České republiky, především v podhorských oblastech tradičně pěstoval a zpracovával přádný len. V průběhu dvacátého století se domácí způsob zpracování lnu přeměnil na průmyslové textilní odvětví. Ekonomické ani politické podmínky po roce 1990, a zejména po vstupu České republiky do EU českému textilnímu průmyslu a zejména lnářství nepřály. Dříve prosperující odvětví průmyslu s pozitivní devizovou bilancí své pozice rychle ztrácelo. Odbyt lněného vlákna a tím i lněného stonku, produkovaného v zemědělském sektoru postupně klesal. Osevní plocha přádného lnu se snižovala a v posledních letech přádný len z našich polí zmizel, v současné době se přádný len pěstuje pouze na ploše do 3 ha a to za účelem udržování tuzemských odrůd, nikoliv tedy primárně pro textilní zpracování. Tíreenské provozy prvotního zpracování lnu i lnářské přádelny zanikly.

Český lnářský průmysl, který v dobách svého největšího rozkvětu zaměstnával desítky tisíc lidí, dnes reprezentuje jen několik málo desítek pracovníků rozptýlených v malých firmách jako je např. firma LINMASTER s.r.o., která stále ještě dokáže těžit z dlouhé tradice českého lnářství a dodávat na trh textilie, kterými uspokojuje potřeby některých bývalých, především zahraničních zákazníků zaniklých firem Moravolen a Texlen. Bohužel základem této produkce není lněné vlákno vypěstované v ČR, ale lněné příze dovážené převážně z Polska, Itálie a Egypta. V průběhu roku 2011, zánikem výroby v tíreenském závodě LENKA KÁCOV s.r.o., bylo průmyslové zpracování stonku přádného lnu v ČR ukončeno. Poslední provozuschopná akreditovaná tíreenská linka ve společnosti Agritec Farm s.r.o., která slouží pouze pro výzkumné účely.

Čeští zpracovatelé krátkého lněného vlákna jsou v současné době závislí na dovozu surovin ze zahraničí, vzhledem k tomu, že neustále rostou náklady na dopravu hledání tuzemských zdrojů krátkovláknenné celulózoové suroviny stále aktuálnější. Alternativou může být vlákno obsažené ve stonku olejného lnu, které se v Česku zatím v širším měřítku nevyužívá, i když technologické postupy, jak toho dosáhnout jsou již známy.

Pěstitelská plocha olejného lnu v roce 2020 zaznamenala mírný nárůst oproti rokům 2019 a 2018. V roce 2020 bylo oseto olejným lnem 1 287 ha, tj. 118,9 % skutečnosti roku 2019. Průměrný hektarový výnos činil dle údajů ČSÚ 1,43 t/ha a bylo sklizené 1 830 t semenné produkce.

Také množitelské plochy olejného lnu (630,0 ha) zaznamenaly zvýšení oproti předchozímu roku, kdy bylo oseto 474,9 ha. Největší množitelská plocha byla oseta odrůdou Lola (193,38 ha), odrůda Szafir (150,74 ha) a odrůda Libra. Ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin (konsolidované znění) je registrováno 184 odrůd lnu setého, z toho je 82 odrůd lnu olejného. V ČR je registrováno 8 odrůd olejného lnu.

Bezprostředně pro komoditu len je možné využít dotační program 3.i. Podpora použitého uznaného osiva lnu, uznaného osiva konopí setého a použitého uznaného nebo zkoušeného

osiva vyjmenovaných píceňin“ na základě tohoto dotačního titulu bylo v roce 2019 celkem vyplaceno 254 520 Kč, a podpořen tak nákup 14,14 t osiva lnu (oproti roku 2018 se jedná o pokles o 12,13 t osiva). V roce 2020 přešla administrace dotačního titulu pod SZIF. Předpokládá se výplata Žádostí o dotace v prvním čtvrtletí roku 2021.

Konopí seté

Konopí je plodina s mnohostranným využitím. Ze stonku poskytuje vlákno a pazdeří, dále lze využít semeno a léčivé substance (kanabinoidy). V současnosti se celulózoze konopné vlákno používá k výrobě papíru, tepelně a zvukově izolačních materiálů a biokompozitů. Pazdeří (dřevité vnitřní jádro stonku) se používá jako stelivo pro domácí zvířata, především koně a ve stavebnictví. Konopná semena mají vysokou nutriční hodnotou, mohou být konzumována v syrovém nebo loupáném stavu nebo lisovaná ve formě konopného oleje s vynikajícím a jedinečným profilem Omega 3-Omega 6 nenasycených mastných kyselin. Jak semena, tak olej se používá v potravinářství a krmivářství. Nepsychotropní kanabinoid CBD z průmyslového konopí je účinná farmaceutická látka a potravinový doplněk.

V ČR je konopí seté pěstováno především pro semeno a stonek. Vývoj osevní plochy konopí setého v České republice v posledních letech kolísá. V roce 2006 činily osevní plochy 1 155 ha, v roce 2007 bylo oseto technickým konopím 1 538 ha a v roce 2008 jen 518 ha. Důvodem poklesu bylo snížení ceny krátkého vlákna v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2009 se plocha snížila až na cca 200 ha zejména kvůli dalším odbytovým problémům. Od roku 2011 docházelo ke každoročnímu mírnému nárůstu ploch až do roku 2019, kdy došlo k celkem rapidnímu poklesu až na 400 ha, který v roce 2020 byl zvýšen pouze o 13 ha (413 ha). Hlavním důvodem je nedostatečné zpracovatelské kapacity konopného stonku.

Ve Společném katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin (konsolidované znění) je registrováno 75 odrůd konopí setého. V ČR jsou registrovány 2 odrůdy konopí setého (Bialobrzeskie a Monoica).

V rámci národních dotací podle „Zásad“ na dotační program 3.i. Podpora použitého uznaného osiva lnu, uznaného osiva konopí setého a použitého uznaného nebo zkoušeného osiva vyjmenovaných píceňin“ vyplaceno v roce 2019 celkem 501 100 Kč na nákup osiva konopí setého (692 937 Kč v roce 2018), což bylo 5,01 t osiva na 213 ha plochy. V souladu s tímto dotačním programem lze využít finanční prostředky do výše 100 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění podmínek, které jsou uvedeny v „Zásadách“. V roce 2020 přešla administrace dotačního titulu pod SZIF. Předpokládá se výplata Žádostí o dotace v prvním čtvrtletí roku 2021.

ZELENINA

V posledních letech se pěstební plochy zeleniny mírně stabilizují, stejně tak i plochy tržní zeleniny. Naproti tomu se významně zvyšuje výměra krytých ploch pro pěstování rychlené zeleniny (zejména rajčat), která dosahuje v současnosti 95 ha. Vzhledem k dotačním podporám v rámci Programu rozvoje venkova se rekonstruuji skleníky a budují se nové především pro pěstování rajčat a okurek hydroponickým způsobem.

Rok 2020 byl, ostatně jako celý svět, ovlivněn situací v souvislosti se šířením onemocnění COVID-19. Druhým

hlavním faktorem, který ovlivnil výsledky pěstování zeleniny v ČR v tomto roce, byl vývoj počasí. V prvních měsících roku byl trh se zeleninou v EU i v ČR stabilní díky poměrně příznivé sklizni v roce 2019. První otrěsy přineslo masové šíření onemocnění COVID-19 v Evropě počátkem roku, především v pěstelských zemích jako Itálie a Španělsko, což znamenalo omezení distribuce zeleniny po Evropě a především nedostatek sezónních pracovních sil v důsledku omezení pohybu osob. Této situace spolu se zvýšenou poptávkou spotřebitelů po zelenině a ovoci využily obchodní řetězce zvýšením cen některých druhů plodové zeleniny i prvních zelenin ze sklizně 2020, a to především z uvedených jižních evropských zemí. Situace se uklidnila až nástupem nových sklizní zeleniny roku 2020 a také uvolněním pandemických opatření, které umožnilo v letních měsících pohyb sezónních pracovních sil pro zajištění sklizni. Zvýšená poptávka po zelenině mezi spotřebiteli pak přinesla letošní trend – samosběry zeleniny, které se tak omezeně staly řešením pro některé pěstitele dodávajícím zeleninu pro gastrosektor v okolí měst.

Zima 2019/2020 proběhla příznivě a ozimé zeleninové druhy tak přezimovaly v dobré kondici. První výsevy zeleniny, díky časnému nástupu jara, probíhaly již na přelomu února a března. V průběhu března a dubna pak nízké teploty a nedostatek srážek poškodil porosty zeleniny, především výsevy. Další průběh počasí v květnu a červnu přinesl příznivé teploty a dostatečné srážky, které byly lokálně až nadměrné.

Léto 2020 mělo chladnější a deštivější průběh, což zpomalovalo vývoj a růst zeleniny, a to především plodové. Vyšší vlhkost také umocňovala napadení rostlin škodlivými organismy po celou sezónu – hlavně houbovými chorobami. Ve druhé polovině léta porosty významně ovlivňovaly dešťové srážky, které byly v některých oblastech nedostatečné, v některých naopak nadměrné. Září a začátek října zaznamenaly příznivý vývoj srážek a poměrně vysoké teploty, a tak se prodloužila sklizeň plodové zeleniny a podzimní druhy zeleniny mohly dohnat ztrátu. Nástupem velmi deštivého počasí ve druhé polovině října se sklizeň podzimních druhů zastavila.

Od poloviny roku byl také zaznamenán zvýšený výskyt hrabošů – v letošním roce především ve středních Čechách. Přemnožené populace hrabošů škodily na rostlinách i plodech, ale také například na kapkové závlaze, kdy při hledání vody prokusovali kapkovací hadice. Vlivem napadení chorobami, hraboši a ne zrovna ideálními podmínkami během roku lze u skladovatelných druhů zeleniny předpokládat velké ztráty během skladování a velký podíl nestandardů.

V roce 2020 sklizňové plochy zeleniny (včetně domácností) meziročně vzrostly o 8 % na 15,1 tis. ha (z toho plochy tržní zeleniny činí 11,3 tis. ha), přičemž k výraznému nárůstu došlo zejména u ploch celeru, cibule, okurek nakládaček, hlávkového zelí, rajčat a petržele. Celková sklizeň zeleniny tak dosáhla 310,7 tis. t, což v porovnání s předchozím rokem představuje téměř 10% zvýšení. Vyšších sklizní bylo dosaženo téměř u všech zeleninových druhů s výjimkou plodové zeleniny, pro kterou vývoj počasí v tomto roce nebyl příznivý.

V roce 2020 se ještě více umocnil zájem spotřebitelů o konzumaci zeleniny jako zdroje vitamínů a zdraví prospěšných látek na podporu imunity. V důsledku mediální smrště informací souvisejících s onemocněním COVID-19 se spotřebitelé stále více zajímají o to, co konzumují a stále více pozornosti věnují i původu potravin. Stále je sice pro většinu spotřebitelů hlavním rozhodovacím faktorem cena produktu, ale na významu začíná nabývat rovněž původ produktu a jeho vlastnosti (tj. především prospěšnost a bezpečnost produktu).

Vývoj ploch, produkce a hektarových výnosů zeleniny

Zelenina/rok	2018			2019			2020		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	14 291	254,5	–	14 007	283,5	–	15 111	310,7	–
z toho: celer	446	10,7	23,97	472	14,9	31,61	525	18,4	35,14
cibule suchá	2 100	43,4	20,67	2 187	51,2	23,41	2 233	59,9	26,84
česnek	566	2,6	4,64	532	2,4	4,50	683	2,6	3,83
kapusta hlávková	153	3,0	19,53	140	2,2	15,43	152	2,5	16,59
kedlubny	384	5,9	15,26	419	8,5	20,27	404	8,3	20,54
květák a brokolice	351	7,6	21,68	366	5,4	14,67	379	5,3	14,00
mrkev	1 033	34,2	33,15	1 104	36,1	32,66	1 178	43,7	37,12
okurky salátové	278	6,3	22,64	254	7,2	28,30	256	5,0	19,38
petržel kořenová	419	6,9	16,52	387	7,7	19,87	459	9,1	19,75
rajčata	926	23,9	25,83	764	24,7	32,34	900	21,2	23,59
saláty	672	12,0	17,78	677	16,3	24,01	680	16,4	24,19
zelí hlávkové	1 002	35,6	35,50	1 062	37,8	35,58	1 168	45,4	38,90

Zdroj: ČSÚ, údaje s dopočtem sektoru domácností.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny a spotřebitelské ceny (v Kč/kg)

Druh zeleniny	CZV			Spotřebitelské ceny		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Celer bez natě	10,80	11,07	10,68	22,53	31,60	28,67
Cibule suchá	7,67	11,22	7,49	15,48	25,57	18,68
Česnek	91,54	90,74	88,80	105,23	116,43	151,25
Květák	16,82	17,48	21,22	37,19	41,40	46,85
Mrkev bez natě	9,35	8,46	7,73	22,60	22,89	21,22
Okurky salátové	22,84	24,17	23,20	45,30	43,97	48,09
Paprika zeleninová	21,03	30,15	23,74	60,98	67,11	67,41
Petržel bez natě	30,44	25,47	17,25	¹⁾	¹⁾	¹⁾
Rajčata	22,73	30,53	43,40	44,75	49,24	52,30
Salát	30,84	33,56	39,02	23,65	23,95	23,33
Zelí hlávkové bílé	6,83	8,11	6,38	14,82	25,16	19,62

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ ČSÚ nesleduje.

Vývoj spotřebitelských cen některých druhů zeleniny byl v roce 2020 ovlivněn situací spojenou se světovou pandemií COVID-19, a to nejvýrazněji u těch druhů, které se do ČR dovážejí. Vlivem „koronavirové situace“ došlo celosvětově k narušení mezinárodního obchodu, k nedostatku pracovníků v zemědělství v evropských zemích a k výpadku pracovní síly při sklizních, k oslabení kurzu koruny vůči euru (prodražení dovozu), k vyšší poptávce po potravinách (zejména po ovoci a zelenině), a tím k prohloubení rozporu mezi nabídkou a poptávkou. Spotřebitelské ceny některých zeleninových

druhů v průběhu dubna a května 2020 výrazně vzrostly, poté, v souvislosti s novými sklizněmi, se postupně snižovaly.

Naproti tomu CZV zeleniny se v porovnání s předchozím rokem u převážné většiny zelenin výrazně snížily s výjimkou cen kedluben, kvěťáku, rajčat a špenátu.

Výše popsaná situace roku 2020 se odrazila i na mírném poklesu zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou. Celkový objem **dovezené čerstvé zeleniny** do ČR se snížil na 581,1 tis. t v hodnotě 12,2 mld. Kč. Dodávky zeleniny ze zemí EU se naproti tomu mírně zvýšily na 524,8 tis. t a na celkovém

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2015	2016	2017	2018	2019	2020
t	-513 494	-541 326	-547 811	-552 423	-514 822	-515 726
tis. Kč	-8 901 805	-9 332 665	-9 665 560	-10 012 356	-10 488 237	-10 635 147

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Dobrovolná podpora vázaná na produkci „citlivé položky“

Rok	Sazba platby na produkci zeleniny a výměra – VVP			Sazba platby na produkci zeleniny a výměra – VP		
2018	11 732 Kč/ha	7 006 ha	315 žádostí	3 592 Kč/ha	3 646 ha	136 žádostí
2019	10 863 Kč/ha	7 593 ha	313 žádostí	3 907 Kč/ha	3 363 ha	124 žádostí
2020	11 312 Kč/ha	7 791 ha	318 žádostí	3 959 Kč/ha	3 546 ha	117 žádostí

Zdroj: MZe.

objemu dovozu se podílely 90 %. Nejvíce zeleniny pocházelo ze Španělska (120,7 tis. t, tj. téměř 9% meziroční pokles), Nizozemska (111,0 tis. t, tj. 2% nárůst), Německa (89,2 tis. t, tj. meziroční zvýšení o více jak 8 %) a Itálie (56,7 tis. t, tj. nárůst o 22 %). Do ČR jsou dováženy především melouny, rajčata, salátové okurky, cibule, paprika, mrkev apod. Čerstvá zelenina byla také v menším množství dovážena rovněž ze třetích zemí, např. z Maroka, Turecka, Albánie, Brazílie, Egypta a Brazílie.

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu se meziročně snížil o více než 10 % na 65,4 tis. t v celkové hodnotě 1,6 mld. Kč. Největší objemy čerstvé zeleniny směřovaly zejména na Slovensko (44,8 tis. t), dále do Německa (8,2 tis. t), Maďarska (4,9 tis. t), Polska (2,4 tis. t) a Rakouska (1,2 tis. t). Hlavními vývozními komoditami byly paprika, rajčata, mrkev, cibule a okurky nakládačky.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Od roku 2018 přesahuje záporné saldo zahraničního obchodu z hlediska finančního 10,0 mld. Kč.

Stejně jako ovoce je i zelenina v ČR pěstována v rámci **systému integrované produkce (IPZ)**. Zelináři pěstující zeleninu dle pravidel IPZ mají právo označovat svou produkci ochrannou známkou IPZ, která slouží k odlišení jejich kvalitní produkce od ostatní zeleniny dodávané na tuzemský trh. V roce 2020 se celkový počet pěstitelů zařazených do IPZ snížil na 76 s výměrou dosahující 6 615 ha, tj. 58% podíl na celkové pěstební výměře tržní zeleniny v ČR. Z uvedeného počtu je 63 zelinářů držitelů ochranné známky IPZ.

Rok 2020 je pro část zelinářů žádajících o podporu v rámci opatření AEKO IPZ (podle pravidel NV č. 75/2015 Sb., ve znění pozdějších předpisů) již pátým rokem závazku. Část pěstitelů vstoupila do dvouletých závazků přechodného období dle NV č. 330/2019 Sb. Z důvodu zpoždění přípravy nového programového období SZP 2020+.

Na podporu zachování rozměru zelinářského sektoru byla zelenina v roce 2015 zařazena mezi komodity podporované v rámci programu **dobrovolných podpor vázaných na produkci** (tzv. citlivých položek), do kategorií podpor na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou (VVP) a vysokou (VP) pracností. Pro každou skupinu zeleninových druhů je stanovena výměra nejméně 1 ha plochy zemědělské půdy evidované v LPIS jako druh zemědělské kultury „standardní orná půda“ nebo „jiná trvalá kultura“ v případě chřestu. Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

OVOCE

Průběh zimy 2019/2020 byl velmi mírný, prakticky bez výskytu mrazů. Nejnižší zimní teploty klesaly až do konce února pouze k úrovni -5 °C. Naopak období od druhé poloviny března až k počátku června bylo velmi chladné, s výskytem četných mrazových dnů. Nejsilnější mrazy byly zaznamenány při přechodu studených front, tj. v období 29. 3. – 2. 4., 14. – 22. 4. a dále také během první poloviny května. K výraznému zvýšení teplot došlo až ve druhé dekádě června, ale i tak se průběh léta blížil teplotně spíše období 70.–80. let 20. století.

Opakované výskyty mrazů vedly k výrazným škodám na úrodě zejména u nejraněji kvetoucích peckovin. Rozsáhlé kvalitativní škody na ovoci (deformace, zakrslé stopky, plody bez semen) se objevily na jádrovinách. Přímé škody mrazy byly na některých místech ještě umocněny nízkou letovou aktivitou včel spojenou s chladným a větrným počasím.

Rok 2020 se také vyznačoval vyššími úhrny dešťových srážek oproti předchozím letům. Řada pěstitelských oblastí byla v období června až srpna 2020 silně zasažena krupobitím, častěji se vyskytovaly také bouřky, takže i tradičně sušší oblasti Jižní Moravy, východních Čech, středního Polabí či oblast střední a severní Moravy tak byly srážkově nadprůměrné.

Z výše uvedených důvodů dosáhla v roce 2020 celková produkce ovoce v ČR objemu 321,0 tis. t, což je v porovnání s nízkou loňskou sklizní téměř 7% nárůst. Z produkčních sadů se sklídilo 141,4 tis. t ovoce, tj. v meziročním porovnání téměř 9% zvýšení. Úroda jablek z produkčních sadů činila 117,8 tis. t, což představuje sklizeň spíše průměrnou. Propad produkce oproti předchozímu roku nastal především u meruněk, třešní, hrušek a švestek.

Celková výměra ovocných sadů v ČR zaznamenala v roce 2020 dle statistického šetření ČSÚ meziroční mírný nárůst na 17 118 ha. Naproti tomu plocha produkčních plodných sadů opětovně klesla o více jak 5 % na 12 258 ha. Trend postupného poklesu výměry sadů trvá stále zejména u broskvoní, jablek a rybízů na rozdíl od sadů hrušní a slivoní, jejichž výměra se mírně zvyšuje díky novým výsadbám.

V období 2019/2020 bylo nově vysazeno celkem 697 ha ovocných sadů, z toho s finanční podporou státu 379 ha. Podíl přestárých produkčních sadů na celkové výměře zaznamenal mírné snížení a dosahoval 41,5 %. Za perspektivní ovocné

Vývoj ploch produkčních plodných sadů, produkce a hektarových výnosů

Ovoce/rok	2018			2019			2020		
	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha	ha	tis. t	t/ha
Celkem	12 874	177,8	–	12 930	129,9	–	12 258	141,4	–
Z toho: jabloně	6 524	144,9	22,21	6 509	102,8	15,80	6 136	117,8	19,20
hrušně	645	7,1	11,04	661	6,3	9,50	661	5,8	8,72
broskvoně	305	1,0	3,14	277	0,4	1,62	226	0,4	1,92
meruňky	745	1,9	2,59	751	2,1	2,81	735	0,5	0,64
třešně	768	2,7	3,46	773	2,2	2,81	769	0,9	1,16
višně	1 238	6,8	5,47	1 286	5,8	4,51	1 172	5,7	4,89
slivoně, švestky	1 711	11,5	6,73	1 736	9,1	5,26	1 760	9,0	5,09
rybíz červený	547	1,4	2,54	534	0,8	1,52	414	1,0	2,39

Zdroj: ÚKZÚZ.

druhy jsou považovány hrušně, švestky, višně i třešně. Naproti tomu u našeho hlavního ovocného druhu – u jabloní – je 51 % sadů přestárých, i když podíl mladých výsadby se meziročně zvýšil z 13,6 % na 14,3 %.

Vývoj cen ovoce v roce 2020 byl negativně ovlivněn v důsledku masového šíření onemocnění COVID-19 v Evropě. Došlo k narušení mezinárodního obchodu, nedostatku pracovníků v zemědělství a k výpadku pracovní síly při sklizních, k oslabení kurzu koruny vůči euru (prodražení dovozu), k vysoké poptávce po potravinách (zejména po ovoci a zelenině), a tím k prohloubení rozporu mezi nabídkou a poptávkou). Nelze opomenout také dlouhodobé vlivy, jako je např. sucho, výkyvy počasí, střídání sucha a záplav ve světě. Došlo také ke změně struktury dodávek do maloobchodu, např. balené potraviny ve všech kategoriích a menší jednotkové balení zboží, což cenu výsledné potraviny značně zvyšuje. Dalším důvodem jsou také mnohem vyšší marže obchodních řetězců než obvykle.

Průměrné ceny zemědělských výrobců ovoce v ČR (v Kč/t)

Druh ovoce	2018	2019	2020
Jablka konzumní	10 948	11 695	14 543
Jablka moštová	2 625	3 370	3 646
Hrušky	11 190	14 035	17 206
Broskve	16 433	20 139	23 307
Meruňky	21 940	23 767	34 448
Švestky	9 381	10 777	11 789
Třešně	34 313	42 556	56 293
Višně	8 647	15 834	11 207
Rybíz červený a bílý	14 702	26 524	39 365
Rybíz černý	9 991	33 792	–
Jahody tříděné	89 538	90 000	103 705

Zdroj: ČSÚ.

Průměrné spotřebitelské ceny v ČR v Kč/kg

Druh ovoce	2018	2019	2020
Jablka konzumní	36,27	28,71	37,73
Stolní hrozny	81,81	79,82	87,47
Jahody	136,43	143,29	160,13
Pomeranče	36,75	34,26	41,77
Citrony	53,24	45,33	61,51
Banány	29,41	31,33	28,73
Kiwi	86,58	77,10	88,57

Zdroj: ČSÚ.

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR v roce 2020 se v porovnání s nízkým dovozem v předchozím roce mírně zvýšil na celkových 614,7 tis. t v hodnotě 18,9 mld. Kč. Dodávky ovoce ze zemí EU se na celkovém objemu dovozu podílely téměř 59 % a dosáhly 359,9 tis. t. Mezi největší dodavatele patřilo tradičně Španělsko (88,8 tis. t, tj. meziroční pokles o více jak 9 %) a Německo (71,1 tis. t, tj. téměř 4% zvýšení), dále pak Itálie (49,8 tis. t, tj. o 5 % více), Polsko (36,5 tis. t, tj. nárůst o více než 18 %). Dovoz ovoce ze třetích zemí v roce 2020 meziročně klesl na 251,9 tis. t. Největšími dodavateli tohoto ovoce byla Kolumbie, Kostarika, Kamerun, Turecko a Ekvádor.

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu v roce 2020 rovněž meziročně mírně poklesl na 131,6 tis. t o celkové hodnotě necelých 3,6 mld. Kč. Ovoce směřovalo z 99,9 % na trhy zemí EU, nejvíce na Slovensko (66,9 tis. t), dále do Německa (21,3 tis. t), Rakouska (17,6 tis. t), Maďarska (6,6 tis. t) a Polska (5,6 tis. t).

V ČR je ovoce, stejně jako zelenina, pěstováno v systému integrovaného způsobu pěstování (IPO), jehož rozsah v roce 2020 poklesl na 9,6 tis. ha, což představuje podíl na celkové výměře produkčních plodných sadů 78,3 %. Ve Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO) bylo v roce 2020 registrováno celkem 355 členů; ochranná známka SISPO byla toho roku udělena 243 členům, kteří pěstují ovoce na 8,6 tis. ha, udělena nebyla nebo byla odebrána 63 subjektům.

Na podporu zachování rozměru ovocnářského sektoru je od roku 2015 ovoce zařazeno mezi komodity v rámci dobrovolné

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020
t	-377 694	-462 852	-504 966	-459 184	-479 670	-483 102
tis. Kč	-11 040 655	-12 308 921	-13 282 409	-13 132 433	-13 288 287	-15 314 381

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Dobrovolná podpora vázaná na produkci – „citlivé položky“

Rok	Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VVP			Sazba platby na produkci ovoce a výměra – VP		
2016	13 849,96 Kč/ha	5 171 ha	242 žádostí	8 495,28 Kč/ha	3 363 ha	264 žádostí
2017	12 932,59 Kč/ha	5 319 ha	282 žádostí	7 940,85 Kč/ha	3 456 ha	295 žádostí
2018	12 071,29 Kč/ha	5 643 ha	307 žádostí	8 022,59 Kč/ha	3 387 ha	315 žádostí
2019	11 735,23 Kč/ha	5 824 ha	306 žádostí	7 892,29 Kč/ha	3 455 ha	316 žádostí
2020	12 534,51 Kč/ha	5 826 ha	311 žádostí	8 571,26 Kč/ha	3 399 ha	318 žádostí

Zdroj: MZe.

podpory vázané na produkci (tzv. citlivé komodity), do kategorií podpor na produkci ovocných druhů s velmi vysokou (VVP) a vysokou pracností (VP). Průměrně je pro období 2015–2020 vyčleněno na podporu tohoto odvětví v rámci přímých plateb cca 100 mil. Kč ročně.

CHMEL

Česká republika je třetí největší pěstitelkou země světa a největším producentem jemně aromatického chmele na světě. Chmel je řazen mezi naše nejintenzivnější plodiny a velmi významné exportní zemědělské komodity. Přes 80 % chmele je každoročně vyváženo, český chmel také tvoří kvalitativní základ českých i světových piv.

Stejně jako roky předchozí, je Česká republika řazena mezi největší producenty chmele na světě i v roce 2020. Výměra chmele v roce 2020 v České republice tvořila 8,0 % světové plochy. ČR tak zaujímá třetí místo mezi světovými pěstiteli chmele po USA a Německu. Na čtvrtém místě je se svojí pěstitelkou plochou Čína.

Aktuální sumarizace sklizňových ploch chmelnic v České republice potvrdila pokles o 37 ha oproti přecházejícímu roku. K datu 20. 8. 2020 evidoval ÚKZÚZ sklizňovou plochu 4 966 ha, což představuje mírný pokles (pokles o 0,73 %). Výsazy nových chmelnic činí celkem 270 ha, což představuje ve srovnání s předcházejícím rokem nárůst o 22 ha nových výsadeb. ÚKZÚZ eviduje v ČR celkem 124 pěstitelů chmele (v roce 2019 – 119 pěstitelů).

Majoritní odrudou stále zůstává Žatecký poloraný červeňák (ŽPČ), v roce 2020 jím bylo osázeno 84,9 % celkové pěstelské plochy. Největší nárůst plochy o 21 ha byl registrován u odrůdy Sládek. Z hybridních odrůd chmele největší výměru zaujímá již zmíněná odrůda Sládek (365 ha), Premiant (196 ha), Agnus (53 ha), Saaz Late (44 ha), Saaz Special (41 ha) a Kazbek (26 ha).

Největší plochu již tradičně zaujímá Žatecká chmelářská oblast, ve které se chmel pěstoval na 3 837 ha. Ústěcká chmelářská oblast zaujímá 504 ha sklizňové plochy. V Tršické chmelářské oblasti se pěstoval chmel na 626 ha.

V roce 2020 bylo v ČR celkem sklizeno 5 925 t chmele, při průměrném výnosu 1,19 t/ha. Sklizňový ročník můžeme hodnotit jako průměrný, oproti roku 2019, který označujeme

jako jeden z historicky nejvyšších sklizní, došlo k poklesu produkce o 1 220 t, což činí pokles o 17,1 %.

V největší Žatecké chmelářské oblasti dosáhla sklizeň 4 323 t chmele (meziroční pokles o 18,1 %) s průměrným výnosem 1,13 t/ha. Na Ústěcku bylo sklizeno 726 t (meziroční pokles o 22,3 %) s výnosem 1,44 t/ha a na Tršicku 876 t (meziroční pokles o 6,2 %) s výnosem 1,40 t/ha.

Nejrozšířenější odrůdy ŽPČ bylo vyprodukováno 4 508 t, tj. o 966 t méně (pokles 17,6 %) v porovnání s rokem 2019. Průměrný výnos ŽPČ napříč regiony tedy dosáhl 1,07 t/ha. Odrůdy Sládek bylo sklizeno 749 t, tj. o 83 t méně (pokles o 10,0 %). U odrůdy Premiant došlo k poklesu množství sklizeného chmele o 27 t (o 7,2 %) na celkových 350 t.

Chmel tak zůstává jednou z nemnoha položek agrárního zahraničního obchodu, u nichž má ČR dlouhodobě kladné saldo. Zahraniční obchod s chmelem a chmelovými výrobky zaznamenal dle předběžných odhadů v roce 2020 opět kladné saldo a to v hodnotě 902,2 mil. Kč. Vyšší saldo zahraničního obchodu v roce 2020 odráží hlavně výsledky nadprůměrné sklizně z roku 2019. Průměrná cena CZV sušeného chmele ze sklizně roku 2020 podle ČSÚ činila 240 525 Kč/t, meziročně o 4,6 % více.

V roce 2020 dle Statistiky zahraničního obchodu bylo vyvezeno celkem 4 794 t chmele tj. 112,9 % skutečnosti roku 2019. Přes 60 % dodávek z roku 2020 bylo vyvezeno mimo EU. Z dlouhodobého pohledu nejvíce zpracovaného chmele putuje do Japonska. V rámci EU28 nejvýznamnějším dovozcem českého chmele je Německo. Mezi významné odběratele českého chmele v roce 2020 patří Německo (1 167 t), Čína (1 148 t), Japonsko (974 t) a Rusko (325 t). Většina celkového dovozu byla realizována z Německa. Část dovezeného chmele, zejména v hlávkové formě je po zpracování následně dále vyvážena. V roce 2020 bylo celkem dovezeno 126,5 t chmelového extraktu, v porovnání s rokem 2019 bylo dovezeno o 23,5 t chmelového extraktu méně. Chmel tak zůstává jednou z nemnoha položek agrárního zahraničního obchodu, u nichž má ČR dlouhodobě kladné saldo. Zahraniční obchod s chmelem a chmelovými výrobky zaznamenal dle předběžných odhadů v roce 2019 opět kladné saldo a to v hodnotě 809,3 mil. Kč. Nižší saldo zahraničního obchodu v roce 2019 odráží hlavně výsledky podprůměrné sklizně z roku 2018. Průměrná cena CZV sušeného chmele ze sklizně roku 2018 podle ČSÚ činila 224 799 Kč/t, meziročně o 2,6 % více.

RÉVA, VÍNO

Počasí

Rok 2020 byl dle údajů ČHMÚ s průměrnou teplotou 9,1 °C a s odchylkou +1,2 °C od normálu v letech 1981–2010 (a odchylkou +1,6 °C od normálu v letech 1961–1990) teplotně silně nadnormální. Předchozí roky 2019 (9,5 °C), 2018 (9,6 °C), 2015 a 2014 byly mimořádně nadnormální a roky 2016 a 2017 nadnormální. Rok 2020 se společně s roky 2000 a 2007 řadí jako 5. až 7. nejteplejší v období od roku 1961. Roky 2020 a 2016 se staly také nejteplejšími roky na Zemi v historii měření.

Měsíc únor byl teplotně mimořádně nadnormální +4,6 °C. Květen byl teplotně silně podnormální -2,1 °C, březen, červen, červenec, říjen a listopad byly teplotně normální.

Měsíce leden, duben, srpen, září a prosinec byly teplotně nadnormální.

Dle ročního úhrnu srážek 764 mm byl rok 2020 srážkově nadnormální (srážkový normál za období 1981–2010 je 686 mm).

Nejvíce srážek spadlo v červnu, v průměru 151 mm, což bylo 191 % normálu, nejméně srážek v průměru jen 18 mm, to je 43 % normálu, v dubnu. Měsíc červen byl srážkově mimořádně nadnormální, únor a říjen byl silně nadnormální. Měsíce srpen a září byly nadnormální, červenec a prosinec byly podnormální. Měsíce leden, duben a listopad byly srážkově silně podnormální. Pouze měsíce březen a květen byly měsíce srážkově normální.

Zrání hroznů zpomalilo chladnější a deštivé počasí koncem září a v říjnu. Důvodem bylo méně slunečných dnů, hrozny měly ještě v září nízkou cukernatost. Sklizeň hroznů probíhala oproti předchozím letům v obvyklých termínech.

Abiotické poruchy a poškození révy

V roce 2020 se opět vyskytly jarní mrazy a to celkem třikrát. Poprvé to bylo na přelomu března a dubna, potom na počátku a ještě v druhé dekádě května, během tzv. „ledových mužů“ (11. – 15. 5.). K významnějšímu poškození révy a výskytům **jarní mrazové spály** révy nedošlo, případně pouze v mrazových polohách.

V důsledku průběhu počasí se v červnu projevila na některých lokalitách abiotická porucha **Fe-deficientní vrcholová chloróza révy**, jejíž výskyt podporuje chladné a deštivé počasí nebo naopak nedostatek vláhy.

Obdobně byly během srpna pozorovány lokální silnější výskyt **Mg-deficientní mezižilkové chlorózy listů** révy.

Na některých lokalitách bylo u citlivých odrůd pozorováno **sprchávání květenství** a **hráškovatění hroznů révy**, způsobené nepříznivými podmínkami v době kvetení révy, především chladnějším a deštivým počasím.

Choroby révy

V roce 2020 byly opět pozorovány v celé Vinařské oblasti Morava silné výskyt **fytoplazmového žloutnutí a červenání listů révy** (původce *Candidatus Phytoplasma solani*, syn. Potato stolbur phytoplasma, syn. choroby stolbur révy). Přenašečem této fytoplazmy je křísek žilnatka vironosná (*Hyalesthes obsoletus*). Výskyt choroby na Moravě mají stále vzestupnou tendenci, ve vinařské oblasti Čechy jsou výskyt zatím ojedinělé a slabší. Hlavním důvodem je problematická regulace svačce jako vytrvalého plevle ve vinicích s ekologickým i integrovaným způsobem pěstování.

Teplotní suma pro zralost oospor *Plasmopara viticola*, původce **plísňé révy** byly dosažena na konci dubna. První

výskyt byly zjištěny na několika lokalitách ve vinařské oblasti Morava až v polovině června během kvetení révy. Významné primární infekce nastaly za vydatných a opakovaných dešťových srážek a příznivých teplotních podmínek v závěru druhé dekády a počátkem třetí dekády června a silnější výskyt byly zaznamenány koncem června a především na počátku července. Silnější výskyt byly zaznamenány až ve druhé polovině srpna ve fázi zaměkání a vybarvování bobulí, kdy po období vydatnějších srážek došlo k šíření choroby na vrcholech letorostů a na zálistcích. Škodlivé výskyt choroby byly zaznamenány i ve vinařské oblasti Čechy.

Z důvodu slabého a převážně pozdního výskytu **padlí révy**, původce *Erysiphe necator* nebyla v předchozím roce infikována bazální očka letorostů patogenem a byl předpoklad pouze omezeného výskytu zdrojů infekce a tedy slabšího a opožděného výskytu choroby v roce 2020 a rovněž i zahájení ošetřování. V důsledku pozdního nástupu choroby a průběhu počasí v srpnu předchozího roku byl pozorován pouze ojedinělý výskyt vyvinutých plodnic, jako zdroje primárních infekcí.

Příznivé podmínky pro sekundární šíření patogenu nastaly ve třetí dekádě května. Velmi příznivé podmínky pro šíření nastaly počátkem a v polovině června. Silné výskyt choroby na listech byly pozorovány až v závěru vegetace, v období dozrávání hroznů. Silné výskyt choroby byly pozorovány i ve vinařské oblasti Čechy.

Vlivem příznivých podmínek, deštivého počasí v červnu v době kvetení a krátce po odkvětu došlo k lokálním výskytům **botrytiové hniloby květenství**. První výskyt šedé hniloby hroznů révy (původce *Botrytis cinerea*) na hroznech byly výjimečně zjištěny již v období zaměkání bobulí, většinou až v období sklizňové zralosti hroznů. Vydatné dešťové srážky na počátku, ale především na konci září a potom v říjnu, v období dozrávání pozdních odrůd způsobily praskání bobulí a šíření choroby. Silné výskyt choroby se projeví, pokud nebyla zajištěna včasná a dostatečně intenzivní ochrana porostů.

V období zrání hroznů byly zaznamenány až lokálně silné výskyt **octové hniloby** (původce komplex bakteriálních a houbových patogenů – kvasinek).

V roce 2020 pokračovaly velmi silné a narůstající výskyt **chřadnutí a odumírání révy – syndrom Esca** (původce *Phaeoemoniella chlamydospora*, *Phaeoacremonium aleophyllum*, *Fomitiporia mediterranea* aj. druhy houbových patogenů) v celé vinařské oblasti Morava. Napadené keře buď postupně chřadnou, nebo výjimečně i náhle odumírají z důvodu poškození vodivých pletiv v kmíncích révy. Choroba se nejčastěji projevuje charakteristickou změnou zbarvení listů a nekrotizací mezižilkových pletiv, skvrnami na bobulích a postupným zasycháním bobulí, končí odumíráním keřů.

Škůdci

Lokálně silné výskyt kadeřavosti révy vinné způsobené **hálčivcem révovým** (*Calepitrimerus vitis*), která se projevuje deformacemi listů, a nestejným růstem letorostů byly pozorovány již počátkem května.

Současně byly pozorovány výskyt plstnatosti révy vinné způsobené **vlnovníkem révovým** (*Colomerus vitis*) ve slabé až střední intenzitě.

První výskyt dospělců **obaleče mramorovaného** (*Lobesia botrana*) ve feromonových lapácích byly zjištěny ve vinařské oblasti Morava již koncem dubna. První výskyt dospělců obaleče mramorovaného ve vinařské oblasti Čechy byly zaznamenány v roce 2020 později, počátkem května. Výskyt dospělců obaleče mramorovaného ve feromonových lapácích byl v roce 2020

obecně velmi slabý, pouze v okr. Břeclav byl na několika lokalitách překročen práh škodlivosti.

První výskyty dospělých **obalečika jednopásného** (*Eupoecilia ambiguella*) ve feromonových lapácích byly zjištěny ve vinařské oblasti Morava také již koncem dubna a ve vinařské oblasti Čechy zaznamenány rovněž koncem dubna. Letové vlny obalečika jednopásného byly v roce 2020 nevýrazné a především výskyty 2. generace škůdce byly na celém území ČR velmi slabé a na žádné ze sledovaných lokalit nedosáhly úlovy v lapácích práh škodlivosti.

První výskyt invazního škůdce **octomilky japonské** (*Drosophila suzukii*) v lapáku s návnadou byl zaznamenán koncem druhé dekády července v okrese Břeclav a ve vinicích vinařské oblasti Čechy byly první výskyty tohoto škůdce pozorovány koncem první dekády srpna v okr. Mělník.

První výskyty nymf **kříška révového** (*Scaphoideus titanus*), přenašeče závažné regulované (karanténní) fytoplazmové choroby – zlatého žloutnutí révy (původce 'Candidatus' *Phytoplasma vitis*, syn. *Grapevine flavescence dorée phytoplasma*, GFD), která se však dosud na našem území nevyskytuje) zjištěné v optických lapácích (žlutých lepových deskách zavěšených na vodícím drátu) byly v roce 2020 zaznamenány oproti předchozímu roku později, počínaje od konce druhé dekády července v okrese Břeclav. Výskyty škůdce byly převážně ve slabé intenzitě, pouze výjimečně v silné intenzitě.

Poškození rašících oček révy housenkami **různorožce trnkového** (*Peribatodes rhomboidaria*) ve škodlivé intenzitě nebylo zaznamenáno. Rovněž nebylo zjištěno ani i poškození rašících oček révy housenkami **osenic** (rodu *Scotia*, *Noctua*, *Euxoa*, *Amathes*).

Koncem měsíce srpna a během září bylo často pozorováno poškození zrajících bobulí hmyzem, např. **včelou medonosnou** (*Apis mellifera*) nebo **vosou obecnou** (*Vespula vulgaris*), brouky **zlatohlávkou huňatými** (*Cetonia aurata*) a ptáky, **špačkem obecným** (*Sturnus vulgaris*).

Na jaře v roce 2020 pokračovaly škodlivé výskyty **hraboše polního** (*Microtus arvalis*) na území jižní Moravy. Pro ošetření se používá tzv. práh škodlivosti, kterým je zjištění 50 užívaných nor na 1 ha v jarním období, 200 a více užívaných nor v letním období a více než 400 užívaných nor v podzimním období. Na většině lokalit byly střední nebo silné – tj. škodlivé výskyty a na některých lokalitách dosahovaly výskyty až extrémní četnost, kdy počty nor několikanásobně překračovaly prahovou hodnotu. Během roku došlo k poklesu populační hustoty a při podzimním monitoringu vinic byly výskyty většinou slabší, s výjimkou některých lokalit v okr. Znojmo.

Zdroj: ÚKZÚZ.

Národní dotace vyplývající ze zákona o zemědělství

V roce 2020 byla výše dotací poskytnutých z podpůrných národních programů následující:

- 1.a. Státní podpora na zavlazování vinic v roce 2020 na základě 9 podaných žádostí by mohla být přiznána v celkové výši 5 220 000 Kč (stále probíhá administrace žádostí).
- 3.b.B.I. Podpora na budování prostorových izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob nebyla za rok 2020 vyplacena.
- 3.c. V rámci opatření podpory na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR nebyla v roce 2020 podána žádná žádost.
- 3.d. Podpora šlechtění révy vinné, zaměřené na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům

a odpovídající kvalitu výsledné produkce, bude za rok 2020 poskytnuta 2 žadatelům v celkové výši 8 089 460 Kč (stále probíhá administrace žádostí).

- 9.A.b.I. V rámci opatření vydání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytovaných pěstitelům zdarma nebyla v roce 2020 podána žádná žádost.
- 10.D. V rámci státní podpory v roce 2020 nebyla podána žádná žádost na podporu evropské integrace nevládních organizací.
- 13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu byla poskytnuta na 1 projekt v celkové výši 10 836 341,34 Kč.

Zdroj: SZIF.

Podpory z prostředků Vinařského fondu

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny odvody za vyrobené víno (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále, úroky, dotacemi z rozpočtu územních samosprávných celků a **finanční podporou státu ve výši součtu všech příjmů Fondu.**

Přehled příjmů Vinařského fondu v roce 2020

Položka	Přijaté platby (Kč)
Odvody za víno	25 559 563,96
Odvody za vinice	5 337 156,20
Penále	20 408,00
Úroky	195 030,08
Příjmy z prodeje produktů	121 320,00
Příjmy z pořádaných akcí	0,00
Dotace z rozpočtu krajů	5 005 280,00
Finanční podpora státu 2020 za rok 2019	46 958 005,00
CELKEM	83 196 763,24

Zdroj: Vinařský fond.

Přehled výdajů Vinařského fondu v roce 2020

Forma	Vydané platby (Kč)
Rozhodnutí o poskytnutí podpory	17 376 410,00
z toho: Podpora marketingu (dle § 31 odst. 4 písm. a) zákona č. 321/2004 Sb.)	5 836 806,00
Informování veřejnosti o vinohradnictví a vinařství (písm. b)	3 526 550,00
Podpora rozvoje vinařské turistiky (písm. c)	8 013 054,00
Komunikační kampaň	25 592 479,88
Propagace na základě smluv	22 197 375,13
CELKEM	65 166 265,01

Zdroj: Vinařský fond.

Podpory v rámci SOT s vínem

Podpory v rámci společné organizace trhu s vínem (SOT s vínem) se v roce 2020 poskytovaly dle nařízení vlády č. 147/2018 Sb., o stanovení bližších podmínek při provádění opatření společné organizace trhů se zemědělskými produkty v oblasti vinohradnictví a vinařství pro období 2019–2023, ve znění platném od 1.8.2018.

Podporována byla následující opatření:

restrukturalizace a přeměna vinic s podopatřeními:

- změna odrůdové skladby vinice
- přesun vinice do svahu
- technika zlepšující obhospodařování vinic

investice na následující nová zařízení pro výrobu vinařských produktů:

- dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba na výrobu vína o objemu nejméně 600 litrů
- speciální kvasná nádoba s aktivním potápěním matolinového klobouku pro výrobu červených vín
- cross-flow filtr na víno, ve kterém je víno přiváděno na membránu tangenciálně a určitý objem vína prochází membránou jako filtrát a zbývající pokračuje podél membrány s odfiltrovanými nečistotami
- lis na hrozny

Pro finanční rok **2019/2020** bylo přijato 135 žádostí o poskytnutí podpory na investice (cross-flow filtr na víno – 13 žádostí, dřevěné sudy nebo uzavřená dřevěná nádoba – 47 žádostí, speciální kvasná nádoba – 34 žádostí, lis na hrozny – 41 žádostí), 7 žádostí bylo staženo a 39 žádostí bylo zamítnuto. Celkem bylo vyplaceno 92 žádostí, a to v objemu 44 724 603,16 Kč (cross-flow filtr na víno – 7 žádostí za 6 941 119 Kč, dřevěný sud nebo uzavřená dřevěná nádoba – 31 žádostí za 10 422 129,14 Kč, speciální kvasná nádoba – 27 žádostí za 14 211 616,66 Kč, lis na hrozny – 27 žádostí za 13 149 738,36 Kč).

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova

V rámci Programu rozvoje venkova je pěstování révy vinné podporováno:

- Agroenvironmentálně-klimatickými opatřeními (**AEKO**) v rámci podopatření Integrovaná produkce révy vinné (titul základní a nadstavbová ochrana vinic),
- Navazujícími agroenvironmentálně-klimatickými opatřeními (**NAEKO**) v rámci podopatření Integrovaná produkce révy vinné (titul základní a nadstavbová ochrana vinic),
- opatřeními Ekologické zemědělství (**EZ**) a
- opatřeními Navazující ekologické zemědělství (**NEZ**).

U opatření AEKO a EZ je podmínkou uzavření závazku na 5 let a u opatření NAEKO a NEZ je podmínkou uzavření

Podpora na Restrukturalizaci a přeměnu vinic ve finančním roce 2019/2020

Počet přijatých žádostí/oznámení	83	
Počet žádostí/oznámení stažených žadatelem	1	
Počet zamítnutých žádostí	2	
Počet žádostí/oznámení přijatých ve finančním roce 2018/2019 přesunutých k vyplacení do finančního roku 2019/2020	5	
Počet přijatých a schválených žádostí/oznámení z finančního roku 2019/2020 (vyplacených)	78	
Celkový počet schválených žádostí/oznámení vyplacených ve finančním roce 2019/2020 (5 žádostí z roku 2018/2019, 78 žádostí z fin. roku 2019/2020)	83	
Podopatření „Změna odrůdové skladby vinice“	139,7 ha	76 žádostí/ 66 108 445,54 Kč
Podopatření „Přesun vinice do svahu“	4,95 ha	1 žádost/ 2 697 750,00 Kč
Podopatření „Technika zlepšující obhospodařování vinic“	14,78 ha	7 žádostí/ 7 453 040,00 Kč

Zdroj: SZIF.

Pozn.: Finanční rok je období od 16. října daného roku do 15. října následujícího roku.

Počet vyplacených žádostí na Investice v letech 2015/2016–2019/2020

	Cross flow filtr na víno	Lis na hrozny	Dřevěný sud/Uzavřená dřevěná nádoba	Speciální kvasná nádoba
2015/2016	12	0	39	27
2016/2017	11	0	59	27
2017/2018	8	0	37	16
2018/2019	17	30	43	25
2019/2020	7	27	31	27

Zdroj: SZIF.

závazku na 2 roky. Ve všech případech se jedná o podpory z prostředků EU (75 % nákladů) s kofinancováním ČR (25 % nákladů).

V rámci **Aeko** bylo v roce 2020 podáno 72 žádostí o dotaci na titul IP révy vinné – základní ochrana vinic. Sazba podpory byla stanovena na 8 206,78 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2020 činí 8 814 984,67 Kč na celkovou výměru 1 074,11 ha. V titulu IP révy vinné – nadstavbová ochrana vinic bylo v roce 2020 podáno 293 žádostí o dotaci. Sazba podpory zde byla stanovena na 17 150,40 Kč. Výše podpory pro rok 2020 činí 127 092 181,35 Kč na celkovou výměru 7 410,45 ha.

V rámci **NAeko** bylo v roce 2020 podáno 66 žádostí o dotaci na titul IP révy vinné – základní ochrana vinic. Sazba podpory byla stanovena na 5 005,38 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2020 činí 2 968 891,10 Kč na celkovou výměru 593,14 ha. V titulu IP révy vinné – nadstavbová ochrana vinic bylo v roce 2020 podáno 231 žádostí o dotaci. Sazba podpory zde byla stanovena na 13 974,40 Kč. Výše podpory pro rok 2020 činí 38 810 122,87 Kč na celkovou výměru 2 777,23 ha.

V rámci opatření **EZ** bylo v roce 2020 podáno 48 žádostí do opatření Ekologické zemědělství s kulturou vinice v režimu certifikovaném EZ. Sazba podpory byla stanovena na 21 469,76 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2020 zde činí 11 056 067,66 Kč na celkovou výměru 514,96 ha. Do opatření ekologické zemědělství s kulturou vinice v přechodném období bylo v roce 2020 podáno 26 žádostí o dotaci. Sazba podpory byla stanovena na 22 867,20 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2020 činí 2 160 035,72 Kč na celkovou výměru 94,46 ha.

V rámci opatření **NEZ** bylo v roce 2020 podáno 32 žádostí do opatření Navazující ekologické zemědělství s kulturou vinice v režimu certifikovaném EZ. Sazba podpory byla stanovena na 21 469,76 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2020 zde činí 6 217 787,69 Kč na celkovou výměru 269,81 ha. Do opatření ekologické zemědělství s kulturou vinice v přechodném období byla v roce 2020 podána 1 žádost o dotaci. Sazba podpory byla stanovena na 23 045,06 Kč/ha. Výše podpory pro rok 2020 činí 20 181,57 Kč na celkovou výměru 0,94 ha.

Zdroj: SZIF.

Odrůdová skladba registrovaných vinic

V roce 2020 tvořila obhospodařovaná plocha vinic v ČR přibližně 17,9 tis. ha; přičemž současný produkční potenciál v ČR byl na úrovni 18,54 tis. ha. K 31. 12. 2020 bylo zaregistrováno 14,6 tis. pěstitelů.

Mezi nejčastěji pěstované odrůdy révy vinné v roce 2020 patřily: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský z bílých odrůd; Frankovka, Svatovavřínecké, Zweigeltrebe a Rulandské modré z modrých odrůd. Tato skladba je dlouhodobě stabilní.

V roce 2020 bylo vysázeno 296,0342 ha vinic. Mezi nejčastěji vysazované odrůdy révy vinné v tomto roce patřily: Pálava (31,62 ha), Ryzlink rýnský, (30,71 ha), Veltlínské zelené (20,54 ha) z bílých odrůd, z modrých odrůd je to Rulandské modré (14,2 ha).

Z celkových 17 925 ha obhospodařované plochy vinic tvoří téměř tři čtvrtiny odrůdy moštové bílé (72 %), jejichž plocha se zvyšuje, více než jednu čtvrtinu odrůdy moštové modré (28 %) a zanedbatelný podíl necelé 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy, ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál.

Podíl mladých výsadeb na celkové ploše vinic se proti roku 2019 nijak výrazně nezměnil. Podíl mladých vinic činí celkově 24 %, tj. 4 374 ha. Plocha vinic v plné plodnosti tvoří 47 %, tj. 8 324 ha, tzn., zvýšila se o necelé 2 %. Podíl starších vinic nad 50 let je o necelé 2 % nižší než v minulém roce, tj. 887 ha. Lze tak konstatovat, že věková struktura vinic se prakticky nemění.

Dle údajů registrace ÚKZÚZ byl v roce 2020 produkční potenciál vinic 18 542 ha. Z uvedených tabulek vyplývá, že okamžitě využitelná plocha pro výsadbu je přibližně 315 ha. Plocha, kterou by mohli pěstitelé využít na základě žádosti a následného správního řízení je přibližně 302 ha.

V roce 2020 byla stanovena kvóta pro přidělení povolení pro novou výsadbu ve výši 181,4 ha. Ve stanoveném termínu požádalo celkem 174 pěstitelů o povolení výsadby na plochu 181,4 ha.

Z pohledu počtu pěstitelů a kategorií velikosti vinic bylo k 31. 12. 2020 vedeno v Registru vinic celkem 14 640 pěstitelů s osázenými vinicemi na celkové ploše 17 924,9071 ha.

Z rozboru aktuální struktury vinic v ČR dle jejich velikosti osázené plochy a počtu pěstitelů lze vysledovat, že 89 % z celkové výměry osázené plochy vinic je soustředěno v ucelených vinicích nad 1 ha, avšak ze souboru pěstitelů je to jen u 8 % z registrovaných pěstitelů. Na druhé straně 2 % vinic o výměře do 0,1 ha jsou v držení 42 % z celkového počtu pěstitelů.

Zdroj: ÚKZÚZ.

Zatřídění tuzemských vín v roce 2020

V ČR se každoročně prověřuje úroveň výroby a distribuce vinných produktů a hroznů révy vinné. Tyto kontroly provádí Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI). Současně se soustřeďuje i na prověření odpovědnosti výrobců a distributorů za zdravotně nezávadnou produkci. V souladu s § 19 odst. 4 písm. d) zákona č. 321/2004 Sb., provádí SZPI ověřování odrůdy, původu, cukernatosti a hmotnosti vinných hroznů.

SZPI v roce 2020 **ověřila cukernatost u 41 347 252 kg hroznů** (v roce 2019 to bylo **37 478 830 kg hroznů**) z toho 98,77 % na Moravě a 1,23 % v Čechách.

Jednotlivé položky produkčního potenciálu vinic v ČR v roce 2020 (ha)

Povolání pro novou výsadbu		Využitelná plocha (v držení pěstitele)	237,0255
Povolání pro opětovnou výsadbu	převedené z POV	Využitelná plocha (v držení pěstitele)	78,3978
Právo na opětovnou výsadbu		Využitelné na základě žádosti pěstitele	129,9311
Vyklučená plocha vinic		Využitelné na základě žádosti pěstitele	171,9081
Osázená plocha vinic	K 31. 12. 2020		17 924,9071

Zdroj: ÚKZÚZ (Registru vinic), dle čl. 64 až 68, nařízení EP a R (EU) č. 1308/2013.

SZPI každoročně provádí zařizování vín podle § 26 zákona č. 321/2004 Sb.; zařizování podléhá jakostní, přívlastková, jakostní šumivá, aromatická jakostní šumivá, jakostní perlivá a jakostní likérová vína a pěstitelský sekt, pokud je takové víno vyrobeno z vinných hroznů sklizených ve vinařské oblasti Morava nebo Čechy a nebylo zařizováno jako VOC víno dle § 23 zákona č. 321/2004 Sb.

Celkem proběhlo **113 zasedání komisí pro hodnocení a zařizování vín**, v nichž bylo z vinařské oblasti Morava celkem předloženo k zařizování 309 689 hl vína (počet šarží 6 493) a z vinařské oblasti Čechy to bylo 4 100 hl vína (počet šarží 135). **Celkem bylo zařizováno 6 534 šarží vín, což představuje množství 311 871 hl vína.** Z toho bylo hodnoceno ve druhém kole (opakovaně) celkem 12 šarží v množství 609 hl a 94 šarží bylo vyřazeno v celkovém množství 1 918 hl.

Ve **vinařské oblasti Čechy** byl podíl bílých odrůd z celkového počtu zařizovaného vína 1,63 % a podíl modrých odrůd 0,41 % z celkového počtu zařizovaného vína v rámci ČR, tj. 80,0 % podíl bílých odrůd a podíl modrých odrůd 20,0 % zastoupených v rámci vinařské oblasti Čechy.

Ve **vinařské oblasti Morava** byl podíl bílých odrůd 80,41 % z celkového počtu zařizovaného vína a modrých odrůd 17,55 % z celkového počtu zařizovaného vína v rámci ČR, tj. 82,1 % podíl bílých odrůd a podíl modrých odrůd 17,9 % zastoupených v rámci vinařské oblasti Morava.

Z pohledu objemu byla kategorie jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr nejvíce zařizovaným vinařským produktem (139 043 hl) v těsném závěsu s kategorií jakostní víno odrůdové (118 461 hl). Z pohledu počtu vzorků výrazně převyšovala kategorie jakostní víno s přívlastkem pozdní sběr (4 036 šarží), která tvořila cca 61,77 % počtu všech zařizovaných šarží.

Zdroj: SZPI.

LÉČIVÉ, AROMATICKÉ A KOŘENINOVÉ ROSTLINY

V roce 2020 se pěstební plochy léčivých, aromatických a kořeninových rostlin (LAKR) meziročně snížily o 6,7 % na hodnotu 5 657 ha. Největší snížení zaznamenaly především plochy kmínu kořeného, které poklesly o 37 %. Kmín každoročně zaujímá okolo 90 % ploch kořeninových rostlin

(v roce 2020 téměř 94 %) a více než třetinu ploch všech LAKR. V dlouhodobém horizontu je pro kmín i celou skupinu LAKR charakteristické kolísání pěstebních ploch.

Mezi významné komodity v ČR v rámci pěstovaných LAKR stále patří ostropestřec mariánský a kmín kořený, pěstování námele a máku pro použití na makoviny závisí čistě na zadání zpracovatele (makovina se v posledních 3 letech nevyráběla).

V letech 2019 a 2020 vzrostla plocha pěstování jitrocele kopinatého téměř 4x, byl také zaznamenán prudký nárůst plochy pěstování pískavice řecké seno ze 4 ha v roce 2016 na 165 ha v roce 2020. Koriandr se pěstuje na ploše 19 ha (pokles o 30 %), pěstování fenýklu kleslo na polovinu. Heřmánek se v roce 2019 a 2020 pěstoval na průměrné ploše 15 ha (ve srovnání s rokem 2018 pokles o 25 %).

Hlavním trendem tuzemské produkce LAKR je právě zajištění kvality, a to zavedením správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování v konvenčním i ekologickém zemědělství. To úzce souvisí s rozsahem ploch jednotlivých druhů. Další trendy jsou určovány poptávkou zpracovatelů a spotřebitelů LAKR. Poptávka ovlivňuje druhové složení pěstovaných LAKR, rozsah jejich pěstování i podobu finálního produktu. Stále je živá otázka správné sběračské praxe. Do produkce LAKR je započítáváno také pěstování tzv. zeleného koření – hrnkovaných či kontejnerovaných „bylinek“, které jsou určeny k přímé spotřebě, ne k dalšímu pěstování, a posuzují se z hlediska kvality jako čerstvá zelenina.

Dlouhodobě vykazuje celková bilance zahraničního obchodu tohoto sektoru záporné saldo, které v roce 2020 dosáhlo hodnoty 554 mil. Kč, což představuje 26% snížení oproti předchozímu roku. Dlouhodobě pozitivní je pouze bilance zahraničního obchodu s kmínem, která v roce 2020 dosáhla kladného salda ve výši 3,5 mil. Kč.

V roce 2020 se navýšil objem dovezeného koření (o 5,6 %) na 11 039 t. Hlavními dováženými komoditami byly paprika, zázvor a pepř. Mezi významné dovozce koření do ČR dlouhodobě patří Čína, Španělsko, Německo, Polsko, Vietnam a Slovensko. Na vývozu komodit skupiny koření se významně podílí kmín (dlouhodobě více než 40 %). V roce 2020 se vývoz koření z ČR navýšil o 3 % oproti předchozímu roku a dosáhl objemu 4 677 t. Dlouhodobě tradičními zeměmi, kam směřuje koření z ČR, jsou Polsko, Německo, Slovensko, Maďarsko a Rakousko.

Vývoj ploch a produkce LAKR v ČR

Rok	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Plocha (ha)	5 177	5 297	7 457	8 554	6 062	5 657	93,3
Produkce (t)	4 353	4 045	6 732	6 765	4 258	3 725	87,5
Výnos (t/ha)	0,84	0,77	0,90	0,78	0,71	1,33	187,3

Zdroj: ČSÚ.

Produkce LAKR v ČR (v ha)

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Léčivé rostliny	3 034	2 643	3 052	3 558	2 963	2 728	92,0
Kořeninové rostliny	2 143	2 654	4 405	4 996	3 099	2 929	94,5
z toho: kmín	1 907	2 443	4 125	4 685	2 950	2 755	93,4
LAKR celkem	5 177	5 297	7 457	8 554	6 062	5 657	93,3

Zdroj: ČSÚ.

Bilance zahraničního obchodu LAKR (v t)

Ukazatel		2018	2019	2020	Index 2020/19
Koření 0904-0910	dovoz	10 436	10 450	11 039	105,6
	vývoz	3 418	4 540	4 677	103,0
	balance	-7 018	-5 910	-6 362	-2,6
Rostliny pro voňavkářství a farmacii 1211	dovoz	4 924	6 126	5 483	89,5
	vývoz	1 711	1 981	1 966	99,2
	balance	-3 213	-4 145	-3 517	9,7
LAKR souhrn	dovoz	15 360	16 573	16 522	99,7
	vývoz	5 129	6 521	6 643	101,9
	balance	-10 231	-10 052	-9 879	2,2

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Bilance zahraničního obchodu LAKR (v tis. Kč)

Ukazatel		2018	2019	2020	Index 2020/19
Koření 0904-0910	dovoz	993 100	1 071 842	1 055 507	98,5
	vývoz	403 170	467 475	639 936	136,9
	balance	-589 930	-604 367	-415 571	68,8
Rostliny pro voňavkářství a farmacii 1211	dovoz	495 968	505 109	563 119	111,5
	vývoz	264 488	360 084	424 359	117,9
	balance	-243 841	-145 025	-138 760	95,7
LAKR souhrn	dovoz	1 489 068	1 576 951	1 618 626	102,6
	vývoz	667 658	827 559	1 064 295	128,6
	balance	-821 410	-749 392	-554 331	74,0

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Dovoz léčivých rostlin (KN 1211) se snížil v roce 2020 o 10,5 % a dosáhl celkového objemu 5 483 t. Mezi země dovážející léčivé rostliny patřily Polsko, Chorvatsko, Spojené království, Bulharsko a Německo. Vývoz léčivých rostlin v roce 2020 se rovněž snížil, a to o necelé 1 %, na celkových 1 966 t. Makovina se v současné době přestala vyvážet.

Kmín je českou významnou exportní komoditou s dlouhodobě pozitivní bilancí zahraničního obchodu.

Každoročně je z ČR vyvezeno v průměru 50 % tuzemské produkce kmínu. V roce 2020 se objem vyvezeného českého kmínu meziročně snížil o 24,4 % na 1 292 t a mířil do obvyklých destinací – na Slovensko, do Polska, Německa, Maďarska a Rumunska. Naproti tomu se dovoz kmínu v roce 2020 více jak zdvojnásobil – bylo dovezeno 945 t kmínu. Mezi hlavní dovozce kmínu do ČR patří tradičně Slovensko, Litva, Indie a Finsko.

Bilance zahraničního obchodu s kmínem

Ukazatel		2018	2019	2020	Index 2020/19
t	dovoz	249	432	945	218,8
	vývoz	1 089	1 709	1 292	75,6
	balance	840	1 277	347	27,2
tis. Kč	dovoz	20 896	23 982	39 906	166,4
	vývoz	35 597	46 865	43 421	92,7
	balance	14 701	22 883	3 515	15,4

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

KVĚTINY A ŠKOLKAŘSKÉ VÝPĚSTKY

Toto odvětví zahrnuje květinářství a školkařství ovocných a okrasných druhů, které jsou významnou složkou rostlinné výroby. V roce 2020 se dle ČSÚ podílel tento sektor 4,9 % na tuzemské rostlinné produkci a 2,9 % na celkové zemědělské produkci, produkce sektoru v tomto roce dosáhla 4,2 mld. Kč.

Produkce květin v ČR od roku 2001 stoupá. V roce 2019 meziročně vzrostla produkce květin o 3,6 % na hodnotu téměř 2,4 mld. Kč. Příčinou růstu je především intenzifikace výroby včetně implementace moderních technologií. Plochy

květinářství včetně těch krytých vykazují spíše opačný trend. Mírné propady produkce se projevily pouze v letech 2009 (vliv světové ekonomické krize) a 2013 (vliv průběhu počasí v zimních měsících a záplav v červnu 2013).

Spotřeba květin vzrostla v roce 2019 na úroveň 1 294 Kč na osobu za rok, to představuje meziroční nárůst o 10,1 %. Čeští producenti květin podporují marketingovou akci „Česká květina“, která se pomalu dostává do povědomí koncových zákazníků. Ve struktuře prodejních cest v českém květinářství nadále hraje významnou roli prodej přes obchodní řetězce, takzvaný odborný prodej přes prodejny a zahradní centra stagnuje.

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Produkce zemědělství celkem	126 573	132 957	133 466	135 682	140 254	146 977	104,8
Rostlinná produkce celkem	74 744	79 805	74 186	75 762	79 217	85 310	107,7
Sazenice a květiny	3 411	3 697	4 118	3 735	4 265	4 201	98,5
z toho školkařské výpěstky	470	548	639	499	–	–	–
okr. rostliny a květiny	2 640	2 841	3 088	2 854	–	–	–
výsadby kultur	301	309	391	382	–	–	–

Zdroj: ČSÚ.

Plochy okrasných rostlin a školek (v ha)

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Květiny a okrasné rostliny	316	279	205	236	224	291	129,9
Školky (okrasné a ovocné)	2 166	2 230	1 509	2 331	1 895	1 671	88,2
Celkem	2 482	2 509	1 714	2 567	2 119	1 962	92,6

Zdroj: ČSÚ, stav ke dni 31. 5. 2020.

Pozn.: V roce 2011 došlo ke změně metodiky vykazování dle nařízení NEPR (EU) č. 543/2009, proto nejsou údaje před a po tomto roce úplně srovnatelné.

Produkce květinářství v ČR (v mil. Kč)

2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
1 815	1 870	1 944	1 881	2 008	2 095	2 172	2 254	2 278	2 360	103,6

Zdroj: Svaz květinářů a floristů ČR.

Struktura květinářské produkce v ČR (v mil. Kč)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Index 2019/18
Cibuloviny	4,0	3,0	3,0	2,0	3,0	3,0	3,0	100,0
Záhonové	972,0	1 015,0	1 088,0	1 120,0	1 202,0	1 235,0	1 278,0	103,5
Hrnkové	690,0	730,0	745,0	760,0	780,0	782,0	809,0	103,5
Řezané květy	98,0	92,0	90,0	90,0	99,0	95,0	96,0	101,1
Řezaná zeleň	50,0	92,0	90,0	89,0	92	86,0	91,0	105,8
Sušené	41,0	47,0	47,0	76,0	45,0	47,0	48,0	102,1
Osiva	26,0	29,0	32,0	34,0	33,0	30,0	35,0	116,7
CELKEM	1 881,0	2 008,0	2 095,0	2 172,0	2 254,0	2 278,0	2 360	103,6

Zdroj: Svaz květinářů a floristů ČR.

Bilance zahraničního obchodu s květinami (v mil. Kč)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Dovoz	3 038	3 580	3 875	3 962	4 145	4 605	4 656	101,1
Vývoz	659	571	657	632	687	641	807	125,9
Saldo zahraničního obchodu	-2 379	-3 040	-3 218	-3 330	-3 458	-3 964	-3 849	97,1

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Zahraniční obchod s květinami vykazuje záporné hodnoty a dlouhodobě se pohyboval v rozpětí 2–4 mld. Kč. V roce 2020 se záporné saldo meziročně snížilo o 2,9 % na hodnotu 3,8 mld. Kč. Vývoz květin se meziročně navýšil o 25,9 % na 807 mil. Kč, vzrostl také dovoz květin o 1,1 % na hodnotu 4,6 mld. Kč. Hlavní dovážanou komoditou byly v tomto roce čerstvé řezané květiny, pokojové rostliny okrasné květem a okrasné listem. Mezi hlavní dodavatele květin ve všech skupinách patří Německo, Nizozemsko, Itálie, Kolumbie, u čerstvých řezaných květin pak Nizozemsko, Kolumbie a Keňa. Z ČR se v roce 2020 vyvezlo nejvíce květin především na Slovensko, do Německa, Polska, Rakouska a Rumunska.

Spotřebitelské ceny květin se v ČR meziročně neustále zvyšují. Variabilita spotřebitelských cen v jednotlivých měsících je určována mnoha faktory, zejména druhem květin, jejich zdrojem, ročním obdobím, apod. Ceny importovaných květin se většinou odvíjejí od cen na evropských burzách,

kteří vykazují výrazné sezónní výkyvy (zvyšují se zvláště v období svátků – sv. Valentýn, Den matek, Velikonoce apod.).

Produkce školkařských výpěstků okrasných druhů v ČR stagnuje. Obecně zažívá obor okrasného školkařství v současnosti stagnaci až mírný propad. V posledních letech dochází ve struktuře pěstovaného sortimentu tohoto oboru k výrazným změnám. Školky se specializují, vznikly množírenské podniky, které svou produkci dodávají dalším pěstitelům k dopěstování do větších prodejních velikostí.

Bilance zahraničního obchodu ČR se školkařskými výpěstky okrasných druhů je dlouhodobě pasivní. Od roku 2017 se záporné saldo prohlubuje. V roce 2020 se záporné saldo meziročně zvýšilo o 17,5 %, tj. na hodnotu 885 mil. Kč. Tento trend lze předpokládat i v roce 2021.

Dovoz produktů okrasného školkařství do ČR se od roku 2018 navýšoval až do roku 2020, kdy byly dovezeny školkařské výpěstky okrasných druhů v hodnotě 1 079 mil. Kč, tj. meziroční navýšení o 14,5 %. Nejvýznamnějšími dodavateli

Údaje o okrasném školkařství v ČR

Ukazatel	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet členských organizací Svazu školkařů	87	87	87	86	91	103
Počet pracovníků v členských školkách	987	980	975	946	963	951
Výměra ploch okrasných školkařských výpěstků v členských školkách v ha	1 130	1 130	1 125	1 328	1 400	1 413
Výměra ploch pro produkci dřevin v kontejnerech	265	267	270	283	300	278
Výměra lesních školek v ha	1 030	1 000	1 000	1 000	1 000	931
Výměra kontejneroven v lesních školkách v ha	–	–	–	100	100	115

Zdroj: Svaz školkařů ČR, uvedeny pouze členové SŠČR.

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky – okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Dovoz	731	777	729	721	781	942	1 079	114,5
Vývoz	220	179	194	200	203	189	194	102,6
Saldo zahraničního obchodu	-512	-598	-535	-521	-578	-753	-885	117,5

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Bilance zahraničního obchodu školkařskými výpěstky ovocných druhů (v tis. Kč) (bez jahodníku)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Dovoz	64 253	41 148	47 012	48 868	32 355	61 013	48 173	78,9
Vývoz	60 081	66 480	54 742	61 438	62 830	81 899	74 281	90,7
Saldo	-4 172	25 332	7 730	12 570	30 475	20 886	26 108	125,0

Zdroj: Statistika zahraničního obchodu.

Pozn.: Od roku 1. 1. 2016 rozdělení kódu KN 0602 2090 na 0602 2020, 0602 2030, 0602 2080.

byli v roce 2020 tradičně Nizozemsko a Německo, dále Itálie, Slovensko a Polsko. Vývoz školkařských výpěstků z ČR se pohybuje od 170–220 mil. Kč. V roce 2020 vývoz činil 194 mil. Kč, tj. meziroční nárůst o 2,6 %. Vývoz z ČR směřoval především na Slovensko, Polsko, dále do Německa a Rumunska.

Školkařství ovocných druhů je stabilizovaným sektorem rostlinné produkce. Produkce kolísá podle poptávky ovocnářského sektoru i malospotřebitelů v rozmezí 9,9–17,9 mil. ks včetně sadby jahodníku. V roce 2019 se zvýšila produkce ovocných výpěstků oproti předcházejícímu roku o 43 % na 16,7 mil. ks. V roce 2020 se produkce opět meziročně navýšila o 8 % na 17,9 mil. ks. Školkařské výpěstky ovocných druhů se v roce 2019 dle evidence ÚKZUZ pěstovaly na ploše 346 ha, v roce 2020 se snížily na 319 ha. Roste obecně zájem o výpěstky kontejnerované a určené pro malospotřebitele, především o malé ovocné druhy jako jsou borůvky, jahodník, angrešt, jabloně, hrušně, ořešák a líska. Naopak se snížil zájem o meruňky, broskvoně, ostružiník a další.

Saldo zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky ovocných druhů (bez sadby jahodníku) se od roku 2015 pohybuje v kladných hodnotách a to díky snížení dovozu do ČR. Hodnoty od roku 2015 kolísají v rozmezí 7–30 mil. Kč ročně.

Dovoz školkařských výpěstků ovocných druhů kolísá v letech 2013–2019 mezi 32 až 64 mil. Kč. V roce 2014 byl dovoz nejvyšší, a to v hodnotě 64 mil. Kč. Od té doby nebyl překročen. V roce 2020 dovoz činil 48 mil. Kč, což představuje meziroční snížení o 21 %. Vývoz ovocných výpěstků v roce 2016 se snížil na 55 mil. Kč. Další tři roky se vývoz zvyšoval. V roce 2020 se meziročně snížil o 9,3 % na hodnotu téměř 74 mil. Kč. Školkařské výpěstky ovocných druhů jsou do ČR dováženy z tradičních destinací – a to z Nizozemska, Německa, dále pak z Itálie, Polska a Slovenska. Domácí výpěstky pak směřují především do Itálie, Francie, Rakouska, Slovenska, Nizozemska a Maďarska.

Živočišná výroba

Výrobní faktory živočišné výroby

PLEMENÁŘSKÁ PRÁCE A EVIDENCE ZVÍŘAT

Pravidla pro šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat jsou upravena zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství. Zatím poslední novela implementovala Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1012 ze dne 8. června 2016 o zootechnických a genealogických podmínkách pro plemenitbu čistokrevných plemenných zvířat, hybridních plemenných prasat a jejich zárodečných produktů v Unii, pro obchod s nimi a pro jejich vstup do Unie, o změně nařízení (EU) č. 652/2014 a směrnice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a o zrušení některých aktů v oblasti plemenitby zvířat („nařízení o plemenných zvířatech“), které vstoupilo v platnost dne 1. 11. 2018 a přineslo s sebou dílčí změny zejména v souvislosti s tvorbou a naplňováním šlechtitelských programů.

Prováděcí vyhláškou v oblasti označování zvířat a evidence k tomuto zákonu je vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem,

ve znění pozdějších předpisů. V oblasti šlechtění a plemenitby je prováděcí vyhláškou vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona.

Příslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, a vyhláška č. 72/2017 Sb., o genetických zdrojích zvířat, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují zootechnické osvědčení plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2021 ministerstvo eviduje 29 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 12, drůbeže 2, v chovu ovcí a koz 4 a v chovu prasat, ryb a včel po 1. Ministerstvo také eviduje 5 chovatelských podniků prasat.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo ministerstvo 143 oprávněným osobám, z toho 54 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 21 provozovatelů odchoven masných plemen býků a 32 v chovu koní. Souhlas k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích má 8 oprávněných osob.

K inseminaci, případně vlastního přenosu embryí podle § 17 zákona má oprávnění 412 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném ministerstvem.

Vedení ústřední evidence zvířat, kterou ve většině zemí Evropské unie provádí státní organizace nebo organizace s účastí státu a to ve spojitosti se stále vzrůstajícími nároky na evidenci a označování hospodářských zvířat, v České republice zajišťuje od roku 2001 pověřená osoba – Českomoravská společnost chovatelů, a.s.

Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu zastává při kontrole identifikačních čísel a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze. Českomoravská společnost chovatelů, a.s., již od roku 1996 zpracovává a zveřejňuje výsledky kontroly užitkovosti hospodářských zvířat, výsledky testování a posuzování hospodářských zvířat, tato společnost zastupuje také Českou republiku v mezinárodních organizacích ICAR, ISAC a INTERBULL (tvorba mezinárodních standardů a pravidel kontroly užitkovosti, odhadu plemenných hodnot, identifikace zvířat, atp.).

KRMIVA

Výroba krmných směsí

V roce 2020 byla výroba krmných směsí negativně ovlivněna koronavirovou krizí. Přesto, že požadavky spotřebitelů na krmiva byly relativně stabilní, výrobci krmných směsí zaznamenali značný problém v zásobování krmnými surovinami zahraniční provenience. Jednalo se zejména o sojový extrahovaný šrot, vitamino-minerální premixy, aminokyseliny a ostatní dovozdové krmné komponenty. Dalším problémem byl skokový propad koruny vůči euru a dolaru, který ze dne na den zdrazil veškerá krmiva nakupovaná v zahraničí. Rovněž výkupní ceny drůbežího, vepřového masa a vajec výrazně stagnovaly a chovatelům drůbeže a prasat se významně snížila rentabilita chovu. I přes tyto negativní ukazatele dosáhla v roce 2020 celková výroba krmných směsí pro hospodářská a ostatní zvířata 2 765 052 t, což je meziročně o 27 806 t více (1,01 %) v porovnání s rokem 2019.

Nejvíce krmných směsí bylo vyrobeno pro drůbež 1 044 457 t, pro prasata 760 870 t, pro skot 569 939 t, pro domácí zvířata 302 393 t a pro ostatní zvířata 87 393 t. Do kategorie ostatní hospodářská zvířata spadají krmné směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby. Meziroční nárůst výroby krmných směsí byl zaznamenán u krmných směsí pro prasata, pro

skot a pro ostatní zvířata určená k produkci potravin. Výroba krmných směsí pro prasata se zvýšila o 2 243 t (0,30 %) a pro skot o 6 932 t (1,23 %). Výroba krmných směsí pro drůbež se meziročně snížila o 17 273 t (1,63 %). Tento pokles výroby krmných směsí pravděpodobně souvisí s plemenářskou prací (šlechtění) drůbeže, zejména u výkrmu kuřecích brojlerů a užitkových nosnic na nižší spotřebu krmiva na vyprodukovaný kilogram produkce.

Krmiva jsou vyráběna pro vlastní spotřebu výrobce, nebo jsou uváděna do oběhu pro cizí odběratele. U všech výše jmenovaných kategorií zvířat převažovala v roce 2020 výroba krmných směsí uváděných do oběhu pro cizí odběratele. Podíl vyrobených krmiv určených pro vlastní spotřebu na celkové výrobě u jednotlivých kategorií zvířat dosáhl u skotu 17,82 %, u prasat 8,14 %, u drůbeže 2,73 % a u ostatních zvířat 0,22 %.

Výroba krmných směsí pro domácí zvířata v roce 2020 dosáhla 302 393 t a v porovnání s rokem 2019 se zvýšila o 18 919 t (6,67 %). Největší podíl, a to 91,14 % z celkové vyrobených krmných směsí zaujímaly krmné směsi pro psy a kočky. Krmné směsi pro ostatní zvířata, kam jsou zařazeny od roku 2016 směsi pro koně, lesní zvěř, kožešinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby pro ptactvo dosáhla podílu 7,48 %. Nejmenší podíl, který činil 1,38 %, zaujímaly krmiva pro ptactvo.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (v t)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Prasata celkem	802 308	802 826	786 001	765 062	774 989	764 272	758 627	760 870
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	716 584	709 712	704 498	681 005	704 212	702 754	703 236	699 893
Určené pro vlastní spotřebu	85 724	93 114	81 503	84 057	70 777	61 518	55 391	60 977
Drůbež celkem	902 463	955 959	949 604	982 971	1 009 403	1 064 717	1 061 730	1 044 457
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	860 151	909 521	905 182	924 136	976 264	1 032 703	1 029 854	1 015 993
Určeno pro vlastní spotřebu	42 312	46 438	44 422	58 835	33 139	31 014	31 876	28 464
Skot celkem	473 419	505 236	519 809	532 624	532 600	524 656	563 007	569 939
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	383 626	404 876	420 474	425 920	425 125	428 249	462 369	468 350
Určeno pro vlastní spotřebu	89 793	100 360	99 335	106 704	107 475	96 407	100 638	101 589
Ostatní zvířata	86 376	83 974	95 698	77 304	73 426	76 961	70 609	87 393
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	85 942	83 530	95 244	77 052	73 287	76 430	70 445	87 203
Určené pro vlastní spotřebu	434	444	454	252	139	531	163	190
Celkem	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606	2 453 972	2 462 658

Zdroj: Statistické zjišťování MZe.

Pozn.: Položka „Ostatní zvířata“ do roku 2015 zahrnuje: krmné směsi pro ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v zoologických zahradách. Od roku 2016 tato položka zahrnuje krmné směsi pro ovce, kozy, králíky a ryby.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata**Skutečná výroba krmných směsí (v t)**

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Psi a kočky	211 288	213 353	204 539	257 710	268 701	256 995	256 856	275 606
Ptactvo	2 228	2 826	3 161	3 013	2 694	3 197	3 163	4 162
Ostatní zvířata	5 646	4 375	9 912	15 403	16 577	18 317	23 455	22 625
Celkem	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509	283 474	302 393

Zdroj: Statistické zjišťování MZe.

Pozn.: Od roku 2016 zahrnuje položka „Ostatní zvířata“ směsi pro koně, lesní zvěř, kozeštinová zvířata, laboratorní zvířata, zvířata v zoologických zahradách a zoby.

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (v t)

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Krmné směsi pro hospodářská zvířata a ostatní	2 264 566	2 347 995	2 351 112	2 357 961	2 390 418	2 430 606	2 453 972	2 462 658
Krmné směsi pro domácí zvířata	219 162	220 554	217 612	276 126	287 972	278 509	283 474	302 393
Celkem krmné směsi	2 465 728	2 568 549	2 568 724	2 634 087	2 678 390	2 707 094	2 737 446	2 765 052

Zdroj: MZe.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2020 dosáhla celková spotřeba krmných surovin 2 631 157 t, v roce 2019 to bylo 2 606 095 t, tedy meziroční navýšení o 25 062 t (0,96 %).

Nejvýznamnější krmnou surovinou pro výrobu krmných směsí tvořily obiloviny, jejichž podíl v roce 2020 dosáhl 1 621 341 t, což je o údaj 0,36 % vyšší v porovnání s rokem 2019. Z nich byly v krmných směsích nejčastěji zastoupeny tyto obiloviny: pšenice (52,8 %), kukuřice (20,7 %), ječmen (21,2 %), žito a tritikale (3,74 %) a oves (1,34 %).

Druhou nejčastěji používanou krmnou surovinou pro výrobu krmných směsí byly krmné suroviny z olejnatých semen. Jejich podíl na celkové výrobě krmných směsí dosáhl 20,3 %. Z olejnatých semen tvořila největší podíl v krmné

směsi sojový extrahovaný šrot, který tvořil 54,9 % a jeho zařazení do krmné směsi bylo o 1,07 % vyšší v porovnání s rokem 2019. Dále potom řepkový extrahovaný šrot a výlisky – DDGS (30,7 %).

Do třetí skupiny patřily krmné suroviny živočišného původu, které se podílely 4,93 % na celkové spotřebě krmných směsí. Z nich byly nejčastěji zastoupeny živočišné moučky, které dosáhly podílu 46,20 %.

U všech jmenovaných krmných surovin došlo k nárůstu jejich spotřeby. Spotřeba obilovin meziročně vzrostla o 5 819 t (0,36 %) na 1 624 341 t, spotřeba krmných surovin z olejnatých surovin vzrostla o 1 639 t (0,31 %) na 532 867 t. Spotřeba krmných surovin živočišného původu se navýšila o 734 t (0,57 %) na 129 734 t.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Druh krmné suroviny	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Obiloviny	1 511,1	1 566,0	1 533,7	1 570,4	1 576,9	1 596,9	1 615,5	1 624,3
pšenice	747,3	848,1	837,9	895,4	872,6	901,9	858,3	855,9
ječmen	324,1	310,4	325,8	350,0	336,5	322,2	318,1	342,9
oves	26,9	24,5	24,5	22,8	22,4	21,6	24,0	21,7
žito a tritikale	68,4	73,0	74,9	61,4	69,2	56,5	56,4	60,7
kukuřice	340,6	301,3	265,7	237,3	271,7	290,3	354,2	335,4
Luštěniny	7,4	5,2	7,0	23,5	26,0	37,9	31,1	32,7
hrách	4,5	3,0	6,3	9,2	9,3	17,9	14,7	12,3
ostatní	2,9	2,2	0,7	0,5	0,6	1,7	0,2	0,04
Mlýnské krmné suroviny	127,2	118,8	110,1	110,9	110,2	108,5	107,9	106,5
krmná mouka	32,3	29,1	26,8	31,3	29,8	30,8	28,7	28,0
otruby	84,8	80,0	77,6	76,3	79,4	71,4	74,9	78,4
ostatní	10,0	9,7	5,7	3,4	0,9	6,2	4,3	0,1

Druh krmné suroviny	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Krmné suroviny z olej. semen	463,9	496,6	533,1	501,1	521,6	528,1	531,2	532,9
sojový extrahovaný šrot	296,3	307,2	323,4	304,0	306,9	292,1	285,9	292,4
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	124,3	137,1	163,6	149,8	157,9	169,6	164,7	163,5
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	20,9	25,1	30,2	32,1	40,8	43,7	44,9	48,9
ostatní	22,4	27,1	2,9	3,2	3,1	8,5	20,0	12,7
Sušené pivovarské mláto	3,4	0,8	0,8	0,5	0,3	0,3	0,3	¹⁾
Ostatní produkty potr. průmyslu	37,6	47,2	57,3	65,1	70,9	73,0	79,8	90,7
Krmiva živočišného původu	107,1	109,7	103,2	119,6	129,5	126,0	129	129,7
živočišné moučky	37,9	50,2	37,8	54,5	61,0	55,0	60,5	59,9
rybí moučka	2,4	3,2	3,3	3,0	3,3	3,9	4,0	4,1
sušené mléko	3,0	1,2	1,1	1,1	1,1	1,2	0,5	0,5
ostatní	63,8	55,0	34,7	35,6	38,4	41,4	39,7	40,3
Úsušky pícnin	12,8	14,0	15,4	16,6	16,6	15,2	14,7	15,6
Minerální krmiva	87,0	87,4	90,8	97,1	99,9	97,2	96,4	100,9
Celkem krmné směsi	2 402,2	2 484,5	2 451,4	2 504,9	2 551,9	2 583,1	2 606,1	2 631,2

Zdroj: Statistické zjišťování MZe.

Pozn.: ¹⁾ Nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 dosáhla spotřeba premixů krmných aditiv pro výrobu krmných směsí 18 228 t. V porovnání s rokem 2019 došlo k nárůstu spotřeby o 1 201 t (6,6 %). Premixy jsou směsí doplňkových nebo směsí jedné (např. aminokyseliny) nebo více doplňkových látek (např. vitaminy a mikroprvky) s krmnými surovinami (pšeničná mouka, mletý vápenec) nebo vodou.

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí se v roce 2020 meziročně snížila o 1 772 t (11,3 %) na hodnotu 15 802 t. v porovnání s rokem

2019. U spotřeby doplňkových krmiv určených pro prasata došlo k poklesu o 61 t (1,5 %) na 3 946 t, u doplňkových krmiv pro skot se spotřeba navýšila o 1 017 t (13,1 %) na 7 789 t. v porovnání s rokem 2019. Doplňková krmiva jsou směsí s vysokým obsahem určitých živin (např. N-látky, ME), které vzhledem ke svému složení zabezpečí denní potřebu krmné dávky po doplnění do jiných krmiv, zpravidla se jedná o obiloviny. Doplňková krmiva využívají převážně prvovýrobci, kteří si vlastní krmné směsi vyrábí na stacionárních nebo mobilních výrobních technologiích.

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	13,124	12,610	18,193	15,961	13,869	15,549	17,027	18,228

Zdroj: Statistické zjišťování MZe.

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (v tis. t)

Ukazatel	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
DK pro prasata	3,487	3,717	4,112	3,692	4,179	4,205	4,007	3,946
DK pro drůbež	1,123	1,665	1,019	1,404	1,403	¹⁾	¹⁾	2,861
DK pro skot	7,048	7,166	6,909	7,129	7,242	6,079	6,772	7,789
DK pro ostatní zvířata	1,195	1,433	1,612	2,985	1,129	¹⁾	¹⁾	1,206
Celkem DK	12,853	13,981	13,652	15,210	13,953	15,551	17,574	15,802

Zdroj: Statistické zjišťování MZe.

Pozn.: ¹⁾ Nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb, o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů.

OCHRANA ZVÍŘAT

Oblast ochrany zvířat proti týrání je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (zákon na ochranu zvířat). Zákon na ochranu zvířat stanovuje jako hlavní orgány ochrany zvířat Ministerstvo zemědělství, Státní veterinární správu a obecní úřady obcí s rozšířenou působností. MZe za účelem ochrany zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) zřídilo v rámci odboru environmentálního a ekologického zemědělství oddělení ochrany zvířat, dále odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ, a výbor pro ochranu zvířat používaných pro vědecké účely – VOZPVU. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí krajské veterinární správy SVS. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou orgánem správním.

V průběhu roku 2020 probíhaly na MZe stejně jako v roce předchozím intenzivní práce na novelizaci zákona na ochranu zvířat a s ním spojených prováděcích vyhlášek. V prosinci 2020 byla ve Sbírce zákonů vyhlášena novela zákona na ochranu zvířat, která nabyla účinnosti dnem 1. 2. 2021 v naprosté většině novelizačních bodů. Nad rámec vládního návrhu jsou do novely promítnuty poslanecké návrhy, např. zákaz klecového chovu nosnic od roku 2027, včetně chovu v obohacených klecových systémech.

Na schválených školicích střediscích probíhaly kurzy k získání kvalifikace k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat, kvalifikace k navrhování pokusů a projektů pokusů, provádění pokusů na pokusných zvířatech a péče o ně včetně jejich usmrcování, k získání osvědčení pro řidiče a průvodce, i jiné kurzy stanovené právními předpisy ČR a EU v oblasti ochrany zvířat. Kurzy se uskutečnily buď prezenčně, převážně

však vzhledem k nálezové situaci distanční formou. Díky nepříznivé situaci ovlivněné pandemií COVID-19 vloni poprvé nebyla na VFU uskutečněna každoroční konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare“.

Situace v oblasti ochrany zvířat v ČR v roce 2020 bude detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS, který reflektuje informace o Programu ochrany zvířat. Ten je SVS realizován již od roku 1993.

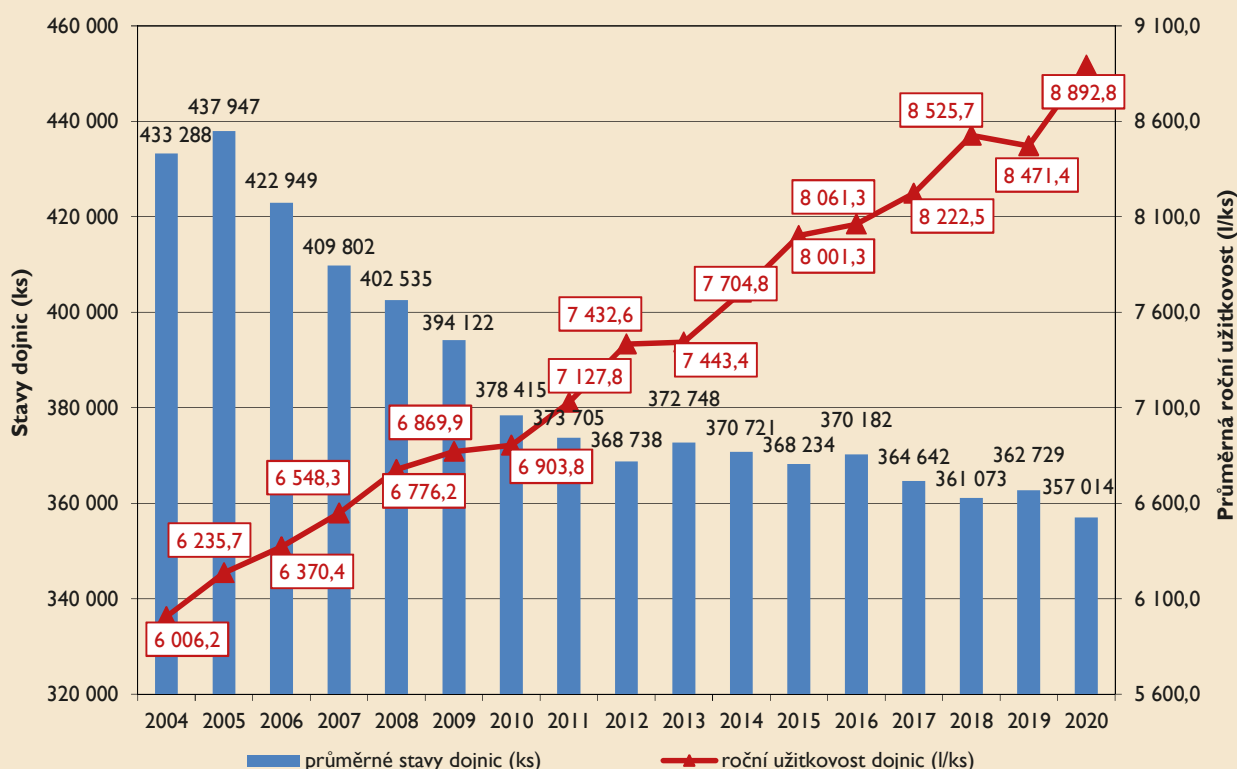
Živočišné komodity

MLÉKO, MLÉČNÉ VÝROBKY

Produkce mléka

Trh s mlékem a mléčnými výrobky byl v roce 2020 ovlivněn zavedenými opatřeními v souvislosti s pandemií COVID-19. Přesto, že ekonomický dopad pandemie do sektoru mléka byl menší, než se původně očekávalo, bylo nutné čelit výrazným překážkám. Chovatelé dojnic a zpracovatelé se potýkali s výpadky pracovních sil, uzavřením několika mlékáren, ztráty odbytu gastro služeb, výpadky distribučních cest apod. Exportéři řešili omezení pohybu osob, omezení dostupného množství lodních kontejnerů, zpoždění přepravy, atd. Poptávka po mléku a mléčných výrobcích v době koronavirové krize v Evropě i na světových trzích byla odolná, dopady na kupní sílu byly zmírněny v řadě zemí státními podporami, změnila se i struktura spotřebitelských výdajů. Vysoká nabídka mléka a mléčných výrobků v roce 2020 našla své uplatnění na trhu. Další vývoj v tomto sektoru bude odvislý od řady faktorů – ceny krmiv, podnebí, obsahu mléčných složek, délky pandemie, vývoje příjmů spotřebitelů apod.

Vývoj počtu dojnic a průměrné roční užitkovosti v ČR v období 2004–2020

Zdroj: ČSÚ.

Oproti původním predikcím, došlo v EU k většímu poklesu dojnic. Pokles o -1,1 % byl eliminován vyšší užitkovostí dojnic. Výrazně (o 5,3 %) se snížil počet jalovic, z čehož vyplývá menší míra obnovy stáda dojnic v roce 2021.

Stavy a užitkovost dojených krav

Průměrné roční stavy dojených krav v České republice v roce 2020 klesly v porovnání s rokem 2019 o 1,2 % na celkových 357 014 ks. Tento stav je nejnižší od vstupu do EU v roce 2004. U průměrné roční užitkovosti byl zaznamenán růst, a to o 5,0 % (+421,4 l/ks). Nejvyšší průměrné roční užitkovosti v České republice dosáhl Moravskoslezský kraj (9 550,9 l/ks, Zlínský kraj (9 384,1 l/ks) a Středočeský kraj s hl. m. Prahou (9 358,6 l/ks). Naopak nejnižší průměrnou roční dojivost zaznamenal Karlovarský kraj (7 200,9 l/ks), avšak tento kraj vykázal nejvyšší meziroční nárůst, a to o 6,4 % (+432,3 l/ks). Růst užitkovosti byl podpořen dobrou krmivovou základnou, příznivou cenou za mléčnou surovinu a nastavením dotací do sektoru mléka.

Produkce mléka

V roce 2020 dosáhla produkce mléka v České republice 3 181,8 mil. l. Tato úroveň produkce byla o 3,5 % vyšší

než produkce v roce 2019. Taktéž tržní produkce mléka, tzn. celkový prodej mléka, se oproti předchozímu roku mírně zvýšila o 3,7 % na celkových 3 083,8 mil. l. Při porovnání souhrnného zemědělského účtu za rok 2020 (v běžných cenách) představuje podíl živočišné produkce na celkové zemědělské produkci 37 %, podíl produkce mléka na živočišné produkci 52,4 % a podíl produkce mléka na zemědělské produkci 19,4 %. Vývoj sektoru mléka je ovlivňován situací na evropském i světovém trhu s mlékem a mléčnými výrobky. Mléko a mléčné výrobky jsou důležitou exportní komoditou České republiky. 24,1 % z celkové výroby mléčné suroviny je exportováno za hranice České republiky.

V roce 2020 mlékárenský průmysl nakoupil od producentů 2 614,3 mil. l mléka, tj. o 117,2 mil. l více než v roce 2019. Z uvedeného objemu nákupu mléka bylo vyvezeno 269 mil. l ke zpracování a ze zahraničí byly dovezeny 4 mil. l. V roce 2020 se v porovnání s rokem 2019 zvýšila produkce konzumních mlék (o 1,9 %), konzumních smetan (o 9,0 %), tvarohů (o 8,3 %), tavených sýrů (o 6,5 %), másla a mléčných tuků (o 0,5 %), sušených mlék (o 7,2 %) a kondenzovaných mlék (o 20,4 %). Naopak ke snížení meziroční produkce došlo u jogurtů (o 0,4 %), ostatních kysaných výrobků (o 2,5 %), sušeného plnotučného mléka (o 7,3 %) a syrovátky sušené (o 1,7 %).

Bilance užití a spotřeby mléka

Ukazatel/rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 ²⁾
Prům. stav dojnic (tis. ks)	372,70	370,70	368,20	370,20	364,60	361,10	362,70
Prům. roční dojivost (l/ks)	7 443,4	7 704,8	8 001,3	8 061,3	8 222,5	8 525,7	8 471,4
Výroba mléka (mil. l)	2 774,5	2 856,3	2 946,3	2 984,2	2 998,3	3 078,4	3 072,8
Tržní produkce (mil. l)	2 665,5	2 753,2	2 843,6	2 885,2	2 897,50	2 978,4	2 974,6
Tržnost (%)	96,10	96,40	96,50	96,70	96,60	96,80	96,80
Bilance							
Počáteční zásoby ¹⁾ (mil. l)	61,60	62,90	100,40	90,90	73,60	83,70	74,30
Nákup do mlékáren (mil. l)	2 319,5	2 350,7	2 434,7	2 458,6	2 478,1	2 525,3	2 497,1
Dovoz ¹⁾ (mil. l)	879,50	935,50	953,30	1 033,3	1 000,50	996,40	1 064,9
Celková nabídka (mil. l)	3 260,6	3 349,1	3 488,4	3 582,8	3 552,2	3 605,4	3 636,3
Domácí tržní spotřeba (mil. l)	2 156,0	2 179,0	2 238,1	2 266,1	2 256,8	2 233,9	2 279,8
Vývoz ¹⁾ (mil. l)	1 041,7	1 069,7	1 159,4	1 208,3	1 211,7	1 297,2	1 284,2
Konečné zásoby ¹⁾ (mil. l)	62,90	100,40	90,90	73,60	83,70	74,30	72,30
Intervenční nákup SOM, másla ¹⁾ (mil. l)				34,80			
Podíl dovozu na spotřebě (%)	40,80	42,90	42,60	45,60	44,30	44,60	46,70
Podíl vývozu na nákupu (%)	44,90	45,50	47,60	49,10	48,90	51,40	51,40
Míra soběstačnosti – výroba/spotřeba (%)	128,7	131,1	131,6	131,7	132,9	137,8	134,8

Zdroj: ČSÚ, celní statistika, rezortní statistika MZe (6–12), SZIF (tržní produkce), propočty MZe ČR.

Pozn.: ¹⁾ Přepočten na ekvivalent mlék.

²⁾ Předběžný údaj.

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2016	2017	2018	2019	2020 ¹⁾
Zemědělství							
Průměrné stavy dojnic	tis. ks	1 228,5	370,2	364,6	361,1	362,7	357,8
Průměrná roční dojivost	l/ks	3 982,0	8 061,2	8 222,5	8 525,7	8 471,4	8 892,8
Průměrná denní dojivost	l/ks	10,91	22,03	22,53	23,36	23,21	24,30
Výroba mléka	mil. l	4 892,5	2 984,2	2 998,3	3 078,4	3 072,8	3 181,8
Tržnost	%	91,4	96,7	96,6	96,8	96,8	96,9
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 885,2	2 897,5	2 978,4	2 974,6	3 083,8
CZV za mléko	Kč/l	4,74	6,70	8,55	8,57	8,86	8,54
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků							
Nákup syrového mléka	mil. l	4 473,3	2 458,6	2 478,1	2 525,3	2 497,1	2 614,3
CZV za mléko	Kč/l	4,74	6,70	8,55	8,57	8,86	8,54
Průměrný obsah tuku	%	4,00	3,91	3,89	3,86	3,92	3,89
Průměrný obsah bílkovin	%	–	3,43	3,46	3,44	3,48	3,45
Produkce							
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	619 897,8	632 623,1	617 682,1	596 981,1	608 427,0
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	57 803,6	58 486,2	56 372,8	58 797,4	64 093,5
Jogurty	tis. l	40 982,0	136 948,0	135 886,3	129 654,8	130 426,4	129 931,8
Ostatní kysané výrobky ²⁾	tis. l	36 872,0	49 107,5	48 910,2	50 249,7	55 913,2	54 508,7
Tvarohy	t	52 846,0	36 732,4	38 923,3	38 028,3	37 892,7	41 029,3
Sýry ²⁾	t	104 440,0	107 228,5	109 449,5	111 757,4	110 733,9	121 613,5
Máslo a mléčné tuky	t	119 818,0	37 799,5	36 073,9	33 117,9	34 683,6	34 862,7
Sušená mléka celkem	t	139 829,0	37 639,6	33 861,3	33 405,6	29 114,1	31 202,0
z toho: SOM ³⁾	t	–	24 712,0	20 004,0	20 336,3	17 700,7	20 616,7
Celková domácí spotřeba vybraných výrobků ²⁾							
Konzumní mléko	t	965 445,0	511 573,6	516 923,3	501 784,5	494 920,7	501 611,6
Mléčné konzervy ⁴⁾	t	62 262,1	20 574,6	17 689,4	15 600,4	14 474,0	21 837,6
Kysané mléčné výrobky	t	77 854,0	157 487,2	161 545,6	159 809,6	162 563,1	163 020,6
Sýry, tvarohy	t	148 431,0	185 624,8	188 558,7	190 002,3	197 055,6	204 064,0
Máslo	t	94 161,0	57 045,5	53 121,3	53 168,5	56 459,5	59 514,1

Zdroj: Chov skotu ČSÚ, Statistická ročenka ČSFR 1990, Rezortní statistika Mlék (MZe) 6–12, Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – Celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka = dodávky a přímý prodej), propočty MZe.

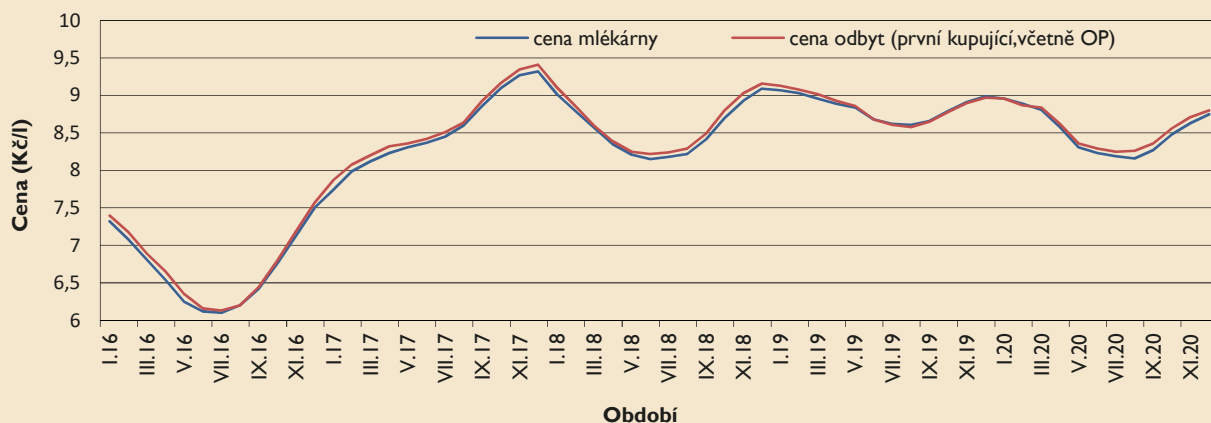
Pozn.: ¹⁾ Předběžný údaj. ²⁾ Propočty MZe. ³⁾ Sušené odtučněné mléko. ⁴⁾ Sušená a zahuštěná mléka a smetany.

Ceny

V České republice v roce 2020 dosáhly tržby za mléko 20,4 mld. Kč. Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami v České republice za rok 2020 byla 8,54 Kč/l. Meziroční pokles průměrné roční ceny za mléčnou surovinu byl o 3,6 %, tj. o 0,32 Kč/l. V rámci šetření cen prvních kupujících (tzn. včetně realizačních cen mléčné suroviny na zahraničních trzích) byla vykázána průměrná roční cena 8,57 Kč/l (meziroční snížení o 3,2 %, tj. o 0,28 Kč/l). S přispěním přímých a nepřímých podpor se předběžně pro rok 2020 odhaduje průměrná souhrnná rentabilita ekonomiky mléka ve výši cca 22 %.

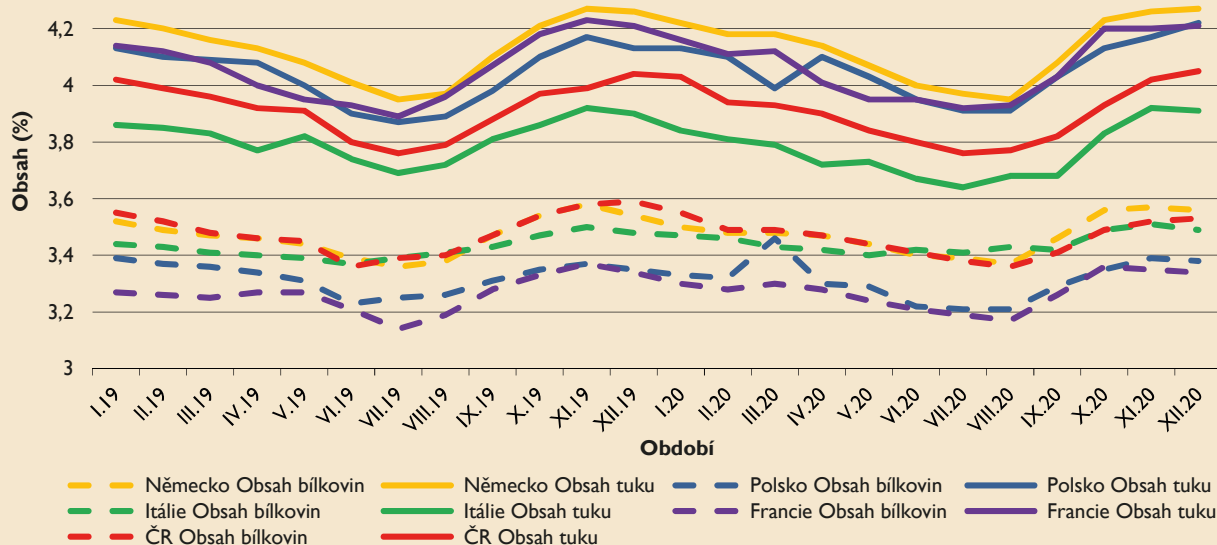
Podpory jsou směřovány především na programy, které přispívají ke zlepšování životních podmínek v chovech hospodářských zvířat a ke zvýšení konkurenceschopnosti českého agrárního sektoru. Pro odvětví živočišné výroby bylo v roce 2020 vyčleněno z národních dotací cca 2,7 mld. Kč, z toho v rámci DP 19.A. – režim jakosti mléka – bylo alokováno 500 mil. Kč, v rámci 20.A. – zlepšené podmínky pro chov dojnic bylo alokováno 450 mil. Kč. Pro chov dojnic je významná dobrovolná podpora vázaná na produkci, která v roce 2020 představovala sazbu 4 012,38 Kč/VDJ. V rámci programu rozvoje venkova na zlepšení dobrých životních podmínek zvířat obdrželi chovatelé dojnic kompenzační platbu v celkové částce 629 mil. Kč.

Vývoj ceny placené mlékárnami na území ČR a ceny Odbytu (první kupující, tzn. včetně realizace mléka OP na zahraničních trzích)

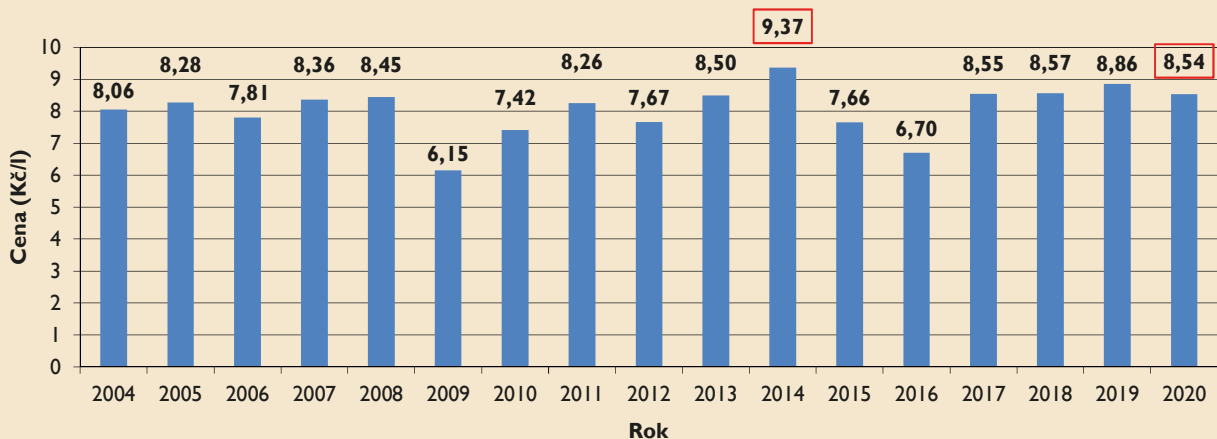
Zdroj: Rezortní statistika Mlék (MZe) 6-12, Rezortní statistika Odbyt (MZe) 6-12.

Vývoj obsahu bílkovin a tuku mléka v jednotlivých státech EU

Zdroj: CLAL News.

Vývoj průměrné roční ceny (Kč/l) zemědělských výrobců za mléko (vážený průměr ceny za mléko)

Zdroj: Rezortní statistika mlék (MZe 6-12).

Spotřeba mléka a mléčných výrobků

Vývoj potravinářského trhu EU je dán společenskými požadavky, ať už se týkají zdraví, životního prostředí, změny klimatu nebo dobrých životních podmínek zvířat. Současně se v důsledku rušného životního stylu zvyšuje prodej hotových a zpracovaných potravin, občerstvení a výrobků rychlého občerstvení. To vytváří obrovské příležitosti. Očekává se, že rostoucí poptávka po ekologických potravinách z krátkodobého hlediska zvýší nabídku EU. Ve střednědobém horizontu by však výzvy k přechodu na ekologické zemědělství a další posuny trhu k jiným alternativám šetrným k životnímu prostředí mohly zpomalit růst ekologické produkce. Mění se trendy světové spotřeby a změny úrovně výroby budou mít vliv na světové obchodní toky.

Oproti evropským zemím má Česká republika určité rezervy ve spotřebě konzumního mléka ($\bar{X}$ EU-28 = 56,8 kg/os./rok, Finsko 103,6 kg/os./rok, Irsko 112,5 kg/os./rok, Estonsko 121,2 kg/os./rok, Spojené království 96,5 kg/os./rok, Rakousko 75,9 kg/os./rok). Naopak ve spotřebě másla je Česká republika se svými 5,7 kg/os./rok nad evropským průměrem, tj. nad 3,9 kg/os./rok. Vyšší spotřebu másla vykazuje Francie (8,2 kg/os./rok), Německo (5,8 kg/os./rok), Dánsko (6,9 kg/os./rok). Ve spotřebě sýrů a tvarohů, která v roce 2020 dosáhla v České republice 19,1 kg/os./rok, je Česká republika na průměru zemí EU-28, tj. na 19,1 kg/os./rok. Nad tímto průměrem je Německo (25 kg/os./rok), Francie (26,8 kg/os./rok), Itálie (23,2 kg/os./rok), Nizozemsko (25,5 kg/os./rok), Rakousko (22,6 kg/os./rok), Švédsko (19,5 kg/os./rok), Dánsko (29,3 kg/os./rok), Finsko (25,6 kg/os./rok), Litva (22,5 kg/os./rok), Lotyšsko (21,1 kg/os./rok), Estonsko (24,4 kg/os./rok), Kypr (26,3 kg/os./rok) a Lucembursko (24,6 kg/os./rok).

V České republice dle předběžných odhadů za rok 2020 vzrostla celková spotřeba mléka a mléčných výrobků

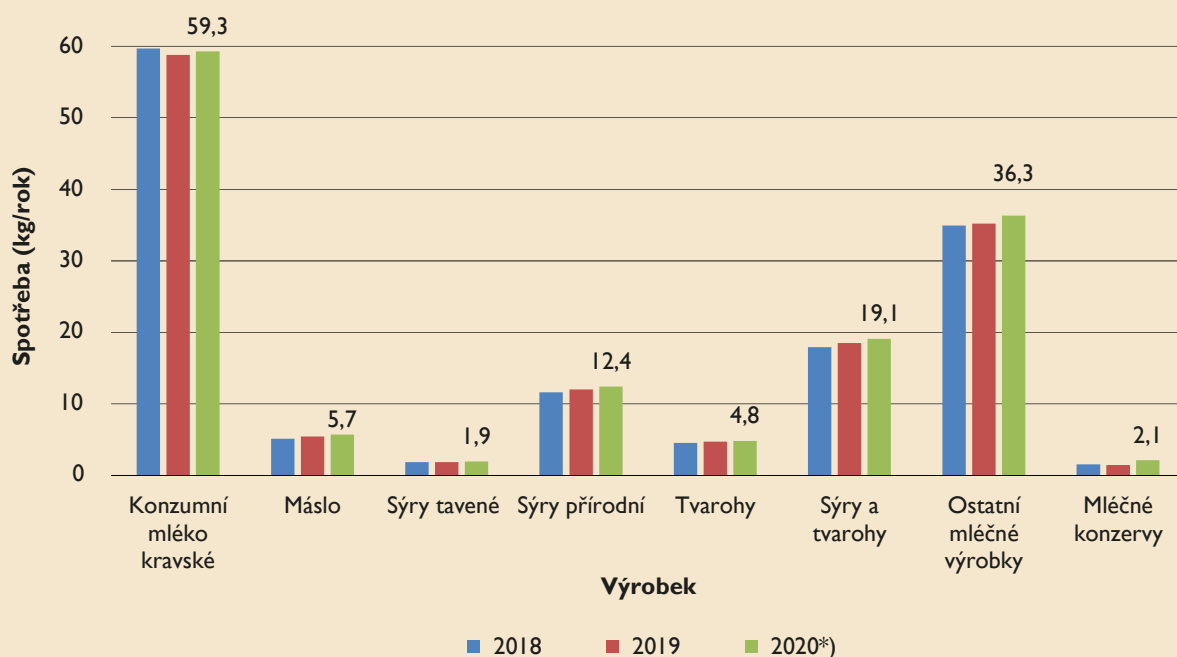
o 13,5 kg/os./rok na 262,5 kg/os./rok. Též dle předběžných odhadů vzrostla spotřeba většiny mléčných produktů, např. u konzumního mléka (o 0,9 %), másla (o 5,6 %), sýrů (o 3,6 %), tvarohů (o 2,1 %), ostatních mléčných výrobků (o 3,1 %) a mléčných konzerv (o 50 %).

Spotřeba mléka a mléčných výrobků je mimo jiné podporována i prostřednictvím školních projektů. EU přijímá opatření, která pomáhají dětem dodržovat zdravou stravu a životní styl. Cílem projektu je zlepšení zdravých stravovacích návyků dětí pravidelnou konzumací především čerstvého ovoce, zeleniny, mléka a mléčných výrobků. Program EU v odvětví ovoce, zeleniny a mléka, který je použitelný od 1. srpna 2017, kombinuje předchozí režimy (program pro ovoce a zeleninu ve škole a režim pro školní mléko) v rámci jediného právního rámce pro větší účinnost a větší zaměření na zdraví a vzdělávání. Tento režim podporuje distribuci produktů, vzdělávací opatření a informační opatření. Režim podporuje distribuci ovoce, zeleniny, mléka a některých mléčných výrobků školákům, od mateřských po střední školy. Země EU schvalují seznam produktů (ve spolupráci s jejich orgány pro zdraví a výživu), které pomohou dosáhnout cíle programů pomoci dětem dodržovat zdravou výživu.

Školní projekty (Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol) jsou projekty EU, které jsou hrazeny z prostředků EU (předběžný příděl podpory pro Českou republiku pro rok 2020/2021 byl u Ovoce a zeleniny do škol 3 123 230 € (cca 80 mil. Kč) a u Mléka do škol 1 600 707 € (cca 40 mil. Kč), a členský stát může přispívat ze svého rozpočtu. ČR přispívá na projekty 490 mil. Kč (na ovoce a zeleninu 220 mil. Kč a na mléko 270 mil. Kč). Ovoce, zeleninu, mléko a neochucené mléčné výrobky dostávají žáci zdarma.

V České republice je do projektu zapojeno cca 4 000 základních škol a 930 000 žáků.

Spotřeba mléka a mléčných výrobků (kg/rok)

Zdroj: ČSÚ – Spotřeba potravin.
Pozn.: *) Odhad.

Zahraniční obchod

Bilance zahraničního obchodu s mlékem a mléčnými výrobky je v České republice dlouhodobě kladná. Celková finanční hodnota vývozu byla v roce 2020 při meziročním srovnání vyšší, a to 3,6 %. Celková finanční hodnota dovozu v roce 2020 rostla mírnějším tempem, byla meziročně nižší o 0,6 %.

Z pohledu objemu dovozu mléka a mléčných výrobků v tunách se u dovozu jednalo o rostoucí trend (nárůst o 12 058 t, tj. o 4,5 %), objem vývozu v tunách se oproti předchozímu období roku 2019 zvýšil o 60 457 t (tj. o 5,6 %).

Export mléčné suroviny (vývoz zboží s nízkou přidanou hodnotou) představoval 34,3 % z celkové finanční hodnoty vývozu a 24,1 % z celkové tržní produkce syrového kravského mléka. Přetrvává záporná bilance zahraničního obchodu u másla a sýrů a tvarohů. Dovoz sýrů a tvarohů představoval 64,7 % podílu domácí výroby sýrů a tvarohů.

Mléko a mléčné výrobky se z ČR, v roce 2020, vyvezly do 84 zemí světa. V meziročním porovnání (leden–prosinec 2020/leden–prosinec 2019) došlo ke zvýšení objemu vývozu. 75,7 % finančního objemu vývozu představuje export do 4 zemí (do Německa 34,7 %, na Slovensko 19,9 %, do Itálie 14,4 %, do Polska 6,7 %). Do zemí EU-28 se v daném období vyvezlo 89,3 % podílu z finanční hodnoty vývozu mléka a mléčných výrobků. Podíl vývozu do třetích zemí představoval v daném

období 10,7 % z celkového objemu vývozu. Vývoz do třetích zemí tvořily převážně destinace – Bangladéš, Malajsie, Thajsko, Libye, Kolumbie, Libanon, Saúdská Arábie, Sýrská arabská republika, Spojené arabské emiráty, Filipíny, ... Předmětem obchodu s těmito zeměmi byly zejména sušená syrovátka, sušená mléka a bílé sýry.

Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel cca 45,8 %. Podíl vývozu mléčné suroviny na celkové tržní produkci syrového kravského mléka v daném období představoval 24,1 %. V období leden–prosinec 2020 se meziročně zvýšil objem vývozu mléka v cisternách o 5,7 % a konzumního mléka o 11,8 %, naopak klesl vývoz smetany v cisternách o 11,4 % a smetany konzumní o 16,5 %. Významným vývozním artiklem mlékárenského zboží jsou sýry a tvarohy (podíl na celkové finanční hodnotě vývozu představují 29,9 %). Za období leden–prosinec 2020 se meziročně zvýšil objem vývozu sýrů a tvarohů v tunách (o 7 345 t, tj. o 13,9 %). Vývoz sušeného odtučněného mléka v meziročním porovnání byl nižší o 4,9 %, vývoz sušeného mléka plnotučného byl meziročně nižší o 23,9 %. Objem vývozu kondenzovaných mlék se meziročně zvýšil o 42,2 %. Objem vývozu jogurtů byl meziročně nižší o 3,1 %, vývoz ostatních zakysaných mléčných výrobků byl též nižší (o 5,7 %). Vývoz másla ve spotřebitelském balení vykázal za sledované období 2020 meziroční pokles o 8,1 t, tj. o 4,3 %.

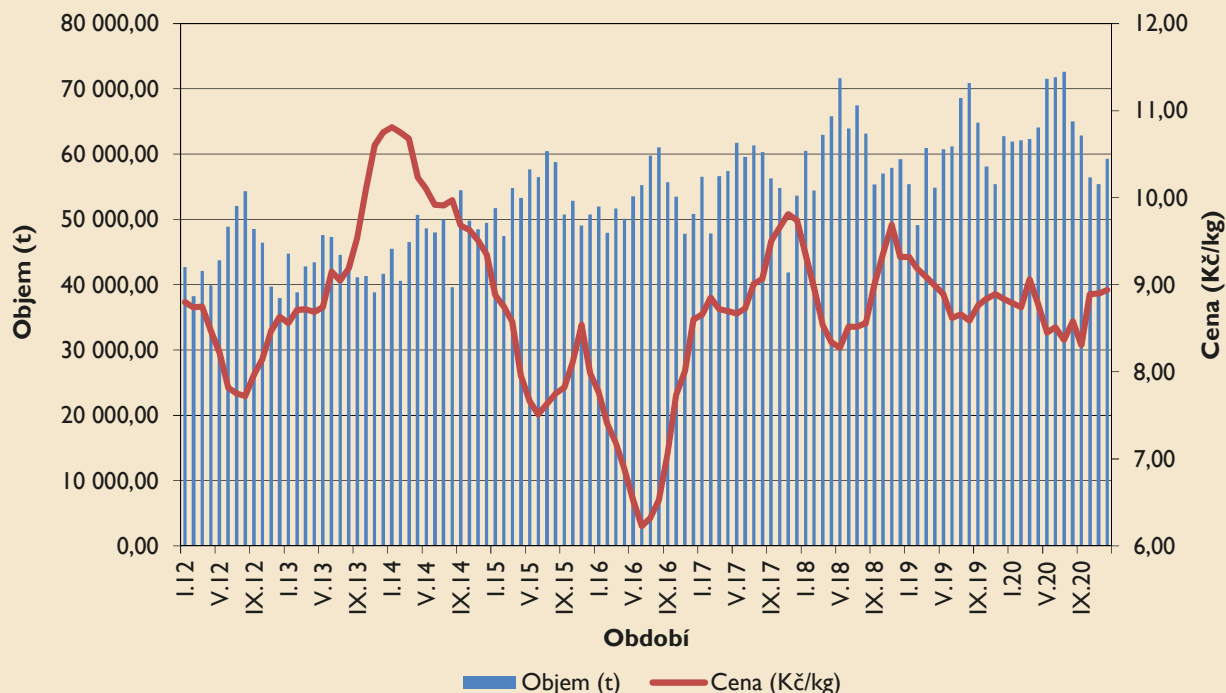
Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků (v t)

Ukazatel/rok	2004	2016	2017	2018	2019	2020 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	89 976	822 095	845 049	902 219	873 816	929 759
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494	37 531	36 790	34 439	33 473	27 749
Jogurty, kefiry, podmáslí apod.	16 521	64 904	60 768	61 770	59 670	57 270
Syrovátka	41 240	56 644	47 398	52 098	51 814	55 518
Máslo a tuky z mléka	19 263	4 385	3 090	2 785	2 730	2 349
Sýry, tvarohy	20 389	51 852	54 356	56 516	55 740	6 305
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	73 813	95 044	57 483	45 087	38 592	50 978
Mléko, smetana, zahuštěné	4 010	10 991	7 880	7 496	10 202	7 647
Jogurty, kefiry, podmáslí apod.	29 652	36 374	37 046	41 778	35 893	35 850
Syrovátka	15 319	35 339	37 812	44 296	52 367	51 758
Máslo a tuky z mléka	4 520	22 377	20 344	23 204	24 290	27 083
Sýry, tvarohy	31 159	97 138	95 732	96 496	103 888	105 302
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné ²⁾	16 163	727 051	787 566	857 132	835 224	878 781
Mléko, smetana, zahuštěné	55 484	26 540	28 910	26 943	23 271	20 102
Jogurty, kefiry, podmáslí apod.	-13 131	28 530	23 722	19 992	23 777	21 420
Syrovátka	25 921	21 305	9 586	7 802	-553	3 760
Máslo a tuky z mléka	14 744	-17 992	-17 254	-20 419	-21 560	-24 734
Sýry, tvarohy	-10 771	-45 286	-41 376	-39 980	-48 148	-42 257

Zdroj: ČSÚ – Databáze zahraničního obchodu – celní statistika MZe.

Pozn.: ¹⁾ Předběžný údaj. ²⁾ Včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování.

Vývoz mléčné suroviny z ČR (položka KN 0401 20 99)

Zdroj: ČSÚ, databáze zahraničního obchodu.

Dovozy ze tří zemí – z Německa (36,6 %), Polska (27,1 %) a Slovenska (13,0 %) představují celkem 76,7 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření). V roce 2020 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR z 52 zemí, ze zemí EU-28 celkem 99,7 %. V meziročním porovnání došlo ke zvýšení finanční hodnoty dovozu o cca 84,8 mil. Kč, tj. o 0,6 %.

Objemy dovozu sýrů (včetně tvarohů) se v meziročním porovnání 2020/2019 zvýšily, a to o 1 000 t na celkových 105 302 t (zvýšil se objem dovozu tavených sýrů, Ementálu, Čedaru, Tilsitu, Maasdamu, Brie, Camembertu a Goudy). Toto dovážené množství představuje 64,7 % objemu domácí výroby sýrů a tvarohů za dané období. Největší objemy sýrů a tvarohů se do ČR v roce 2020 dovezly z Německa (z celkového objemu dovezených 46 491 t německých sýrů a tvarohů představoval např. dovoz Eidamu 10 108 t za průměrnou dovozní cenu 74,11 Kč/kg – tato dovozní cena zůstává výrazně pod úrovní spotřebitelské ceny Eidamu na domácím trhu ČR v měsíci prosinci 2020, tj. pod 144,97 Kč/kg, 14 123 t čerstvých sýrů a tvarohů za průměrnou dovozní cenu 56,95 Kč/kg a dále rostoucí objemy Goudy – 10 885 t za 77,62 Kč/kg – spotřebitelská cena na českém trhu v prosinci 2020 byla vykazována na úrovni 179,19 Kč/kg) a z Polska (z 28 711 t dovezených sýrů a tvarohů z Polska představovaly dovozy např. tavených sýrů – 3 818 t za 73,16 Kč/kg, na domácím trhu ČR byla v měsíci prosinci 2020 spotřebitelská cena na úrovni 199,94 Kč/kg, čerstvé sýry a tvaroh – 5 842 t za 61,23 Kč/kg, Eidam – 7 042 t za 83,96 Kč/kg, Camembert – 3 746 t za 106,09 Kč/kg). Meziročně došlo ke zvýšení celkového objemu dovozu jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků (o 164 t, tj. o 0,5 %). Nejvíce jogurtů a ostatních zakysaných mléčných výrobků pochází z Německa (43,2 %), Polska (32,0 %), Belgie (14,8 %) a Slovenska (4,5 %). Dovoz másla a mléčných tuků byl meziročně vyšší o 2 012 t, tj. o 8,0 %, průměrná dovozní cena másla ve spotřebitelském balení představuje 89,9 Kč/kg, přitom vykazovaná spotřebitelská cena másla

v prosinci 2020 na českém trhu dosahovala 151,91 Kč/kg. V roce 2020 se největší objemy másla a ml. tuků dovážely z Polska 41,7 % (11 299 t za 88,78 Kč/kg), Německa 32,4 % (8 770 t za 91,02 Kč/kg), Slovenska 12,7 % (3 436 t za 76,4 Kč/kg) a Belgie 6,8 % (1 850 t za 102,07 Kč/kg).

SKOT, HOVĚZÍ MASO

Vývoj početních stavů skotu

K 31. 12. 2020 bylo v České republice dle údajů ČSÚ chováno celkem 1 340 040 ks skotu, což je o 2 % a 27 008 ks méně, než bylo chováno k 31. 12. 2019, kdy bylo chováno v České republice celkem 1 367 048 ks skotu. V rámci meziročního sledování je to oproti předchozímu období let 2018/2019 opačný trend, kdy došlo naopak k vzestupu počtu chovaného skotu v České republice o 1 813 ks (+0,1 %).

I při sledování dlouhodobého vývoje chovu skotu ke dni 1. 4. daného roku podle dvou kategorií základního stáda a výrobního zaměření se projevuje trend poklesu počtu chovaného skotu. U skotu celkem bylo v roce 2020 v České republice chováno 1 404 117 ks skotu s meziročním poklesem o 1,4 % (-13 989 ks). V kategorii dojených krav došlo k poklesu na 359 853 ks tj. o 1,2 % (-4 410 ks). V tomto roce bylo chováno nejméně dojených krav v historii sledování počtů zvířat vůbec. U krav chovaných v systému chovu bez tržní produkce mléka došlo k meziročnímu poklesu pouze o 211 ks na 226 044 ks tj. o 0,1 %. V rámci sledování této kategorie krav se jedná o druhý pokles za období 25 let sledování této kategorie skotu.

Na celkovém počtu krav, kterých v České republice k 1. 4. 2020 bylo 585 897 ks, se krávy chované v systému chovu bez tržní produkce mléka podílely 38,6 % (+0,3 %), podíl dojených krav dosáhl 61,4 % (-0,3 %). Jedná se stále o postupnou,

Vývoj stavů skotu k 1. 4. (v ks)

Rok	Skot celkem	z toho: krávy	z toho:	
			dojené krávy	KBTPM
1989	3 480 582	1 247 567	–	–
2011	1 343 686	551 536	373 832	177 704
2012	1 353 685	551 225	373 136	178 089
2013	1 352 822	551 924	367 327	184 597
2014	1 373 560	563 963	372 632	191 331
2015	1 407 132	580 102	376 144	203 958
2016	1 415 658	583 747	372 510	211 237
2017	1 421 242	585 897	369 802	216 095
2018	1 415 770	587 322	365 448	221 874
2019	1 418 106	590 518	364 263	226 255
2020	1 404 117	585 897	359 853	226 044
Změna 2020/2019 – index	99	99,2	98,8	99,9
Změna 2020/2019 – kusy zvířat	-13 989	-4 621	-4 410	-211

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4., Pozn.: KBTPM = krávy bez tržní produkce mléka.

ale již pozvolnou restrukturalizací národního stáda skotu, kde je vzhledem k dosahované mléčné užitkovosti a tržnímu uplatnění produkovaného mléka část krav převáděna z dojeného do masného výrobního zaměření. Masná stáda skotu jsou v převážné většině využívána k pastevnímu způsobu chovu na trvalých travních porostech, kde naopak skot v mléčném výrobním zaměření vzhledem ke svým živinovým potřebám nenachází své uplatnění. V omezené míře však existují i dojená stáda skotu s pastevním způsobem chovu, kde v rámci ekonomiky produkce mléka i pastva dojnic plemen s kombinovanou užitkovostí nachází v rámci rentability chovu své uplatnění.

Celkový počet krav byl ovlivněn především vývojem chovu krav bez tržní produkce mléka v posledních dvaceti či třiceti letech. Od roku 1995, tedy roku, od něhož jsou početní stavy této kategorie skotu v České republice statisticky sledovány, dochází s mírnými krátkodobými výkyvy k neustálému zvyšování počtu chovaných kusů. Chov masného skotu plně projevuje svou nezastupitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinařsky a dieteticky velmi kvalitní hovězí maso, ale i v naplňování jeho mimoprodukčních funkcí v rámci utváření krajiny a celého českého venkova. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů pastevním způsobem s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a dalších podnikatelských aktivit ve formě dodavatelských i odběratelských vztahů, souvisejících s chovem masného skotu a jeho produkcí. S tím velmi úzce souvisí zachování osídlení českého venkova a také rozvíjení turistického ruchu v horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších pracovních a sociálních oblastí, a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu přímo realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát v chovatelské veřejnosti diskutovaným trendem je mnoha chovateli z ekonomických důvodů prováděný sezónní vývoz zástavového skotu do jiných evropských, ale i mimo evropských zemí, po ukončení

pastevního období. Důsledkem je nedostatečné následné využívání možného potenciálu tuzemské krmivové základny. Realizace přidané hodnoty v produkci masa, která vzniká při porážení zvířat a jeho následném zpracování, se rovněž uskutečňuje mimo území naší republiky. Touto praxí jsou čeští konzumenti živočišných produktů ochuzeni o značnou část produkce kulinařsky a dieteticky velmi kvalitního hovězího masa. Ministerstvo zemědělství má záměr zatraktivnit rentabilitu výkrmu skotu například prostřednictvím nového dotačního programu na zlepšení životních podmínek vykrmovaného skotu, kdy chovatelé dostanou uhrazeny provozní náklady na výkrm skotu spojené s poskytováním zlepšených životních podmínek. Stejně tak je tomu i u již několika let realizovaných dotačních programů na zlepšení životních podmínek v chovu krav bez tržní produkce mléka či zlepšení životních podmínek v chovu dojnic.

Produkce hovězího masa

V roce 2020 dosáhla výroba hovězího masa 170,0 tis. t v živé hmotnosti zvířat. V porovnání s rokem 2019 došlo k nárůstu výroby o 1,3 % (+2,1 tis. t živ. hm.). Dovoz se meziročně snížil o 5,5 % (-4,7 tis. t živ. hm.) na 80,0 tis. t živ. hm. Vývoz meziročně vzrostl, a to o 5,1 % (+5,8 tis. t živ. hm.) na 120,0 tis. t živ. hm., což je nejvíce v historii ČR. Domácí spotřeba, která měla od roku 2016 stoupající tendenci, se v uplynulém roce propadla v porovnání s předchozím rokem o 6,3 % (-8,8 tis. t živ. hm.) na 130,0 tis. t živ. hm. Soběstačnost dosáhla 130,8 %. Meziročně se zvýšila o 9,1 %. Trend v soběstačnosti hovězího masa nad 120 % tak pokračuje a tento předpoklad je i pro rok 2021.

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a vzrůstajícími možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy. Objem produkce hovězího masa je především určován rentabilitou chovu skotu, jejíž výši významnou mírou ovlivňují unijní a národní dotační opatření, včetně správného nastavení podmínek možnosti jejich čerpání jednotlivými chovateli skotu.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (v tis. t)

Ukazatel	2016		2017		2018		2019		2020 ¹⁾		2021 ²⁾	
	živ. hm.	j. hm.	živ. hm.	j. hm.	živ. hm.	j. hm.	živ. hm.	j. hm.	živ. hm.	j. hm.	živ. hm.	j. hm.
Počáteční zásoba	7,5	4,1	6,3	3,4	5,2	2,8	5,4	2,9	5,0	2,7	8,8	4,8
Výroba	173,3	93,6	166,0	89,6	174,0	94,0	167,9	90,7	170,0	91,8	174,7	94,3
Dovoz	67,7	36,5	77,0	41,6	78,0	42,1	84,7	45,8	80,0	43,2	47,2	29,0
Celková nabídka	248,5	134,2	249,3	134,6	257,2	138,9	258,0	139,4	255,0	137,7	230,7	128,1
Domácí spotřeba	134,8	72,8	138,2	74,6	142,0	76,7	138,8	75,0	130,0	70,2	117,9	63,7
Vývoz	107,4	59,6	105,9	57,2	109,8	59,3	114,2	61,7	120,0	64,8	105,3	56,9
Celková poptávka	242,2	132,4	244,1	131,8	251,8	136,0	253,0	136,7	250,0	135,0	223,2	120,6
Konečná zásoba	6,3	3,4	5,2	2,8	5,4	2,9	5,0	2,7	5,0	2,7	7,5	4,1
Soběstačnost (%)	128,6		120,1		122,5		120,9		130,8		148,1	
Meziroční index	86,8		93,4		102,0		98,7		108,2		105,7	

Zdroj: ČSÚ, ÚZEI, MZe, Celní statistika.

Pozn.: Koeficient přepočtu z živé hmotnosti na jatečnou hmotnost -0,54. ¹⁾ Předběžné. ²⁾ Odhad.

V tomto směru je velmi aktuální současná politika Ministerstva zemědělství, podporující tuzemskou živočišnou produkci jako nedílnou součást zemědělské výroby. A to nejen z pohledu chovu skotu a produkce hovězího masa, ale i z komplexního vlivu chovu hospodářských zvířat na celou zemědělskou prvovýrobu, včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu. To vše samozřejmě při dodržování požadovaných ekologických opatření. Rok 2020 byl také specifický výskytem celosvětové pandemie COVID-19, která však i přes určité těžkosti zejména v počátečním období, zásadním způsobem do chovu hospodářských zvířat nezasáhla. Chov skotu a produkce hovězího masa v České republice nebyl pandemií zásadním způsobem ovlivněn, pouze tuzemská spotřeba hovězího masa byla ovlivněna změnou způsobu stravování, kdy je ve značné míře omezeno společné a veřejné stravování z důvodu plošného omezení provozu a uzavření restaurací, hotelů, rekreačních a lázeňských zařízení, školních a závodních jídelen apod. Obyvatelé se převážnou část roku stravovali ve svých domácnostech, což bude mít určitý dopad do složení spotřebního koše základních potravin, tedy i výše spotřeby hovězího masa.

Spotřeba hovězího masa

Ve spotřebě hovězího masa v minulosti docházelo od roku 1990 do roku 2013 k postupnému poklesu jeho spotřeby až na pouhých 7,5 kg/osobu a rok. Přitom v osmdesátých letech se spotřeba hovězího masa v České republice pohybovala i nad hranicí 30 kg/osobu a rok.

V letech 2012 až 2015 spotřeba stagnovala na úrovni 7,5–8,0 kg/osobu a rok, od roku 2013 dochází k velmi pozvolnému zvyšování spotřeby hovězího masa, které je v lidské výživě důležitým zdrojem živočišných bílkovin. V roce 2019 byla spotřeba hovězího masa v České republice

vykazována ve výši 9,1 kg/osobu a rok. Přesto se ve spotřebě hovězího masa stále jedná o cca 10% podíl spotřeby masa celkem, přičemž historicky se hovězí maso spotřebovávalo v cca 30% podílu všech druhů mas. Vzhledem k dietetické hodnotě hovězího masa by bylo vhodné výraznější zvýšení jeho spotřeby. Nízkou spotřebu hovězího masa významně ovlivňuje změna životního stylu obyvatel, cenové poměry jednotlivých druhů masa, kulinářská příprava masa apod.

Spotřeba hovězího masa (v kg/obyt./rok)

Rok	Maso celkem na kosti	Z toho hovězí maso	Podíl spotřeby hovězího masa k masu celkem (%)
1990	96,5	28,0	29,0
1995	82,0	18,5	22,5
2000	79,4	12,3	15,5
2005	81,4	9,9	12,2
2011	78,6	9,1	11,6
2012	77,4	8,1	10,5
2013	74,8	7,5	10,0
2014	75,9	7,9	10,4
2015	79,3	8,1	10,2
2016	80,3	8,5	10,6
2017	80,3	8,4	10,5
2018	82,4	8,7	10,6
2019	83,2	9,1	10,9

Zdroj: ČSÚ.

Zahraniční obchod se skotem a hovězím masem

Vývoj zahraničního obchodu – živý skot a hovězí maso

	Období	Objem (t)			Průměrná cena (Kč/kg)		Finanční hodnota (tis. Kč)			Směn. relace ¹⁾
		dovoz	vývoz	saldo	dovoz	vývoz	dovoz	vývoz	Saldo	
Živý skot (CS 0102)	2012	642	67 538	+66 896	78,22	57,13	50 253	3 858 327	+3 808 074	0,73
	2013	794	71 007	+70 213	66,67	53,44	52 645	3 794 951	+3 742 306	0,80
	2014	1 251	78 977	+77 726	50,77	51,69	63 520	4 082 085	+4 018 565	1,02
	2015	3 916	89 954	+86 038	79,42	56,92	311 012	5 120 597	+4 809 585	0,72
	2016	4 734	89 788	+85 054	73,01	58,60	345 638	5 261 641	+4 916 003	0,80
	2017	3 172	86 985	+83 813	47,31	58,84	150 069	5 118 278	+4 968 209	1,24
	2018	2 601	87 682	+85 081	49,81	54,67	129 561	4 793 322	+4 663 761	1,10
	2019	3 068	83 367	86 037	45,51	55,26	136 560	4 607 038	+4 726 666	1,21
	2020	4 357	75 008	70 651	40,56	53,40	176 701	4 005 135	+3 828 434	1,32
Hovězí maso čerstvé, chlazené (CS 0201)	2012	17 221	7 708	-9 513	111,51	96,19	1 920 211	741 377	-1 178 834	0,86
	2013	19 316	7 554	-11 762	110,02	96,79	2 125 232	731 129	-1 394 103	0,88
	2014	23 159	7 680	-15 479	109,82	100,91	2 543 443	774 968	-1 768 475	0,92
	2015	23 470	8 355	-15 115	117,86	108,56	2 766 112	907 022	-1 859 090	0,92
	2016	30 352	10 233	-20 119	114,27	112,65	3 468 219	1 152 775	-2 315 444	0,99
	2017	34 859	8 877	-25 982	111,98	112,29	3 903 417	996 881	-2 906 536	1,00
	2018	36 012	10 443	-25 569	118,09	111,76	4 252 838	1 167 014	-3 085 824	0,95
	2019	36 615	11 715	-26 940	113,94	106,63	4 171 758	1 249 116	-3 084 270	0,94
	2020	31 535	11 636	-19 899	113,72	102,17	3 586 251	1 188 852	-2 397 399	0,87
Hovězí maso zmrazené (CS 0202)	2012	2 500	921	-1 579	124,21	121,76	310 520	112 083	-198 437	0,98
	2013	2 420	910	-1 510	135,06	138,24	326 913	125 800	-201 113	1,02
	2014	2 510	752	-1 758	136,11	147,73	341 622	111 133	-230 489	1,08
	2015	3 524	909	-2 615	126,57	139,03	425 518	123 597	-301 921	1,10
	2016	3 675	884	-2 791	111,43	145,96	409 463	128 977	-280 486	1,31
	2017	5 018	1 338	-3 680	101,87	134,02	511 212	179 267	-331 945	1,32
	2018	4 697	1 499	-3 198	103,01	129,10	483 856	193 580	-290 276	1,25
	2019	4 847	1 376	-3 471	97,74	123,70	473 782	170 257	-316 583	1,27
	2020	4 957	904	-4 053	77,73	96,67	385 278	87 394	-297 884	1,24

Zdroj: ČSÚ – Statistika zahraničního obchodu.

Pozn.: ¹⁾ Vyjadřuje podmínky, za nichž určitá země prodává své vývozní produkty a nakupuje dovozní produkty – poměr indexu vývozních cen k indexu dovozních cen. Číselné údaje jsou zaokrouhleny.

V roce 2020 došlo k poklesu vývozu živého skotu o 10,0 % (-8 359 t) při současném poklesu ceny o cca 2 Kč za 1 kg. Naopak významně meziročně vzrostl dovoz živého skotu z 3 068 t na 4 357 t tj. o 42,0 %. Rovněž tak při poklesu jeho ceny o cca 5 Kč za 1 kg živ. hm. Celkové kladné saldo zahraničního obchodu se skotem však kleslo o 898,2 mil. Kč.

V rámci obchodování s čerstvým a chlazeným hovězím masem došlo v roce 2020 k poklesu dovozu o 13,9 % (-5 080 t) na 31 535 t. U vývozu, který je však trojnásobně nižší než dovoz, se dá hovořit o stagnaci. Došlo ke snížení

pouze o 0,7 % (-79 t) na 11 636 t. Dovozní cena hovězího masa zůstala na cca stejné úrovni jako v roce 2019, tj. na cca 113 Kč za 1 kg. U vývozu je však zaznamenán pokles z 106,63 Kč na 102,17 Kč za 1 kg masa (-4,2 %). Celkové záporné zahraniční saldo chlazeného hovězího masa však zaznamenalo významný pokles o 686,9 mil. (-22,3 %) na konečných -2 397,4 mil. Kč. V rámci obchodování s mraženým hovězím masem nejsou objem a výkyvy jeho vývozu a dovozu významné. Celkové záporné zahraniční saldo však zaznamenalo pokles o 18,7 mil. Kč (-5,6 %) na -297,9 mil. Kč.

Na snížení celkového zahraničního obchodu se skotem a hovězím masem se významně projeví dopady celosvětové pandemie onemocnění COVID-19. Zvláště v počátku období této pandemie, kdy došlo k uzavření hranic v celé Evropě, a zvířata zůstala ustájena v tuzemských chovech. Obchodování se postupně vracelo do normálu, ale předpokládá se, že se v rámci omezení společného stravování výrazně změnila spotřeba jednotlivých základních druhů potravin, tedy i hovězího masa.

Tuzemské ceny skotu a hovězího masa

Ceny placené zemědělským výrobcům za jatečný skot

Průměrné roční CZV hovězího masa v roce 2020 zaznamenaly v základních kategoriích skotu – jateční býci a jalovice a jatečné krávy pokles o cca 1 až 2 Kč za 1 kg živ. hm.

z důvodu omezeného mezinárodního obchodu se skotem a hovězím masem vlivem pandemie onemocnění COVID-19. Stejně tak i z důvodu předpokládaného omezení spotřeby hovězího masa z důvodu uzavření nebo omezení produkce provozoven společného stravování. U jatečných býků byla průměrná cena v živém v roce 2020 45,38 Kč za 1 kg, což odpovídá úrovni cen v roce 2013. U jatečných krav byla průměrná cena v živém ve výši 28,78 Kč za 1 kg, což je druhá nejnížší průměrná cena za posledních deset let. Jatečné jalovice chovatelé realizovali na jatcích v živé hmotnosti za 33,89 Kč za 1 kg. K meziročně vyššímu propadu došlo již druhým rokem u průměrné ceny jatečných telat, kde je evidován výrazný pokles o 24,8 % (-13,27 Kč/kg) na 40,19 Kč/kg živ. hm. V České republice se však vzhledem ke stravovacím návykům obyvatelstva, kdy se telecí maso v jídelníčku moc neobjevuje, jedná o méně významnou jatečnou kategorii jatečných zvířat.

CZV – býci jateční tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53
2014	44,99	45,35	45,95	46,27	46,08	45,93	46,01	46,10	46,10	45,87	46,02	45,97	45,88
2015	46,45	46,94	46,88	47,68	47,54	47,13	47,36	47,45	46,66	46,62	46,97	47,08	47,06
2016	46,70	46,88	47,16	46,84	46,59	46,94	46,81	47,03	46,86	46,93	47,12	47,94	46,95
2017	47,25	46,91	47,10	47,29	47,36	47,67	47,57	47,69	48,04	47,64	47,59	47,61	47,48
2018	47,94	47,51	48,12	48,01	47,98	48,03	48,10	47,20	46,83	46,21	46,39	46,01	47,36
2019	46,64	46,69	46,37	46,40	46,37	46,18	45,99	45,76	45,72	45,73	46,12	45,86	46,15
2020	45,63	46,27	45,86	46,02	44,93	45,00	45,19	44,76	45,26	45,33	45,20	45,11	45,38

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

CZV – krávy jatečné tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14
2014	29,16	29,10	29,71	29,79	30,13	30,74	30,36	30,67	30,26	29,58	29,05	29,03	29,87
2015	28,83	29,68	30,42	30,92	30,98	31,54	31,14	31,79	30,80	30,90	29,94	29,85	30,57
2016	29,75	29,66	30,18	29,93	30,01	29,32	29,38	29,67	29,12	29,17	29,04	29,61	29,58
2017	29,66	29,24	30,02	30,64	30,17	30,83	30,93	31,10	31,54	31,45	31,65	31,68	30,74
2018	31,11	31,26	31,69	31,77	31,99	31,83	31,45	31,62	30,60	30,50	30,00	29,58	31,12
2019	29,79	29,99	30,35	30,72	31,26	31,39	31,99	31,17	30,87	29,88	29,63	29,54	30,54
2020	29,43	29,64	29,81	28,98	27,96	27,45	28,60	29,13	29,35	29,29	28,70	27,02	28,78

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

CZV – jalovice jatečné tř. j. S, E, U (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26
2014	35,79	36,03	35,70	35,20	36,05	36,18	36,37	35,86	36,91	35,85	35,86	35,44	35,98
2015	36,38	35,73	36,93	37,25	36,90	37,15	38,05	38,14	37,43	36,88	37,75	36,90	37,12
2016	35,49	36,12	36,54	36,07	35,55	35,42	35,77	35,65	36,39	35,26	35,99	35,00	35,77
2017	36,02	36,80	35,86	37,21	37,30	36,66	37,56	37,20	37,08	37,58	38,28	37,66	37,10
2018	37,21	36,88	37,55	36,66	37,00	37,46	38,09	37,19	36,57	36,70	36,28	35,90	36,96
2019	35,88	35,89	35,85	35,88	36,20	35,72	36,39	36,14	35,52	35,71	36,15	36,01	35,95
2020	35,09	35,11	34,17	33,92	32,94	33,35	33,83	32,91	33,89	34,27	34,15	33,10	33,89

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

CZV – telata jatečná (v Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85
2014	47,67	46,27	49,93	49,19	51,70	51,16	50,37	51,91	52,43	52,61	50,73	45,82	50,36
2015	45,49	45,30	45,73	48,40	49,58	51,11	50,58	51,45	52,83	51,45	53,71	54,41	50,00
2016	54,19	53,54	53,14	53,74	54,62	55,33	58,01	59,05	56,82	57,06	54,68	53,72	55,32
2017	54,78	54,35	54,58	57,89	58,82	60,51	63,14	63,99	63,96	62,89	62,53	62,02	59,96
2018	60,42	59,23	59,36	60,02	60,92	60,01	62,91	63,91	62,72	59,45	58,62	58,55	60,51
2019	57,05	57,43	56,03	55,71	56,14	57,79	59,82	57,02	50,58	47,31	44,22	42,37	53,46
2020	42,39	42,23	42,39	42,38	39,06	38,23	38,98	39,88	39,13	40,47	38,37	38,73	40,19

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

Ceny průmyslových výrobců hovězího masa

Průměrná roční cena průmyslových výrobců (CPV) hovězího masa v roce 2020 za hovězí maso přední bez kosti dosáhla své historické výše 123,21 Kč/kg, což meziročně představuje další navýšení cen o 1,5 % (+1,79 Kč/kg). Již dlouhodobě dochází s mírnými ojedinělými výkyvy k meziročnímu růstu průměrné

CPV hovězího předního masa bez kosti, která i v měsíčním sledování dosáhla v roce 2020 vrcholu za celé doposud sledované období. Dle uvedené časové řady byla nejvyšší průměrná měsíční CPV dosažena v červnu roku 2020 ve výši 123,99 Kč za 1 kg hovězího předního masa bez kosti.

CPV hovězího předního masa bez kosti (v Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	115,74	116,85	118,66	118,31	119,34	119,00	119,49	120,44	122,50	122,79	122,88	122,20	119,85
2013	121,71	121,91	120,55	120,05	119,74	118,79	119,73	119,46	119,15	118,71	119,92	119,21	119,91
2014	119,43	122,26	120,04	119,26	119,74	121,20	121,71	121,77	121,54	121,89	121,92	121,03	120,98
2015	121,02	119,60	120,89	121,28	121,41	122,35	121,59	121,83	121,96	123,04	123,12	120,99	121,59
2016	117,75	117,49	117,22	116,40	116,69	116,78	116,48	117,53	117,32	117,63	118,36	117,04	117,22
2017	119,36	120,73	121,27	119,98	121,09	123,67	122,29	122,74	122,31	121,88	121,68	122,95	121,66
2018	120,54	120,59	120,02	120,99	120,87	120,69	120,48	120,07	119,66	120,28	120,61	120,55	120,45
2019	121,08	121,44	120,71	121,41	121,18	121,49	121,59	121,06	121,50	121,36	121,99	122,20	121,42
2020	123,24	122,59	123,09	123,01	123,08	123,99	123,92	123,70	122,95	122,47	122,91	123,60	123,21

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

CPV v roce 2020 za hovězí maso zadní bez kosti dosáhla 152,79 Kč/kg, což meziročně představuje pokles. Došlo k mírnému snížení průměrné roční ceny o 0,5 % (-0,71 Kč/kg). Jedná se již o druhý meziroční v řadě za sebou. CPV hovězího masa zadního bez kosti dosáhla v měsíčním sledování svého

vrcholu za celé doposud sledované období v prosinci roku 2017, a to ve výši 156,46 Kč za 1 kg. Od té doby došlo k mírnému poklesu a v současné době dosahují měsíční průměrné CPV výše mezi 152 až 154 Kč za 1 kg hovězího zadního masa bez kosti.

CPV hovězího zadního masa bez kosti (v Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	146,15	147,69	148,09	148,41	149,10	148,99	150,00	149,21	150,11	150,26	151,03	150,82	149,16
2013	150,79	149,84	148,76	147,44	146,95	146,98	146,92	146,80	146,98	146,80	145,98	145,07	147,44
2014	141,79	145,90	143,35	142,89	143,25	145,43	145,59	145,79	145,59	146,43	146,92	145,67	144,88
2015	146,60	147,51	147,72	148,32	148,33	148,51	148,56	148,73	148,38	148,50	148,89	148,54	148,22
2016	149,39	149,21	149,01	148,68	149,55	147,83	149,44	149,19	148,28	149,05	150,26	149,79	149,14
2017	149,89	150,79	150,61	152,04	152,55	155,52	154,99	155,57	155,50	156,29	156,19	156,46	153,87
2018	155,37	154,30	153,06	154,03	154,42	154,14	153,86	153,65	153,50	154,39	154,53	153,93	154,10
2019	154,03	153,34	153,27	153,66	153,79	154,14	153,52	153,51	153,48	153,60	153,32	152,36	153,50
2020	152,38	152,02	152,21	152,26	152,37	153,56	152,20	153,45	153,11	153,95	152,51	153,45	152,79

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

Spotřebitelské ceny hovězího masa

Průměrná roční spotřebitelská cena v roce 2020 za hovězí maso přední bez kosti dosáhla 175,23 Kč/kg, což meziročně představuje opětovný nárůst spotřebitelské ceny. Nyní o 1,9 % (+3,21 Kč/kg). Dlouhodobě dochází s mírnými výkyvy k meziročnímu růstu průměrné spotřebitelské ceny hovězího

předního masa bez kosti, která v roce 2020 dosáhla vrcholu za celé doposud sledované období. Dle uvedené časové řady měsíčních průměrných cen bylo nejvyšší průměrné spotřebitelské ceny dosaženo v prosinci roku 2019, a to ve výši 178,96 Kč za 1 kg hovězího předního masa bez kosti.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso přední bez kosti (v Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	144,47	148,77	149,59	150,49	150,66	151,81	152,95	153,10	156,62	157,26	158,33	158,57	152,72
2013	159,71	158,18	158,03	158,75	157,41	158,04	159,15	159,73	161,22	160,92	161,89	161,09	159,51
2014	161,42	161,91	160,03	159,62	159,68	159,99	161,38	160,94	161,44	160,04	161,59	158,59	160,55
2015	162,14	162,00	163,16	161,67	160,42	158,86	159,93	159,95	159,43	156,96	157,96	160,09	160,21
2016	155,64	158,76	156,42	152,91	155,55	159,02	157,30	156,65	158,39	160,80	157,41	162,84	157,64
2017	161,46	161,75	164,89	166,27	166,12	170,88	168,18	169,06	166,88	168,83	167,37	168,15	166,65
2018	169,23	164,31	166,79	169,81	165,41	169,98	169,47	171,15	170,71	173,18	172,32	170,30	169,39
2019	169,92	162,20	169,10	165,68	170,83	174,50	173,97	173,18	171,78	175,38	178,74	178,96	172,02
2020	176,50	176,60	177,58	174,86	177,37	174,76	173,00	174,76	175,72	170,13	176,79	174,63	175,23

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

Spotřebitelská cena v roce 2020 za hovězí maso zadní bez kosti dosáhla 223,68 Kč/kg, což meziročně představuje stagnaci. Došlo k poklesu pouze o 0,1 % (-0,28 Kč/kg). Od roku 2015 meziročně dochází k neustálému růstu průměrné roční spotřebitelské ceny hovězího masa, která v roce 2019

dosáhla vrcholu 223,96 Kč za 1 kg za celé doposud sledované období. Podle vykazovaných měsíčních průměrů bylo nejvyšší průměrné měsíční ceny dosaženo v říjnu a prosinci roku 2019, a to 228,35 Kč za 1 kg hovězího zadního masa bez kosti.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (v Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51
2014	207,92	207,18	204,44	203,14	205,50	201,00	201,31	199,85	206,37	205,80	205,89	203,07	204,38
2015	205,66	206,43	206,62	206,09	206,34	203,71	199,95	200,44	195,48	197,27	206,40	200,64	202,92
2016	204,97	205,25	200,70	205,54	201,87	204,93	206,71	207,26	211,71	205,68	213,50	207,71	206,32
2017	213,17	211,96	215,86	220,13	221,00	218,72	217,13	219,35	221,39	220,64	219,25	213,06	217,64
2018	222,34	223,10	219,05	217,13	224,42	225,16	225,51	224,79	222,95	225,67	220,08	222,23	222,70
2019	220,81	220,33	219,53	222,70	222,44	221,79	224,61	227,54	223,54	228,35	227,52	228,35	223,96
2020	226,49	226,73	225,92	219,53	221,79	227,30	219,25	219,80	222,01	226,76	220,45	228,17	223,68

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr.

Podpory do chovu skotu v roce 2020**Dotace z národních zdrojů**

V roce 2020 byl v rámci národních dotačních programů podporován sektor chovu skotu zejména v rámci dotačních programů realizovaných dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2020 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Administrace národních dotací za rok 2020 pokračovala ještě v roce 2021. Stav k 9. 4. 2021:

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Do chovu jednotlivých druhů a kategorií hospodářských zvířat směřovaly v roce 2020 dotace v celkové výši **249,2 mil. Kč**. Jednalo se zejména o podporu ověřování původu, zavádění a vedení plemenných knih, kontrolu užitkovosti, kontrolu dědičnosti a podporu testování.

19.A. Podpora na účast producentů a zpracovatelů mléka v režimu jakosti Q CZ

Dotační program se zaměřením na zvýšení kvalitní produkce mléka, kde bylo schváleno 834 žádostí. Zde byli producenti a zpracovatelé mléka v rámci 3 dotačních podprogramů podpořeni celkovou částkou **488,0 mil. Kč**.

20.A. Zlepšení životních podmínek v chovu dojníc

Bylo schváleno 883 žádostí a chovatelům dojníc vyplaceno celkem **415,2 mil. Kč**. Tato podpora byla realizována prostřednictvím 5 podprogramů: podprogram na podporu napájení dojníc v zimním období temperovanou vodou, podprogram na podporu provádění faremní diagnostiky původce mastitidy dojníc, podprogram na snížení škodlivých patogenních mikroorganismů ve stájovém prostředí dojníc, podprogram na podporu ošetřování končetin dle individuálních potřeb dojníc a podprogram na podporu opatření ke snížení tepelného stresu dojníc v letním období.

20.D. Zlepšení životních podmínek skotu chovaného v systému chovu bez tržní produkce mléka (bez TPM)

Bylo schváleno 958 žádostí a chovatelům skotu chovaného v systému chovu bez TPM vyplaceno celkem **71,1 mil. Kč**. Tato

podpora byla vyhlášena ihned po ukončení procesu notifikace s Evropskou komisí až v průběhu roku 2019, proto byly vyhlášeny pouze 2 možné podprogramy z celkových 6 notifikovaných. Jednalo se o dotační podprogram na odporu provádění ošetření krav chovaných v systému chovu bez TPM v letním období prostředky proti obtěžujícímu hmyzu a podprogram na podporu ošetřování končetin dle individuálních potřeb krav chovaných v systému chovu bez TPM.

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci **PRV 2014–2020** pokračovaly také v roce 2020 podpory na skot v rámci **opatření DŽPZ**, mezi které patří též podopatření **Zvětšení lehacího prostoru v chovu dojníc, Zlepšení stájového prostředí v chovu dojníc a Zajištění přístupu do výběhu pro suchostojné krávy**. V rámci tohoto opatření (podle nařízení vlády č. 74/2015 Sb.) byly vypláceny podpory na žádosti podané v roce 2018 i otevřen příjem nových žádostí na rok 2019.

Celkový objem finančních prostředků vyplacených v roce 2020 (za žádosti podané v roce 2019) v rámci opatření DŽPZ na podpory směřované do sektoru dojeného skotu činí cca **755 mil. Kč**.

Přímé platby**Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)**

ČR v rámci přímých plateb dlouhodobě podporuje tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby, a to zejména prostřednictvím Dobrovolné podpory vázané na produkci (VCS). Poskytování této podpory je umožněno na základě čl. 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, v platném znění, který stanoví základní pravidla a vyjmenovává určená podporovaná odvětví. Hlavní tezí VCS je, že je poskytována za účelem zachování úrovně produkce u těch odvětví, která čelí nějakým obtížím a jsou obzvláště důležitá z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů.

Pro období 2015–2020 je v České republice na VCS vyčleněno každoročně 15 % celkové obálky na přímé platby, což činí zhruba 3,4 mld. Kč. Podporovanými odvětvími jsou pěstování ovoce, zeleniny, škrbových i konzumních brambor, chmele, cukrové řepy, bílkovinných plodin a chov mléčného i masného skotu a ovcí a koz.

VCS – Podpora na chov krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka

Podmínky poskytnutí podpory na krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka upravuje § 30 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Podpora se poskytuje na počet velkých dobytčích jednotek (VDJ) krav vedených na hospodářství žadatele v ústřední evidenci zvířat (ÚE) k 31. březnu příslušného kalendářního roku v systému chovu s TPM.

Minimální počet pro poskytnutí podpory jsou 2 VDJ (přepočítávací koeficienty jsou: u dojníc mladších 2 let 0,6 VDJ/ks a 1 VDJ/ks u dojnic nad 2 roky).

Podpora není vyplacena na dojnici, na kterou je ve stejném kalendářním roce požadována platba na krávu chovanou v systému chovu bez tržní produkce mléka dle § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb. a naopak.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do Ústřední evidence zvířat (ÚE), tj. hlášení změn do ÚE je vyžadováno do 7 dnů od data události. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podmíněnosti (Cross Compliance).

Průměrná roční podpora bude v období 2015–2020 činit na odvětví dojnic cca 1 384 mil. Kč. O Podporu na chov krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka si v roce 2020 požádalo 1 786 žadatelů. **Výše dotační sazby činí 4 012,83 Kč na 1 VDJ.**

VCS – Podpora na chov telete masného typu

Podpora na telata masného typu je vyplácena dle podmínek uvedených v § 29 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro obdržení této platby je narození telete masného typu v období od 1. dubna roku předcházejícího podání žádosti do 31. března příslušného kalendářního roku na hospodářství žadatele.

Matkou telete, na které se podává žádost, musí být kráva chovaná v systému chovu bez tržní produkce mléka a otcem musí být býk masného plemene evidovaný v ústředním registru plemenů (seznam masných plemen je uveden v příloze č. 10 k nařízení vlády č. 50/2015 Sb.).

Platba se poskytuje na počet VDJ, přičemž přepočítávací koeficient na tele masného typu, tj. pro skot do 6 měsíců věku je 0,4 VDJ/ks. Minimální počet VDJ pro výplatu podpory není stanoven.

Od roku 2017 je kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení o narození masných telat do ÚE, tj. hlášení o narození musí být zasláno do 7 dnů od označení telete, přičemž označení telete má být provedeno do 20 dnů od data jeho narození. Současně musí žadatelé o všechny podpory v rámci přímých plateb dodržovat podmínky Kontrol podmíněnosti (Cross Compliance).

Průměrně jsou pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví masných telat v rámci přímých plateb finanční prostředky přibližně ve výši 668 mil. Kč. V roce 2020 si požádalo o dotaci na telata masného typu 6 488 žadatelů, a je mezi ně rozděleno přes 690 mil. Kč. **Dotační sazba je 8 852,41 Kč na 1 VDJ.**

Kromě podpor vyplácených přímo na chovaná zvířata, tj. podpory na chov krav s tržní produkcí mléka a podpory na chov telat masného typu, mohou chovatelé skotu v rámci přímých plateb využívat i nepřímé podpory, jako např. jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy (SAPS).

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Chovatelé krav bez TPM mohou kromě podpor z přímých plateb čerpat rovněž PVP, hrazené z rozpočtu ČR. PVP jsou nástupci národních doplňkových plateb (Top-Up) a základní podmínkou jejich poskytnutí je přiznání jednotné platby na plochu zemědělské půdy (SAPS) dle nařízení č. 50/2015 Sb.

Podmínky poskytnutí PVP jsou dány nařízením vlády č. 112/2008 Sb.

PVP jsou kromě platby na chov krav bez TPM poskytovány také na zemědělskou půdu, chov ovcí a koz a na 3 tzv. historické platby – chmel, brambory pro výrobu škrobu a přežvýkavce (počítá se stav ke dni 31. 3. 2007).

V roce 2020 bylo celkově na PVP vyhrazeno přes **542,1 mil. Kč.**

Kontrola mléčné užitkovosti

V rámci kontroly mléčné užitkovosti v posledním sledovaném kontrolním období 2019/2020 došlo stejně, jako v předchozích cca 30 letech, k poklesu počtu dojnic zapojených do této kontroly, a to v souvislosti s celkovým poklesem počtu dojnic v České republice. V kontrolním roce 2019/2020 bylo do kontroly mléčné užitkovosti zapojeno 345 587 dojnic, což představuje meziroční pokles o 1 274 dojnic (-0,4 %). Z celkového ročního průměrného počtu dojnic (357 017 ks) vykazovaného Českým statistickým úřadem v roce 2020 je do kontroly užitkovosti zapojeno cca 96,8 % dojnic.

V historii se na mírném navýšení počtů dojnic v letech 2014 a 2015 se projevila odezva chovatelů na v roce 2015 ukončenou působnost systému mléčných kvót. Systém mléčných kvót do té doby omezoval produkci mléka v celé Evropské unii. Na následné opětovné postupné meziroční snižování počtu dojených krav od roku 2016 působí zejména vůči nákladům na produkci nízká tržní cena syrového kravského mléka a rostoucí užitkovost dojnic, resp. podmínky jejího odbytu. Tržní cena syrového mléka byla zejména v období let 2008 a 2009 hluboce pod výrobními náklady producentů mléka. Tento stav nerentabilní ceny syrového kravského mléka se znovu projevoval od dubna 2014 i po celé roky 2015 a 2016. V současné době se po dobu cca 4 let CZV syrového kravského mléka pohybuje v rozmezí 8 až 9 Kč za litr, což je pro mnoho provozů na hranici rentability.

V kontrole mléčné užitkovosti je v posledních několika letech v České republice z hlediska plemenné příslušnosti početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. V posledním uzavřeném kontrolním roce 2019/2020 se jedná o 171 425 normovaných laktací z celkového počtu 292 817 normovaných laktací všech plemen v České republice (58,5 % ze všech; meziročně nárůst o 0,2 %). Na plemeno holštýnského skotu početním zastoupením navazuje národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Krávy českého strakatého skotu měly v posledním kontrolním roce uzavřeno celkem 99 901 normovaných laktací (34,1 % ze všech; meziročně pokles o 0,3 %).

V celé České republice bylo v uplynulém kontrolním roce 2019/2020 dosaženo v rámci kontroly mléčné užitkovosti 9 255 kg mléka za normovanou laktaci při obsahu 3,95 % tuku a 3,46 % bílkovin, což představuje navýšení o 156 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 10 254 kg mléka (nárůst o 178 kg) při obsahu 3,90 % tuku a 3,41 %

bílkovin a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 7 767 kg mléka (nárůst o 109 kg) při obsahu 4,04 % tuku a 3,58 % bílkovin. V nárůstu užitkovosti a mírném růstu složek mléka se projevila zlepšená kvalita a dostatek krmiva uplatněného ve výživě dojníc oproti několika předchozím obdobím zemědělského sucha, které mělo velmi negativní vliv na krmivovou základnu.

Reprodukce skotu

V úzkém vztahu se zvyšující se mléčnou užitkovostí je také vývoj reprodukčních ukazatelů. Především se jedná o délku mezidobí, která se dá z ekonomických důvodů označit za jeden ze základních reprodukčních ukazatelů. Tento ukazatel byl v uplynulém kontrolním roce 2019/2020 na úrovni 397 dní, což znamená, že se tato hodnota po předchozím postupném snižování meziročně drží na stejné úrovni. Vzhledem k tomu, že se tato hodnota již několik let celorepublikově drží pod úrovní 400 dní, se tento ekonomicky silný ukazatel vůči dosahované vysoké užitkovosti projevuje jako akceptovatelný a ekonomicky výhodný.

Průměrný počet laktací na jednu dojnici ve výši 2,4 je však velmi závažným, pro chovatele dojeného skotu ekonomicky silně zatěžujícím ukazatelem. Takto nízká životnost dojnic znamená vysoké zvýšení nákladů na 1 litr vyrobeného mléka v rámci odpisů hodnoty základního stáda skotu. Tzn., že se zde projevují značně vysoké náklady na zařazování odchovaných vysokobřezích jalovic, které jsou někteří chovatelé nuceni v rámci udržení odpovídajícího početního stavu dojnic jejich základního stáda dokonce nakupovat.

Plemenářská práce v chovu skotu

V dosahovaných výsledcích se v chovu skotu u mnoha chovatelů se pozitivně projevuje nejen vzdělání a zkušenosti, ale i působení předmětných chovatelských svazů a sdružení. Dále také činnost spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských společností, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť včetně zemědělského školství. S úspěšnými výsledky chovu skotu se lze seznámit na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentováni nejlepší jedinci všech u nás chovaných plemen (kombinovaných, dojních a masných).

V oblasti chovu skotu v České republice je nutno zde také zmínit, že se v současné době, tak jako ve všech vyspělých zemích v návaznosti na domácí populace plemen skotu, v rámci výzkumných projektů připravují postupy stanovení plemenných hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekce. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků „Interbull“ se v nejbližší době postupně očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace plemen skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná zejména o populace plemen českého strakatého skotu a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu za podpory zainteresovaných chovatelských svazů probíhá v rámci Národní agentury zemědělského výzkumu řešení výzkumného projektu, který má za úkol zabezpečit, aby Česká republika nezůstala pozadu ve šlechtění dojeného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu

genomického hodnocení plemenných hodnot nezaklátila kvalitní česká plemenářská práce, která by jinak byla v budoucnosti překonána chovatelsky vyspělým světem.

Ozdravení České republiky od infekční bovinní rinotracheitidy (IBR)

Národní ozdravovací program od IBR v České republice byl zahájen 1. 1. 2006. Po jedenácti letech ozdravování byl tento program k 31. 12. 2016 ukončen. Na začátku ozdravování v roce 2006 pouze 19 % hospodářství z celkového počtu hospodářství skotu bylo uznáno jako IBR prostá hospodářství. V průběhu jedenácti let ozdravování se postupně podařilo počet hospodářství s přiznaným statutem IBR prostého hospodářství zvýšit na 99,21 %.

Následovalo pokračování ozdravování Národního stáda skotu i po ukončení NOP od IBR a probíhalo za použití individuálních mimořádných veterinárních opatření (MVO) pro jednotlivá neozdravená hospodářství, nařízených ze strany krajské veterinární správy. V rámci MVO byl nařízen zákaz připouštění IBR pozitivních zvířat a odsun všech IBR pozitivních zvířat z chovu. Dále byla provedena závěrečná vyšetření s výsledkem IBR negativní ve všech hospodářstvích pod MVO a tím bylo ozdravování od IBR v České republice dokončeno.

Vzhledem k tomu, že Česká republika úspěšně ukončila eradikaci IBR, byla v lednu 2020 do Bruselu Evropské Komisi zaslaná žádost o udělení statusu ČR jako IBR prosté zemi. Dne 24. 9. 2020 byla na jednání SCoPAFF projednána žádost ČR a dne 6. 11. 2020 byla Česká republika Evropskou Komisí oficiálně uznána jako země prostá infekční bovinní rinotracheitidy a je uvedena v příloze II prováděcího rozhodnutí Komise 2020/1663, kterým se mění přílohy I a II rozhodnutí 2004/558/ES.

Snahou je nově získaný status IBR trvale udržet, což znamená, že je nutné i nadále klást důraz na provádění pravidelného vyšetření na IBR v chovech skotu. Podmínky pro udržení statusu a požadovaná vyšetření v chovech, které jsou stanoveny rozhodnutím Komise 2004/558/ES, zůstávají v platnosti. Monitoring IBR v chovech skotu tak bude pokračovat v rozsahu stanoveném Metodikou kontroly zdraví a nařízené vakcinace pro daný kalendářní rok.

PRASATA, VEPŘOVÉ MASO

Podle údajů ČSÚ byl k 31. 12. 2020 stav prasat ve srovnání s rokem 2019 vyšší, k mírnému nárůstu došlo i u počtu prasníc. Počet prasat celkem činil 1 546 tis. ks (meziroční nárůst o 2,5 %), početní stavy prasníc vzrostly o 1 tis. ks (o 1,1 %) na 92 tis. ks.

Rok 2020 lze v chovu prasat v ČR charakterizovat jako dvě odlišná pololetí, a to vzhledem ke dvěma faktorům. Prvním vlivem byl výskyt afrického moru prasat (AMP) v jihovýchodní Asii, především v Číně. Vzhledem k veterinárním opatřením tohoto světového producenta vepřového masa byla zvýšena poptávka po této komoditě z jiných trhů. Export vepřového masa z evropského trhu, vyvolaný touto poptávkou, významně napomohl ekonomické krizi s touto komoditou i na tuzemském trhu. Výslednicí toho byl nárůst CZV jatečných prasat. Avšak v důsledku výskytu a rozšíření AMP v Německu a neuznání regionalizace ze strany výše zmíněného importéra vepřového masa došlo od druhého pololetí k zásadnímu obratu

Vývoj stavů prasat v ČR

Rok	Stavy prasat celkem k 1. 4.	z toho stav prasníc k 1. 4.	Stavy prasat celkem k 1. 8.	z toho stav prasníc k 1. 8.	Stavy prasat celkem k 31. 12.	z toho stav prasníc k 31. 12.
	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks	tis. ks
2014	1 617	103	1 632	101	1 607	98
2015	1 560	96	1 560	96	1 555	96
2016	1 610	97	1 571	93	1 479	91
2017	1 491	91	1 563	93	1 532	94
2018	1 557	92	1 557 ¹⁾	91 ¹⁾	1 508	89
2019	1 544	91	1 510 ¹⁾	91 ¹⁾	1 509	91
2020	1 499	88	1 521 ¹⁾	90 ¹⁾	1 546	92

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Údaj k 30. 6.

na exportním a cenovém unijním trhu s touto zemědělskou komoditou. Současně se zde projevil i vliv pokračující pandemie COVID-19, a tím i omezení personálních a zpracovatelských kapacit. Následkem toho došlo na tuzemském trhu k hlubokému propadu CZV. Česká republika proto opakovaně oslovila Evropskou Komisi s žádostí o důsledné sledování trhu a výzvou zavedení mimořádných finančních opatření do tohoto sektoru.

Naproti tomu za poslední čtyřleté období meziročně vzrůstá cena krmných směsí jakožto nejvýznamnější nákladové položky při realizaci produkce jatečných prasat. Dlouhodobě je zaznamenán i nárůst dalších vstupů v sektoru chovu prasat (energie, náklady na léčiva a veterinární péči, odpisy), které určují ekonomiku a rentabilitu.

Ke konci roku 2020 bylo v České republice evidováno 8 644 hospodářství s chovem prasat, z toho 2 032 hospodářství s chovem prasníc. Nárůst evidovaných hospodářství s chovem prasat oproti předchozím rokům je způsoben přijatými a dodržovanými veterinárními opatřeními vzhledem k výskytu AMP v populaci divokých prasat v ČR v roce 2017.

Průměrný stav prasníc v roce 2020 činil dle údajů ČSÚ 102 013 ks. Ve srovnání s rokem 2019 poklesl o 1 203 ks, což je o 1,2 %. To je odrazem snížení početních stavů prasat a prasníc především v prvním čtvrtletí roku 2020. Nadále pokračuje i dlouhodobý trend progresu charakteristik reprodukčních ukazatelů, a to díky dlouhodobé šlechtitelské práci, především zvýšením selekčního tlaku v chovu prasníc.

Ve srovnání s rokem 2019 bylo v roce 2020 narozeno ročně na prasnici o 0,4 selete více (32,8 ks) a o stejný ekvivalent selete více odchováno, tedy o 0,4 ks (29,3 ks). Za uplynulé pětileté období bylo na jednu prasnici ročně odchováno o 2,4 selat více, zatímco úhyn selat do odstavu zůstal prakticky totožný (pokles pouze o 0,1 procentního bodu). V souladu s progresí uvedených ukazatelů korespondují i údaje o počtu narozených selat v roce 2020, který činil 3,35 mil. selat. To je nejvíce za posledních deset let.

V roce 2020 byl meziročně zaznamenán mírný nárůst tuzemské výroby vepřového masa, a to o 4,5 tis. t (o 1,6 %) na 293,7 tis. t živ. hm. Ve srovnání s rokem 2019 došlo meziročně ke zvýšení objemu vývozu vepřového masa (o 6,4 tis. t živ. hm., tj. o 7,9 %), avšak rovněž ke zvýšení objemu importu, a to o 5,3 tis. t živ. hm., tj. o 1,4 %. Celková nabídka vepřového masa v roce 2020 činila 668,6 tis. t živ. hm. a převyšovala tak celkovou poptávku po této zemědělské komoditě, která byla 656,8 tis. t živ. hm.

V roce 2020 byl dovoz živých prasat realizován především zástavovými selaty na výkrm. Nejvýznamnějším dovozcem této komodity se v roce 2020 oproti dvěma rokům 2018–2019 bylo opět Německo, a to vzhledem ke skutečnosti, že výrazně poklesl podíl selat dovezených do ČR z Dánska. Naopak se výrazně zvýšil dovoz selat ze Slovenska. Vývoz z ČR, reprezentovaný především jatečnými prasaty, směřoval v roce 2020 na Slovensko (198 tis. ks), Maďarsko (161 tis. ks) a Německo (85 tis. ks).

Vývoj reprodukčních ukazatelů v chovu prasat v ČR (v ks)

Rok	Průměrný stav prasníc	Narozených selat na prasnici	Odchovaných selat na prasnici	% uhynulých selat
2014	109 695	29,0	26,0	10,4
2015	107 704	28,6	25,7	10,2
2016	105 164	30,1	26,9	10,6
2017	103 002	31,2	27,9	10,8
2018	101 529	31,6	28,2	11,0
2019	103 216	32,4	28,9	11,0
2020	102 013	32,8	29,3	10,7

Zdroj: ČSÚ.

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (v tis. t živ. hm.)

Rok	Počáteční zásoba	Výroba	Dovoz	Celková nabídka	Domácí spotřeba	Vývoz	Celková poptávka	Konečná zásoba
2014	13,6	312,5	325,0	651,1	546,2	92,9	639,1	12,0
2015	12,0	309,8	348,7	670,5	573,1	85,6	658,7	11,8
2016	11,8	312,7	344,4	668,9	567,2	89,8	657,0	11,9
2017	11,9	296,3	354,4	662,6	571,8	79,3	651,1	11,5
2018	11,5	304,3	372,9	684,7	594,8	83,5	678,3	10,1
2019	10,1	289,2	359,6	658,9	568,1	80,5	648,6	10,3
2020	10,3	293,7	364,6	668,6	569,9	86,9	656,8	11,8

Zdroj: ČSÚ, MZe.

Objem zahraničního obchodu s živými prasaty

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t živ. hm.	mil. Kč	tis. t živ. hm.	mil. Kč	tis. t živ. hm.	mil. Kč	Dovoz ze země	Vývoz do země
2014	23,4	1 107	37,0	1 315	+13,6	+202	DE/45%	SK/42%
2015	17,5	708	41,6	1 333	+24,1	+562	DE/47%	SK/37%
2016	8,7	446	40,8	1 323	+32,1	+873	DE/53%	SK/40%
2017	7,3	457	33,3	1 230	+26,0	+773	DE/44%	SK/50%
2018	5,0	293	44,5	1 359	+39,5	+1 066	DK/61%	SK/50%
2019	3,1	229	40,8	1 559	+37,7	+1 330	DK/63%	SK/47%
2020	3,3	216	41,7	1 516	+38,4	+1 300	DE/38%	SK/46%

Zdroj: Celní statistika.

V celní položce živá prasata (0103) byla bilance zahraničního obchodu v roce 2020 kladná v početním (+411 558 ks), hmotnostním (+38,4 tis. t) i finančním vyjádření (+1 300 mil. Kč).

V roce 2020 bylo do ČR dovezeno 277,9 tis. t vepřového masa, což je ve srovnání s rokem 2019 pouze o 3,4 tis. t (o 1,2 %) více. I přes uvedenou meziroční stagnaci v objemu dovozu této zemědělské komodity byl import nadále výrazně

vyšší (téměř osminásobně) než její vývoz. Export vepřového masa z ČR vzrostl o 14,5 %. Saldo zahraničního obchodu oproti roku 2019 mírně pokleslo, a to na -243,1 tis. t j. hm. (o 0,4 %) a ve finančním vyjádření na -14 971 mil. Kč (o 2,2 %).

Dovoz vepřového masa byl v roce 2020 realizován především z Německa (90,5 tis. t j. hm.; 33 %) a Španělska (61,0 tis. t j. hm.; 22 %). Vývoz pak směřoval z 66 % na Slovensko, což v hmotnostním vyjádření činilo 22,9 tis. t j. hm.

Objem zahraničního obchodu s vepřovým masem

Rok	Dovoz		Vývoz		Saldo		Nejvyšší objem obchodu	
	tis. t j. hm.	mil. Kč	tis. t j. hm.	mil. Kč	tis. t j. hm.	mil. Kč	Dovoz ze země	Vývoz do země
2014	234,7	13 778	43,5	2 633	-191,2	-11 145	DE/47%	SK/76%
2015	250,5	13 305	34,9	1 744	-215,6	-11 561	DE/40%	SK/77%
2016	262,8	14 222	39,5	1 985	-223,3	-12 237	DE/34%	SK/80%
2017	266,9	15 646	37,7	1 995	-229,2	-13 651	DE/33%	SK/76%
2018	283,3	14 569	30,0	1 439	-253,3	-13 130	DE/34%	SK/72%
2019	274,5	16 941	30,4	1 632	-244,1	-15 309	DE/30%	SK/64%
2020	277,9	16 694	34,8	1 723	-243,1	-14 971	DE/33%	SK/66%

Zdroj: Celní statistika.

V produkci vepřového masa je Česká republika dlouhodobě nesoběstačná. Přestože byla Česká republika v roce 2000 v produkci této komodity soběstačná, poklesl tento ukazatel za uplynulé dvacetileté období v roce 2020 prakticky na poloviční úroveň (51,5 %).

Proto je tato problematika týkající se rozvoje chovu prasat a výroby vepřového masa stěžejním bodem strategie rezortu Ministerstva zemědělství. Cílem do roku 2030 v tomto sektoru nadále zůstává navýšení současného stavu prasat i prasníc. To se daří zvýšením efektivnosti chovu především další progresí počtu odchovaných selat na prasnici a následnými opatřeními a využíváním podpor na národní i evropské úrovni. Situace v chovu prasat je ale, bohužel, velmi ztížena restrikcemi v souvislosti s AMP a rovněž i epidemiologickou situací COVID-19.

Preference spotřebitelů stále více směřují k produkci potravin vyrobených z tuzemských zdrojů. I přes stále navýšování objemu dovozu vepřového masa do ČR je patrný nárůst zájmu o české potraviny, které spotřebitelé vnímají jako

bezpečnější, zdravější a chutnější a současně tím podporují zachování rozsahu domácí zemědělské produkce a omezení zatížení životního prostředí. Rezort Ministerstva zemědělství vnímá otázku kvality a bezpečnosti potravin samozřejmě jako jednu ze svých priorit, kterou podporuje například prostřednictvím značek kvality „KLASA“ a „Regionální potravina“. Dalšími nástroji je podpora konkurenceschopnosti zpracovatelského průmyslu a marketingu spotřeby domácích výrobků (účast v režimech jakosti) či registrace v dalších systémech platných nejen na tuzemském trhu. Zvyšování domácí výroby potravin má kromě produkčních aspektů neméně příznivý dopad na růst zaměstnanosti a snižování nákladů na dopravu ke konečnému zákazníkovi. Aktuálně je v tomto směru třeba zdůraznit i současné strategické zabezpečení výživy obyvatel v případě celosvětových nebo lokálních výpadků v zásobování potravinami.

Vepřové maso je bezesporu nedílnou součástí našeho jídelníčku. To lze potvrdit dlouhodobě stabilní úrovní spotřeby na obyvatele, a to i přes vzrůstající preference spotřebitelů

Soběstačnost a spotřeba vepřového masa

Rok	Soběstačnost produkci vepřového masa	Spotřeba masa celkem na kosti	Z toho vepřové maso	Podíl spotřeby vepřového masa k masu celkem
	%	kg/osoba/rok	kg/osoba/rok	%
2014	57,2	75,9	40,7	53,6
2015	54,1	79,3	42,9	54,1
2016	55,1	80,3	42,8	53,3
2017	51,7	80,3	42,3	52,7
2018	51,2	82,4	43,2	52,4
2019	50,9	83,2	43,0	51,7
2020 ¹⁾	51,5			

Zdroj: ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Spotřebu masa na osobu a rok zveřejňuje ČSÚ až koncem následujícího roku, tzn. za rok 2020 v roce 2021.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat, ceny selat a zemědělských výrobků

Rok	Jatečná prasata v živém	Jatečná prasata v mase ve třídě SEU	Ceny selat	Spotřebitelské ceny	
	Kč/kg živ. hm.	Kč/kg masa	Kč/kg živ. hm.	V. kýta	V. bůček
2014	33,00	43,05	59,05	122,62	84,14
2015	29,09	37,86	52,80	116,20	80,44
2016	29,26	37,80	51,56	113,42	82,91
2017	32,52	41,59	62,02	123,09	93,94
2018	27,27	34,81	61,47	123,77	91,15
2019	31,82	40,90	59,84	131,80	95,35
2020	31,64	40,71	58,44	140,28	105,91
Rozdíl 2020/2019	-0,18	-0,19	-1,40	+8,48	+10,56
Index 2020/2019	0,99	0,99	0,98	1,06	1,11

Zdroj: ČSÚ.

k masu drůbežimu nebo dalším, méně konzumovaným druhům masa. To je dáno tradicí konzumace vepřového masa a důvěrou spotřebitelů v jeho kvalitu a bezpečnost. Ve srovnání s rokem 2018 byla jeho spotřeba v roce 2019 na konstantní úrovni (43,0 kg/obyv./rok) a z celkové spotřeby masa na obyvatele a rok (83,2 kg) činila v posledním sledovaném roce 51,7% podíl.

CZV jatečných prasat činila v roce 2020 v průměru 31,64 Kč/kg živ. hm. (tomu odpovídala CZV 40,71 Kč/kg v mase), což prakticky koresponduje s průměrnou cenou v roce 2019, která byla 31,82 Kč/kg živ. hm. (index 2020/2019 na úrovni 0,99). Při sledování vývoje cen v roce 2020 však měla CZV značnou oscilaci. Po vysokých cenách za tuto zemědělskou komoditu v první polovině roku 2020 došlo od druhého pololetí k velmi výraznému propadu CZV. Ten byl způsoben omezením exportních možností vepřového masa v rámci unijního trhu v důsledku AMP a pokračující pandemie COVID-19. V prosinci roku 2020 poklesla CZV jatečných prasat na úroveň 25,90 Kč/kg živ. hm., což je meziroční propad cen o 30 %. V průběhu roku 2020 (leden–prosinec) byl zaznamenán značný pokles cen, a to o 11,45 Kč/kg živ. hm.

Pokles CZV se pak od druhé poloviny roku 2020 promítl i do spotřebitelských cen (SC). Zatímco kýta bez kosti se prodávala v roce 2019 v průměru za 131,80 Kč/kg, v prvním pololetí roku 2020 činila cena 146,23 Kč/kg. Ve druhém pololetí roku 2020 (červenec–prosinec) byl u partie kýty bez kosti zaznamenán výrazný pokles SC, a to na průměrných 134,33 Kč/kg. Za celý rok 2020 tak činila cena na pultech obchodů za kýtu bez kosti v průměru 140,28 Kč/kg. Obdobný trend, i když ne tak patrný, byl zaznamenán u partie boku s kostí. Tato partie je v posledních letech spotřebiteli velmi poptávaná, a proto její cena klesala v druhé polovině roku 2020 mnohem pozvolněji.

Podpory do chovu prasat v roce 2020

Dotace z národních zdrojů

V roce 2020 byl podporován sektor chovu prasat zejména v rámci dotačních programů realizovaných dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2020 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Administrace národních dotací za rok 2020 pokračovala ještě v roce 2021.

Prostřednictvím národního dotačního programu **2.A Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat** byly v roce 2020 podporovány chovy jednotlivých druhů a kategorií hospodářských zvířat. V sektoru chovu prasat se jednalo o podporu ověřování původu, zavádění plemenných knih, kontrolu užitkovosti a dědičnosti a podporu testování. K 16. 4. 2021 byla poskytnuta celková podpora v rámci tohoto dotačního programu **249,2 mil. Kč**.

MZe jako reakci na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat pokračovalo také v roce 2020 podporou v rámci dotačního programu **8.F Nákazový fond** podprogramy **8.F.a** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic a **8.F.b** Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat. K 16. 4. 2021 byla prostřednictvím DP **8.F** celkově vyplacena finanční částka ve výši **981,1 mil. Kč**.

Producenti prasat mohli rovněž v roce 2020 čerpat finanční prostředky z národního dotačního programu **20.C Zlepšení životních podmínek v chovu prasat**. K 16. 4. 2021 v něm bylo chovatelům prasat vyplaceno **348,7 mil. Kč**.

Dotace z prostředků Evropské unie

V rámci **PRV 2014–2020** pokračuje poskytování podpor prostřednictvím opatření **Dobré životní podmínky zvířat**, v němž je realizováno podopatření **Zlepšení životních podmínek v chovu prasat – prasnic a prasníků** a podopatření **Zvětšení plochy pro odstavená selata**.

Zároveň chovatelé prasat mohli čerpat finančních prostředků v operaci 4.1.1 **Investice do zemědělských podniků**. Podpora byla určena na investice do výstavby či rekonstrukce stájí pro prasata, výstavby či rekonstrukce jímek a hnojišť, skladů krmiv, technologií a speciálních mobilních strojů pro živočišnou výrobu. Z podaných žádostí za celé programové období byly předloženy žádosti zaměřené na prasata v celkové výši 2,5 mld. Kč. Investice do zemědělských podniků budou podporovány také v rámci budoucího programového období 2021–2027.

Další možností, jak čerpat dotace na chov prasat v rámci investičních podpor, je operace 6.1.1 **Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Na realizaci svého podnikatelského plánu mohou tak mladí zemědělci získat dotaci ve výši 45 tis. €. Ve stávajícím programovém období předpokládáme ještě jedno kolo příjmu žádostí v operaci 6.1.1, a to na podzim 2020.

V operaci 4.2.1 **Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů** jsou podporovány investice do zařízení a moderních technologií, které souvisí se zpracováním zemědělských produktů, tedy i vepřového masa. Další kolo příjmu žádostí v této operaci proběhne na podzim 2020.

Dotační příležitostí pro chovatele prasat byla dále operace 16.2.1 **Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**.

Producenti prasat dále mohli v roce 2020 využívat v rámci programu **Zemědělec** zvýhodněné investiční úvěry poskytované **PGRLF** určené na pořízení investičního majetku související se zemědělskou prvovýrobou. Mezi další projekty, nabízené zemědělcům, byly provozní úvěry, finanční podpory pojištění hospodářských zvířat s cílem vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám, sociální zemědělství.

DRŮBEŽ, DRŮBEŽÍ MASO A VEJCE

Drůbež, drůbeží maso

Dle Soupisu hospodářských zvířat se k 1. 4. 2020 zvýšil celkový stav drůbeže o 5,2 % na 24 247 tis. ks v porovnání s rokem 2019. V meziročním srovnání 2020/2019 se výrazně zvýšil počet kuřat chovaných na chov (+16,07 %), počet slepic (+10,82 %), hus (+9,09 %) a počet kuřat chovaných na maso (+1,04 %). Naopak v roce 2020 ve srovnání s rokem 2019 výrazně poklesly stavy u kachen (-22,14 %), krůt (-12,39 %), mírný pokles jsme zaznamenali u stavu kohoutů (-1,15 %).

Vývoj stavů jednotlivých druhů a kategorií drůbeže v ČR (v tis. ks)

Rok	Kuřata na chov	Kuřata na výkrm	Slepice	Kohouti	Husy	Kachny	Krůty	Drůbež celkem
2008	3 465	16 183	6 309	149	19	496	697	27 317
2009	3 003	15 868	6 464	153	21	504	478	26 491
2010	2 755	14 884	6 216	187	19	402	376	24 838
2011	2 932	11 320	6 137	188	18	289	365	21 250
2012	2 686	11 824	5 355	242	15	249	320	20 691
2013	3 364	11 693	7 243	233	20	272	440	23 265
2014	2 155	11 508	6 756	237	18	393	396	21 464
2015	2 820	12 121	6 297	245	19	590	416	22 508
2016	2 658	11 435	6 116	212	20	498	374	21 314
2017	2 552	10 938	6 836	261	18	550	340	21 494
2018	2 896	11 283	7 990	260	20	781	344	23 573
2019	2 392	11 609	7 582	261	20	768	347	22 979
2020	2 850	11 713	8 502	258	22	598	304	24 247

Zdroj: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. daného roku.

Drůbeží maso

Produkce drůbežího masa se celosvětově zvyšuje a ani Česko není výjimkou. V ČR v roce 2020 dosáhla produkce drůbežího masa úrovně 270,0 tis. t živ. hm., což je nejvyšší

výsledek od roku 2009. Oproti roku 2019 vzrostla produkce drůbežího masa v ČR o 1,59 %. Celkově se v loňském roce spotřebovalo v tuzemsku 416,4 tis. t živ. hm. a jedná se o nejvyšší spotřebu drůbežího masa od roku 1989. Na stále zvyšující se oblíbenosti drůbežího masa se podílí zejména

Bilance výroby, spotřeby drůbežího masa a ceny kuřat (v tis. t živ. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba (kg/obyv./rok)	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1992	170	0,6	20,8	168	12,0	21,31	37,98	43,02
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	22,9	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	23,9	21,95	40,98	51,42
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,5	20,38	39,06	56,79
2011	236,8	120,2	33,9	323,3	24,5	22,11	40,56	57,97
2012	241,7	148,9	42,8	348,4	25,2	23,09	41,35	62,57
2013	235,0	139,4	43,5	331,9	24,3	24,74	43,57	69,14
2014	236,8	147,7	44,2	341,2	24,7	23,86	43,82	71,60
2015	239,0	179,1	47,3	370,5	26,0	23,73	45,15	69,35
2016	247,4	182,3	53,1	374,9	26,6	23,47	44,44	68,28
2017	251,6	164,6	36,2	382,2	27,0	23,23	42,49	67,59
2018	260,1	170,4	32,4	399,0	28,4	23,03	39,88	68,76
2019	265,7	167,2	26,1	407,2	28,7	23,18	39,94	64,68
2020	270	173,4	24,9	416,4	29,2 ¹⁾	22,72	40,95	63,26

Zdroj: ČSÚ, Celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZe.

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců. CPV – ceny průmyslových výrobců. SC – spotřebitelské ceny.

¹⁾ Odhad – spotřebu masa na osobu a rok zveřejňuje ČSÚ až koncem následujícího roku, tzn. za rok 2020 v roce 2021.

jeho nízká cena, lehká dostupnost, ale i snadnost a rychlost kuchyňské přípravy. V meziročním srovnání 2020/2019 se celková spotřeba drůbežího masa zvýšila o 2,16 %. Spotřeba na obyvatele jeví setrvalý zvyšující se stav, až na kolísání mezi lety 2010–2015. V roce 2019 dosáhla úrovně 28,7 kg na obyv. za rok a je to nejvíce od roku 2010. Soběstačnost v roce 2020 dosáhla 64,8 %, lze říci, že soběstačnost meziročně 2020/2019 stagnuje.

V roce 2020 došlo oproti roku 2019 ke zvýšení dovozu, a to o 3,58 % na 173,4 tis. t živ. hm. Nejvíce drůbežího masa bylo, stejně jako v roce 2019, dovezeno z Polska, a to 61,50 % z celkového množství dovezeného drůbežího masa do ČR. Mezi další významné dovozce drůbežího masa do ČR patří zejména Maďarsko (10,4 % z celkového dovozu) a Německo (8,4 % z celkového dovozu). Průměrná cena u dovozu v roce 2020 dosáhla 45,58 Kč/kg, což je o 4,3 Kč/kg méně než v roce 2019. Vývoz v roce 2020 v průměrné ceně 49,61 Kč/kg poklesl oproti vývozu v roce 2019 o 4,6 % na 24,9 tis. t živ. hm. Nejvíce drůbežího masa směřovalo na Slovensko (42,04 % z celkového vývozu), dále do Německa a Maďarska.

V roce 2020 došlo k poklesu průměrných CZV v porovnání s rokem 2019. CZV meziročně 2020/2019 poklesly o 1,98 % na 22,72 Kč/kg. Přestože se CZV meziročně 2020/2019 snížily, CPV se zvýšily na 40,95 Kč/kg (+2,5 %). Průměrná spotřebitelská cena v roce 2020 v porovnání s rokem 2019 klesla o 2,2 % na 63,26 Kč/kg.

Veje

Od roku 2017 byl patrný každoroční nárůst produkce vajec, který se zastavil v roce 2019. V roce 2020 došlo k mírnému poklesu produkce vajec o 1,35 % ve srovnání s rokem 2019. Z celkového počtu 2 330 mil. ks vyprodukovaných vajec

bylo 1 608 mil. ks vyprodukováno v zemědělském sektoru (meziroční srovnání 2020/2019 ve znamení stagnace: -0,06 %). Samozásobení má od roku 2015 setrvalou klesající úroveň. Produkce vajec v domácích hospodářstvích v meziročním srovnání 2020/2019 poklesla o 4,12 %. Spotřeba vajec meziročně 2020/2019 poklesla o 5,86 % (-168,2 mil. ks). Lze předpokládat, že na poklesu spotřeby vajec v tuzemsku měla vliv pandemie COVID-19, a s tím související uzavření systému HoReCa. Dovoz konzumních vajec se v roce 2020 v porovnání s rokem 2019 snížil na 649,8 mil. ks (-11,23 %), vývoz se naopak zvýšil o 19,50 % (+54,5 mil. ks). Do zahraničního obchodu s vejci jsou zahrnuty jak dovozy a vývozy konzumních vajec, tak i vaječných hmot přepočítaných na vejce. Oproti roku 2019 došlo v roce 2020 ke zvýšení soběstačnosti o 4,64 % na 86,3 %.

V roce 2020 v porovnání s rokem 2019 došlo ke zvýšení průměrných CZV vajec (zvýšení o 0,09 Kč/ks, tj. +4,97 %) na 1,81 Kč/ks. Spotřebitelské ceny od roku 2019 klesají a tento klesající trend si udržely i v roce 2020, kdy došlo ke snížení oproti roku 2019 o 8,60 % (-0,27 Kč/ks) na 2,87 Kč/ks.

V porovnání s rokem 2019 poklesly v roce 2020 počty nosnic celkově i v zemědělském sektoru. V zemědělském sektoru došlo k poklesu o 1,29 % na 5,2 mil. ks a celkový počet nosnic se snížil o 2,4 tis. ks na 9,2 mil. ks. 43,6 % z celkového množství nosnic v ČR bylo chováno v domácích hospodářstvích, kde se jejich počet meziročně snížil o 4,03 % na 4,01 mil. ks. Od roku 2015 je patrný pokles stavů nosnic v domácích hospodářstvích, kde za rok 2020 bylo vyprodukováno 722 mil. ks vajec, což je v průměru 180 ks vajec na jednu nosnici. V zemědělském sektoru bylo chováno v roce 2020 zbylých 56,4 % nosnic při průměrné snášce 310 ks vajec na jednu nosnici, tj. 1,61 mil. ks vajec celkem.

Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks) a ceny zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelské ceny (SC) (v Kč/ks)

Rok	Výroba	Z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8	1,47	2,32
2006	2 191	968	497,2	154,3	2 528,3	1,48	2,33
2007	2 203	958	519,4	372,1	2 350,3	1,67	2,48
2008	2 647	926	421,6	180,1	2 888,5	1,75	2,56
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6	1,73	2,59
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0	1,63	2,47
2011	2 168	896	647,5	157,5	2 658,0	1,43	2,31
2012	2 001	852	650,5	179,5	2 472,0	2,23	3,58
2013	2 160	926	614,4	255,2	2 519,2	1,77	3,03
2014	2 237	943	676,0	214,4	2 698,6	1,84	3,08
2015	2 174	928	799,0	199,7	2 773,3	1,88	3,10
2016	2 161	848	781,7	211,3	2 731,0	1,67	2,85
2017	2 284	815	659,0	224,0	2 719,0	2,06	3,63
2018	2 293	770	659,0	262,0	2 675,0	1,86	3,84
2019	2 362	753	732,0	225,0	2 868,6	1,72	3,14
2020	2 330	722	649,8	279,5	2 700,4	1,81	2,87

Zdroj: ČSÚ – Výsledky chovu drůbeže, celní statistika, MZe.

Pozn.: Koeficient pro přepočet kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks, tekuté vaječné produkty 20 ks, sušené vaječné produkty 72 ks.

Stavy nosnic (v ks) po dopočtu domácích hospodářství obyvatelstva v ČR

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2008	6 044 670	4 746 182	10 790 852
2009	5 744 053	4 698 720	10 442 773
2010	3 998 409	4 555 230	8 553 639
2011	4 142 277	4 596 268	8 738 545
2012	3 733 242	4 368 340	8 101 582
2013	4 003 130	4 749 092	8 752 222
2014	4 324 306	4 835 730	9 160 036
2015	4 137 802	4 761 437	8 899 239
2016	4 341 024	4 582 654	8 923 678
2017	4 754 481	4 528 497	9 282 978
2018	4 915 005	4 279 430	9 194 435
2019	5 259 592	4 181 003	9 440 595
2020	5 191 962	4 012 509	9 204 471

Zdroj: Výsledky chovu drůbeže ČSÚ – údaj vyjadřuje průměr v roce, nikoliv stav k 31. 12.

Podpory do chovu drůbeže v roce 2020*Dotace z národních zdrojů*

V roce 2020 byl podporován sektor chovu prasat zejména v rámci dotačních programů realizovaných dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2020 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů. Administrace národních dotací za rok 2020 pokračovala ještě v roce 2021.

Národní podpory v chovu drůbeže v letech 2014 až 2020

Dotační programy zemědělství na chov drůbeže ze státního rozpočtu, tzv. „národní dotace“	2014 (v mil. Kč)	2015 (v mil. Kč)	2016 (v mil. Kč)	2017 (v mil. Kč)	2018 (v mil. Kč)	2019 (v mil. Kč)	2020 ¹⁾ (v mil. Kč)
Podpora vybraných činností na ozdravování chovů drůbeže (DP 8.F.c.)	357	440	463	485	555	559	–
Zlepšení životních podmínek v chovu drůbeže (DP 20.B.)	x	x	x	136	297	301	311
Podpora šlechtění plemen drůbeže s cílem zkvalitnění a zvýšení produkce drůbežního masa (DP 2.A.)	33	33	34	34	36	36	–

Zdroj: MZe.

Pozn.: ¹⁾ Údaj k 16. 4. 2021; za rok 2020 budou výsledné částky v rámci jednotlivých podprogramů uveřejněny po ukončení administrace SZIFem.

Dotace z prostředků Evropské unie

Chovatelé mohou čerpat podporu na investice z Programu rozvoje venkova (PRV) ČR 2014–2020. Základní možností, kde je možné čerpat dotace a kde je alokováno nejvíce finančních prostředků, je operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Chovatelé drůbeže mohli žádat o dotaci na investice do prvovýroby ve třech záměrech: a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na

max. 150 ha, e) projekty do 5 000 000 Kč a j) projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč.

V I. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2015 podáno 77 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 549 855 419 Kč. Proplaceno bylo **49 žádostí** s celkovou výší dotace **380 043 706 Kč**. Ve 3. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2016 podáno 73 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 488 253 296 Kč.

Proplaceno bylo celkem **39 žádostí** s celkovou výší dotace **317 724 726 Kč**. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2017 podáno 71 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem na dotaci 411 564 580 Kč. Schváleno k podpoře bylo **31 žádostí** s celkovou výší dotace **137 337 479 Kč**. V 7. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2018 podáno 86 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem 537 390 833 Kč. Schváleno k podpoře bylo **57 žádostí** s celkovou výší dotace **370 765 264 Kč**. V termínu 14. 7. – 4. 8. 2020 bylo vyhlášeno 10. kolo příjmu žádostí o dotaci, a to mimořádně v souvislosti s pandemií COVID-19. Toto kolo příjmu žádostí bylo zaměřeno na citlivé sektory s nejnižší mírou soběstačnosti, včetně sektoru drůbeže. Na drůbež bylo možné žádat ve dvou záměrech: a) projekty do 2 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodářství na max. 150 ha a j) projekty do 75 000 000 Kč. Podáno bylo 149 žádostí se zaměřením na drůbež a vejce s požadavkem 1 456 179 966 Kč, z toho bylo k podpoře doporučeno **65 žádostí** s celkovou výší dotace **486 676 931 Kč**.

Další možností, jak čerpat dotace na chov drůbeže v rámci investičních podpor, je operace **4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů**, kde jsou podporovány investice do zařízení a moderních technologií, které souvisí se zpracováním zemědělských produktů, tedy i drůbežního masa a vajec. Rovněž v této operaci proběhl příjem žádostí v mimořádném 10. kole, které bylo zaměřeno také na zvýšení soběstačnosti zpracovatelských podniků, a jednou z priorit tak bylo i zpracování masa. Další možností je operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**, kde mohou mladí zemědělci získat dotaci ve výši 45 tis. € na realizaci svého podnikatelského plánu.

Další příjem žádostí ve všech třech uvedených operacích proběhne v rámci 12. kola v červnu 2021.

Dotační příležitostí pro chovatele drůbeže byla dále operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**. V této operaci již došlo k vyčerpání finanční alokace na období 2014–2020.

OSTATNÍ ŽIVOČIŠNÉ KOMODITY

OVCE A KOZY

K 1. 4. 2020 bylo dle Soupisu hospodářských zvířat v České republice (Soupis ČR) chováno 203 612 ks ovcí. Oproti roku 2019 došlo k meziročnímu poklesu jejich počtu o 4,4 % (-9 456 ks). Počet bahnic meziročně klesl o 3,1 % (-4 049 ks) na 125 956 ks. K poklesu došlo také u jehnic, jejichž počet se snížil o 2,3 % (-497 ks) na 21 278 ks. Počet plemenných beranů vzrostl o 5,5 % (+341 ks) na 6 494 ks.

K 1. 4. 2020 bylo v ČR chováno 28 919 ks koz. V porovnání s rokem 2019 došlo k poklesu stavu koz o 1,0 % (-291 ks).

Produkce skopového masa v roce 2020 meziročně klesla o 8,7 % na 3,68 tis. t j. hm. Skopové maso, je ale stále doplňkovým druhem masa na tuzemském trhu. Soběstačnost dosáhla v roce 2020 výše 97,6 %, což je o 2 % více než v roce 2019.

Vlivem omezení vyhlášených během pandemie COVID-19 v roce 2020, kdy se výrazně snížila spotřeba skopového masa, poklesl i vývoz živých ovcí na pouhých 1 519 ks, což je meziroční pokles o 14 594 ks a nebyly dovezeny žádné živé ovce, ani kozy.

Ze stejného důvodu poklesl i dovoz skopového masa na 388 t, což je meziroční pokles o 265 t. Oproti tomu se za stejný rok zvýšil vývoz skopového masa na 295 t.

Průměrná cena dováženého skopového masa v roce 2020 se zvýšila o 0,3 % na 203,20 Kč/kg, u vývozu poklesla o 19,6 % na hodnotu 120,10 Kč/kg.

Také se snížily i počty poražených ovcí a koz na jatkách i mimo jatka. Ovcí bylo poraženo meziročně o 3 130 ks méně než v roce 2019 a koz o 3 542 ks.

Spotřeba skopového a koziho masa, která je ve statistice ČSÚ uváděna včetně koňského masa, dosáhla v roce 2020 výše 0,4 kg/obyvatele/rok. Na této úrovni se drží od roku 2009. Pouze cca 5 % ovcí, jehnat, koz a kůzlat je dodáváno na jatka k porážkám. V rámci samozásobení je poraženo přibližně 95 % ovcí a koz.

Bilance výroby a spotřeby skopového masa

Ukazatel	MJ	2016	2017	2018	2019	2020
Stavy ovcí celkem k 1. 4. daného roku ¹⁾	ks	218 493	217 141	218 915	213 068	203 612
Stavy koz celkem k 1. 4. daného roku ¹⁾	ks	26 548	28 174	30 316	29 210	28 919
Výroba	tis. t j. hm.	3,87	4,0	4,0	4,03	3,68
z toho – domácí hospodářství	tis. t j. hm.	3,69	3,70	3,70	3,81	3,49
Dovoz ²⁾	tis. t j. hm.	0,49	0,41	0,40	0,66	0,40
Celková nabídka	tis. t j. hm.	4,36	4,41	4,40	4,69	4,08
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	2,68	3,28	3,61	4,16	3,77
Vývoz ²⁾	tis. t j. hm.	0,23	0,50	0,50	0,48	0,31
Celková poptávka	tis. t j. hm.	4,36	4,41	4,40	4,69	4,08
Soběstačnost	%	93,7	102,3	102,6	95,7	97,6

Zdroj: MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz, z. s.

Pozn.: Koeficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46. 1) Dle údajů ČSÚ. 2) Dovoz a vývoz včetně živých zvířat.

Podpory do chovu ovcí a koz v roce 2020*Dotace z národních zdrojů***Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat****Dotační program 2A: Udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat**

Předmět dotace	Přiznaná dotace v Kč
2.A.b.K.	1 205 934,00
2.A.b.O.	2 801 337,37
2.A.e.l.a.K.	1 210 340,00
2.A.e.l.a.O.l.	2 264 660,00
2.A.e.l.a.O.2.	393 240,00
2.A.e.l.b.2.	15 750,00
2.A.e.l.b.3.	31 451,00
2.A.e.2.i.	30 565 745,00
2.A.e.2.j.	8 946 480,00
2.A.e.2.k.l.	3 272 500,00
2.A.e.2.k.2.	766 500,00
2.A.e.3.e.	4 620 000,00
Celkový součet	56 093 937,37

*Zdroj: SZIF – administrace národních dotací.***Podpora genetických zdrojů**

V rámci národních dotačních programů byl podpořen v roce 2020 sektor chovů ovcí a koz v oblasti udržování a zlepšování genetického potenciálu finanční částkou ve výši **4 029 320 Kč**. Z toho:

Šumavská ovce: 1 099 070 Kč

Valašská ovce: 761 600 Kč

Kozá bílá krátkosrstá: 1 516 000 Kč

Kozá hnědá krátkosrstá: 652 650 Kč

*Dotace z prostředků Evropské unie***Přímé platby****Dobrovolná podpora vázaná na produkci (VCS)**

Dobrovolnou podporou vázanou na produkci jsou podporovány tzv. citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby. Před rokem 2015 byly finanční prostředky ve výši 3,5–6,5 % roční obálky na přímé platby směřovány prostřednictvím zvláštní podpory dle čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009 do sektoru brambor pro výrobu škrobu, chmele, krav bez tržní produkce mléka, dojníc a chovu ovcí a koz.

Pro období 2015–2020 směřovaly finanční prostředky nejenom na tyto sektory, ale i na ovoce, zeleninu, konzumní brambory, cukrovou řepu a bílkovinné plodiny, a to v celkové výši 15 % roční obálky na PP, tedy v průměru cca 3,4 mld. Kč ročně.

Došlo tak nejenom k rozšíření počtu podporovaných komodit, ale také k významnému nárůstu objemu finančních prostředků. Tento mechanismus na rozdíl od jiných umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

VCS – Podpora na chov bahnic nebo na chov koz

Podmínky poskytování podpory na chov bahnice nebo chov kozy upravuje § 31 nařízení vlády č. 50/2015 Sb.

Základní podmínkou pro poskytnutí této platby je chov ovcí/koz pastevním způsobem chovu, což znamená, že žadatel musí ovce/kozy chovat a pást na trvalých travních porostech nebo na travních porostech, které jsou na něj evidovány v LPIS, minimálně v období od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku.

Platba se poskytuje na minimálně 2 velké dobytčí jednotky (VDJ) ovcí nebo koz, které jsou starší 1 roku, přičemž přepočítací koeficient u bahnic a koz je 0,15; tzn. minimální počet zvířat, na která lze žádat je 14 ks.

Další podmínkou pro poskytnutí dotace je vedení pastevního deníku, kde jsou uvedena identifikační čísla zvířat a identifikační čísla dílů půdních bloků, na kterých se zvířata pasou. Tento pastevní deník je třeba uchovávat po dobu 5 let.

Od roku 2017 je nejen u této, ale u všech podpor vázaných na hospodářská zvířata, kladen důraz na kontrolu včasnosti hlášení změn do ústřední evidence (ÚE) zvířat, tj. hlášení změn do ÚE bude vyžadováno do 7 dnů od události.

Průměrně máme pro období 2015–2020 vyčleněny na odvětví ovcí a koz v rámci přímých plateb finanční prostředky ve výši cca 80 mil. Kč.

V roce 2020 činila sazba 4 471,70 Kč/VDJ. Počet žádostí v roce 2020: 2 567, počet VDJ: 18 039,90.

Přechodná vnitrostátní podpora (PVP)

Reforma SZP umožnila novým členským státům (včetně ČR) poskytovat PVP i pro období 2015–2020. V principu se jedná o obdobné podpory, jako byly národní doplňkové platby k přímým podporám (tzv. Top-Up), tj. v rámci těchto podpor se nadále podporují stejné sektory zemědělské výroby: chmel, brambory pro výrobu škrobu, přezývkavci, krávy bez tržní produkce mléka, ovce a kozy jako v předchozích letech. Rovněž je vyplácena platba na zemědělskou půdu, jako určitý „příplatek“ k SAPS.

PVP jsou poskytovány výhradně z rozpočtu ČR, objem finančních prostředků, který mohl být v roce 2019 vyplacen, se však v souladu s evropskou legislativou snížil na 55 % z finančního rámce schváleného Komisí pro rok 2013.

V roce 2020 bylo vyplaceno v souladu s evropskou legislativou 50 % z finančního rámce schváleného Komisí pro rok 2013. Na místo plánovaného ukončení poskytování, bude výplata PVP za podmínek jako v roce 2020 pokračovat i během přechodného období 2021–2022.

Podrobné podmínky pro poskytování PVP jsou uvedeny v nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů.

V roce 2020 bylo celkově na PVP vyhrazeno přes 542 mil. Kč na všechny komodity.

Sazba PVP pro ovce a kozy pro rok 2020 byla ve výši 41,03 Kč/VDJ. Počet žádostí v roce 2020: 2 922, počet VDJ: 20 410,95.

Platba pro zemědělce dodržující zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí (greening)

Cílem greeningu je snížit negativní dopady zemědělské činnosti na životní prostředí. Žadatel o tuto platbu je povinen dodržovat na všech svých způsobilých hektarech zemědělské půdy zemědělské postupy příznivé pro klima a životní prostředí. Základní pravidla greeningu vyplývají z příslušného evropského nařízení pro přímé platby, které vymezuje jeho tři složky, tj. diverzifikaci plodin, zachování výměry trvalých travních porostů a vyhrazení plochy využívané v ekologickém zájmu (Ecological Focus Area – EFA).

Sazba greeningové platby pro rok 2020 je ve výši 2 013,64 Kč/ha.

Environmentální opatření v roce 2020

Nepřímo k podpoře chovu ovcí a koz přispívají rovněž plošná environmentální opatření Programu rozvoje venkova 2014–2020 (PRV 2014–2020).

V rámci PRV 2014–2020 jsou podporována Agroenvironmentálně-klimatická opatření (NV č. 75/2015 Sb.) a navazující zkrácené závazky podle NV č. 330/2019 Sb., která nejsou primárně zaměřena na hospodářskou produkci či chov ovcí a koz, ale chov hospodářských zvířat podporují nepřímo, a to vytvářením krmivové základny. Cílem opatření je podporovat takové způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Opatření podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny. Jednotlivá podopatření jsou realizována formou víceletých závazků. Žadatel se vstupem do závazku zavazuje po celou dobu trvání závazku hospodařit v souladu s podmínkami daného podopatření nebo titulu na celé výměře zemědělské půdy, se kterou do závazku vstoupil, a v souladu s podmínkami Cross Compliance a ostatními podmínkami danými platnou evropskou a národní legislativou.

Podopatření Ošetřování travních porostů

Toto podopatření je cílené na podporu cenných biotopů na trvalých travních porostech (TTP), tj. zvláště chráněných území, ochranných pásem NP, oblastí Natura 2000 a vymezených cenných biotopů ve volné krajině, tzv. prioritních oblastí. Ve volné krajině, mimo uvedené prioritní oblasti, žadatel vstupuje do základního titulu Obecná péče o extenzivní louky a pastviny. Po celou dobu závazku je povinen dodržovat podmínky jako jsou termíny seči či pastvy, podmínky týkající se aplikace hnojiv či herbicidů a dodržení intenzity chovu hospodářských zvířat, tj. minimální a maximální počet VDJ/ha TTP. Minimální ve výši 0,3 VDJ/ha TTP a maximální ve výši 1,15 VDJ/ha TTP, resp. 1,5 VDJ/ha z. p. (započítány jsou ovce a kozy nad 1 rok, přepočítávací koeficient 0,15 VDJ).

V roce 2020 bylo požádáno v rámci podopatření Ošetřování travních porostů na výměru více než 902 tis. ha (standardní pětileté a navazující zkrácené závazky).

Podopatření „Zatravnňování orné půdy a Zatravnňování drah soustředěného odtoku“

Podopatření Zatravnňování orné půdy a Zatravnňování drah soustředěného odtoku je primárně velmi účinnou prevencí procesu degradace půd erozí a má pozitivní vliv na jakost vod. Omezenou možností použití herbicidů (a prakticky i nepoužívání jiných kategorií přípravků na ochranu rostlin) a podporou přesunu od intenzivní zemědělské produkce na

orné půdě k extenzivní produkci s minimem zemědělských vstupů přispívá k pestrosti krajiny a rovněž nepřímo podporuje chov ovcí a koz vytvářením objemných krmiv a možností pastvy od druhého roku závazku.

Zažádaná výměra v rámci podopatření Zatravnňování orné půdy ke konci roku 2020 byla 16 193 ha.

Zažádaná výměra v rámci podopatření Zatravnňování drah soustředěného odtoku ke konci 2020 byla 76 ha.

Podopatření „Údržba zatravněných dílů půdních bloků a Údržba zatravněných drah soustředěného odtoku“

Podopatření Údržba zatravněných dílů půdních bloků a Údržba zatravněných drah soustředěného odtoku navazuje na výše uvedená podopatření formou zkrácených závazků. Podopatření stanovují základní podmínky pro údržbu zatravněných ploch (seč, pastva, možnosti hnojení) podle NV č. 330/2019 Sb.

Zažádaná výměra v rámci podopatření Údržba zatravněných dílů půdních bloků ke konci roku 2020 byla 2 204 ha. V rámci podopatření Údržba zatravněných drah soustředěného odtoku nebyla podána žádná žádost.

Dalším z opatření, která v rámci PRV 2014–2020 přispívají k chovu ovcí a koz je Ekologické zemědělství (NV č. 76/2015 Sb.) a navazující zkrácené závazky podle NV č. 331/2019 Sb. Opatření Ekologické zemědělství jsou eliminovány konvenční přípravky na ochranu rostlin. Hlavním nástrojem podpory chovu ovcí a koz v rámci tohoto opatření je produkce krmiva a možnost pastvy. Žadatel je povinen dodržovat minimální intenzitu chovu hospodářských zvířat na úrovni 0,3 VDJ/ha TTP (do výpočtu se započítávají pouze ekologicky chovaná zvířata; započítány jsou ovce a kozy nad 1 rok, přepočítávací koeficient 0,15 VDJ).

Zažádaná výměra v rámci opatření Ekologické zemědělství byla v roce 2020 na výměru více než 525 tis. ha (standardní pětileté a navazující zkrácené závazky); z toho byly dotace na zemědělskou půdu s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost ke konci 2020 na 433 156 ha.

V rámci PRV 2014–2020 jsou podporovány i oblasti s přírodními a jinými omezeními – opatření **Platby pro oblasti s přírodními či jinými zvláštními omezeními**. Opatření přispívá k cílům společné zemědělské politiky k zachování a obnově cenných stanovišť na zemědělské i lesní půdě z hlediska biodiverzity, zachování ekologické stability a je prevencí opouštění půd v oblastech s přírodními omezeními. Nepřímo se podílí i na podpoře chovu ovcí a koz v těchto oblastech možností pastvy a produkcí krmiva.

Program rozvoje venkova ČR na období 2014–2020

Z Programu rozvoje venkova ČR na období 2014–2020 (PRV) mohli chovatelé ovcí a koz čerpat dotace na investice do výstavby i rekonstrukce zemědělských staveb, pořízení potřebných technologií i pořízení mobilních strojů. Tyto podpory bylo možné čerpat zejména z operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků a 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců. Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova na období 2014–2020, které vydává Ministerstvo zemědělství ČR na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1305/2013 ze dne 17. prosince 2013 o podpoře pro rozvoj venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova (EZFRV) a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005.

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohli čerpat všichni zemědělští podnikatelé na projekty od 100 tis. do 75 mil. Kč výdajů, ze kterých je stanovena dotace. Základní míra dotace byla 40 %, a tu bylo možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících ve znevýhodněných (LFA oblastech) o 10 % navýšit. Maximální míra dotace byla 60 %.

Pro chov ovcí a koz se dotovaly tyto investice:

- výstavba a rekonstrukce stájí, dojíren, pastevních areálů a dalších staveb potřebných pro chov,
- pořízení technologií sloužících k chovu,
- výstavba a rekonstrukce jímek a hnojišť,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva a steliva jako jsou seníky, silážní a senážní žlaby apod.,
- mobilní stroje pro živočišnou výrobu.

Z investičních dotací nebylo možné dotovat nákup zvířat. Operace je rozdělena na záměry podle jednotlivých sektorů, podle velikosti projektů a podle velikosti obhospodařované půdy. Pro Ovce a kozy tak bylo možné čerpat z těchto záměrů:

- a) Živočišná výroba – projekty do 1 000 000 Kč, žadatelů, kteří hospodaří na max. 150 ha,
- f) sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty do 5 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy),
- k) sektor Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci), projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 Kč (nezáleží na velikosti obhospodařované půdy).

V termínu 14. 7. – 4. 8. 2020 bylo vyhlášeno zatím poslední – 10. kolo příjmu žádostí o dotaci, a to mimořádně v souvislosti s pandemií COVID-19. Toto kolo příjmu žádostí bylo zaměřeno na citlivé sektory s nejnižší mírou soběstačnosti, včetně sektoru ovcí a koz. Chovatelé ovcí a koz mohli žádat o dotaci v záměru a) projekty do 2 000 000 Kč včetně a zároveň žadatel hospodaří na maximálně 150 ha; Živočišná výroba. Základní míra dotace byla 50 %, a tu bylo možné u mladých začínajících zemědělců a žadatelů hospodařících v ekologickém režimu o 5 % navýšit. Maximální míra dotace byla 60 %.

V tomto posledním 10. kole příjmu žádostí o dotaci bylo v roce 2018 podáno 184 žádostí se zaměřením na chov ovcí a koz s celkovým požadavkem 83 807 874 Kč. Schváleno bylo 152 žádostí s celkovou výší dotace 70 492 813 Kč.

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Již z názvu je patrné, že podpora je určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají v zemědělství déle než 2 roky. Dotace ve výši 45 tis. € se poskytuje na realizaci čtyřletého podnikatelského plánu.

Poslední příjem žádostí se konal v říjnu 2020 v rámci 11. kola. Bylo podáno 212 žádostí s výší požadované dotace 254 400 000 Kč. Prozatím došlo pouze k fázi doporučení, kdy bylo celkem doporučeno 201 žádostí s požadavkem na dotaci ve výši 241 200 000 Kč. Další příjem žádostí se v rámci stávajícího programového období již nepředpokládá, pokud se nepodaří zajistit dodatečné finanční prostředky.

KRÁLÍCI

Setrvalý pokles stavu králíků v ČR od roku 2010 pokračoval i v roce 2019, kdy meziroční pokles činil 1,3 % (tj. oproti roku 2018 o 65 tis. t živ. hm. méně). V roce 2020 počet chovaných králíků v tuzemsku stagnoval (+0,79 % ve prospěch roku 2020) a v ČR se chovalo 4 926 tis. ks králíků. Z toho převážná většina se chovala v malochovech (95 %). Na farmách se v roce 2020 stav králíků v porovnání s rokem 2019 snížil, a to jak na chov (-1 tis. ks; -8,3 %), tak i na výkrm (-15 tis. ks; -6 %). Naopak oproti roku 2019 se stavy v roce 2020 zvýšily v malochovech, a to u králíků na výkrm o 1,3 % (tj. o 50 tis. ks.), u králíků v malochovech na chov stavy stagnovaly (+0,74 %; +5 tis. ks). Na zvýšení stavů králíků na výkrm v malochovech se podílela především pandemie COVID-19, která umožnila obyvatelstvu trávení volného času především v domácím prostředí, a tím pádem i větší časové možnosti v péči také o drobná zvířata, kam králík bezesporu patří. Na zvýšení počtu výkrmových králíků v malochovech se podílela do značné míry i obava z nedostatku kvalitních potravin během pandemie COVID-19, kdy je chov králíků zdrojem kvalitní potravy a dá se chovat i v podmínkách malochovu.

Přestože králíčí maso je velmi dietetické, vhodné pro všechny věkové kategorie obyvatel, spotřeba králíčího masa v ČR pozvolna klesá od roku 2010, kdy byla průměrná spotřeba 2,2 kg/obyv./rok. Průměrná spotřeba v ČR v meziročním srovnání 2019/2018 stagnovala, a byla 0,6 kg na obyv. za rok. Na tento pokles spotřeby králíčího masa má vliv jeho vyšší cena, nízká výtěžnost i horší dostupnost, především ve větších městských aglomeracích. Kromě toho, že králíčí maso je výborným zdrojem vitamínů (především vit. B12) a minerálních látek (draslík, fosfor), je především vyhledáváno jako důležitá součást jídelníčku nemocných lidí a sportovců. Lehce stravitelný protein, malá tučnost i nízký obsah sodíků a cholesterolu jsou velmi ceněné vlastnosti i pro období rekonvalescence. Dietetické i chuťové vlastnosti králíčího masa, včetně jeho ceny, lze ovlivnit výživou brojlerových králíků. Ve faremních chovech se používají především krmné směsi přímo vyráběné pro jednotlivé věkové kategorie králíků i pro kategorii chovu.

V roce 2020 dosáhla domácí produkce výkrmových králíků 10,7 tis. t živ. hm., což je o 2,98 % více než v roce 2019 (o 0,32 tis. t živ. hm.). Poptávku po králíčím masu doplnil dovoz králíčího masa i živých jatečných králíků. Nejvíce králíčího masa bylo dovezeno ze Španělska (42 % z celkového dovozu králíčího masa) a Číny (39 % z celkového dovozu králíčího masa), nejvíce živých králíků z Polska a Maďarska. Celkový dovoz činil v roce 2020 2,01 tis. t živ. hm. a byl o 22,7 % nižší (o 0,59 tis. t živ. hm.) než v roce 2019. V roce 2020 činil celkový vývoz králíčího masa i živých králíků 0,43 tis. t živ. hm. V meziročním srovnání 2020/2019 poklesl vývoz o 28,33 % (tj. -0,17 tis. t živ. hm.). Z tuzemska se živí králíci vyváží pouze jako plemenný materiál, a to především do Francie a Německa. Nejvíce králíčího masa bylo vyvezeno do Německa (66 % z celkového vývozu králíčího masa) a Ruské federace (9 % z celkového vývozu králíčího masa).

Stavy králíků v ČR v rozmezí let 2010–2020 (v tis. ks)

Rok	Druh chovu				Celkem
	Faremní		Malochovy		
	Kategorie				
	Chov	Výkrm	Chov	Výkrm	
2010	26	503	1 100	6 677	8 306
2011	25	454	1 050	6 373	7 932
2012	23	452	920	5 900	7 295
2013	21	305	850	5 300	6 476
2014	16	180	780	4 700	5 676
2015	14	160	740	4 500	5 414
2016	14	165	738	4 450	5 367
2017	13	300	710	4 280	5 303
2018	12	250	690	4 000	4 952
2019	12	250	675	3 950	4 887
2020	11	235	680	4 000	4 926

Zdroj: Rabbit Trhový Štěpánov, MZe.

Podpory do chovu králíků v roce 2020

Dotace z národních zdrojů

Podmínky čerpání podpor jsou uvedeny v „Zásadách, kterými se na základě §1, §2 a §2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, stanovují podmínky pro poskytování dotací na udržování a využívání genetických zdrojů pro výživu a zemědělství“. Zásady jsou dostupné na www.eagri.cz v kolonce dotace – národní dotace – genetické zdroje – dotace.

Dotace z prostředků Evropské unie

Program rozvoje venkova

Chovatelé králíků mohou čerpat podporu na investice z Programu rozvoje venkova ČR 2014–2020. Základní možností, kde je možné čerpat dotace s nejvyšší alokací finančních prostředků, je operace **4.1.1 Investice do zemědělských podniků**. Chovatelé králíků mohli žádat o dotaci v záměrech a) projekty do 1 000 000 Kč a zároveň žadatel hospodaří na max. 150 ha, f) projekty do 5 000 000 Kč – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci) a k) projekty nad 5 000 000 Kč do 75 000 000 – Ostatní (ovce, kozy, koně, králíci).

V 1. kole příjmu žádostí o dotaci v roce 2015 byly proplaceny 4 projekty se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 12 620 202 Kč. V 5. kole příjmu žádostí o dotaci byly v roce 2017 podány 4 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci 1 745 640 Kč, avšak žádná z těchto žádostí nebyla schválena k podpoře. V říjnu 2018 v 7. kole příjmu žádostí o dotaci byly podány 2 žádosti se zaměřením na králíky s požadavkem na dotaci ve výši 719 680 Kč, avšak žádná z těchto žádostí nebyla schválena k podpoře.

Také v níže uvedených operacích je možné žádat o dotaci se zaměřením na chov králíků. Na zpracování svých zemědělských produktů mohou zemědělci čerpat dotace z operace **4.2.1**

Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů.

Pro mladé začínající zemědělce, tzn. zemědělce do 40 let, kteří nepodnikají déle než 2 roky, je pak určena operace **6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců**. Další příjem žádostí ve všech třech uvedených operacích proběhne v rámci 12. kola v červnu 2021.

Dále bylo možné využít opatření Spolupráce, zejména operaci **16.3.1 Sdílení zařízení a zdrojů**, kde bylo možné si pořídit investici, např. stroj, společně s jiným zemědělcem. Pro chovatele, kteří vyvíjejí vlastní inovace, či zlepšení byla určena operace **16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v zemědělské prvovýrobě**.

RYBY

V České republice náleží rybářství k dlouhodobě úspěšným odvětvím živočišné výroby v zemědělství. Toto odvětví je zaměřeno především na chov, zušlechťování, ochranu a lov ryb, popřípadě i jiných vodních organismů a lze jej rozdělit na produkční a sportovní rybářství. Produkční i sportovní rybářství jsou v České republice řízeny zákonem č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství) a jeho prováděcí vyhláškou č. 197/2004 Sb.

Produkční rybářství je charakterizováno jako systematická, cílevědomá a odborná péče o obsádky ryb a jejich ochrana při využití reprodukce. Pod pojmem produkční rybářství se v ČR rozumí kromě převažujícího rybníkářství, také chov lososovitých druhů ryb či chov ryb ve speciálních rybochovných zařízeních (např. recirkulační akvakulturní systémy), a to k zajištění produkce ryb a rybího masa a produkce rybí násady. V ČR existuje více než 24 tis. rybníků a vodních nádrží o celkové ploše přibližně 52 tis. ha, z toho na více než 41 tis. ha je provozován chov a produkce ryb. Rybníky navíc plní celou řadu dalších významných

mimoprodukčních funkcí, jako je např. protipovodňová ochrana a retence vody, dočišťování povrchových vod, zlepšování vláhové bilance v krajině, ekologickou funkci a další.

Sportovní rybářství v sobě zahrnuje výkon rybářského práva v rybářských revírech České republiky. Hospodaření v rybářských revírech spočívá v obhospodařování říčních systémů a vodních útvarů takovým způsobem, aby byla zachována stabilní, druhově a věkově různorodá rybí společnost. V České republice je vyhlášeno více než 2 tis. rybářských revírů reprezentujících výměru téměř 42 tis. ha, přičemž sportovním rybolovem se zabývá zhruba 350 tis. rybářů. Rybářské revíry jsou rozděleny na mimopstruhové a na pstruhové. Jejich největšími uživateli jsou Český rybářský svaz, z. s., a Moravský rybářský svaz, z. s.

V roce 2019 bylo v ČR vyprodukováno 21,0 tis. t živ. hm. tržních ryb. Výlov z rybníků dosahoval z celkové výroby 19,9 tis. t živ. hm. ryb. Ze speciálních zařízení (převážně průtočných systémů s chovem lososovitých ryb) bylo získáno 1 048 t živ. hm. ryb a 44 t bylo vyloveno z přehrad. Druhové zastoupení tržních ryb je u nás dlouhodobě stabilní a výrazněji se oproti předchozím letům nemění, neboť tradičně dominuje produkce kapra. V roce 2019 dosáhl jeho výlov 17,9 tis. t živ. hm., což v meziročním srovnání představovalo mírné zmenšení o 2,6 %. Na celkovém objemu produkovaných ryb se podílel kapr 85,5 %, lososovité ryby zaujímaly 4,5 %, býložravé ryby 5,2 %, výlov lina činil 0,7 % a dravé ryby představovaly 1,2 % z celkového výlovu.

Výlov ryb na udici z rybářských revírů dosáhl v roce 2019 hodnoty 3,7 tis. t živ. hm.. Ze 78,4 % (2,9 tis. t živ. hm.) se na něm podílel kapr obecný, z ostatních druhů ryb převažoval cejn velký, štika obecná, candát obecný a sumec velký (celkem 0,5 tis. t živ. hm.). Informace o produkci tržních ryb v ČR za rok 2020 budou známy až na jaře roku 2021.

Na tuzemský trh bylo z domácí produkce dodáno 8 464 t živých ryb v roce 2019. Objem zpracovaných ryb v roce 2019 představoval 2,4 tis. t ryb v živé hmotnosti a reprezentoval téměř 12 % podíl z objemu vylovených tržních ryb.

Český trh nadále preferoval dodávky živých ryb z domácí produkce, které v posledních třech letech představovaly 38–40 % produkce získané chovem. Podíl zpracovaných ryb z domácí produkce na výrobky z celkového objemu sladkovodních tržních ryb dosahoval 10–12 %.

V roce 2020 bylo v ČR vyprodukováno 20,4 tis. t živ. hm. tržních ryb, což představovalo ve srovnání s rokem 2019 snížení o 2,8 %, (o 0,6 tis. t živ. hm.). Výlov z rybníků dosahoval z celkové výroby 19,3 tis. t živ. hm. ryb. Ze speciálních zařízení (převážně průtočných systémů s chovem lososovitých ryb) bylo získáno 1,1 tis. t živ. hm. ryb a 24 t bylo vyloveno z přehrad. Druhové zastoupení tržních ryb je u nás dlouhodobě stabilní a výrazněji se oproti předchozím letům nemění, neboť tradičně dominuje produkce kapra. V roce 2020 dosáhl jeho výlov 17,4 tis. t živ. hm., což v meziročním srovnání představovalo snížení o 3,2 %. Na celkovém objemu produkovaných ryb se podílel kapr 85,1 %, lososovité ryby zaujímaly 4,5 %, býložravé ryby 4,9 %, výlov lina činil 0,7 % a dravé ryby představovaly 1,2 % z celkového výlovu.

Výlov ryb na udici dosáhl v roce 2020 hodnoty 3,7 tis. t živ. hm., což byl podobné množství jako v roce 2019. Téměř ze 78 % (2,9 tis. t živ. hm.) se na něm podílel kapr obecný, z ostatních druhů ryb převažoval cejn velký, štika obecná, candát obecný a sumec velký (celkem 475 tis. t živ. hm.).

Na tuzemský trh bylo z domácí produkce dodáno 7,6 tis. t živých ryb v roce 2020, což představovalo oproti roku 2019

snížení o 9,5 % (o 0,8 tis. t živ. hm.). Objem zpracovaných ryb se meziročně nezměnil (2,4 tis. t v živ. hm.) a reprezentoval téměř 12% podíl z objemu vylovených tržních ryb.

Český trh nadále preferoval dodávky živých ryb z domácí produkce, které v posledních třech letech představovaly 37–40 % produkce získané chovem. Podíl zpracovaných ryb z domácí produkce na výrobky z celkového objemu sladkovodních tržních ryb dosahoval cca 12 %.

Tuzemská spotřeba ryb podle ČSÚ, zahrnující sladkovodní i mořské ryby, v roce 2019 se meziročně zvýšila na 6,0 kg/obyv./rok, z toho sladkovodní ryby se na ní podíleli pouze čtvrtinou. Pro rok 2020 se odhaduje, že celková spotřeba ryb v ČR bude stagnovat. Spotřeba sladkovodních ryb tuzemského původu dosahovala v roce 2019 na obyvatele stejných hodnot jako v roce 2018, tedy 1,3 kg/rok a tato hodnota se předpovídá i pro rok 2020.

CZV kapra tř. I v roce 2019 se podle ČSÚ v porovnání s rokem 2018 snížila o 5,1 % (o 2,60 Kč/kg) na 48,58 Kč/kg živ. hm. CZV živého pstruha zaznamenala meziročně nárůst o 5 % (o 5,09 Kč/kg) a dosáhla 106,38 Kč/kg živ. hm. CZV kapra tř. I v roce 2020 se podle ČSÚ v porovnání s rokem 2019 snížila o 3,4 % (o 1,61 Kč/kg) na 46,978 Kč/kg živ. hm. CZV živého pstruha zaznamenala meziročně nárůst o 0,7 % (o 0,76 Kč/kg) a dosáhla 107,14 Kč/kg živ. hm. Zároveň došlo také meziročně k nárůstu spotřebitelské ceny kapra (chlazený, mražený) o 14,52 Kč na 191,30 Kč/kg. V roce 2020 byla spotřebitelská cena kapra 195,55 Kč, což byl o 4,25 Kč více než v roce 2019. Pstruh byl v roce 2019 naproti tomu prodáván konzumentům za cenu 195,99 Kč/kg, což bylo o 2,83 Kč méně než v roce 2018. V roce 2020 byl pstruh prodáván konzumentům za cenu 197,42 Kč, což byl o 2,43 Kč více než v roce 2019.

V roce 2019 bylo vyvezeno celkem 22 760 t ryb za celkem 2,50 mld. Kč (jsou zahrnuty sladkovodní ryby živé, čerstvé, chlazené, zmrazené, filé – položky 0301, 0302, 0303 a 0304; nejsou zahrnuty akvarijní a okrasné ryby). V roce 2020 dle předběžných údajů bylo vyvezeno celkem 22 938 t ryb za celkem 2,67 mld. Kč.

V roce 2019 bylo z ČR vyvezeno celkem 9,81 tis. t. ryb z domácí produkce v hodnotě 461,7 mil Kč (v uvedených údajích vývozu jsou zahrnuty pouze živé ryby, jejichž celní položky mají označení: 030193 – Karpoviti; 030191 – Pstruzi živí; 030192 – Úhoři živí), což představuje mírné snížení o 0,02 tis. t živ. hm. oproti roku 2018. Hlavní exportovanou rybu již tradičně představoval živý kapr, jehož bylo v roce 2019 na zahraniční trhy dodáno 9,77 tis. t živ. hm. v celkové hodnotě 458,4 mil. Kč, což představuje mírné snížení o 0,01 tis. t živ. hm. oproti roku 2018. Směřoval hlavně do zemí EU. Předním odběratelem této pro ČR nejvýznamnější sladkovodní ryby se stalo Polsko, kam bylo prodáno na 3,0 tis. t, což reprezentovalo 30% podíl z celkového vývozu živého kapra. K dalším významným odběratelům patřilo Německo (28% podíl). K dalším významným odběratelům patřilo Slovensko (12% podíl), Francie (7% podíl) a Rakousko (7% podíl). Průměrná jednotková vývozní cena kapra v roce 2019 byla 43,32 Kč/kg živ. hm., což představuje oproti roku 2018 pokles o 7,84 Kč/kg živ. hm. Předním odběratelem živých pstruhů v roce 2019 bylo znovu Rakousko (20,4 t). Průměrná jednotková vývozní cena pstruha v roce 2019 byla 103,69 Kč/kg živ. hm., což představuje nárůst oproti roku 2018 o 1,33 Kč/kg živ. hm.

V roce 2020 bylo z ČR vyvezeno celkem 8,84 tis. t ryb z domácí produkce v hodnotě 430,7 mil. Kč (v uvedených údajích vývozu jsou zahrnuty pouze živé ryby, jejichž celní položky mají označení: 030193 – Karpoviti; 030191 – Pstruzi živí;

030192 – Úhoři živí). Hlavní exportovanou rybu představoval živý kapr, jehož bylo v roce 2020 na zahraniční trhy dodáno 8,82 tis. t živ. hm. v celkové hodnotě 428,3 mil. Kč. Směřoval zejména do zemí EU. Předním odběratelem naší nejvýznamnější sladkovodní ryby bylo Německo, kam bylo prodáno na 2,8 tis. t, což reprezentovalo 32% podíl z celkového vývozu živého kapra. K dalším významným odběratelům patřilo Polsko (28% podíl), Slovensko (9% podíl) a Francie (7% podíl). Průměrná jednotková vývozní cena kapra v roce 2020 byla 43,9 Kč/kg živ. hm. Předním odběratelem živých pstruhů v roce 2020 bylo Rakousko (15,6 t). Průměrná jednotková vývozní cena pstruha v roce 2020 byla 126,19 Kč/kg živ. hm.

V roce 2019 bylo dovezeno do ČR celkem na 41,3 tis. t ryb v celkové hodnotě 4,55 mld. Kč (v uvedených údajích dovozu jsou na základě dat z celní statistiky zahrnuty pouze ryby, jejichž celní položky mají označení: 0301 – Ryby živé – zde bez akvarijních a okrasných ryb; 0302 – Ryby čerstvé, chlazené, ne filé aj. rybí maso; 0303 – Ryby zmrazené, ne filé aj. rybí maso; 0304 – Filé, aj. maso rybí čerstvé, chlazené, zmrazené).

V roce 2020 bylo dovezeno do ČR celkem na 39,5 tis. t ryb v celkové hodnotě 4,61 mld. Kč (v uvedených údajích dovozu jsou na základě dat z celní statistiky zahrnuty pouze ryby, jejichž celní položky mají označení: 0301 – Ryby živé bez akvarijních a okrasných ryb; 0302 – Ryby čerstvé, chlazené, ne filé, aj. rybí maso; 0303 – Ryby zmrazené, ne filé, aj. rybí maso; 0304 – Filé, aj. maso rybí, čerstvé, chlazené, zmrazené).

Největší položky z daného výčtu dovozu sladkovodních a mořských ryb tvořily:

V roce 2019:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 6 452 t; 1 071 mil. Kč,
- Filé z tresek, zmrazené: 6 204,5 t; 445 mil. Kč,
- Filé z lososa, zmrazené: 2 314 t; 232,8 mil. Kč,
- Filé z lososa, čerstvé nebo chlazené: 4 699 t; 1 038 mil. Kč,
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 654 t; 109,4 mil. Kč,
- Filé z tilapie, zmrazené: 687 t; 47,3 mil. Kč,
- Pstruzi, zmrazení: 685 t; 56,5 mil. Kč,
- Filé ze sumců, zmrazené: 424,4 t; 26,7 mil. Kč,
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 168 t; 5,4 mil. Kč.

V roce 2020:

- Losos obecný, hlavatka podunajská, čerství nebo chlazení: 7 629 t; 1 155 mil. Kč,

- Filé z tresek, zmrazené: 4 588 t; 360 mil. Kč,
- Filé z lososa, zmrazené: 1 162 t; 177,7 mil. Kč,
- Filé z lososa, čerstvé nebo chlazené: 5 928 t; 1 321 mil. Kč,
- Filé ze pstruha, čerstvé nebo chlazené: 773 t; 127,4 mil. Kč,
- Filé z tilapie, zmrazené: 487 t; 33,2 mil. Kč,
- Pstruzi, zmrazení: 404 t; 32,6 mil. Kč,
- Filé ze sumců, zmrazené: 470 t; 21,7 mil. Kč,
- Kaprovití (Cyprinus spp., Carassius spp., Ctenopharyngodon idellus, Hypophthalmichthys spp., Cirrhinus spp., Mylopharyngodon piceus, Catla catla, Labeo spp., Osteochilus hasselti, Leptobarbus hoeveni, Megalobrama spp.), živí: 24 t; 1,1 mil. Kč.

Dovoz pouze živých ryb do ČR v roce 2019 dosahoval u sledovaných druhů (tj. kaprů, pstruhů a úhořů) objem 379,5 t živ. hm. v hodnotě 25,1 mil. Kč. Významnější objem z celkového dovozu živých ryb oproti roku 2018 představovali živí pstruzi. Jejich podíl na dovozu dosáhl 55,4 %. Nejvýznamnějším dodavatelem živých pstruhů na český trh byla Itálie, odkud bylo importováno 123 t, následovalo Slovensko (73 t). Průměrná dovozní cena živého pstruha dosáhla 78,15 Kč/kg živ. hm. Významný objem z celkového dovozu živých ryb představovali v roce 2019 kapři v živém stavu. Jejich podíl na celkovém dovozu dosáhl 44,3 %. Nejvýznamnějším dodavatelem kaprů na český trh bylo Maďarsko, odkud bylo importováno 122 t za jednotkovou cenu 25,08 Kč/kg živ. hm. Dalšími dodavateli bylo Polsko a Slovensko, jejichž souhrnný podíl na celkovém dovozu kapra mírně převyšoval 27 %. Průměrná dovozní cena živého kapra v roce 2019 dosáhla 31,85 Kč/kg živ. hm.

Dovoz pouze živých ryb do ČR v roce 2020 dosahoval u sledovaných druhů (tj. kaprů, pstruhů a úhořů) objem 54 t živ. hm. v hodnotě 3,5 mil. Kč, oproti roku 2019 došlo k jeho snížení o 85,8 % (o 325,5 t živ. hm.). Významnější objem z celkového dovozu živých ryb oproti roku 2019 představovali živí pstruzi. Jejich podíl na dovozu dosáhl 55,6 %. Nejvýznamnějším dodavatelem živých pstruhů na český trh bylo Polsko, odkud bylo importováno 14,4 t, následovala Itálie (8,4 t). Průměrná dovozní cena živého pstruha dosáhla 79,13 Kč/kg živ. hm a byla meziročně o 0,98 Kč/kg vyšší. Významný objem z celkového dovozu živých ryb představovali v roce 2020 kapři v živém stavu. Jejich podíl na celkovém dovozu dosáhl 44,4 % (24 t živ. hm.). Nejvýznamnějším dodavatelem kaprů na český trh bylo Chorvatsko, odkud bylo importováno 14,4 t za jednotkovou cenu 39,51 Kč/kg živ. hm. Dalším dodavatelem bylo Polsko. Průměrná dovozní cena živého kapra v roce 2020 dosáhla 44,81 Kč/kg živ. hm. a byla o 12,96 Kč/kg vyšší než v roce 2019.

Produkce tržních ryb z rybníků a dalších rybochovných zařízení a výlov ryb na udici (tis. t živ. hm.)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Meziroční index
Produkce	20,1	20,2	20,9	21,7	21,8	21,0	20,4	97,1
Výlov na udici	3,8	3,8	3,5	3,6	3,7	3,7	3,7	100,0
V tom - vývoz ¹⁾	8,4	9,9	11,0	11,1	10,3	10,3	9,2	89,3
- zpracování	2,1	1,9	2,5	2,4	2,2	2,4	2,4	100,0
Spotřeba na osobu v kg/rok ²⁾	1,3	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,2	92,3

Zdroj: Rybářské sdružení ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ.

Pozn.: ¹⁾ Vývoz zahrnuje pouze sladkovodní ryby. ²⁾ Spotřeba sladkovodních ryb v kg/obyv./rok.

Zpracoval: M. Abrahámová.

Produkční rybníkářství je v ČR podporováno z národních zdrojů a rovněž ze zdrojů EU. V současné době jsou do tohoto odvětví směřovány především následující podpory: Národní resortní podpory poskytované dle Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (např. sektor rybníkářství je podporován na základě těchto titulů: Kontrola užitkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků, Podpora mimoprodukčních funkcí rybářských revírů, Genetické zdroje).

VČELY

V České republice se včelařství řadí k významným odvětvím zemědělské produkce. K silným stránkám českého včelařství patří jednak struktura chovatelů z hlediska v počtu chovaných včelstev (dlouhodobě převažují chovatelé do 15 včelstev, ale i poměrně rovnoměrné rozložení stanovišť včelstev na celém našem území). Slabou stránkou je naproti tomu již několik let například převažující vyšší věková struktura včelařů. Ke konci roku 2019 bylo v České republice evidováno 62 870 včelařů, kteří chovali celkem 684 965 včelstev, v roce 2020 pak bylo evidováno 64 105 včelařů s 694 086 včelstvy. Česká republika patří dlouhodobě mezi státy s největší organizovaností chovatelů včel na světě. Čeští včelaři jsou organizováni zejména prostřednictvím Českého svazu včelařů, z. s. (ČSV), ale i ostatních významných včelařských spolků. ČSV sdružoval v roce 2019 celkem 56 106 členů, kteří chovali 607 586 včelstev, v roce 2020 to bylo již 56 861 včelařů s 607 324 včelstvy. ČSV, z. s., se podílí celkově 89 % na celkovém evidovaném počtu včelstev v ČR v roce 2019 a v roce 2020 je to 88 %.

V ČR dlouhodobě převažují chovatelé s chovy do 15 včelstev, kterých bylo v roce 2019 evidováno celkem 48 859 a v roce 2020 to bylo 50 180. Významná je také existence větších včelařských provozů se včelstvy nad 150, kterých bylo v roce 2019 evidováno 137 a v roce 2020 evidováno 143.

Více než tři čtvrtiny z celkové produkce medu v ČR jsou včelaři nabízeny přímo spotřebitelům formou „prodeje ze dvora“. Část vyprodukovaného medu je včelaři prodávána do soukromých společností, které med dále balí a dodávají do obchodní sítě nebo ho exportují.

Roční spotřeba medu na obyvatele v ČR je již dlouhodobě stejná a pohybuje se na hodnotě 0,9 kg.

Produkce medu v ČR v roce 2019 byla 8,3 tis. t, v roce 2020 byla 4,9 tis. t. Z hlediska exportu medu bylo v roce 2019 vyvezeno z ČR 1 063 t medu. V roce 2020 bylo vyvezeno celkem 934 t medu, což bylo meziročně o 12 % méně. Současně však bylo v roce 2019 do ČR dovezeno 3 208 t medu a v roce 2020 to bylo 3 576 t medu. Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že saldo v roce v roce 2019 činilo -2 145 t medu a v roce 2020 -2 641 t medu.

Největší vývoz medu z ČR v roce 2019 byl zaznamenán do Slovenska s celkovým objemem dodaného medu 491,9 t za cenu 1 kg medu 87,87 Kč. Dalším významným odběratelem českého medu je Francie, do které bylo dovezeno 305,2 t medu za 63,3 Kč/kg. Mezi další významné odběratele českého medu se řadí Německo (vývoz v roce 2019 byl 213,2 t medu, s cenou 191,6 Kč/kg). Mezi další významnější odběratele se řadili Itálie, Portugalsko a Španělsko, kam směřovalo celkem 45,3 t.

V roce 2020 byl vývoz medu z ČR zrealizován hlavně do zemí EU (99,3 %), z nich pak byl největší objem prodán na Slovensko (649,7 t za 78,07 Kč/kg), do Francie (168,3 t za 63,3 Kč/kg) a do Německa (47,7 t za 86,7 Kč/kg). Mezi další významnější odběratele se řadili Itálie, Portugalsko a Španělsko, kam směřovalo celkem 45,3 t medu.

Průměrná cena vyvezeného medu v roce 2019 byla 117,47 Kč/kg. Průměrná cena vyvezeného medu dosáhla v roce 2020 částky 123,14 Kč/kg a v porovnání s rokem 2019 se zvýšila o 5,67 Kč/kg.

Pro včelařský rok (od 1. 8. 2019 – 31. 7. 2020) 2020 byla určena pro tříletý Český včelařský program 2020–2022 finanční částka ze zdrojů v celkové výši 64 341 593 výši mil. Kč.⁸ Český včelařský program na období 2017–2019 skončil v roce 2019 a Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2019/974 v červnu 2019 byl schválen Český včelařský program na období 2020–2022.

Finanční podpory z tohoto programu jsou poskytovány chovatelům včel prostřednictvím platební agentury – SZIF dle nařízení vlády č. 148/2019 Sb. Podpory jsou zaměřené do opatření technická pomoc, boj proti varroáze, racionalizace kočování včelstev, úhrada nákladů na rozbory medu a obnovu včelstev. Financování je zajištěno z 50 % z prostředků EU a z 50 % z národního rozpočtu ČR. K hlavním cílům tohoto včelařského programu patří podpora udržitelného chovu včel, zajištění stavů včelstev pro dostatečné opylení zemědělských kultur a planě rostoucích rostlin, technické vybavení pro včelaře, podpora vzdělávání atd. Program je současně zaměřen

Stavy včelstev, produkce a výnos medu v ČR

Ukazatel	MJ	2016	2017	2018	2019	2020
Počet včelstev celkem	ks	670 933	670 548	673 041	684 965	694 086
Prům. počet včelstev na včelaře	ks	13	11	11	11	11
Produkce medu	t	10 113,34	9 339,10	8 966,20	8 259,3	4 997
Výnos medu na včelstvo	kg/rok	15	14	13	12	7,2
Celkový počet včelařů v ČR		51 536	61 572	62 198	62 870	64 105

Zdroj: MZe Situační a výhledová zpráva Včely 2019, ústřední evidence včel.

⁸ Vzhledem k nadměrnému zájmu chovatelů včel přesáhl objem uznaných nároků na dotaci celkovou výši přidělených finančních prostředků. Bylo proto nutno pro opatření Technická pomoc (s výjimkou dotací na vedení včelařských kroužků pro děti a mládež) a Racionalizace kočování krátit jednotlivé částky poskytované dotace v souladu s platnými právními předpisy koeficientem 0,3425.

na zlepšení zdravotního stavu včelstev, na podporu větších včelařských provozů s počtem včelstev nad 150.

Včelařství je v České republice dlouhodobě podporováno také formou národních podpor.

Na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, byla v roce 2019 poskytnuta chovatelům včel národní dotace I.D. směřovaná na zabezpečení opylování zemědělských hmyzosnubných rostlin. V roce 2019 bylo podpořeno prostřednictvím tohoto dotačního titulu 643 751 včelstev, celková vyplacená částka byla 104 388 000 Kč, podpora na jedno zazimované včelstvo byla 154 Kč, v roce 2020 bylo prostřednictvím podpory I.D. podpořeno 51 074 chovatelů včel, celková vyplacená částka byla 104 979 825 Kč, podpora na jedno zazimované včelstvo byla 158,41 Kč.

Včelařství je rovněž podporováno také prostřednictvím státní dotační politiky směrem k nestátním neziskovým organizacím. Včelařským spolkům jsou poskytovány finanční prostředky podle „Zásad vlády pro poskytování dotací ze státního rozpočtu ČR nestátním neziskovým organizacím ústředními organizacemi státní správy“, a to na základě předloženého projektu, který je v rámci výběrového řízení posuzován.

KONĚ

Česká republika patří mezi země s tradičním chovem koní. Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je kůň hospodářským zvířetem.

Obľiba chovu koní v české společnosti trvá a počet koní se od roku 1996 každoročně zvyšuje.

Počet koní registrovaných v ústřední evidenci

Období	Počet kusů
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473
2013	81 124
2014	82 105
2015	84 703
2016	87 287
2017	90 219
2018	92 735
2019	94 906
2020	97 172

Zdroj: IZR.

Pozn. K 31. 12. daného roku.

V posledních letech ale dochází vlivem nepříznivé ekonomické situace ke stagnaci chovu, ke snížení počtu reprodukčně využívaných klisen, a tím i narozených hříbat. Nejrozšířenějším u nás chovaným plemenem je český

teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, slovenský teplokrevník, velšská plemena pony a kob, Quarter Horse, českomoravský belgický kůň, hafling, starokladrubský kůň, klusák, Paint Horse, norik, slezský norik, huculský kůň a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní tři státní příspěvkové organizace, a to Národní hřebčín Kladruby nad Labem, Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov.

Šlechtění

Plemenářská práce byla před rokem 1989 řízena Státním plemenářským podnikem. V roce 1991 přešla většina pravomocí v řízení šlechtitelské práce ze státu na chovatelské svazy. V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 12 uznaných chovatelských sdružení, která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 23 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem třináct, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, z.s., která je také chovatelským sdružením zastupujícím nejvíce chovatelů koní.

Organizace, které vedou v ČR plemenné knihy koní

Asociace svazů chovatelů koní ČR, z. s., U Hřebčince 479, 397 01 Písek

českomoravský belgický kůň, norik, slezský norik, hafling, shetlandský pony, velšská plemena pony a kob, český sportovní pony, arabský kůň, Mini horse, Irish cob, osel domácí, arabský kůň, český teplokrevník

Jockey Club ČR, Radotínská 69, 159 00 Praha 5

anglický plnokrevník

Česká klusácká asociace, Radotínská 69, 159 00 Praha 5

klusák

Národní hřebčín Kladruby nad Labem, s.p.o., 533 14 Kladruby nad Labem

starokladrubský kůň

Svaz chovatelů Shagya Araba v ČR, Vrchlického 68, 538 21 Slatiňany

Shagya-arab

Asociace chovatelů plnokrevných arabských koní, Nová Víska 23, 463 31 Nová Ves

plnokrevný arabský kůň

Asociace chovatelů huculského koně, Pražská 607, 530 02 Pardubice

huculský kůň

Svaz Chovatelů Lipického koně ČR, Český Šternberk 47, 257 27 Český Šternberk

lipický kůň

Svaz chovatelů slovenského teplokrevníka v České republice, U Kapličky 14, Mnětice, 530 02 Pardubice

slovenský teplokrevník

Svaz chovatelů a příznivců moravského teplokrevníka, z. s., Lebedov 108, 768 02 Zdounky

moravský teplokrevník

**Svaz chovatelů koní Kinských, Hradištko u Sadské
126, 289 12 Sadská
kůň Kinský**

**Svaz chovatelů českého trakéna, Hlavní 115, 747 23
Bolatice
trakénský kůň**

Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeny do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Zootechnickým unikátem a součástí národního kulturního dědictví ČR je kůň starokladrubský. Již přes 4 století je chován v hřebčině v Kladruzech n. L., který je považován za jeden z nejstarších velkých dosud fungujících hřebčinů na světě. Jedná se o plemeno vyšlechtěné k ceremoniálním účelům rakouského císařského dvora. Světovým unikátem je skutečnost, že vedle historického areálu hřebčína bylo zařazeno mezi národní kulturní památky i kmenové chovné stádo starokladrubských koní chované v hřebčině.

Od roku 2010 je za národní kulturní památku prohlášen i Zemský hřebčinec v Písku a od roku 2011 je základní objekt Zemského hřebčince Tlumačov, s.p.o. kulturní památkou.

Podpory do chovu koní v roce 2020

Cílem podpor pro chovatele koní je jednak zachování původních málopočetných populací plemen koní, která byla zařazena do tzv. genetických zdrojů a jednak zlepšování genetického potenciálu koní a tím zvýšení konkurenceschopnosti českých chovatelů.

Po vstupu ČR do EU byly zachovány stávající podpory poskytované formou dotací na základě podpůrných programů

stanovených podle § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vydávané každoročně v samostatných „Zásadách“ včetně podpor poskytovaných na genetické zdroje. Mezi významné národní dotační programy na podporu chovu koní patří program 2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat. Jedná se o dotace na vedení plemenných knih, na Kritérium mladých koní, na zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace a na testování a posuzování hřebečků v testačních odchovnách. Mezi další významné podpory v oblasti chovu koní patří programy 9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. a 9.E. Školní závody. Dále je možnost čerpat národní dotace prostřednictvím podpor nestátních neziskových organizací.

Od 1. 1. 2020 došlo k převodu administrace národních dotací na SZIF. Veškeré informace včetně Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování státních dotací, jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva: www.eagri.cz – Dotace – Národní dotace.

Chov koní je spojen také s některými podporami z rozpočtu EU, zejména tzv. LFA a Agroenvironmentálně-klimatickými opatřeními Programu rozvoje venkova, kdy je podpořena údržba trvalých travních porostů pastvou koní.

Označování a evidence

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním. U koní plemen starokladrubský kůň, lipický kůň, Shagya-arab, norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň a moravský teplokrevník lze čipování nahradit označením výžehem podle příslušného řádu plemenné knihy.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Statistické údaje k 31. 12. 2020

Historie ekologického zemědělství (EZ) se v ČR datuje od roku 1990, kdy byly registrovány první 3 ekologické farmy. K 31. 12. 2020 bylo v systému EZ zaregistrováno 4 665 certifikovaných ekologických farem. Ty dohromady obhospodařují výměru 543 252 ha zemědělské půdy, což představuje 15,28% podíl z celkové výměry zemědělské půdy v České republice (dle LPIS). I v roce 2020 došlo k navýšení počtu výrobců biopotravin, jejichž počet k 31. 12. 2020 byl 865. Konkrétní čísla ukazuje tabulka, která obsahuje rovněž srovnání s předchozím rokem 2019.

Z údajů vyplývá, že došlo k meziročnímu mírnému poklesu počtu ekologických farem. Souvisí to jednak s dobíhajícími pětiletými závazky (2015–2019) a dále s pozastavením vstupu nových farem do dotačního opatření EZ od roku 2019. Pokud vezmeme v úvahu změnu metodiky výpočtu plochy zařazené do EZ, tak nedošlo k významnějším změnám.

Mezi hlavní priority v oblasti EZ patří rozvoj domácího trhu s biopotravinami, jako pozitivní lze tedy vyhodnotit stále pokračující každoroční nárůst počtu výrobců biopotravin. K nejčastěji provozovaným činnostem patří již dlouhodobě zpracování masa a masných výrobků, zpracování a konzervování ovoce a zeleniny a výroba mléčných výrobků.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31. 12. 2019	31. 12. 2020
Počet výrobců biopotravin	825	865
Počet ekofare	4 690	4 665
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	554 176 (540 993 ¹⁾)	543 252
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy dle LPIS (%)	15,59 (15,22 ¹⁾)	15,28
Výměra orné půdy (ha)	90 530	93 701
Výměra trvalých travních porostů (ha)	443 985	443 262
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	3 712	3 560
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	957	971
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	11	12
Výměra trvalých kultur – jiných (ha)	1 585	1 528
Ostatní plochy (ha)	13 397 (214 ¹⁾)	218

Zdroj: MZe.

Pozn.: V rámci orné půdy je kromě standardní orné půdy (R) zařazena také kultura úhor (U) a kultura tráva na orné půdě (G) dle LPIS. Do trvalých kultur (sady) je zařazena kultura ovocný sad (S) dle LPIS. Do ostatních ploch jsou zahrnuty školky, zalesněná půda, plochy RRD, mimoprodukční plochy, jiná kultura a rybníky evidované v LPIS. V průběhu roku 2019 došlo k metodické změně výpočtu „ostatních ploch“, nejsou již započítávány plochy mimo LPIS, které tvořily převážnou část této kategorie.

Údaje za rok 2019 v publikaci Zemědělství 2019 a Zemědělství 2020 se mohou mírně lišit. Došlo k sjednocení údajů uváděných napříč publikacemi MZe.

¹⁾ Údaje za rok 2019 přepočítané podle aktuální metodiky.

Akční plán pro ekologické zemědělství

Akční plán pro ekologické zemědělství je hlavním strategickým dokumentem v oblasti rozvoje EZ a produkce biopotravin. Přípravován je Ministerstvem zemědělství v úzké spolupráci s nevládními organizacemi. V současné době je před schválením v pořadí již čtvrtý akční plán EZ na období 2021–2027. V roce 2020 byl však stále aktuální Akční plán ČR pro rozvoj EZ v letech 2016–2020, který byl schválen vládou 20. 11. 2015 a jednalo se o vůbec první akční plán EZ schválený vládou. Hlavními strategickými cíli a prioritními

oblastmi tohoto akčního plánu bylo zvýšení ekonomické životaschopnosti ekofare (prostřednictvím zvýšení efektivity produkce a zlepšení odbytu bioproduktů, včetně správného nastavení podpor), zvýšení podílu domácích biopotravin na trhu (prostřednictvím zvýšení efektivity výroby a zlepšení odbytu biopotravin), zvýšení spotřeby biopotravin, a to zejména domácích (prostřednictvím zvýšení důvěry spotřebitelů za pomoci osvěty a propagace), zvýšení povědomí o přínosech EZ pro životní prostředí a welfare zvířat (prostřednictvím hodnocení vlivu EZ na životní prostředí a welfare zvířat a zveřejňování výsledků), a zvýšení využití poznatků výzkumu a inovací (v oblasti produkce bioproduktů, poskytování veřejných statků či modernizace výroby biopotravin).

Hlavní měřitelné cíle a stav jejich plnění

Měřitelný cíl	cíl AP (k 31. 12. 2020)	Stav plnění (nejaktuálnější dostupné údaje)
Podíl EZ na celkovém ZPF (dle LPIS)	15 %	15,28 % (2020)
Podíl biopotravin na trhu s potravinami	3 %	1,52 % (2019)
Podíl českých biopotravin na trhu s biopotravinami	60 %	43 % (2019)
Nárůst produkce ekofarek (dle metodiky FADN)	o 15 %	nárůst o 14,9 % (2019 ¹⁾)
Průměrné výdaje za biopotraviny na obyvatele a rok	600 Kč	492 Kč (2019)
Podíl orné půdy v EZ	20 %	17,3 % (2020)
Poměr financování výzkumu v EZ	15 %	4,5 % (2019)
Poměr financování poradenství v EZ	15 %	13,7 % (2019 ²⁾)

Zdroj: MZe, ÚZEI.

Pozn.: ¹⁾ Zvýšení hodnoty produkce ekofarek dle metodiky FADN – průměr let 2011–2015 v porovnání s průměrem let 2016 – 2019.

²⁾ Financování poradenství v EZ lze posoudit jen částečně, není od roku 2015 podporováno v rámci PRV a od roku 2017 existují pouze národní programy.

Co se týče kvantifikace strategických cílů, bylo stanoveno zvýšení hodnoty produkce ekofarek o 15 % (dle metodiky FADN), zvýšení podílu českých biopotravin na 60 % na trhu s biopotravinami, dosažení 3% podílu biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, zvýšení důvěry spotřebitelů – vyjádřeno zvýšením průměrných výdajů za biopotraviny na 600 Kč na obyvatele za rok, zvýšení reálného přínosu EZ pro životní prostředí a pohodu zvířat, resp. dosažení 15% podílu ekologických ploch na celkové rozloze zemědělské půdy v ČR, dosažení 20% podílu orné půdy na celkové výměře půdy v EZ a zajištění financování výzkumu a poradenství v EZ v rozsahu odpovídajícím podílu ploch EZ na celkové zemědělské půdě (15 %).

Kontrolní organizace ekologického zemědělství

Všechny subjekty registrované v systému EZ jsou nad rámec komplexního systému křížových kontrol státních orgánů podrobeny pravidelné každoroční kontrole jednou z akreditovaných soukromých kontrolních organizací, s níž má daný subjekt uzavřenu smlouvu o kontrole. V současné době jsou pověřeny výkonem kontroly a certifikace v EZ 4 akreditované kontrolní organizace (KEZ o.p.s., ABCERT AG, organizační složka; BIOKONT CZ, s.r.o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o.). Všechny tyto kontrolní organizace musí plnit podmínky normy ČSN EN ISO/IEC 17065 (závazná norma pro kontrolní a certifikační postupy), inspektoři provádějící kontrolu musí mít dostatečné vzdělání a praxi, organizace musí mít dostatečné technické a materiální vybavení. Bližší informace je možné nalézt na adrese: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemdelstvi/ekologicke-zemdelstvi/ekologicke-zemdelstvi/kontrolni-system/>.

Všechny kontrolní organizace – inspektoři i jejich samotné ústředí – jsou podrobeny superviznímu doзору MZe. Dále jsou do kontrolního systému EZ zapojeny státní kontrolní orgány – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský, Státní zemědělská a potravinářská inspekce a Státní veterinární správa.

Finanční podpora ekologického zemědělství ze strany státu

Dotace jsou ekologickým zemědělcům vypláceny od roku 1998 formou dotací na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období. Od roku 2007 bylo vyplácení podpory ekologickým zemědělcům na plochu zajištěno v rámci Programu rozvoje venkova (PRV) pro roky 2007–2013, kde bylo EZ jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření v rámci Osy II PRV.

V roce 2015 bylo spuštěno nové programové období PRV na roky 2014–2020, kde je podpora EZ realizována v rámci samostatného opatření. Cílem opatření EZ je podporovat systémy hospodaření šetrné k životnímu prostředí – posílit prevenci degradace půdy, zachovat a obnovit cenná stanoviště na zemědělské půdě z hlediska druhové různorodosti a zvýšit ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny.

Předmětem dotace je zemědělská půda obhospodařovaná v režimu přechodného období nebo EZ s druhem zemědělské kultury trvalý travní porost, standardní orná půda, travní porost na orné půdě, úhor na orné půdě, trvalá kultura ovocný sad, vinice a chmelnice a jiná trvalá kultura – krajinnotvorný sad. V tomto programovém období byla podpora směřována pouze pro ekofarmy, které nehopodařily souběžně v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě v případě kultur, které jsou způsobilé pro dotaci na EZ.

Pro hospodaření na jednotlivých kulturách jsou stanoveny dílčí podmínky vč. např. minimálního zatížení hospodářskými zvířaty na travních porostech, minimální hustoty životaschopných jedinců na hektar ovocného sadu atd. Finanční alokace pro celé programové období je 340 713 064 € (cca 9,2 mld. Kč).

V letech 2019 a 2020 bylo pozastaveno zařazování nových žadatelů do opatření EZ, včetně možnosti zařazení do tzv. „navazujících“ dvouletých závazků, a to z důvodu dosažení rozpočtových možností stávajícího PRV a stále neschváleného rozpočtu na další programové období. V těchto letech byly dotace v opatření EZ vypláceny pouze na pozemky, které byly do tohoto opatření zařazeny v letech 2015–2018. Od roku 2021 je příjem žádostí o zařazení do navazujících závazků otevřen i pro farmy, které nebyly v závazku zařazeny v předchozích letech.

Výše podpory v rámci opatření Ekologické zemědělství PRV

Druh zemědělské kultury	Hospodaření/dotace	Výše sazby (€/ha)	
		Přechodné období	Ekologická produkce
Trvalý travní porost	Trvalý travní porost	84	83
Orná půda	Pěstování zeleniny a speciálních bylin	536	466
	Pěstování trav na semeno	265	180
	Pěstování ostatních plodin	245	180
	Travní porost	79	69
	Úhor	34	29
	Pěstování jahodníku	669	583
Trvalá kultura	Ovocný sad – intenzivní	825	779
	Ovocný sad – ostatní	419	417
	Vinice	900	845
	Chmelnice	900	845
	Jiná trvalá kultura – s ekologicky významným prvkem krajinyotvorný sad	165	165

Zdroj: MZe.

Vyplacené finanční prostředky na podporu ekologického zemědělství

Rok	Vyplacené finanční prostředky
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454
2014	1 237 100 163
2015	1 308 357 741
2016	1 289 943 632
2017	1 313 884 000
2018	1 363 598 000
2019	1 352 262 165
2020	1 435 966 660

Zdroj: MZe.

Na opatření EZ bylo v roce 2020 podáno celkem 4 607 žádostí o dotaci na výměru 525 971 ha a bylo požádáno o cca 56 100 158 €. Výplata těchto žádostí bude s ohledem na harmonogram předpokládané administrace zahájena v první polovině roku 2021. V roce 2020 bylo na opatření EZ vyplaceno cca 1 435 tis. Kč na základě žádostí podaných (zejména) v roce 2019.

V tabulkách je zobrazen přehled výše podpor pro jednotlivé kultury a přehled vyplacených finančních prostředků v rámci opatření EZ – dotace na plochu zařazenou do EZ nebo přechodného období v letech 1999–2020.

Propagace biopotravin

V roce 2020 byla financována pouze tradiční kampaň „Září měsíc biopotravin a ekologického zemědělství“ u níž se neměří žádné indikátory vlivu na spotřebitele. Jedná se o časově omezenou kampaň s nízkým rozpočtem.

Tato informační kampaň probíhá pravidelně od roku 2004. Hlavním cílem je především propagovat konkrétní akce, na kterých se spotřebitelé mohou setkat s ekologickými farmáři, výrobci biopotravin a ochutnat jejich produkty. Akce se konají napříč Českou republikou, obvykle jde o dny otevřených dveří na biofarmách a u výrobců biopotravin, biodožínky, biojarmarky, farmářské slavnosti, polní dny nebo ochutnávky biopotravin. Podporován je také nákup lokálních (regionálních) biopotravin. I v roce 2020 byl při většině akcí pořádaných v rámci Měsíce biopotravin přítomen stánek se zaměstnanci MZe, kteří informovali veřejnost o EZ, o kampani na podporu biopotravin a prezentovali biovýrobky a publikace týkající se EZ. Konkrétní informace a zprávy o všech konaných akcích nejen v září jsou k dispozici na webových stránkách www.mesicbiopotravin.cz.

Ekologické zemědělství není pouze moderním světovým trendem reflektujícím stále vzrůstající potřebu reagovat na současné problémy a zachovat zdravou půdu, vodu i obecně

přírodu příštím generacím. Systém EZ naopak vychází z tradičních agrotechnických postupů používaných našimi předky, doplněné o vysoce moderní vědecké i praktické poznatky, čímž produkuje vysoce kvalitní, nutričně bohaté potraviny s žádným či stopovým množstvím reziduí chemických látek trvale udržitelným způsobem a s respektem ke všemu životu. Biopotraviny tedy nelze označit za předraženou módní vlnu, nýbrž naopak za produkty, které by měly být nedílnou součástí jídelníčku každého člověka. Bioprodukce tak v sobě snoubí tradici i modernost: na trhu s biopotravinami naleznete nejen moderní potraviny vhodné pro zdravý životní styl, ale i kompletní sortiment vysoce kvalitních a chutných potravin vycházejících z tradičních receptur. V biokvalitě je možné koupit již prakticky všechny potraviny – ovoce, zeleninu, maso a uzeniny, mléko a mléčné výrobky, mouku, vejce, ale i kečup, olej, čokoládu, víno, pálenku, koření, kávu nebo čaj. Bioprodukty jsou dostupné pro každého – prodávají se ve specializovaných i běžných prodejnách potravin, ale také v řetězcích, lékárnách, v drogeriích nebo na internetu.

Od roku 2019 běží národní kampaň na podporu biopotravin a produktů EZ. Základním cílem je zvýšení znalosti a vysvětlení, co značka bio znamená a jaké jsou její benefity. Kampaň je schválena až do roku 2022. Zahrnuje především mediální komunikaci (televize, tisk, online) doplněnou o doprovodné aktivity a PR.

Trh a obchod s biopotravinami

Bližší údaje jsou vzhledem ke zpětnému sběru reálných dat prostřednictvím kontrolních organizací k dispozici se značným zpožděním. Mezi zajímavé statistiky o trhu s biopotravinami za rok 2019 patří následující:

- Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu dosáhl v roce 2019 přibližně 8,26 mld. Kč. Z toho celková spotřeba biopotravin (včetně dovozu) v ČR činila 5,26 mld. Kč, (což v porovnání s rokem 2018 představuje nárůst o 19 %) a vývoz biopotravin vzrostl na cca 3 mld. Kč. Průměrná roční spotřeba na obyvatele činila 492 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů byl na úrovni 1,52 %.
- Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 3 854 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrat meziročně vzrostl na 301 mil. Kč, obrat přímého prodeje (jedná se zejména o přímý prodej z ekofaremu) dosáhl 302 mil. Kč, prodej prostřednictvím e-shopů činil 801 mil. Kč.
- Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v **maloobchodních řetězcích**, tj. v supermarketech a hypermarketech (35 %, tj. 1,8 mld. Kč), dále pak prostřednictvím **prodejen zdravé výživy a biopotravin** (16,2 %, tj. 851 mil. Kč), **e-shopů** (15,2 %, tj. 801 mil. Kč) a **drogerií** (15,2 %, tj. 797 mil. Kč). V minulosti byl prodej prostřednictvím e-shopů započítáván do faremního a ostatního přímého prodeje. Z důvodu růstu významnosti tohoto odbytového místa je od roku 2014 obrat prodeje uváděn zvlášť, nicméně e-shop pro uplatnění svých výrobků faremní zpracovatelé a další výrobci využívají a jejich podíl tvoří odhadem 25 % z celkového obrátu prodeje přes e-shopy. Za pozitivní lze považovat skutečnost, že dochází k nárůstu odbytu přes gastronomická zařízení (301 mil. Kč namísto 209 mil. Kč v roce 2018), a to zejména u školního

stravování. Nárůst byl zaznamenán také u již zmíněného faremního a ostatního přímého prodeje (302 mil. Kč v roce 2019, 228 mil. Kč v roce 2018).

- Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (43% podíl), přičemž více než tři čtvrtiny této kategorie tvořily káva a čaj, hotové pokrmy (vč. dětské výživy) a ostatní zpracované biopotraviny a doplňky stravy. Druhou příčku obsadila kategorie „Ovoce a zelenina“ (17 %) následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (16 %).
- **Čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 2 171 mil. Kč.** Vývoz biopotravin z ČR tedy trvale roste a směřuje převážně do zemí EU, přičemž největší objem biopotravin (836 mil. Kč) byl vyvezen do ostatních zemí EU nesousedících s ČR, Německa (782 mil. Kč) a Slovenska (196 mil. Kč). Přitom 83 % výrobců biopotravin uplatnilo většinu své výroby na českém trhu.
- **Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na maloobchodním obrátu v roce 2019 podílely 48 %.** Při zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory a „mix“⁹ subjekty, tvoří podíl biopotravin z dovozu 57 % (60 % v roce 2018) maloobchodního obrátu. Pokud by byl započítán navíc i objem bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovávány (tj. dovoz bio-surovin a bio-polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

Spolupráce s nevládními organizacemi

MZe spolupracuje v oblasti EZ tradičně zejména se svazem ekologických zemědělců PRO-BIO a také s kontrolními organizacemi EZ. Dalšími významnými organizacemi v této oblasti jsou Bioinstitut, o.p.s. a PRO-BIO LIGA pobočný spolek. MZe podporuje EZ také prostřednictvím dotací nestátním neziskovým organizacím. V roce 2020 bylo podpořeno 6 projektů neziskových organizací zabývajících se rozvojem a propagací EZ. Pro příklad podporovaných aktivit uvedeme vydaný projekt PRO-BIO Ligy – webovou stránku Lovime.bio, která vedle obecných informací o EZ a biopotravinách, poradny, knihovny a kalendáře akcí, obsahuje interaktivní mapu českých biopotravin, kde lze přehledně vyhledávat biofarmy, prodejny a další místa prodeje biopotravin napříč ČR. Součástí mapy jsou také farmy s nabídkou agroturistiky, exkurzí či vzdělávacích programů pro školy. Liga také oživila tradici pražského Biojarmarku – farmářského trhu zaměřeného výhradně na bioprodukty, jehož historie sahá až do roku 1995. Více na <https://biojarmark.info/>.

V roce 2009 vznikla Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství, která sdružuje zástupce univerzit, výzkumných ústavů, ekologických zemědělců i spotřebitelů. Platforma byla založena za účelem sjednocení a propojení aktivit široké škály zainteresovaných aktérů v oblasti EZ a produkce biopotravin. Hlavním cílem platformy je budovat a zajišťovat rozvoj znalostního systému v oblasti EZ a produkce biopotravin s důrazem na přenos poznatků ve všech klíčových oblastech sektoru. Koordinátor činnosti platformy je Bioinstitut, o.p.s. Činnost platformy podpořilo MZe v roce 2020 částkou 2 000 000 Kč. Bližší informace o činnosti platformy lze nalézt na webu www.ctpez.cz.

⁹ Tzv. „mix“ subjekt představuje společnost realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků (je registrován jako výrobce a současně i jako distributor biopotravin).

BIOPALIVA

Tuzemské výrobní kapacity, mezinárodní produkce a spotřeba biopaliv

Tuzemské výrobní kapacity

Přehled výrobců, roční produkční kapacity a vstupní suroviny pro výrobu FAME/MEŘO s kvalitou ČSN EN 14214 v roce 2019 ukazuje následující tabulka. Společnosti uvedené v této tabulce pokračovaly v roce 2020 s výrobou FAME distribuovaných s prohlášením o shodě s kritérii udržitelnosti, získaným v rámci povinné certifikace. Glycona, s.r.o., Otrokovice, zahrnutá mezi ostatní producenty, vyráběla udržitelné FAME z volných mastných kyselin (VMK) pouze v I. čtvrtletí 2020. Poté zahájila rekonstrukci provozní jednotky pro navýšení kapacity až 18 tis. t. FAME z VMK. Ostatní producenti výrobu FAME přerušili a zaměřili se na

lisování olejnin, polorafinaci surového glycerinu, rektifikaci odpadního methanolu a související obchodní a logistickou činnost. Dále v roce 2020 pokračoval provoz dvou jednotek na výrobu bioethanolu: Ethanol Energy, a.s., Vrды a Tereos TTD, a.s., Dobrovice. V lihovaru PLP, a.s., Trmice, uvedeném do zkušebního provozu na podzim roku 2008, byla výroba přerušena v listopadu 2010. V lednu následujícího roku byl na něj vyhlášen konkurz. Nový majitel se od roku 2012 pokoušel o obnovení provozu, avšak v roce 2017 byly podle výroční zprávy společnosti práce na zahájení zkušebního provozu přerušeny. Tento stav se v průběhu roku 2020 nezměnil.

Současné výrobní kapacity FAME/MEŘO v ČR (využití 330 dní za rok v tříměnném provozu)

Název společnosti	Rok zahájení nebo znovuzahájení výroby ¹⁾	Roční produkční kapacita FAME/MEŘO (t)	Rozhodující použitá surovina
Chemoprojekt, a.s. pracoviště Ústí n. L.	2018 ¹⁾	70 000	použité kuchyňské oleje
Preol, a.s. Lovosice	2009	150 000	řepka olejka
Primagra, a.s. Milín	2007	35 000	řepka olejka, použité kuchyňské oleje
Temperator, s.r.o. Liberec	2009	70 000	živočišné tuky z vedlejších produktů kat. I nebo 2
Ostatní	–	15 000	masné kyseliny, rostlinné oleje
CELKEM	–	340 000	–

Pozn.: ¹⁾ Výrobní jednotka se realizovala původně pro výrobu MEŘO a v průběhu roku 2017 se přestavěla na zpracování použitých kuchyňských olejů na FAME – UCOME.

V následující tabulce jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použitá vstupní surovina pro výrobu bioethanolu a etyl-tertio-butyl-etheru (ETBE) jako složky automobilových benzinů a paliva Ethanol E85.

Bioethanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby nebo zkušebního provozu	Roční produkční kapacita		Základní použitá surovina
		hl	t	
Tereos TTD, a.s. Dobrovice	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrды)	2007	700 000	55 200	kukuřice, obiloviny
PLP, a.s. (lihovar Trmice)	2008 ¹⁾	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
CELKEM		2 700 000	213 200	

Zdroj: Svaz lihovarů ČR, 2008.

Pozn.: ¹⁾ Zahájení zkušebního provozu.

Produkce a spotřeba biopaliv z pohledu mezinárodního trhu

Prvenství ve využívání certifikovaných biopaliv na trhu EU si i v roce 2019 před bioethanolem udržely FAME/MEŘO a produkty hydrogenačního zpracování rostlinných olejů, obdobných triglyceridických surovin a volných mastných kyselin HVO/HEFA. Jejich produkci v letech 2012–2019 v EU ukazuje další tabulka.

Výroba bionafty (FAME/MEŘO) v EU dosáhla v roce 2019 cca 12,4 mil. t a byla o 1,5 % nižší než v roce 2018. Vzrostla

produkce HVO/HEFA o cca 13 % oproti roku 2018 na cca 3 mil. t. V EU-28 dosahují výrobní kapacity FAME/MEŘO a HVO/HEFA cca 22 mil. t. Při celkové produkci FAME/MEŘO a HVO/HEFA 15,4 mil. t v roce 2019 tak byly tyto kapacity využity na 70 %.

Jak je dále patrné následující tabulky, celosvětově produkce FAME/MEŘO ve výši 38,8 mil. t představuje téměř 12% nárůst oproti roku 2018. Celkově produkce HVO/HEFA stoupla ze 4,883 mil. t v roce 2018 na 5,743 mil. t v roce 2019, tj. nárůst o cca 18 %.

Produkce FAME/MEŘO a HVO/HEFA v jednotlivých zemích EU a celosvětově v letech 2013–2019 (v tis. t)

FAME/MEŘO	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Belgie	300	446	248	235	290	252	270
Dánsko	200	200	140	140	120	120	130
Německo	2 600	3 000	3 085	3 119	3 208	3 344	3 400
Anglie	267	143	149	342	467	476	520
Francie	2 100	2 174	2 230	1 888	2 095	2 299	1 900
Itálie	459	580	577	576	692	752	750
Holandsko	606	734	650	636	929	839	807
Rakousko	217	292	340	307	295	287	290
Polsko	648	692	759	871	904	881	966
Portugalsko	306	335	359	334	333	338	285
Švédsko	130	157	139	109	66	258	130
Slovinsko	15	0	0	0	0	0	0
Slovensko	105	101	125	110	109	110	110
Španělsko	581	894	971	1 160	1 515	1 767	1 615
Česká republika	182	219	168	149	157	194	248
Ostatní EU	724	722	754	811	672	646	949
EU-28	9 440	10 689	10 694	10 787	11 852	12 563	12 370
Celosvětově z toho:	24 178	27 164	25 290	28 983	31 332	34 792	38 836
USA	4 523	4 230	4 217	5 226	5 316	6 185	5 742
Argentina	1 998	2 584	1 811	2 659	2 871	2 429	2 147
Brazílie	2 567	3 009	3 464	3 345	3 776	4 708	5 193
Indonésie	2 411	3 162	1 283	2 877	2 742	3 550	7 360
HVO/HEFA celkem: z toho	2 701	3 871	3 909	4 143	5 010	4 883	5 743
EU-28	1 400	1 903	2 076	2 093	2 750	2 665	3 018
USA	480	1 075	875	1 050	1 300	1 450	1 750
Ostatní ve světě	821	893	958	1 000	960	768	975

Zdroj: F. O. Licht, stav 2020, UFOP Annual report, 2019/2020.

V roce 2019 činila celosvětová spotřeba FAME/MEŘO 38 513 tis. t, což je o 12,6 % více než v roce 2018. U HVO/HEFA se ve stejném období zvýšila celosvětová spotřeba o 24 % na 5 385 tis. t (viz následující tabulka).

Spotřeba FAME/MEŘO a HVO/HEFA je stimulována téměř výhradně povinnostmi EU a jednotlivých členských států vyplývajících ze zákonných předpisů transponujících směrnice RED, FQD a ILUC do národních legislativ a v podstatně menší míře daňovými pobídkami. Dostupné průběžné statistické údaje ukazují na snížení úrovně spotřeby FAME/MEŘO

a HVO/HEFA v roce 2020 na úroveň roku 2018 v důsledku omezení pohybu vyvolaných COVID-19, ekonomické recese a následného snížení použití motorové nafty. Ukazuje se, že tento pokles bude ale nižší než pokles spotřeby motorové nafty z důvodu plnění výše uvedených povinností. Řepkový olej zůstává nejvýznamnější surovinou pro výrobu FAME se 43% podílem na trhu v roce 2019. S velkým odstupem následuje použitý kuchyňský olej (UCOME) s cca 20% podílem ze všech použitých vstupních surovin.

Globální spotřeba FAME/MEŘO a HVO/HEFA v letech 2013–2019 (v tis. t)

FAME/MEŘO	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celosvětově: z toho	23 283	27 568	25 013	28 726	29 899	34 205	38 513
EU-28	9 938	10 796	10 396	10 063	11 092	12 472	13 382
USA	4 759	4 719	4 977	6 946	6 612	6 312	6 032
Argentina	885	970	1 014	1 033	1 173	1 098	1 071
Brazílie	2 510	2 880	3 368	3 333	3 753	4 678	5 167
Indonésie	737	1 299	585	2 306	1 999	2 900	5 850
HVO/HEFA celkem: z toho	2 601	3 546	3 839	4 207	4 681	4 335	5 385
EU-28	1 169	1 753	2 109	2 233	2 466	2 261	2 360
USA	1 230	1 440	1 515	1 745	1 779	1 817	2 675
Ostatní ve světě	202	353	215	229	436	257	350

Zdroj: F. O. Licht, stav 2020, UFOP Annual report, 2019/2020.

Sortiment použitých vstupních surovin pro výrobu FAME/MEŘO a HVO/HEFA v EU v letech 2013–2019 je patrný z tabulky.

Vstupní suroviny použité pro výrobu FAME/MEŘO a HVO/HEFA v EU v letech 2013–2019 (v tis. t)

	2013	2014	2015	2016 ^{R)}	2017 ^{R)}	2018 ^{R)}	2019 ^{E)}
Řepkový olej	5 710	6 100 ^{R)}	6 400	6 700	6 900	6 450	6 300
Použité kuchyňské oleje	1 150	1 890	2 400	2 644	2 660	2 460	2 990
Palmový olej	2 340	2 240	2 340	2 300	2 800	2 590	2 410
Sójový olej	870	840	540	630	700	750	950
Živočišné tuky	420	920	1 030	730	785	900	1 000
Slunečnicový olej	290	310	210	255	246	247	245
Ostatní – tálový olej, mastné kyseliny	335	370	560	444	604	667	738

Zdroj: USDA Foreign Agricultural Service – GAIN report E42020-0032: Biofuels annual.

Pozn.: ^{R)} Revize. ^{E)} Odhad.

Bilanci dodávek z celkově vyrobeného bioethanolu určenou k použití jako doplňující složka benzinového motorového paliva, import, export a hrubou spotřebu v EU v letech 2013–2019 uvádí tabulka. V roce 2019 se v EU vyrobilo 4 479 tis. t bioethanolu. Z tohoto množství se 4 037 tis. t využilo pro přimíchávání do motorových benzinů. Z něho konvenční bioethanol, vyrobený z pěstovaných plodin, tvořil 99,8 % a pokročilý bioethanol, vyrobený ze zbytkové lignocelulózové

biomasy, zbylých 0,2 %. Při zohlednění dovozu do EU 649 tis. t, vývozu 25 tis. t a s přihlédnutím k počátečním a konečným zásobám dosáhla hrubá spotřeba bioethanolu 4 677 tis. t, což je o cca 1,5 % více než v roce 2018. Při produkční kapacitě závodů na výrobu konvenčního bioethanolu 8 860 mil. l (6 891 tis. t) tak jejich využití dosáhlo 58 %. Při produkční kapacitě závodů na výrobu pokročilého bioethanolu 60 mil. l (47 tis. t) a skutečné výrobě 8 tis. t je využití 17 %.

Dodávky z produkce průmyslového bioethanolu v EU, import, export a hrubá spotřeba v EU pro palivové účely v letech 2013–2019 (v tis. t – přepočteno s hustotou 777,8 kg/m³)

Palivový bioethanol	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ^{E)}
Francie	774	792	763	768	778	789	730
Německo	662	716	677 ^{R)}	727	661	621 ^{R)}	534
Maďarsko	305	355	458	459	459	463	502
Belgie	351	433	433	443	443	443	412
Holandsko	408	404	438	249	412	426	443
Španělsko	344	353	384	255	292	296	425
Anglie	216	256	318	436	555	532 ^{R)}	296
Polsko	183	141	171	187	198	206	224
Rakousko	173	179	173	174	179	195 ^{R)}	187
Česká republika	104	104	100	111	87	75^{R)}	93
Ostatní EU	369	304	102 ^{R)}	204 ^{R)}	115 ^{R)}	229 ^{R)}	191
Celkem	3 889	4 037	4 017^{R)}	4 013^{R)}	4 179^{R)}	4 275^{R)}	4 037
Z toho pokročilého z lignocelulózy	–	39	39	39	39	8	8
Import do EU	463	325	177	178	185	374^{R)}	649
Export z EU	49	49	33	22	32	75^{R)}	25
Hrubá spotřeba v EU¹⁾	4 177	4 185	4 199	4 134	4 374	4 612^{R)}	4 677

Zdroj: EU FAS POSTS, USDA Foreign Agricultural Service – GAIN Report Number: E42020-0032, June 29, 2020.

Pozn.: ^{R)} Revize. ^{E)} Odhad. ¹⁾ Při zohlednění počátečních a konečných zásob.

Z následující tabulky jsou patrné vstupní suroviny pro výrobu bioethanolu v letech 2013–2019. Nejpoužívanější vstupní surovinou pro výrobu bioethanolu z hlediska množství v roce 2019 byla kukuřice – 6 990 tis. t, z níž se vyrobilo 2,18 mil. t, následuje cukrovka 6 374 tis. t, z níž se vyrobilo 0,54 mil. t bioethanolu a dále pšenice – 3 087 tis. t, z níž se vyrobilo 0,94 mil. t bioethanolu.

Vstupní suroviny pro výrobu bioethanolu v EU v letech 2013–2019 (v tis. t)

	2013	2014 ^{R)}	2015 ^{R)}	2016 ^{R)}	2017 ^{R)}	2018 ^{R)}	2019 ^{E)}
Pšenice	3 200	3 306	3 661	3 932	5 197	3 542	3 087
Kukuřice na zrno	5 092	5 483	5 218	5 060	5 065	6 608	6 990
Ječmen	647	447	414	379	383	492	331
Žito	790	819	712	638	507	481	379
Tritikale	567	743	1 031	1 285	720	1 260	948
Cukrovka	11 694	11 330	10 010	8 830	8 292	7 530	6 374
Lignocelulózové zbytky	0	200	200	200	160	40	40

Zdroj: EU FAS POSTS, USDA Foreign Agricultural Service – GAIN Report Number: E42020-0032, June 29, 2020.

Pozn.: ^{R)} Revize. ^{E)} Odhad.

Legislativní rámec současné výroby certifikovaných biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba vstupních surovin a využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv v ČR

Spotřebu na udržitelnost certifikovaných biopaliv v ČR i v roce 2020 ovlivnily závazky, resp. povinnosti vyplývající ze směrnic RED a ILUC, částečně zapracovaných do zákona o ochraně ovzduší a nařízení vlády o kritériích udržitelnosti

biopaliv a snižování emisí skleníkových plynů (GHG) z pohonných hmot. Tento zákon specifikuje povinnost dodavatelů motorového benzínu nebo motorové nafty zajistit minimální obsah biopaliv v těchto pohonných hmotách a ukládá jim povinnost snižovat emise GHG na jednotku energie z pohonných hmot za kalendářní rok, jak uvádí tabulka. Distributoři motorových paliv mají možnost:

- dvojnásobného zohlednění nekonvenčních biopaliv z použitých kuchyňských olejů UCO, kafilerních tuků

a pokročilých biopaliv, která mají nízký dopad v souvislosti s nepřímou změnou ve využívání půdy do povinného minimálního podílu biopaliv podle § 19 a § 19a zákona o ochraně ovzduší;

- zohlednění CNG/LNG, LPG, čistých a vysokoprocentních biopaliv, elektřiny a vodíku do povinného snížení emisí GHG z pohonných hmot podle § 20a a § 20b zákona o ochraně ovzduší;
- zohlednění snížení emisí GHG z těžby až do výše 1% základní hodnoty produkce emisí GHG pro fosilní pohonné hmoty podle § 20b zákona o ochraně ovzduší.

Od roku 2020 vzrostl požadavek na snížení emisí GHG o 6 % (viz tabulka). Díky této povinnosti začali dodavatelé motorového benzínu nebo motorové nafty více používat certifikovaná biopaliva vyráběná z použitého kuchyňského oleje, VMK a HVO/HEFA z různých olejnatých zbytků nebo vedlejších produktů ze zpracování olejnin. Současně nastavený přístup v zákoně o ochraně ovzduší tak evidentně vede k podpoře využívání šetrnějších druhů obnovitelných paliv s nízkými emisemi GHG, a to technologicky neutrálním přístupem a směřuje ke splnění povinného 10% podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) v dopravě zavedený výše uvedenými směrnicemi.

Národní závazky a opatření pro využívání energie z OZE v odvětví dopravy

	Podíl energie z OZE	Podíl pokročilých biopaliv	Povinnost snižovat emise GHG z pohonných hmot ^{1),3)}	Povinnost zajistit min. množství biopaliv za kalendářní rok ^{1),4)}		Minimální úspora emisí GHG biopaliva ²⁾	Dvojnásobné započítávání nekonvenčních a pokročilých biopaliv ¹⁾
	(% e.o.)	(% e.o.)	(%)	v motorové naftě (% V/V)	v motorové naftě (% V/V)	(%)	
2014 –2016	–	–	2	6	4,1	35 v případě výroby ve zprac. zařízení uvedeném do provozu do 5. 10. 2015	Ne
2017			3,5			50 v případě výroby ve zprac. zařízení uvedeném do provozu do 5. 10. 2015	
2018			6			60 v případě výroby ve zprac. zařízení uvedeném do provozu po 5. 10. 2015	Ano
2019							
2020 a následující roky	–	–	6				

Pozn.: ¹⁾ Podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění zákona č. 172/2018 Sb.

²⁾ Podle nařízení vlády č. 189/2018 Sb. ze dne 15. srpna 2018 o kritériích udržitelnosti biopaliv a snižování emisí GHG z pohonných hmot.

³⁾ Za nesnížení emisí GHG z pohonných hmot je stanovena pokuta ve výši 10 Kč/kg emisí GHG.

⁴⁾ Za nesplnění povinnosti je stanovena pokuta ve výši 40 Kč/l nedodaného paliva.

V následující tabulce jsou uvedeny sazby spotřební daně čistých biopaliv a směsných paliv platné i v roce 2019 a 2020.

Sazby spotřební daně na motorová paliva v ČR do roku 2020 (v Kč/tis. l)

Motorový benzin	Motorová nafta	Ethanol E85 ¹⁾	Rostlinné oleje	FAME/MEŘO	SMN B30 (jen s MEŘO)	SMN HVO/HEFA 30 ¹⁾
12 840	10 950	10 970	1 610	2 190	8 515	7 665

Pozn.: ¹⁾ Jedná se o výši vrácené daně, která odpovídá obsahu bioethanolu v benzínu a HVO/HEFA (min. 30 % V/V) v motorové naftě po uvedení do volného daňového oběhu.

V roce 2020 dotčené orgány a zainteresované organizace pokračovaly s transpozicí směrnice 2018/2001/EU o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů (RED II), podle které má členský stát požadovat po dodavatelích paliv zajistit určitý podíl OZE tak, aby v členském státě činil v roce 2030 min. podíl pokročilých biopaliv 3,5 % a min. podíl obnovitelné energie v dopravě 14 %. Povinnost zajistit tyto cíle může být dodavatelům paliv uložena prostřednictvím povinných podílů

paliv z OZE nebo povinného snížení emisí GHG z paliv. Stát může v povinnostech mezi dodavateli diferenciovat, musí však být vždy doloženo, že cíle směrnice budou splněny. Podíl konvenčních biopaliv nesmí přesáhnout 7% podíl, resp. podíl roku 2020 zvýšený o 1 %, podíl biopaliv z použitého kuchyňského oleje nesmí překročit 1,7 %. Podíl tzv. biopaliv s vysokým rizikem nepřímé změny, tj. na bázi palmového oleje, musí klesnout na 0 % v roce 2030.

Bilance FAME/MEŘO, HVO/HEFA a směsných paliva na jejich bázi

Bilanci výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO, B100, HVO/HEFA, SMN B30 a SMN HVO/HEFA 30 v letech 2013–2020 ukazuje tabulka. Výroba FAME/MEŘO dosáhla 258,6 tis. t v roce 2020 a byla tak o 4 % vyšší než v roce 2019. Z vyrobeného množství tvořily MEŘO 171,7 tis. t, methylestery živočišných tuků kat. I a 2 (TME) 54,5 tis. t, methylestery použitých kuchyňských olejů (UCOME) 31,9 tis. t a methylestery VMK (MEFA) 550 t. Dovoz FAME/MEŘO stoupl o 40 % na 248 tis. t oproti roku 2019 a jeho vývoz o 32 % na 141,8 tis. t. Pro výrobu SMN HVO/HEFA 30 a přimíchávání do motorové nafty se dovezlo

56,5 tis. t HVO/HEFA. Hrubá spotřeba FAME/MEŘO stoupla v roce 2020 o 13 % na 359,7 tis. t. Z bilance pohonných hmot v ČR publikované GŘ cel přitom vyplývá, že v roce 2020 došlo ke snížení spotřeby motorové nafty (5 007,2 mil. l) o 10 % ve srovnání s rokem 2019 (5 576,3 mil. l). Do volného daňového oběhu se v roce 2020 uvedlo dále 20,1 tis. t MEŘO jako pohonná hmota a 183,2 tis. t SMN HVO/HEFA 30. Z této pohonné hmoty tvořilo 112,8 tis. t SMN HVO/HEFA 30 s příměsí FAME.

V roce 2018 a 2019 se na trh ČR dovážely HVO vyrobené z použitých kuchyňských olejů a palmového oleje. V roce 2019 se dovezlo 0,2 mil. l HVO z palmového oleje. V roce 2018 se ho dovezlo 2,7 mil. l.

Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO, B100, HVO/HEFA, SMN B30 a SMN HVO/HEFA 30 v období 2013–2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
	(t)								
Výroba FAME/MEŘO¹⁾	181 694	219 316	167 646	148 832	157 429	194 278	248 418	258 647	1,04
Dovoz FAME/MEŘO	125 815	119 033	201 899 ^{R)}	163 658 ^{R)}	164 668 ^{R)}	195 348 ^{R)}	177 364	248 029	1,40
Vývoz FAME/MEŘO¹⁾	43 216	35 221	67 623	40 823	18 196	74 448	107 275	141 760	1,32
Hrubá spotřeba FAME/MEŘO^{2), 3)}	268 348	301 168	303 329 ^{R)}	271 196 ^{R)}	303 531 ^{R)}	314 324	316 834	359 717	1,13
HVO/HEFA pro přimíchávání²⁾	1 246	1 273	1 371	1 718	2 171	2 547	1 642	56 547	34,4
MEŘO B100 jako čistá pohonná hmota²⁾	63 467	107 112	108 480	173	36	1 000	1 354	20 121	14,9
SMN B30 (obsahuje pouze MEŘO)²⁾	124 125	157 404	135 106	86	44	–	15	–	–
SMN HVO/HEFA 30²⁾	–	–	–	–	–	–	–	183 222	–

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6-12. ²⁾ GŘ cel (uvádí množství v l, přepočteno na t).

Pozn.: ^{R)} Revize. ³⁾ Při zohlednění počátečních a konečných zásob.

Pro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15°C: FAME/MEŘO: 891,9 kg/m³, HVO/HEFA: 777,9 kg/m³, SMN B30: 853,6 kg/m³, SMN HVO/HEFA 30: 823,5 kg/m³, motorová nafta: 837,2 kg/m³.

Z následující tabulky je patrná bilance osevních ploch a množství využité z celkové produkce řepky olejky na výrobu MEŘO v letech 2013–2020. K výrobě MEŘO se v ČR v roce 2020 spotřebovalo 424,1 tis. t řepky olejky, a to je o 2 % více než v roce 2019. Podíl plochy řepky, využitá pro výrobu MEŘO, dosáhl 34 %. V roce 2019 to bylo 36 %.

Bilance osevních ploch a produkce řepky olejky využitá na výrobu MEŘO v období 2013–2020 v ČR

	Jedn.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Výroba FAME:¹⁾ z toho MEŘO²⁾	t	181 694 181 694	219 316 217 315	167 646 167 646	148 832 148 432	157 429 152 291	194 278 140 463	248 418 167 664	258 647 171 714	1,04 1,02
Spotřeba řepky na výrobu MEŘO²⁾	t	448 784	536 768	414 086	366 627	376 159	346 944	414 130	424 134	1,02

	Jedn.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Sklizňová plocha řepky³⁾	ha	418 808	389 298	366 180	392 991	394 262	411 802	379 778	368 214	0,97
Výnos řepky³⁾	t/ha	3,45	3,95	3,43	3,46	2,91	3,43	3,05	3,38	1,11
Produkce řepky³⁾	t	1 443 210	1 537 320	1 256 212	1 359 125	1 146 224	1 410 769	1 156 973	1 245 328	1,08
Plocha řepky, při daném výnosu, využitá pro výrobu MEŘO	ha	130 082	135 891	120 725	105 962	129 264	101 150	135 780	125 483	0,92
Podíl ploch řepky, jejíž produkce byla zpracována na MEŘO	%	31,1	34,9	33,0	27,0	32,9	24,6	35,7	34,1	0,95

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6-12, ²⁾ VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje a jeho reesterifikaci – 2,47 kg řepky olejky na 1 kg MEŘO, ³⁾ ČSÚ.

Z podílu tuzemské výroby FAME (viz výše uvedené tabulky) a ročních produkčních kapacit (viz první tabulka kapitoly Biopaliva) vychází jejich průměrné využití na 76 %. V roce 2019 byly tyto kapacity vytiženy na 73 %.

Bioethanol jako doplňující složka benzinového motorového paliva

Bilanci výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby certifikovaného palivového bioethanolu s kvalitou podle ČSN EN 15376, výroby ethyl-tertio-butyl-etheru (ETBE) a paliva E85 v letech 2013–2020 uvádí další tabulka. Ve srovnání s rokem 2019 došlo v roce 2020 ke snížení jak jeho výroby

o 8 %, tak dovozu o 29 %, vývozu o 30 % a hrubé spotřeby o 9 %. Hrubá spotřeba palivového bioethanolu je ovlivněna povinnostmi distributorů snížit emise GHG z pohonných hmot, hodnotou jeho emisního faktoru spojenou s tržní cenou a spotřebou motorových benzinů. Ta podle údajů GR cel o bilanci pohonných hmot v ČR činila 1 722,9 mil. l v roce 2020, což je o 12 % méně než v roce 2019 (1 977,8 mil. l). ETBE jako kyslíkaté složky pro přimíchávání do automobilových benzinů se vyrobilo 55 590 t, a to bylo o 9 % více než v roce 2019. Pro jeho výrobu se spotřebovalo 27 095 t bioethanolu. Do volného daňového oběhu se uvolnilo 357 t paliva E85 oproti 1 469 t v roce 2019.

Bilance výroby, dovozu, vývozu a hrubé spotřeby palivového bioethanolu v ČR a výroby ETBE a ethanolu E85 v období 2013–2020

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
	(t)								
Výroba¹⁾	104 488	104 112	99 725 ^{R)}	110 740 ^{R)}	86 900 ^{R)}	75 096	93 040	85 688 ^{E)}	0,92
Dovoz	1 980	4 010	14 531	12 535	19 704	3 055	22 502	15 886 ^{E)}	0,71
Vývoz¹⁾	40 782 ^{R)}	37 812 ^{R)}	37 066 ^{R)}	52 489	30 160	3 071	18 476	13 036 ^{E)}	0,70
Hrubá spotřeba^{2), 3)}	63 125	70 700	68 633	63 312	75 848	79 835	92 048 ^{R)}	83 532	0,91
ETBE pro přimíchávání²⁾	6 863	8 629	5 279	10 223	19 747	26 497	51 228	55 590	1,09
Ethanol E85²⁾	21 553	22 585	11 707	3 611	3 412	2 865	1 469 ^{R)}	357	0,24

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6-12, ²⁾ GR cel (uvádí množství v l, přepočteno na t).

Pozn.: ^{R)} Revize. ^{E)} Odhad. ³⁾ Při zohlednění počátečních a konečných zásob.

Použily se hodnoty hustot při 15°C: pro bioethanol 777,8 kg/m³, ETBE 750 kg/m³, ethanol E85 (77,27 % V/V bioethanolu) 770,2 kg/m³, motorový benzin 744,2 kg/m³.

Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v letech 2013–2020 ukazuje následující tabulka. Pro výrobu palivového bioethanolu se v roce 2020 využilo cca 369,2 tis. t cukrovky a cca 173,8 tis. t kukuřice na zrno. To představuje s ohledem na sklizňové plochy, výnosy a výtěžnosti bioethanolu 10,1 % sklizňových ploch cukrovky a 21,1 % sklizňových ploch kukuřice na zrno.

Udržitelný bioethanol, který byl spotřebován na tuzemském trhu s pohonnými hmotami v roce 2019, byl stejně jako v roce

2018 tvořen konvenčním palivovým bioethanolem vyrobeným v tuzemsku i zahraničí z pěstovaných plodin. Jednoznačně dominuje bioethanol vyrobený z kukuřice na zrno s podílem 73,5 % e.o. Následuje bioethanol z melasy (je zařazena jako koprodukt ze zpracování cukrovky, nikoliv jako zbytek) 14,2 % e.o., ze žita 4,7 % e.o., z pšenice 4,2 % e.o. a cukrovky 3,3 % e.o. Velmi malé množství v této spotřebě tvořil bioethanol z cukrové třtiny – 0,01 % e.o.

Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2013–2020

	Jedn.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Index 2020/19
Výroba palivového bioethanolu z ¹⁾		104 488	104 112	99 725 ^{R)}	110 740 ^{R)}	86 900 ^{R)}	75 096	93 040	85 688	0,92
– cukrovky technické	t	80 852	66 000	51 813 ^{R)}	64 928 ^{R)}	34 554 ^{R)}	53 395	42 561	31 553	0,74
– pšenice		–	2 875	–	–	–	–	–	–	–
– zrna kukuřice		23 636	35 234	47 912 ^{R)}	45 812	52 346	21 701	50 479	54 135	1,07
Spotřeba výchozích surovin pro bioethanol z										
– cukrovky technické	t	945 968	772 200	606 212 ^{R)}	759 658 ^{R)}	404 282 ^{R)}	624 722	497 964	369 170	0,74
– pšenice		–	9 497	–	–	–	–	–	–	–
– zrna kukuřice		75 872	113 101	153 798 ^{R)}	147 057	168 031	69 660	162 038	173 773	1,07
Sklizňové plochy: ³⁾										
– cukrovky technické	ha	62 401	62 959	57 612	60 736	66 101	64 760	59 212	59 684	1,00
– pšenice		829 393	835 941	829 820	839 710	832 062	819 690	839 446	798 583	0,95
– kukuřice na zrno		96 902	98 749	79 972	86 407	85 995	81 851	74 827	87 231	1,17
Výnos: ³⁾										
– cukrovky technické	t/ha	60,00	70,28	59,38	67,81	66,56	57,51	61,84	61,51	0,99
– pšenice		5,67	6,51	6,36	6,50	5,67	5,39	5,73	6,14	1,07
– zrna kukuřice		6,97	8,43	5,54	9,79	6,84	5,98	8,29	9,46	1,14
Produkce: ³⁾										
– cukrovky technické	t	3 743 772	4 424 619	3 421 035	4 118 356	4 399 521	3 724 309	3 661 421	3 671 229	1,00
– pšenice		4 700 696	5 442 349	5 274 272	5 454 663	4 718 205	4 417 841	4 812 163	4 902 414	1,02
– zrna kukuřice		675 380	832 235	442 709	845 765	588 105	489 154	620 261	825 499	1,33
Plocha:										
– cukrovky technické		15 766	10 987	10 209 ^{R)}	11 203 ^{R)}	6 074 ^{R)}	10 863	8 052	6 002	0,75
– pšenice	ha	–	1 459	–	–	–	–	–	–	–
– kukuřice na zrno při daném výnosu využitá pro výrobu bioethanolu		10 886	13 416	27 761 ^{R)}	15 021	24 566	11 649	19 546	18 369	0,94

Podíl ploch:										
– cukrovky technické		25,3	17,5	17,7 ^{R)}	18,4 ^{R)}	9,2 ^{R)}	16,8	13,6	10,1	0,74
– pšenice	%	–	0,2	–	–	–	–	–	–	
– kukuřice na zrno zpracovaných na bioethanol z celkových ploch těchto plodin		11,2	13,6	34,7	17,4	28,6	14,2	26,1	21,1	0,81

Zdroj: ¹⁾ MPO – Eng (MPO) 6-12. ²⁾ Svaz lihovarů, ČR. 3) ČSÚ.

Pozn.: ^{R)} Revize.

Bilance výtěžnosti: cukrovka: 11,70 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,1 kg na 1 l bioethanolu; pšenice (měkká): 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu; zrno kukuřice: 3,21 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,5 kg na 1 l bioethanolu.

Hrubá konečná spotřeba energie z OZE v odvětví dopravy

Hrubá konečná spotřeba OZE se vypočítá jako součet hrubé konečné spotřeby elektřiny z OZE, hrubé konečné spotřeby OZE v odvětví vytápění a chlazení a konečné spotřeby energie z OZE v odvětví dopravy. Podíl hrubé konečné spotřeby OZE na celkové hrubé konečné spotřebě

energie v ČR se počítá na základě metodiky Eurostat – SHARES v souladu se směrnicemi RED a ILUC. Gesci za tyto stanovené statistické údaje má Ministerstvo průmyslu a obchodu.

V následující tabulce jsou uvedeny podíly OZE v odvětví dopravy za rok 2019 a pro srovnání i obdobné údaje pro výše zmíněné odvětví. V roce 2019 dosáhl podíl OZE v dopravě 7,83 % e.o.

Podíly hrubé spotřeby OZE v dopravě a pro srovnání na hrubé spotřebě elektřiny, vytápění a chlazení a celkem na konečné spotřebě energie v roce 2019

Hrubá spotřeba OZE		2019
Paliva používaná v dopravě ¹⁾		274 425,4 TJ
OZE v silniční dopravě (elektřina)		77,3 TJ
OZE v železniční dopravě (elektřina)		1 824,1 TJ
OZE v ostatních typech dopravy (elektřina)		62,6 TJ
Udržitelná biopaliva	celkem: z toho	14 252,0 TJ
	ze vstupních surovin podle přílohy IX ²⁾ (nekonvenční + pokročilá)	2 232,0 TJ
	z pěstovaných plodin	12 020,0 TJ
	ostatní	–
Další OZE		–
Celkem OZE v dopravě ³⁾		21 493,1 TJ
Podíl OZE v dopravě (21 493,1 : 274 425,4)		7,83 % e.o.
Hrubá konečná spotřeba elektřiny z OZE		14,05 % e.o.
Hrubá konečná spotřeba OZE v odvětví vytápění a chlazení		22,65 % e.o.
OZE celkem na konečné spotřebě energie		16,24 % e.o.

Zdroj: Podíl obnovitelných zdrojů energie na hrubé konečné spotřebě energie 2010–2019, Metodika Eurostat – SHARES, MPO, oddělení analýz a datové podpory koncepcí, www.mpo.cz.

Pozn.: ¹⁾ Podle specifikace uvedené ve čl. 3 směrnice RED, vč. multiplikátorů.

²⁾ Část A – vstupní suroviny pro výrobu pokročilých biopaliv, část B – UCO a živočišné tuky kat. I a 2, směrnice RED novelizovaná směrnicí ILUC.

³⁾ Včetně multiplikátorů: biopaliva ze surovin příloha IX. směrnice RED (ILUC) 2x, elektřina v silniční dopravě 5x, elektřina v železniční dopravě 2,5x.

Snížení emisí GHG využitím certifikovaných biopaliv z dodaných pohonných hmot, energetické hodnoty a související využití zemědělské půdy k produkci surovin pro jejich výrobu v roce 2020

Snížení emisí GHG z dodaných pohonných hmot v roce 2020 zjištěné z výběrového šetření VÚZT, v.v.i.&SVB Praha se u jednotlivých distributorů pohybovalo od 6 do 6,18 %. Zákonem stanovená povinnost již uvedená v tabulce „Národní závazky a opatření pro využívání energie z OZE v odvětví dopravy“ pro rok 2020 je 6 %.

Souhrnná bilance energetického obsahu biopaliv v tuzemsku vyrobených, včetně exportovaných, v tuzemsku spotřebovaných, včetně importovaných a spotřeba zemědělské půdy k jejich výrobě v ČR uvádí následující tabulka. V roce 2020 činila energetická hodnota vyrobených biopaliv v ČR 11 916 TJ a z toho konvenčních 8 700 TJ. Hrubá spotřeba na trhu s pohonnými hmotami, tj. tuzemských a dovážených, dosáhla 18 085 TJ. Tato spotřeba tak byla z 66 % e.o. pokryta tuzemskými výrobci.

Pro výrobu udržitelných biopaliv v ČR v roce 2020 bylo využito cca 149 854 ha zemědělské půdy. To představuje 4,25 % z obhospodařované zemědělské půdy (4,6 % v roce 2019) a 6,03 % z orné půdy (6,6 % v roce 2019).

Bilance energetického obsahu v ČR vyrobených, v tuzemsku spotřebovaných (tuzemských a importovaných) udržitelných biopaliv, udržitelných konvenčních biopaliv z pěstovaných plodin a potřeba zemědělské půdy k jejich produkci v roce 2020

	Tuzemská výroba v energetických jednotkách (TJ)	Tuzemská spotřeba v energetických jednotkách (TJ)	Potřeba zemědělské půdy k tuzemské výrobě biopaliv (ha)
FAME ¹⁾ : z toho konvenční (MEŘO)	9 570,0 6 353,4	13 309,5 n.a. ⁴⁾	125 483
HVO/HEFA ²⁾ : z toho konvenční	– –	2 488,1 n.a. ⁴⁾	–
Bioethanol ³⁾ : z toho konvenční	2 346,1 2 346,1	2 287,1 n.a. ⁴⁾	24 371
Celkem biopaliva: z toho konvenční	11 916,1 8 699,5	18 084,7 n.a. ⁴⁾	149 854
Podíl tuzemské výroby FAME z jeho tuzemské spotřeby	71,9 % e.o.		–
Podíl tuzemské výroby MEŘO z tuzemské výroby a spotřeby FAME	66,4 % e.o.	35,1 % e.o.	–
Podíl tuzemské výroby FAME z celkové tuzemské výroby a spotřeby biopaliv	80,3 % e.o.	52,9 % e.o.	–
Podíl tuzemské výroby bioethanolu z jeho tuzemské spotřeby	102,6 % e.o.		–
Podíl tuzemské výroby bioethanolu z celkové tuzemské výroby a spotřeby biopaliv	19,7 % e.o.	13,0 % e.o.	–
Podíl tuzemské výroby biopaliv z jejich tuzemské spotřeby	65,9 % e.o.		–
Obhospodařovaná zemědělská půda ⁵⁾ : z toho orná	3 523 871 ha 2 485 825 ha		
Podíl využitý k výrobě konvenčních biopaliv z pěstovaných plodin			
– z obhospodařované zemědělské půdy			4,25 %
– z orné půdy			6,03 %

Zdroj: ⁵⁾ ČSÚ, veřejná databáze.

Pozn.: ¹⁾ Výhřevnost FAME 37 GJ/t. ²⁾ Výhřevnost HVO/HEFA 44 GJ/t. ³⁾ Výhřevnost bioethanolu 27,38 GJ/t. ⁴⁾ n.a. – údaje nejsou v době zpracování zprávy dostupné.

GENETICKY MODIFIKOVANÉ PLODINY

Geneticky modifikované (GM) rostliny patří do skupiny rostlin, u kterých byla změněna dědičná informace pomocí genových technologií. GM rostliny se vyznačují různými specifickými vlastnostmi, mezi které patří zejména odolnost vůči škůdcům nebo tolerance k neselektivním herbicidům. Nově získané vlastnosti přináší přímé výhody především pro pěstitele.

GM rostliny jsou nedílnou součástí předpisů v rámci zemědělsko-potravinářské politiky EU, kde je nastaven jeden z nejpřísnějších právních rámců ve světě. Rozhodnutí a právní předpisy EU v oblasti geneticky modifikovaných organizmů (GMO) jsou pro ČR závazné. EU uplatňuje specifický přístup před i po schválení GMO, tzv. princip předběžné opatrnosti. S GM plodinou je nutné, i po schválení a prohlášení za stejně bezpečnou jako její konvenční forma, nakládat odděleně od ostatní produkce a sledovat ji dále v celém výrobním řetězci.

ČR je přístupna aplikacím moderních biotechnologií za předpokladu prověření nezávadnosti a neškodlivosti, za vysokého stupně ochrany zdraví a životního prostředí na základě spolupráce se širokým okruhem odborníků a odborných poradních orgánů.

Na území EU, tedy i v ČR, je pro komerční pěstování povolena jediná GM plodina, kukuřice, označovaná též jako „Bt kukuřice“. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škůdci zavíječi kukuřičnému. Jiná takto pozměněná plodina nebyla v uplynulém období předložena do přísného a náročného schvalovacího

procesu a současně i schválena. Výhody pěstování Bt kukuřice spočívají v její užité jednoduchosti a spolehlivosti ochrany proti zavíječi, ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli při výskytu zavíječe kukuřičného) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy než při pěstování pomocí tradičních forem, sklizený materiál je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*.

Produkce GM kukuřice je ve většině případů využívána jako krmivo pro hospodářská zvířata, z menší části také jako surovina pro výrobu bioethanolu či bioplynu. Vypěstovaná GM kukuřice není v ČR užívána pro potravinářské účely.

V celosvětovém měřítku jsou GM plodiny významnou složkou zemědělské výroby, podíl ploch v EU v rámci světa je však zanedbatelný a stále klesá. Nejinak je tomu i v České republice, kde se v roce 2016 pěstovala geneticky modifikovaná kukuřice prozatím naposledy. Rapidní pokles je dán zejména praktickou nemožností uvádění na trh za stejných podmínek, které mají konvenční plodiny, dále požadavek GMO free mléka, také je to dáno administrativní náročností pěstování GM kukuřice (evidence, označování, nakládání s produkcí) a nutností dodržovat pravidla koexistence (sousedství s běžnými plodinami), kde hraje významnou roli vhodnost pozemků. V neposlední řadě hraje roli i negativní medializace problematiky GMO.

V Evropské unii se GM plodiny pěstují ve Španělsku, kde se celková plocha pohybuje lehce pod 100 tis. ha a v Portugalsku přibližně s 4 tis. ha.

Vývoj ploch GM kukuřice v EU

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ¹⁾	2020 ¹⁾
Španělsko	76 057	76 575	97 325	116 306	136 962	131 537	107 749	129 081	124 227	115 246	107 127	98 152
ČR	6 480	4 677	5 091	3 053	2 561	1 754	997	75	0	0	0	0
Rumunsko	3 244	822	588	217	834	770	2,5	0	0	0	0	0
Portugalsko	5 094	4 868	7 723	9 278	8 171	8 542	8 017	7 069	7 308	5 733	2 736	4 216
Polsko	3 000	3 000	3 900	4 000	0	0	0	0	0	0	0	0
Slovensko	875	1 248	760	189	100	415	400	112	0	0	0	0
Francie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Německo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CELKEM	94 750	91 190	115 387	133 043	148 628	143 018	117 166	136 337	131 263	120 979	109 863	102 368

Zdroj: USDA FAS, Ministerio de Agricultura España, Agricultura, Florestas e Desenvolvimento Rural Portuguesa.

Pozn: ¹⁾ Odhad kromě ČR, kde se jedná o konečný údaj.

Při pěstování GM kukuřice platí pro pěstitele na úrovni EU, tak i v ČR řada předpisů, které stanoví postup povolování GMO a povinnosti těch, kteří s nimi nakládají. Poslední úpravou, v rámci novelizace vyhlášky č. 89/2006 Sb., bylo v roce 2017 zavedení odstupné vzdálenosti 400 m od státní hranice ČR, kde nelze pěstovat danou GM plodinu. Úprava vychází ze stávajících pravidel, konkrétně z hranice 400 m, kdy není nutné ohlašování pěstování sousednímu pěstiteli. V rámci databáze LPIS je znatelně vyznačená odstupná vzdálenost od státní hranice ČR. Z důvodu technických tolerancí, jako bezpečná rezerva, i z důvodu možných úprav státních hranic v čase, je v LPIS pro pěstitele vygenerováno podle státní hranice hraniční pásmo bez pěstování GM plodin o 50 m širší, tedy 450 m. Uvedené informace jsou veřejnosti k dispozici také na webových stránkách Ministerstva zemědělství, kde lze pod odkazem <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/roslinna-vyroba/gmo-geneticky-modifikovane-organismy/publikace-a-dokumenty/> nalézt dostupnou publikaci „Organizace a kontrola pěstování GM plodin v ČR“, která obsahuje potřebné informace a dokumenty zejména pro kontrolní orgány, ale i pěstitele GM plodin a ostatní veřejnost.

Plochy GM kukuřice v ČR, počet pěstitelů

Rok	Plocha (ha)	Počet pěstitelů
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1 754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0

Zdroj: SZIF.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo
Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha I
www.eagri.cz

Praha 2021

ISBN 978-80-7434-616-3